SISMANOGLIO
MEGARO

5230

ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΑΣΣΟΛΛΑΝ.

ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΜΟΝΗ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

Μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

ὑπὸ

ΚΩΝΣΤ. Ε. ΛΟΥΡΕΝΤΖΗ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ
Ἀριθ. 3811.

Ἐκδίδονται

ὑπὸ

Φ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ καὶ Δ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ.

Ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.
1882.

ΤΥΠΟΓΡΑΦ. Κ. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

Βιβλιοθήκη Κωνστ. Ψυμιαδου
Αὐξωμ. ἀριθ. 89.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ἰδιόχειρον ὑπογραφὴν τῶν ἐκδοτῶν θεωρεῖται ὡς τυποκλοπίμαιον.

Β. Ἀνδρόσογλου

Τύποις Μ. Ἐξερτζιγιάν. Ὁδὸς Ἀσμὰ-ἀλτί. Τσικοὺρ-Χάν. Ἀριθ. 25.

ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΜΟΝΗ

ISMANOGLIO

ΓΑΜΟΣ ΕΝ ΜΟΝΗ.

Α'.

Τίνος ἕνεκεν δύο γενναῖοι εὐπατρίδαι ξιφουλκοῦσι κατόπιν λαμπροῦ γεύματος.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Λουδοβίκου ΙΕ'. βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ναβάρρας, 1) καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ μὲν κυρία δὲ-Πομπαδοὺρ, 2) νόμιμος σύζυγος τοῦ κ. Λενορμάνδου δ'-Ἐτιὼλ οὖσα ἡ περικαλεστάτη τοῦ βασιλείου γυνὴ ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐπεφορτίσθη νὰ φαίνηται ἀρεστὴ τῇ αὐτοῦ Μεγαλειότητι καὶ φαιδρύνῃ τὰ δεῖπνα αὐτοῦ, ὁ δὲ δοὺξ δὲ-Σουαζὲλ 3) ὑπῆρξεν ἀρχιγραμματεὺς τῆς Α. Μεγαλειότητος διὰ τὴν μετὰ τῶν ξένων αὐλῶν ἀλληλογραφίαν, καθ' ἣν, λέγομεν, ἐποχὴν ὁ κ. Λερῶνδος, τοὐπίκλην Δαλεμβέρτης, ἔπασχεν ἐξ ἀρθρίτιδος· ὁ κ. Διδερῶτος, 4) ἐφημεριδογράφος ἐξέδιδε τὴν πολύκροτον *Ἐγκυκλοπαιδείαν* αὐτοῦ· ὁ Βολταῖρος 5) παρὰ πάντων τῶν συγχρόνων αὐτοῦ προσβαλλόμενος ἔσκωπτεν ὅμως πάντας αὐτούς·

1) Ταὼν ἐπαρχία τῆς Ἱσπανίας ἔχουσα πρωτεύουσαν τὴν Παμπελούνην καὶ 246,000 κατοίκων. Σ. Μ.

2) Μαρκησία δὲ-Πομπαδοὺρ γεννηθεῖσα τῷ 1722 μεγίστην ἐξήσκησεν ἐπιρροὴν ἐν τῇ αὐλῇ ἐπὶ εἰκοσαετίαν ὅλην· ἀπέθανε τῷ 1764. Σ. Μ.

3) Γεννηθεὶς τῷ 1719 ἀπέθανε τῷ 1785. Σ. Μ.

4) Διονύσιος Διδερῶτος συγγραφεὺς φιλόσοφος γεννηθεὶς ἐν Λάγγρῃ τῷ 1713 ἀπέθανε τῷ 1784. Σ. Μ.

5) Ἀρουέτος δὲ-Βολταῖρος διάσημος συγγραφεὺς, καὶ εἷς τῶν μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος Γεννηθεὶς τῷ 1694 ἀπεβίωσε τῷ 1778. Σ. Μ.

ὁ κ. δελὰ-Χὰρπ ἦν ὁ μέγιστος κριτικὸς τοῦ αἰῶνος ἐκείνου καὶ πάντων τῶν αἰώνων (κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην)· ὁ πολίτης Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσὼ 6) ἐκ Γενεύης ἐξωμολογεῖτο 7) εἰς πάντας τὰ ἴδια αὐτοῦ ἁμαρτήματα ὡς καὶ τὰ τῆς κυρίας δὲ-Οὐάρρενς, τῆς καλλίστης αὐτοῦ φίλης· ὁ κ. Νικόλαος Χαμφὸρτ 8) ἦν ἔξοχος ἀνήρ, προλύτης τῶν ἐπιστημῶν καὶ χολώδης, καί τοι ὑπεβλέπετο παρὰ τῶν γυναικῶν· ὁ κ. δὲ-Σαρτὶν 9), δικαστὴς καὶ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας, ἐφυλάκιζεν εἰς τὰς εἱρκτὰς τῆς Βαστίλλης 10) τοὺς τιμιωτέρους ἄνδρας τοῦ βασιλείου, ὁ δὲ μαρκήσιος δὲ-Βεράκ ἦν διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας τῆς Μάρχης 11)· κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἐποχήν, τῇ 25

6) Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσὼ ἀνὴρ ἔξοχος, καταπλήξας διὰ τοῦ πνεύματός του τὸν αἰῶνά του, ἐγεννήθη ἐν Γενεύῃ τῷ 1712. Τὸ ὄνομα τοῦ Ρουσσὼ εἶναι ἀδιασπάστως ἡνωμένον μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Βολταίρου. Οἱ δύο οὗτοι ἐπενήργησαν πολὺ ἐπὶ τῶν συγχρόνων των ἐξ ἀντιθέτων σημείων ὁρμώμενοι. Καὶ ὁ μὲν Βολταῖρος παραδεχόμενος τὰ φρονήματα τοῦ αἰῶνός του, ἀναπτύσσει καὶ τελειοποιεῖ αὐτά, ὁ δὲ Ρουσσὼ ἀναγκάζει τὸν αἰῶνά του νὰ δεχθῇ τὰ φρονήματα αὐτοῦ, διότι ταῦτα συνεφώνουν κατά τι πρὸς τὰ τοῦ αἰῶνός του. Καὶ ὄντως ὁ ΙΗ'. αἰὼν ἔτεινεν εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῶν ὑπαρχόντων νόμων καὶ θεσμῶν, διότι ἀντέκειντο εἰς τὰς τότε ἐπικρατούσας ἰδέας. Τοῦτο ἀκριβῶς ἐζήτει καὶ ὁ Ρουσσὼ διὰ τὸν λόγον ὅτι, ἕνεκα τῆς κοινωνικῆς θέσεώς του, τοῦ καχυπόπτου χαρακτῆρός του καὶ τῆς ἰδιωτικῆς διαγωγῆς αὐτοῦ, εὑρέθη ἐξ ἀρχῆς εἰς σύγκρουσιν καὶ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κοινωνίαν, καὶ πολλαχῶς ἔπαθεν ἡ φιλοτιμία του. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ αἰῶνός του ὑπάρχουσα συμπάθεια, ἐκ τούτου καὶ αἱ συνεχεῖς παραδοξολογίαι αὐτοῦ. Σ. Μ.

7) Ἕν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὅπερ ἐπιγράφεται Ἐξομολογήσεις, καὶ τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἡ ἰδία αὐτοῦ βιογραφία, ὁμολογεῖ ὅτι πρὸς πάντας ἔφανη ἀχάριστος, παραμελήσας τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους, καὶ αὐτὰ τὰ τέκνα του, τὰ ὁποῖα ἅμα γεννώμενα ἔρριπτεν εἰς τὸ βρεφοκομεῖον, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἠθέλησεν ὡς πατὴρ νὰ ἀναθρέψῃ· ἐν αὐτῷ ὁμολογεῖ ὅτι οὐδὲν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἐξεπλήρωσε, θεωρεῖ ὅμως ἑαυτὸν ὡς τὸν ἐναρετώτατον τῶν ἀνθρώπων, δὲν αἰσχύνεται δὲ νὰ εἴπῃ αὐτὸ καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ἀναγνώστας. Σ. Μ.

Σεπτεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1764 περὶ τὴν ἕκτην ἑσπερινὴν ὥραν, ὁ κόμης δὲ-Χενεβέρ, τιμαριώτης καὶ διοικητὴς τῶν φεούδων Σαὶν Φεὺρ καὶ Σαὶντ-Ἀβῆ δὲ-Τὰρδ, ἔσυρε τὸ ξίφος ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτοῦ τῆς Βελφόρτης ἐναντίον τοῦ βαρώνου δὲ-Περεβοὺρ, ἀρχαίου λοχαγοῦ ἐν τῷ συντάγματι τῆς Ὠβέργνης καὶ ἀρίστου φίλου του· ἀφορμὴ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς :

Τὴν αὐτὴν πρωΐαν ὁ κόμης δὲ Χενεβὲρ εἶχε παραχωρήσει τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς Γαβριέλλας τῷ μονογενεῖ υἱῷ τοῦ κ. βαρώνου. Ἡ ἰσότης τῆς περιουσίας, ἡ ταὐτότης τῶν χαρακτήρων καὶ ἡ ἀμοιβαία φιλία τῶν δύο οἰκογενειῶν, τὰ πάντα ἐφαίνοντο ὑπισχνούμενα τὴν εὐτυχίαν τοῖς μνηστῆρσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταγωγήν, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ δ' Ὀζιὲρ, ὁ κόμης δὲ-Χενεβὲρ ὑπερεῖχεν ἴσως τοῦ βαρώνου δὲ-Περεβοὺρ, διότι ὁ Γουλιέλμος δὲ Χενεβὲρ, ὁ τρίτος τοῦ ὀνόματος τούτου, ἀνεσκολωπίσθη ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν μετὰ τὴν μάχην τῆς Τιβεριάδος, καθ' ἣν συνέτριψε τὸ κρανίον δύο φυλάρχων καὶ πέντε ἢ ἓξ σιαγῶνας μαύρων.

Ἀφ' ἑτέρου εἶναι πασίγνωστον ὅτι ὁ πρῶτος τῶν Περεβοὺρ ἦν ἁπλοῦς εὐγενής, τὸν ὁποῖον Γουλλιέλμος ὁ Κατακτητὴς ὠνόμασε βαρῶνον μετὰ τὴν μάχην τοῦ Ἀστίγκ 12). Ἐπειδὴ

8) Ποιητὴς καὶ φιλολόγος γεννηθεὶς τῷ 1741 ἀπέθανε τῷ 1794. Σ. Μ.

9) Γαβριὴλ δὲ-Σαρτὶν γεννηθεὶς τῷ 1729, ἀπέθανε τῷ 1801. Σ.Μ.

10) Μικρὸν φρούριον κατὰ τὸν μεσαίωνα ἀκολούθως μετετράπη εἰς κεντρικὴν εἱρκτὴν τοῦ κράτους ἐν Παρισίοις Ἱδρυθὲν τῷ 1369 ὑπὸ τοῦ Ὠβριώτου ἐκυριεύθη καὶ κατεδαφίσθη παρὰ τοῦ λαοῦ τῇ 14ῃ Ἰουλίου 1789. Σ. Μ.

11) Ἀρχαῖα ἐπαρχία τῆς Γαλλίας ἀποτελέσασα τὸ διαμέρισμα τῆς Κρεύσης καὶ μέρος τοῦ διαμερίσματος τῆς Χὼτ-Βιέν. Σ. Μ.

12) Γουλλιέλμος Α'. ὁ κατακτητὴς υἱὸς Ροβέρτου τοῦ διαβόλου, δουκὸς τῆς Νορμανδίας κατατροπώσας Ἐρρῖκον τὸν Α'. εἰς Μορτεμίρην (1054) κατέκτησε τὴν Ἀγγλίαν μεγάλην κατενεγκὼν νίκην

ἦτο μᾶλλον γεννσῖος καὶ ἀποφασιστικὸς ἢ πλούσιος ἐνυμφεύθη ἐκὼν ἢ βίᾳ τὴν μὶς Ἐβελώνην Βοὺρν, θυγατέρα τοῦ *Θανῆ* 13) Οὐϊλφρὶδ Βοὺρν καὶ μεγάλην θείαν τοῦ διασήμου Ἀθελστὰν τῆς Κονινσβούργης 14). Ἐπειδὴ δὲ ὅ,τε Θάνης καὶ οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ ἤθελον νὰ παρεμβάλλωσι προσκόμματα, οὗτος ἀπέκτεινεν αὐτοὺς καταστήσας οὕτω τὴν προσφιλῆ αὐτῷ Ἐλεβύνην κάτοχον τῆς κληρονομίας τῶν προγόνων αὐτοῦ συγκειμένην ἐξ ἑπτακαίδεκα ἐπαύλεων τῆς χώρας τοῦ Κεντ, τῆς ὡραιοτέρας τῶν βρεττανικῶν νήσων. Ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ ἐπειδὴ ὁ νέος βαρῶνος ἦν δραστήριος, ἐπιχειρηματίας καὶ φιλόπονος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀναλάβῃ νέας κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις. (Ἐννοοῦμεν ὅτι διὰ τοῦ ξίφους ἁφήρπασε τῶν γειτόνων αὐτοῦ Σαξώνων ἅπαντα τὰ ἀργυρᾶ αὐτῶν σκεύη καὶ τὸ χρηματικόν.)

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου συλλέξας οὐκ εὐκαταφρόνητα ποσὰ ἐξετιμᾶτο ὡσαύτως ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε τῷ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν νὰ παρουσιάσῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ τῷ γέροντι πατρί της. Ἀκολούθως προσέθετο τρεῖς χιλιάδας στρεμμάτων δασῶν καὶ λειμώνων, τέσσαρας μεγάλους πύργους, χάνδακα καὶ περιτείχισμα εἰς τὸν οἶκον τοῦ γέροντος. Ὁ βαρῶνος δὲν προέβλεψε τοῦτο ἀνωφελῶς, διότι, τοῦ βασιλέως Γουλλιέλμου καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Ρύφου ἀποθανόντων, ὁ δοὺξ Ροβέρτος, ἐπονομαζόμενος Κοὺρτ-Κιουὶς, κηρύξας τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, τοῦ Βασιλέως Βωκλέρκ, συνέλαβεν ὡσαύτως αὐτὸν, ἐξορήξας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν εἱρκτὴν ἔνθα καὶ ἀπέθανεν. Ὁ βαρῶνος δὲ Περεδοὺρ ἐπιθυμῶν νὰ διατηρήσῃ οὐδε-

καὶ τοῦ Ἀρόλδου εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἀστίγκ (1066). Ἀπέθανε τῷ 1087. Σ. Μ.

13) Οὕτως ἐκαλοῦντο οἱ Ἀγγλοσάξωνες τιμαριῶται. Σ. Μ.

14) Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας γεννηθεὶς τῷ 925 ἀπέθανε τῷ 941. Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ὀγίβη ἐνυμφεύθη Κάρολον τὸν εὐήθη βασιλέα τῆς Γαλλίας. Σ. Μ.

τερότητα μεταξὺ τῶν δύο τούτων Κάϊν, ἢ τοὐλάχιστον νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τοῦ ἰσχυροτέρου, ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ ἀπατηθῇ ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς αὐτοῦ λαβὼν μέρος ὑπὲρ τοῦ δουκός. Ἡ διαγωγή του αὕτη μικροῦ δεῖν ἐστοίχιζεν αὐτῷ ἀκριβά, διότι ὁ βασιλεὺς Βωκλέρκ, ἀνὴρ σοφὸς μὲν καὶ φιλοδίκαιος, ἀλλὰ φιλέκδικος ἐν ταὐτῷ καὶ ὀξύθυμος θέλων, ὡς ἔλεγε, νὰ κρεμάσῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου κλώνου τῆς ὑψηλοτέρας μηλέας τῆς Ἀγγλίας, κατεδίωξεν αὐτὸν οὕτως ὥστε ὁ γέρων βαρῶνος ἠναγκάσθη διαπεράσας ἐκ νέου τὸν πορθμὸν νὰ μεταβῇ εἰς Γαλλίαν. Χάριν τῶν μέσων ἅτινα διέθετε, κατόρθωσε μὲν νὰ λυτρώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν περιουσίαν του, τὴν ὁποίαν δημεύσας ὁ Βωκλέρκ παρεχώρησεν εἴς τινα Σάξωνα.

Ἐν τούτοις ὁ Περεδοὺρ διαφυγὼν τὴν ἀγχόνην ἔζησεν εἰρηνικῶς διὰ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Μάρχῃ ἔπαυλίν του, ἐὰν δὲ ἐξαιρέσωμεν Ἀδεμάρον τὸν Β'. ἀπολέσαντα τὸν ἕτερον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ εἰς Φλάνδραν· Ἀδεμάρον τὸν Γ'. φονευθέντα κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Καλαί· Ἀδεμάρον τὸν Ε'. σχόντα τὴν κοιλίαν διατετρημένην διὰ λόγχης εἰς Κιρεσόλην 15)· τὸν Γούϊ ὅστις συλληφθεὶς εἰς Μονκοντοὺρ 16) ἀπηγχονίσθη μετὰ τὴν μάχην· τὸν Λουδοβίκον οὗτινος ἡ κεφαλὴ ἀνηρπάγη ὑπὸ ἱσπανικῆς σφαίρας εἰς Ροκρόϋ 17), καὶ τὸν Ἀρμάνδον ἀπολέσαντα τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν εἰς Μαλπλακὲ 18), δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι οἱ Περεδοὺρ ὀφείλουσι νὰ ὑμνῶσι

15) Πολίχνη τῆς Ἰταλίας, ἐν ᾗ ὁ δοὺξ δ' Ἀνζιὲν κατετρόπωσε τοὺς Ἱσπανοὺς τῷ 1544. Σ. Μ.

16) Πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Κὸτ-δοῦ-Νόρ. Σ. Μ.

17) Πρωτεύουσα τοῦ γαλλικοῦ διαμερίσματος τῶν Ἀρδεννῶν 264 χιλιάμετρα μακρὰν τῶν Παρισίων καὶ ἰσχυρὸν φρούριον. Ἐν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ μεγάλου Κονδὲ ὁ δοὺξ δ' Ἀνζιὲν κατήνεγκε νίκην λαμπρὰν ἐναντίον τῶν Ἱσπανῶν τῷ 1643. Σ. Μ.

18) Χωρίον τοῦ διαμερίσματος τοῦ Βορρᾶ, διάσημον διὰ τὴν μά-

τὸν Θεὸν τῶν ὅπλων. Οὐχ ἧττον ὅμως ὁμολογητέον ὅτι μεταξὺ ἑνὸς Χενεβὲρ καὶ ἑνὸς Περεδοὺρ ὁ κόσμος πάντοτε ἐποιεῖτο διάκρισίν τινα.

Ἐὰν ἐπὶ μακρὸν ἐμακρηγόρησα ἐπὶ τῆς γενεολογίας ταύτης νομίζω ὅτι θέλω τύχει τῆς συγγνώμης τοῦ ἀναγνώστου, διότι ἔπραξα τοῦτο μὴ θελήσας ἵνα τὸ ὄνομά μου συγχέηται μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν κακῶν ἐκείνων συγγραφέων, οἵτινες οὐδόλως τὴν ἀλήθειαν σεβόμενοι φρονοῦσιν ὅτι ἐπιτρέπεται αὐτοῖς νὰ ραντάζωνται καὶ δίδωσιν εἰς τὸ δημόσιον μυθώδεις ἱστορίας ἡρώων οὐδέποτε ὑπαρξάντων. Χάριστῷ Θεῷ οὐδὲν συνδέει με μετὰ τῶν ἀδεξίων τούτων χρονογράφων. Ἡ ἀρχή μου πάντοτε ὑπῆρξεν ἡ τοῦ Κάτωνος : *(Τὴν ζωὴν ἐξαρτᾶν παρὰ τοῦ ἀληθοῦς)*.

Ὅπως ἐπανέλθω εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς ῥήξεως, ἥτις διήρεσε δύο εὐγενεῖς μεγιστᾶνας τῶν Χενεβὲρ καὶ Περεδοὺρ, ἐν πρώτοις ὀφείλω εἰπεῖν ὅτι τὸ μεταξὺ τῆς δεσποσύνης Γαβριέλλας καὶ τοῦ νέου βαρώνου δὲ-Περεδοὺρ προικοσύμφωνον εἶχεν ὑπογραφῇ τὴν αὐτὴν πρωΐαν· ὅτι ὁ κ. μαρκήσιος δὲ-Βερὰκ, κοινὸς φίλος ἀμφοτέρων τῶν οἰκογενειῶν, ἀντιπροσωπεύων τὸν βασιλέα εὐηρεστήθη νὰ ἐπικυρώσῃ αὐτὸ ἐν ἀπουσίᾳ καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ βασιλέως, τὸν ὁποῖον σπουδαῖαι τοῦ Κράτους ὑποθέσεις ἠνάγκαζον νὰ μένῃ εἰς Βερσαλλίας· ὅτι εἰκὰς διασήμων εὐπατριδῶν εἶχεν ἀκολουθήσει τὸ παράδειγμα αὐτοῦ· ὅτι ἡ χαρὰ ἦν γενικὴ· ὅτι ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἐγευμάτιζον· ὅτι ἦν ἕκτη ὡς ἔγγιστα ἑσπερινὴ ὥρα· ὅτι αἱ κεφαλαὶ τῶν μεγιστάνων τούτων ἐθερμάνθησαν εἰς τὸ ἔπακρον· ὅτι αἱ ὑπὲρ τῆς ὑγείας τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος, τοῦ *δωφίνου* 19) καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ,

χὴν, ἣν τινα ἀπώλεσεν ἐνδόξως ὁ στρατάρχης δὲ-Βιλλὰρ ἐναντίον τοῦ πρίγκηπος Εὐγενίου 1709 Σ. Μ.

ὡς καὶ ἁπάσης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς τε παρούσης καὶ τῆς μελλούσης προπόσεις ἐπὶ μακρὸν παρετείνοντο· ὅτι μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ παντὶ ὑπηκόῳ ἐπιβαλλομένῳ τούτῳ καθήκοντι ἔπιον εἰς ὑγείαν τῶν μελλονύμφων, τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ πάντων τῶν παρεστώτων, καὶ ὅτι ἡτοιμάζοντο νὰ ἐγερθῶσι τῆς τραπέζης, ὅτε ὁ βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ, πατὴρ τοῦ μνηστῆρος, ἐγερθεὶς προέτεινε νέαν πρόποσιν, ἥτις δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ, ἔλεγεν, ἡ εὐπρόσδεκτος. Αὕτη δ' ἦν ὑπὲρ τοῦ συντάγματος τῆς Ὠβέργνης «τοῦ εὐγενοῦς καὶ ἀνδρείου τούτου συντάγματος, λέγει, ὅπερ κατήνεγκε τελείως τὴν νίκην εἰς Φοντενοῦ 20).»

Τότε ὁ κόμης δὲ-Χενεβὲρ, καί τοι ἀβρόφρων, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἀναχαιτίσῃ ἑαυτὸν τοῦ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι εἰς πᾶσαν μὲν ἄλλην περίστασιν εὐχαρίστως θὰ παρεχώρει τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ σύνταγμα τῆς Ὠβέργνης, εἰς ὃ ἄλλοτε ὁ κ. βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ ἐξήσκησε τὰ καθήκοντα ταγματάρχου διακριθεὶς μάλιστα ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια ἠνάγκαζεν αὐτὸν νὰ διακηρύξῃ ὅτι ἐν τῇ σπουδαίᾳ ταύτῃ μάχῃ τὸ σύνταγμα τῆς Ναβάρρας τὰ πάντα διεπράξατο μόνον κατατροπῶσαν τὴν ἀγγλικὴν λεγεῶνα.

— Ἄλλως, προσέθετο μετὰ μειδιάματος, ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τοῦ μακαρίτου στρατάρχου δὲ-Σὰξ, δυναμένου βεβαίως ἵνα κρίνῃ ὀρθότερον.

Ὁ κ. βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ ἠγέρθη καὶ διὰ φωνῆς συγκεκι-

19) Τίτλος διδόμενος τοῖς πρωτοτόκοις τῶν ἀρχαίων βασιλέων τῆς Γαλλίας. Σ. Μ.

20) Χωρίον τῆς Βελγικῆς ἔνθα ὁ στρατάρχης Μαυρίκιος δὲ-Σὰξ, θετὸς υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Αὐγούστου τοῦ Β'. ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ διατελῶν κατετρόπωσε τοὺς ἡνωμένους στρατοὺς τῆς Αὐστρίας, Ἀγγλίας καὶ Ὁλλανδίας τῇ 11η Μαΐου τοῦ 1745. Σ. Μ.

νημένης ἐξέφρασε τὴν θλῖψιν τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο νὰ ἀντικρούσῃ τὸν λίαν ἔντιμον φίλον καὶ σύμμαχον αὐτοῦ, συγχρόνως δὲ ἔδωκε τὸν λόγον του ὡς εὐπατρίδου ὅτι τὸ σύνταγμα τῆς Ὠβέργνης ἑπτάκις κατεδίωξε τοὺς Ἄγγλους, καὶ ὅτι οὐδαμοῦ ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσι τὸ σύνταγμα τῆς Ναβάρρας ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ, ἐξ οὗ ἐλλόγως συμπεραίνει τις, ἄνευ φόβου διαψεύσεως, ὅτι μετεχειρίσθησαν αὐτὸ πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ἀποσκευῶν καὶ πολεμεφοδίων.

— Πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν πολεμεφοδίων! ἐφώνησεν ὁ Χενεβέρ. Ψεύδεσθε! Κύριε.

— Θὰ μὲ δικαιολογήσητε! ὑπέλαβεν ὁ Περεδοὺρ. Ζητῶ ἱκανοποίησιν.

Ἀμφότεροι δ' ἐγερθέντες ἐξιφούλκησαν.

Πάντες οἱ συνδαιτημόνες ἠγέρθησαν ταὐτοχρόνως ἐν ἀνεξηγήτῳ ἀταξίᾳ· ἡ τράπεζα ἀνετράπη, αἱ παροψίδες, φιάλαι καὶ λοιπὰ ἐκυλίοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· οἱ ἄνδρες ἐρρίφθησαν μεταξὺ τῶν μαχομένων, αἱ γυναῖκες ἀλληλοδιαδόχως ἐλειποθύμουν, πολλοὶ δὲ νέοι εὐπατρίδαι ἐπεφορτίσθησαν νὰ μεταφέρωσιν αὐτὰς εἰς τοὺς κοιτῶνας τῆς ἐπαύλεως. Ἐὰν φιλήματά τινα ἐλήφθησαν τῇδε κἀκεῖσε ἐν τῷ σκότει καὶ τῇ ταραχῇ, φρονεῖται ἴσως ὅτι δὲν εἶναι ἐπάναγκες νὰ γένηται μνεία τούτου ἐνταῦθα, καθότι εἶναι δῆλον ὅτι ἡ τῶν πνευμάτων σύγχυσις ἁπάντων τῶν παρευρεθέντων συγχωρεῖ τὰς τοιούτου εἴδους παρεκτροπάς, αἵτινες δυνατὸν νὰ συνέβησαν.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ κ. μαρκήσιος δὲ-Βεράκ καὶ οἱ σημαντικώτεροι τῶν παρευρισκομένων εἰς μάτην ἐπειρῶντο νὰ ἐπαναγάγωσι τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην· ὡσαύτως ὁ νεαρὸς βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ, ὁ μέλλων σύζυγος τῆς ὡραίας Γαβριέλλας, ἀνωφελῶς προσεπάθει νὰ καθησυχάσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ.

— Νὰ μὲ διαψεύσῃ, ἐμέ! ἕνα Περεδούρ! ἔλεγεν ὁ βαρῶνος.

— Νὰ ἐπιμένῃ λέγων ὅτι τὸ σύνταγμα τῆς Ναβάρρας, τὸ κύριόν μου σύνταγμα, ἐφύλαττε τὰς ἀποσκευάς! ἐφώνει ὁ Χενεβέρ.

— Ἐπὶ τέλους ἀπεφασίσθη ἵνα οἱ δύο εὐπατρίδαι παραχρῆμα μονομαχήσωσιν ἐν αὐτῷ τῷ ἑστιατορίῳ, ἐν πρώτοις μὲν διὰ πιστολίου, ἐὰν δὲ τοῦτο ἐφαίνετο ἀνεπαρκές, καὶ διὰ τοῦ ξίφους. Ὅθεν θέσαντες τὴν τράπεζαν εἴς τινα γωνίαν τῆς αἰθούσης ἀπῆλθον πρὸς ἀναζήτησιν τῶν πιστολίων τοῦ Χενεβέρ, ἀκολούθως δὲ ἐτοποθέτησαν τοὺς δύο ἀντιπάλους κατέναντι ἀλλήλων εἰς τὰς δύο ἄκρας τῆς αἰθούσης κατὰ διαγώνιον γραμμήν, καὶ ὁ μαρκήσιος δὲ-Βεράκ ἔδωκε τὸ σύνθημα.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν αἱ δύο βολαὶ ἐξεσφενδονίσθησαν, ἀλλὰ μετ' ἀνίσου ἐπιτυχίας· καθότι ἡ μὲν τοῦ βαρώνου ἔπληξε τὸν τοῖχον τῆς αἰθούσης δύο πόδας ἄνω τῆς κεφαλῆς τοῦ κόμητος, ἡ δὲ τοῦ κ. δὲ-Χενεβὲρ διεπέρασε τὸν πῖλον τοῦ μαρκησίου δὲ-Βεράκ, τὸν ὁποῖον οὗτος ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα. Ὁ μαρκήσιος οὐδόλως ἐκπλαγεὶς ἐκαλύφθη καὶ διεκήρυξεν ἐπισήμως ὅτι ἐπειδὴ αἱ βολαὶ τοῦ κ. κόμητος δὲ-Χενεβὲρ ἦσαν ἐπικινδυνωδέστεραι διὰ τοὺς μάρτυρας τῆς μονομαχίας ἢ διὰ τὸν ἀντίπαλόν του, εὐχαρίστως προσέφερεν ἑαυτὸν ἵνα σώσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν, ἀντικαθιστῶν δὲ τὸν βαρῶνον δὲ-Περεδοὺρ θὰ ἐχρησίμευεν εἰς τὸ ἑξῆς ὡς σκοπὸς τῷ κόμητι δὲ-Χενεβέρ.

Ἡ προσφορὰ αὕτη διεγείρασα τὴν ζωηρωτέραν χαρὰν μεταξὺ τῶν παρευρεθέντων προσέβαλε σκληρῶς τὸν κ. δὲ-Χενεβέρ.

Ὅθεν ῥίψας τὸ πιστόλιον προέτεινε νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν πάλην διὰ τοῦ ξίφους, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο ἀμέσως χωρὶς ν' ἀλλάξωσι τὰς θέσεις των.

Ὁ κόμης δὲ-Χενεβὲρ ἐφημίζετο ὡς εἷς τῶν πρώτων ξιφο-

μάχων τοῦ συντάγματος τῆς Ναβάρρας· οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ὁ βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ δὲν ἦτο ἐκ τῶν τελευταίων τοῦ συντάγματος τῆς Ὠβέργνης, ἡ δὲ ἔξαψις τῶν δύο μαχομένων διπλασιαζομένη ὑπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων τοῦ οἴνου ἦν τοιαύτη ὥστε δικαίως προσεδόκων τραγικόν τι συμβάν.

Κατόπιν πάλης διαρκεσάσης δέκα μόλις λεπτά, ὁ Περεδοὺρ ἐφορμήσας ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ διεπέρασεν αὐτὸν διαμπάξ, ὁ δὲ Χενεβὲρ ἀφήσας νὰ πέσῃ τὸ ξῖφός του ἔπεσεν ὕπτιος ἐπὶ τοῦ σανιδώματος.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ ὁ Περεδοὺρ νομίσας ὅτι ἐφόνευσεν αὐτὸν ἔσπευσεν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης, καὶ δραμὼν εἰς τοὺς σταύλους τῆς ἐπαύλεως ἥρπασε τὸν πρῶτον προστυχόντα ἵππον, χωρὶς δὲ νὰ ἀπολέσῃ τὸν διὰ τὴν ἐπίσαξιν αὐτοῦ ἀπαιτούμενον καιρὸν ἀνεχώρησε καλπάζων ὅπως ἀποφύγῃ τὴν ὑπὸ τῆς ἐφίππου χωροφυλακῆς καταδίωξιν.

Ἐν τούτοις ἐὰν ὁ κ. βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ, ὀλιγώτερον σπεύδων διὰ νὰ δραπετεύσῃ, ἐλάμβανε τὸν καιρὸν διὰ νὰ σκεφθῇ, ἢ ἐὰν ἐταστικώτερον παρετήρει εἴτε τὸ ἴδιον αὐτοῦ ξῖφος, εἴτε αὐτὸ τὸ πτῶμα τοῦ κ. δὲ Χερεβὲρ, ὅπερ ἔκειτο ἐκτάδην εἰς τοὺς πόδας του, ἀναποφεύκτως θὰ ἐνεθαρρύνετο, καὶ δὲν θὰ ἐκάλπαζε μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς σὺν τῷ φόβῳ τοῦ «περιελθεῖν εἰς χεῖρας» τῶν κ. κ. ἀξιωματικῶν τῆς ἀστυνομίας καὶ σὺν τῇ τύψει τοῦ συνειδότος τοῦ ὅτι ἐφόνευσε τὸν ἄριστον αὐτοῦ φίλον.

Πράγματι ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ δὲν ἦτο οὔτε νεκρὸς, οὔτε τετραυματισμένος. Ὁ ποῦς αὐτοῦ εἶχεν ὀλισθήσει ἐπὶ τὸν περιχυθέντα οἶνον καὶ τὰ λείψανα τοῦ συμποσίου, τὸ δὲ ξῖφος τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ διελθὸν ὑπὸ τὸν βραχίονά του τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ μόνον διεπέρασε. Δυστυχῶς ἐπί τι λεπτὸν διετέλει ἐν ζάλῃ ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, τοῦθ' ὅπερ ἔπεισε πάντας τοὺς

εὐπατρίδας, οἵτινες ἦσαν παρόντες ὅτι ἔλαβε τραῦμα θανάσιμον.

Εἰς ἄκρον λοιπὸν ἐξεπλάγησαν ὅτε ἐγείραντες αὐτὸν εἶδον ὅτι οὐδεμίαν ἔφερε πληγὴν, πάραυτα δὲ ἔσπευσαν νὰ συγχαρῶσιν αὐτόν· ἀλλ' ὁ εὐερέθιστος Χενεβὲρ διεκήρυξεν ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ ἐθυσίαζε τὴν ζωὴν τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ, ἢ ὅτι ὁ Περεδοὺρ θὰ ἐθυσίαζε τὴν ἰδικήν του, αὐτοῦ δηλονότι τοῦ Χενεβὲρ, τόσῳ δὲ τρομεροὺς ὅρκους ἔκαμνεν, ὥστε αἱ ὕελοι τῶν παραθύρων τῆς αἰθούσης ἔτρεμον, αἱ δὲ γυναῖκες αἵτινες ἤρξαντο νὰ εἰσέρχωνται καὶ αὖθις ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐπὶ τῇ εἰδήσει ὅτι ἡ πάλη ἔληξε, καὶ πάλιν ἀπῆλθον.

— Κύριοι, λέγει τότε ὁ μαρκήσιος δὲ-Βερὰκ, ὡς πάντες ὑμεῖς οὕτω κἀγὼ λυποῦμαι διὰ τὸ δυσάρεστον γεγονὸς ὅπερ πρὸ μικροῦ ἐλύπησε τὴν ὁμήγυριν, ἐλπίζω ὅμως ὅτι ὁ καιρὸς θέλει κατευνάσει τὴν ὀργὴν τοῦ φίλου ἡμῶν κ. δὲ-Χενεβέρ.

— Οὐδέποτε! ἀνέκραξεν ὁ κόμης.

— Καὶ, ἐξηκολούθησεν ὁ μαρκήσιος δὲ-Βερὰκ, ὅτι ὁ γάμος ὅστις ἔμελλε νὰ ἑνώσῃ δύο οἰκογενείας τοσούτῳ ἐντίμους καὶ τοσούτῳ προσφιλεῖς καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν. . . .

— Ὁ γάμος ἠκυρώθη, διέκοψεν ὁ Χενεβὲρ, ὀρκίζομαι δὲ ἐφ' ὅρου ζωῆς μου ὅτι οὐδέποτε εἰς Περεδοὺρ θὰ θέσῃ τὸν πόδα του εἰς τὸν οἶκον μου.

Ἐκ φόβου μή τοι πλειότερον διεγείρει τὴν ὀργὴν τοῦ γέροντος κόμητος ὁ κ. δὲ-Βερὰκ ἀπέσχε τοῦ νὰ ἐπιμένῃ, ἀποχεραιτήσας δὲ τὸν ξένον αὐτοῦ ἀπῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑφ' ἁπάντων τῶν εὐγενῶν οἵτινες ἦλθον ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς γάμον καὶ οἵτινες μικροῦ δεῖν ἐγένοντο μάρτυρες κηδείας.

Ἀλλ' αἱ γυναῖκες θελήσασαι νὰ συλλυπηθῶσι τὴν δεσποσύνην Γαβριέλλαν εἰς ἄκρον ἐξεπλάγησαν μαθοῦσαι ὅτι αὕτη ἐγένετο ἀφανής. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν νεαρὸν βαρῶνον δὲ-Περεδοὺρ, ὅστις

ἐξηφανίσθη ὡσαύτως χωρὶς οὐδὲν νὰ εἴπῃ εἰς οὐδένα, ὑπέθεσαν ὅτι κατ' ἀνάγκην ἠκολούθησε τὸν πατέρα του, ἀλλ' ἠπόρησαν διατὶ ἀφῆκε τὸν ἵππον του εἰς τὸν σταῦλον.

Ἡ διπλῆ αὕτη αἰφνιδία ἀπέλευσις διήγειρενὑπονοίας παρὰ τοῖς παροῦσιν εὐπατρίδαις, ὡς καὶ τὴν ζωηρὰν περιέργειαν τῶν κυριῶν. Ἀλλ' ἐκ συμφώνου ἐτήρησαν ἐχεμύθειαν ἀπέναντι τοῦ κ. δὲ-Χενεβὲρ, οὗτινος ἡ ὀργὴ ἤρξατο κατευναζομένη.

Ἐπὶ τέλους οἱ τελευταῖοι ἀποχαιρετισμοὶ ἀντηλλάγησαν· ἑκατέρωθεν ἐνηγκαλίσθησαν, αἱ τελευταῖαι ἁμαξαι κατέλιπον τὴν αὐλὴν τῆς ἐπαύλεως, τῶν δὲ ὑπηρετῶν κλεισάντων τὰς θύρας, ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἔδραμεν εἰς τὸ δωμάτιον της θυγατρός του ἔνθα ἀλγεινοτέρα ἔκπληξις περιέμενεν αὐτόν.

Β'.

Τί κερδαίνει τις ἀκροώμενος παρὰ τὴν θύραν καὶ τίνα διατρέχει κίνδυνον μή τοι ἀκουσθῇ.

Ὁ κοιτὼν τῆς δεσποσύνης δὲ-Χενεβὲρ ἔκειτο εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα τῆς ἐπαύλεως ἔν τινι εὐρυχώρῳ πυργίσκῳ διὰ τῶν παραθύρων τοῦ ὁποίου εἰσέδυον αἱ ἀκτῖνες τοῦ δύοντος ἡλίου. Τούτου προέκειτο πρώτη θύρα ἐστολισμένη διὰ ζωγραφιῶν, αἵτινες παρίστων τὴν ἀποπλάνησιν τοῦ θηρευτοῦ Ἀκταίωνος ὃν τινα ἡ Ἄρτεμις μετεμόρφωσεν εἰς ἔλαφον. Περιζ τῆς νεαρᾶς καὶ ὀργώσης θεαίνης συνωθοῦντο δέκα ἢ δώδεκα νύμφαι ἐξαισίου καλλονῆς διαφόρους τηροῦσαι στάσεις· καὶ τινὲς μὲν τούτων ἐκρύπτοντο ὑπὸ τοὺς παρὰ τὰς ὄχθας φυομένους θάμνους, ἕτεραι δὲ πάλιν ἐν τῷ ποταμῷ. Δύο ἢ τρεῖς ἧττον συνεταὶ

ἢ μᾶλλον περίεργοι καὶ ἀφοσιωμέναι τῇ θεαίνῃ ριπτόμεναι πρὸ ταύτης ἐζήτουν νὰ καλύψωσιν αὐτὴν διὰ τοῦ σώματός των λευκοτέρου καὶ αὐτῆς τῆς λευκοϊκτίδος (κακοῦμι).

Πέραν τῆς θύρας ταύτης (ἢ τῆς θυρίδος, ὡς ἤθελον ἀποκαλέσει αὐτὴν) ὑπῆρχεν ἡ κυρία θύρα τοῦ δωματίου τὴν ὁποίαν παρημέλησαν νὰ κλείσωσι, καὶ διὰ τοῦ ἡμιανοίγματος τῆς ὁποίας ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ ἤκουσεν εὐκρινέστατα τοὺς ἑξῆς λόγους, οἵτινες ὑπῆρξαν πιθανῶς τὸ τέλος συνδιαλέξεως, τῆς ὁποίας δὲν ἦτο δυσχερὲς νὰ μαντεύσῃ τὴν ἔννοιαν:

— Προσφιλὴς Γαβριέλλα, ἔλεγεν ἀνδρική τις φωνή, γνωρίζετε τὴν ὑπεροψίαν τοῦ πατρός μου καὶ τὴν παραφοράν τοῦ ἰδικοῦ σας. Πᾶσα συμφιλίωσις μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἀδύνατος· πλὴν ὀφείλομεν ἡμεῖς ν' ἀποχωρισθῶμεν διὰ παντὸς ἕνεκα τῶν ἀπερισκέπτων ἐρίδων αὐτῶν; Γαβριέλλα, σὲ ἀγαπῶ πλειότερον τῆς ζωῆς μου· μὲ ἀγαπᾷς;

— Ἐὰν σὲ ἀγαπῶ! λέγει διὰ χαμηλοτέρας φωνῆς ἡ ὡραία Γαβριέλλα.

Ἐνταῦθα ὁ κόμης δὲ-Χενεβὲρ ἔστη τείνας κάλλιον τὸ οὖς. Τοῦτο ὑπῆρξε διὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φορὰν καθ' ἅπασαν τοῦ βίου του τὴν διάρκειαν, διότι ὁ ἀγαθὸς εὐπατρίδης ἐφρικία ὁπόταν προέκειτο νὰ ἀκροασθῇ ἐγγὺς θύρας· ἀλλ' ἐτιμωρήθη δεόντως διὰ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ.

— Λοιπόν! ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς, Γαβριέλλα, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος βαρῶνος δὲ- Περεδοὺρ, διότι οὗτος ἦν ὅστις ὡμίλει μετὰ τῆς δεσποσύνης δὲ Χενεβὲρ, συγκατάνευσον νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς. Αὔριον τὴν πρωΐαν περὶ τὴν τετάρτην ὥραν θὰ σὲ περιμένω μετὰ δύο ἵππων κάτωθεν τοῦ δάσους κρυπτόμενος ὄπισθεν τοῦ τοίχου. Τὴν μεσημβρίαν θὰ ἀφιχθῶμεν παρὰ τῷ ἡγουμένῳ τῆς μονῆς τοῦ Βονλιέ, ὅστις εἶναι θεῖός μου, καὶ ὁ ὁποῖος

παραχρῆμα θελει στέψει ἡμᾶς. Μετὰ ταῦτα ἐὰν ὁ πατήρ μου ἢ ὁ ἰδικός σου μᾶς καταδιώξωσιν ἢ οὐχί, ἀδιάφορον· οὐδὲν δυνηθήσεται νὰ ἀποχωρήσῃ ἡμᾶς.

Μακρὰ σιγὴ ἐπηκολούθησε τὴν πρότασιν ταύτην, ἥτις προύξένησε ῥῖγος τῷ γέροντι Χενεβέρ. Εἴτε διότι τὸ αἴσθημα τῆς ὀργῆς καὶ ἀποστροφῆς τὰς ὁποίας διήγειρεν ἡ πρότασις αὕτη, εἴτε ἐξ ἄλλης τινος αἰτίας, ἡ σιγὴ αὕτη ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀπάντησις τὴν ὁποίαν αὕτη προέτεινε τῇ αὐθαδείᾳ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς.

Ἐν τέλει ὁ Χενεβὲρ ὠθήσας ἀποτόμως τὴν ἡμιηνεωγμένην θύραν παρετήρησε τὸν κ. βαρῶνον Ρεναῖον δὲ-Πενεδοὺρ, ὑπολοχαγὸν ἐν τῷ συντάγματι τῆς Ὠβεργνῆ ὅστις ἠσπάζετο τρυφερῶς τὰς χεῖρας τῆς θυγατρός του Γαβριέλλας, ἐνῷ αὕτη ἐθεώρει αὐτὸν δι' ὀφθαλμῶν εἰς οὓς ἀπεικονίζετο πολλῷ πλέον ἡ τρυφερότης ἢ ἡ ἀποστροφή.

Ἐπὶ τῷ θορύβῳ τῆς εἰσόδου τοῦ κόμητος, ὁ Ρεναῖος, ὅστις ἦν γονυπετὴς πρὸ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, ἠγέρθη ἀποτόμως, ἡ δὲ Γαβριέλλα ἐκβαλοῦσα κραυγὴν ἐλειποθύμησεν.

— Κύριε, λέγει ὁ κόμης πλήρης ὀργῆς, τί κάμετε ἐνταῦθα!

Ὁ νεαρὸς βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ καί τοι ὀλίγον τεταραγμένος ἕνεκα τῆς αἰφνιδίας ταύτης ἐμφανίσεως καὶ ἰδίως ὡς ἐκ τῆς λειποθυμίας τῆς Γαβριέλλας ἀμέσως ἀνέλαβε τὴν ἀπάθειαν αὐτοῦ.

— Κύριε κόμη, τῷ λέγει διὰ φωνῆς γαληνιαίας, ἀπαιτῶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεως ἥν τινα μοὶ ἐδώκατε τοῦ νὰ μὲ παραχωρήσητε τὴν χεῖρα τῆς δεσποσύνης Γαβριέλλας.

— Ἔξελθε! εἶπεν ὁ Χενεβὲρ τρίζων τοὺς ὀδόντας, ἔξελθε! ἔξελθε! ἄλλως δὲν εὐθύνομαι διὰ τὴν ὀργήν μου.

Συγχρόνως δὲ ἔσυρετὸ ξίφος ἐκ τοῦ κολεοῦ, ὁ δὲ Ρεναῖος ὅστις

ἐπετήρει ἁπάσας τὰς κινήσεις αὐτοῦ ἠκολούθησε τὸ παράδειγμά του.

— Ἔξελθε, ἄθλιε ἀπαταιών! ἐκραύγασεν ὁ Χενεβὲρ μετὰ παραφορᾶς. Ἔξελθε, ἄλλως προσκαλῶ τοὺς θεράποντάς μου.

— Προσέξατε καλῶς, κύριε, ὑπέλαβεν ὁ Ρεναῖος κάτωχρος ἐξ ὀργῆς, ἀλλ' ὅστις ἐφοβεῖτο πρὸ πάντων μὴ περιπλακῇ μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς μνηστῆς του. Οὕτω πως φέρονται πρός τινα εὐγενῆ καὶ ἀξιωματικὸν τοῦ βασιλέως.

— Λοιπὸν, ὑπερασπίσθητι, ἀξιωματικὲ τοῦ βασιλέως! λέγει ὁ Χενεβὲρ ὁρμήσας κατὰ τοῦ νέου μὲ ξῖφος ὑψωμένον.

Ὁ Ρεναῖος ἠναγκασμένος νὰ ἀμύνηται, ἀφῆκε τὸν γέροντα κόμητα ν' ἀρχίσῃ τὴν πάλην, ὁ ἴδιος δὲ περιωρίσθη νὰ ἀντικρούῃ ἁπάσας τὰς ἐπιθέσεις αὐτοῦ, προσέχων ἐνταὐτῷ νὰ μὴ κατενέγκῃ οὐδὲν κτύπημα κατ' αὐτοῦ.

Ἡ κλαγγὴ τῶν συγκρουομένων ξιφῶν ἀφύπνισε τοῦ ληθάργου τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβέρ. Δι' ἑνὸς βλέμματος ἰδοῦσα τὸν ἀπειλοῦντα τὸν ἐραστὴν αὐτῆς κίνδυνον ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν αὐτοῦ. Πρὶν δὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς δυνηθῇ νὰ προίδῃ ἢ προλάβῃ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ἐγερθεῖσα τοὺ ἑδωλίου ἐφ' οὗ ἐκάθητο ἐρρίφθη ἐν μέσῳ τῶν μαχομένων.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτης ὁ Ρεναῖος ταπεινώσας τὸ ξῖφος ὑπεχώρησεν ἓν βῆμα· ἀλλ' ὁ γέρων Χενεβὲρ ἧττον ταχὺς δὲν ἔσχε τὸν καιρὸν νὰ μιμηθῇ αὐτὸν, ἡ δὲ Γαβριέλλα ἐτραυματίσθη εἰς τὴν χεῖρα ὑπὸ τοῦ ξίφους τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Πάραυτα ὁ γέρων ρίψας τὸ ξῖφος ἔσπευσε πρὸς τὴν ἔντρομον θυγατέρα αὐτοῦ τὴν ὁποίαν θλίβων εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ ἐκάλυπτε διὰ τῶν τρυφερωτέρων ἀσπασμῶν.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Ρεναῖος βλέπων τὸ αἷμα ῥέον ἔμελλε νὰ σύρῃ τὴν ταινίαν τού κώδωνος καὶ προσκαλέσῃ θα-

λαμπόλον· ἀλλ' ἡ Γαβριέλλα ἔσπευσε νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτόν.

— Δὲν εἶναι τίποτε, λέγει, ὑγίαινε, Ρεναῖε.

Ἐπειδὴ δ' οὗτος ἔμενεν ἀκίνητος ὑπὸ τὰ ἀπειλητικὰ τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβὲρ βλέμματα,

— Ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς, λέγει ἰσχυρότερον, ἀναχώρησον, Ρεναῖε. Σᾶς ὁρκίζομαι ὅτι εἰς σὲ μόνον ἀνήκω.

Τὸν τελευταῖον τοῦτον λόγον ἀκούσας ὁ κόμης συνωφρυώθη.

— Καὶ ἐγὼ σὲ ὁρκίζομαι, λέγει, ὅτι θὰ τὴν στείλω μᾶλλον εἰς τὸ μοναστήριον παρὰ νὰ ἀνεχθῶ τοῦ νὰ ὑπανδρευθῇ ἕνα Περεδούρ.

Ἀληθῶς εἰπεῖν ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐφαίνετο τοὐλάχιστον οὕτως σταθερὰ καὶ ἀπαραβίαστος ὅσῳ καὶ ἡ προηγουμένη. Ἀλλ' ὁ Ρεναῖος δὲν ἐθεώρησε ποσῶς ἁρμόδιον νὰ ἀντιτάξῃ τὴν μὲν κατὰ τῆς δέ. Ἐσκέφθη ὅτι ὁ γέρων Χενεβὲρ δυνατὸν νὰ μὴ ἦτο πάντοτε ἀπερίσκεπτος εἰς πᾶσαν ὅμως περίστασιν ἠδύνατο νὰ ἀποθάνῃ μᾶλλον τοῦθ' ὅπερ ἦν πιθανότατον, ἕνεκα τῆς χολερικῆς αὐτοῦ ἰδιοσυγκρασίας ὅτι ἡ δεσποσύνη Γαβριέλλα ἀπορρίπτουσα τὴν τῆς δραπετεύσεως πρότασιν, καὶ ὅτι ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε καιρὸς νὰ αὐτοκτονήσῃ, ὡς ἔπραξεν ὁ στρατηγὸς Βροῦτος 1) εἰς Φιλίππους 2) ἢ ὁ συγκλητικὸς Κάτων 3) εἰς Υ̓τίκην, 4) ὡς τόσοι ἄλλοι ἥρωες δυστυχεῖς καὶ ἀπηλπισμένοι.

1) Μάρκος Ἰούνιος Βροῦτος Ρωμαῖος στρατηγὸς ἀνεψιὸς καὶ εἷς τῶν δολοφόνων τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἀποθανὼν τῷ 42 ἔτει πρὸ Χριστοῦ. Σ. Μ.

2) Πόλις τῆς Μακεδονίας, ἐγγὺς τῆς ὁποίας ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος κατετροπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου καὶ Ὀκταβίου τῷ 42 πρὸ Χριστοῦ Σ. Μ.

3) Ρωμαῖος συγκλητικὸς διάσημος διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν αὐτοῦ, ἀπέθανε τῷ 45 πρὸ Χριστοῦ. Σ. Μ.

4) Πόλις τῆς Ἀφρικῆς, ἥτις μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Καρθαγένης ἐγένετο πρωτεύουσα τῆς ἀφρικανικῆς ἐπαρχίας. Σ. Μ.

Εἶχε δίκαιον ἢ ἄδικον; τοῦτο θέλει διδάξει ἡμᾶς ἡ συνέχεια τῆς παρούσης ἱστορίας.

Ταῦτα λοιπὸν διανοηθεὶς ἐντὸς δευτερολέπτου ἔλαβε τὸν πῖλόν του ἐχαιρέτησε ταπεινῶς τὸν κόμητα, ἡσπάσθη εὐσεβάστως τὴν χεῖρα, ἣν ἔτεκεν αὐτῷ ἡ Γαβριέλλα καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐπαύλεως.

Γ'.

Προτομὴ τοῦ Ἰωάννου.

Ἦτο ἤδη ἐννάτη ἑσπερινὴ ὥρα, ἡ δὲ σελήνη μόλις ἤρξατο ἀνατέλλουσα ἐν τῷ οὐρανῷ ὄπισθεν τῆς κορυφῆς τῶν δένδρων.

— Ἰωάννη, ποῦ εἶσαι; ἠρώτησεν ὁ Ρεναῖος δὲ-Περεδούρ.

Ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει ταύτῃ ἀνήρ τις προὐχώρησε κρατῶν διὰ τοῦ χαλινοῦ δύο ἵππους ἐβοήθησεν αὐτὸν νὰ ἱππεύσῃ, οὗτος δὲ ἱππεύσας τὸν ἕτερον ἠκολούθει χωρὶς νὰ προφέρει λέξιν. Εἶτα οἱ δύο ἱππεῖς ἀνεχώρησαν ἐλαύνοντες ἀπὸ ρυτῆρος. Ἀλλ' ἡ πορεία αὕτη ἀπήρεσε μετ' οὐ πολὺ τῷ νεαρῷ βαρώνῳ, ὅστις μόλις προὐχώρησεν ἑκατοντάδα μακρὰν τῆς ἐπαύλεως ἐβυθίσθη εἰς εἰς βαθὺν ρεμβασμὸν καὶ χωρὶς σχεδὸν νὰ σκεφθῇ, ἐσταμάτησε τὸν ἵππον αὐτοῦ. Ὁ Ἰωάννης ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα αὐτοῦ χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ποιήσηται ἐρώτησιν.

Ὁ Ἰωάννης ἦτο ὁ ἐντελέστατος τύπος τῆς ἐξαφανισθείσης σήμερον ἐκείνης φυλῆς τῶν ὑπηρετῶν, οἵτινες συνεμερίζοντο τὴν τύχην, τὰς θλίψεις καὶ τὰς ἡδονὰς τῶν κυρίων αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἐγεννήθη, κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα ἔμελλε ν' ἀπο-

θάνῃ εἰς τὰς γαίας τῶν Περεδοὺρ, ἐνταῦθα εἶχε συγκεντρώσει ἅπαντα τὰ αἰσθήματα αὐτοῦ. Οὐχὶ ὅτι ὑπῆρξεν ὁλοσχερῶς ξένος τῷ κόσμῳ καὶ ταῖς περιπετείαις αὐτοῦ, τοὐναντίον μάλιστα εἶχε περιηγηθῇ πολλὰς χώρας, πολλάκις δὲ παρευρέθη εἰς μάχας. Ἡ ἀτυχὴς ἔμπνευσις ἦν ἄνωθεν ἐδέξατο τοῦ νὰ καταδιώκῃ τοὺς λύκους, τὰς ἀλώπεκας (καὶ ὁμολογητέον τοῦτο) τοὺς λαγωοὺς καὶ τὰς πέρδικας ἐνωρὶς κατέστησεν αὐτὸν ὕποπτον καὶ ἐπίφοβον τῷ βαρώνῳ δὲ-Περεδοὺρ, πατρὶ τοῦ Ρεναίου, καὶ πᾶσι τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ. Δεκαεπταέτης μόλις ἐφημίζετο ὡς ὁ ἄριστος θηρευτὴς τῶν πέριξ δέκα ἐνοριῶν· ἄλλως εὔθυμος καὶ φαιδρὸς συνέτερος εἶχε πάντοτε πρόχειρα τὰ σκώμματα διεγείρων τὸν γέλωτα, οὐδὲν δὲ ἐπτόει αὐτόν. Οὕτως ἠγαπᾶτο λίαν παρὰ πάντων τῶν πέριξ κατοίκων, καὶ εἰσέτι τῶν θηροφυλάκων, τῶν ὁποίων οὐδεὶς θὰ συγκατετίθετο νὰ συλλάβῃ αὐτὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ κυνηγοῦντα ἄνευ ἀδείας εἰς ἀλλοτρίας γαίας.

Ἀλλ' ἐὰν οἱ θηροφύλακες ἔκλειον οἰκειοθελῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὰς παρεκτροπὰς τοῦ Ἰωάννου, ὁ βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ καθίστατο αὐστηρότερος ἀπέναντι αὐτοῦ.

Ἐσπέραν τινα καθ' ἣν περιήρχετο τὰς γαίας αὐτοῦ ἀκούσας ἐκπυρσοκρότησιν προερχομένην ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ μέρους τοῦ δάσους ἔσπευσεν ἐπὶ τόπου καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ὁ Ἰωάννης ἐξήγαγε λαγωὸν τὸν ὁποῖον φονεύσας ἔθετεν εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ βαρῶνος, ὅστις πάντοτε ἦν ἀνυπόμονος ὕψωσε τὴν μάστιγα κατὰ τοῦ κυνηγοῦ· ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ὀπισθοχωρήσας ἓν βῆμα ἤρπασε τὸ τυφέκιόν του ἀπὸ τοῦ σωλῆνος, καὶ δι' ὕφους ἀποφασιστικοῦ :

— Κύριε βαρῶνε, τῷ λέγει, ἐὰν κτυπήσητε κτυπῶ.

Καί τοι ὁ γέρων βαρῶνος ἦν ἰσχυρότατος ἐν τούτοις μικρὸν ἐδίστασεν ἀπέναντι τῆς στάσεως τοῦ Ἰωάννου.

— Ἀλιτήριε, ἄξιε ἀγχόνης, λέγει, τοιουτοτρόπως λοιπὸν φονεύεις τὸ κυνήγιόν μου ἀτιμωρητί ; Δέν μοὶ στοιχίζει τίποτε νὰ σὲ στείλω νὰ ὑπηρετήσῃς τὸν βασιλέα κωπηλατῶν εἰς τὰ πλοῖα πρὸς τιμωρίαν σου 1).

— Ὁ κύριος βαρῶνος δὲν θὰ ἐτόλμα ! ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης ὀργίλως.

— Δὲν θὰ ἐτόλμων, ἄθλιε ! Γνωρίζεις ὅτι ἔχω θεῖον καὶ ἀνθρώπινον δίκαιον ἐπὶ τῶν γαιῶν μου, καὶ ὅτι καὶ αὐτὸς προσέτι ὁ βασιλεὺς δὲν εἶναι ἢ ὁ ἐκτελεστὴς τῶν ἀποφάσεών μου;

— Κύριε βαρῶνε, λέγει ὁ Ἰωάννης, ἐὰν μὲ στείλητε εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν, καὶ ἐγὼ ὡσαύτως θὰ σᾶς στείλω εἰς τὸν παράδεισον πρὸ τῆς νυκτός.

— Κακοῦργε ! ἐφώνησεν ὁ βαρῶνος, τολμᾷς νὰ ὑψώσῃς χεῖρα ἐναντίον μου, σὺ τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια πρὸ δισχιλίων ἐτῶν ἔφαγε τὸν ἄρτον τῶν Περεδοὺρ κληρονομικῶς ;

— Ἐὰν ὁ πατήρ μου καὶ ὁ πάππος μου ἔφαγον τὸν ἄρτον τοῦτον, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης χωρὶς νὰ κινηθῇ ἐκέρδησαν αὐτὸν διὰ τοῦ ἱδρῶτος των. Τίς λοιπὸν ἐκαλλιέργησε τὴν γῆν, ἔσπειρε καὶ συνεκόμισε τὸν σῖτον ;

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Περεδοὺρ παρετήρησεν ὅτι δὲν ἦτον ἐπεῖγον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συζήτησιν· διὸ χωρὶς λέξιν νὰ ἀποκριθῇ μετέβη εἰς τὴν ἔπαυλιν.

Ἅμα ἀφικόμενος πρώτην φροντίδα ἔσχε νὰ προσκαλέσῃ τὸν πατέρα τοῦ Ἰωάννου, γέροντα ἀλλ' εὔρωστον χωρικὸν, καλλιεργοῦντα ὡς ἐκμισθωτὴν ἓν τῶν κτημάτων τοῦ βαρώνου.

1) Εἶδος ποινῆς εἰς ἣν κατεδικάζοντο οἱ ἐγκληματίαι νὰ κωπηλατῶσιν εἰς τὸ ναυτικὸν τῆς Κυβερνήσεως. Τῷ 1789 ἡ ποινὴ αὕτη μετετράπη εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα. Σ. Μ.

— Ἄπελθε ἐντεῦθεν, λέγει ὁ Περεδοὺρ, σὲ διώκω, σέ, τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰ τέκνα σου!

Ὁ χωρικὸς ἔκθαμβος ἠρώτησε τὸ αἴτιον τῆς ἀποπομπῆς ταύτης.

— Ἐρώτησον τὸν οὐτιδανὸν υἱόν σου, ἐξηκολούθησεν ὁ Περεδοὺρ, ὅστις ἐτόλμησε πρὸ μιᾶς ὥρας νὰ μὲ ἀπειλήσῃ θανάτῳ.

Συγχρόνως δὲ ἀφηγήθη τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου, ἐπέρανε δὲ ἀπειλῶν ὅτι θέλει διατάξει τὴν σύλληψιν αὐτοῦ παρὰ τῆς ἀστυνομίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοιαύτη τις ἀπειλὴ ἦν θανατικὴ ἀπόφασις. Πᾶς τις ἐνθυμεῖται τὴν διαδικασίαν τῶν χρόνων ἐκείνων: « Ἀπαγχόνησις ἅμα τῇ συλλήψει.» Ὁ δικαστὴς ἵστατο δεξιόθεν, ὁ δὲ δήμιος ἀριστερᾷ τοῦ βασιλέως.

Εὐτυχῶς ἡ βαρώνη δὲ-Περεδοὺρ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐπανήρχετο ἐκ τοῦ περιπάτου. Ἡ βαρώνη φύσει οὖσα ἀγαθὴ γυνὴ μόλις ἐπληροφορήθη τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀμέσως διεκήρυξεν ὅτι ὁ γέρων ἐκμισθωτὴς καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ οὐδέποτε θὰ ἐξεδιώκοντο, ὅτι θὰ ἀνθίστατο εἰς τοῦτο ἐπιμόνως, καὶ ὅτι μόνος ὁ Ἰωάννης θὰ ἐπιπλήσσετο σκληρῶς παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θὰ κατέλειπε τὴν χώραν διά τινα ἔτη

— Πῶς! λέγει ὁ βαρῶνος μικρὸν κατὰ βάθος πραϋνθεὶς χωρὶς ὅμως νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο, τὸν συγχωρῶ, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀμέσως τὴν ἑσπέραν ταύτην, καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸν στρατὸν τοῦ βασιλέως, ἀφοῦ ἅπαξ ἀρνεῖται νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ ναυτικόν! Καὶ προσέθετο, ἐλπίζω ὅτι πρωσσικὴ βολὴ (κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐξερράγη ὁ μετὰ τοῦ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου πόλεμος) θὰ ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς τοῦ κακοῦ τούτου ἀνθρώπου.

Οὐδεὶς ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν τῶν λόγων του, οἵτινες οὐδὲν ἄλλο βεβαίως ἦσαν ἢ διὰ νὰ

καλύψωσιν ἐντίμως τὴν ὑποχώρησιν αὐτοῦ. Οὕτω δὲ ὁ Ἰωάννης ἀνεχώρησε τὴν ἑσπέραν καταταχθεὶς κατὰ διαταγὴν εἰς τὸ σύνταγμα τῆς Ὠβέργνης εἰς ὃ ὁ κ. βαρῶνος Ρεναῖος πρό τινος διωρίσθη ὑπολοχαγὸς μόλις δωδεκαέτης ἅμα ἀποφοιτήσας τῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων, ἐπειδὴ δὲ χάρις τῷ θεῷ, ὁ Ἰωάννης δὲν ἐστερεῖτο οὔτε ρώμης, οὔτε ἐπιδεξιότητος, οὔτε εὐκινησίας, ἰδίᾳ οὔτε ἀτρομήτου φλέγματος ἔλαβεν ἐντίμως μέρος εἰς τὰς τέσσαρας ἐκστρατείας τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου, ἔρριψε βολὰς καὶ κατήνεγκε κτυπήματα λόγχης ἐναντίον πάντων τῶν οὐλάνων, λογχοφόρων, οὐσάρων, πεζῶν, καὶ ἱππέων Πρώσσων, Βαδαίων, Ἐσσαίων, Βαυαρῶν, Σαξώνων καὶ λοιπῶν γερμανῶν ἀποτελούντων τὸν στρατὸν τῆς αὐτοῦ πρωσσικῆς Μεγαλειότητος, καὶ μαχομένων ἀνδρείως ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Μαρτίνου-Βαθὼν πρώτου καὶ κυριωτέρου στρατηγοῦ τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος.

Παρεκτὸς τούτου ὁ Ἰωάννης ὑπῆρξεν ἀρκούντως εὐτυχὴς λαβὼν ἐκεῖνα μόνον τὰ τραύματα, ἅτινα στολίζουσι τὸ πρόσωπον μαχητοῦ, οὐδένα δὲ παραμορφοῦντα· παράδειγμα! Κτύπημα ξίφους ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὡραία οὐλὴ, τῆς ὁποίας ἡ μὲν μία ἄκρα ἔληγεν ἐγγὺς τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου, ἡ δὲ ἑτέρα ἐξηφανίζετο ὑπὸ τὴν κόμην. Κτύπημα λόγχης ἐπὶ τοῦ ὤμου, ὅπερ ἀφειδῶς ἀνταπέδωκεν ὁ ρηθεὶς Ἰωάννης, ὅστις, φύσει γενναιόδωρος, οὐδέποτε οὐδὲν εἶχε λάβει παρ' οὐδενός, χωρὶς νὰ μὴ ἀνταποδώσῃ αὐτὸ ἀμέσως καὶ διπλοῦν· ὡσαύτως πλείστας τυφεκιοβολὰς τῶν ὁποίων τὰ ἴχνη ἐξηφανίζοντο ἐν τῇ στρατιωτικῇ αὐτοῦ στολῇ.

Ἐκ τούναντίου, εἴτε εἰς Φραγκφόρτην, εἴτε εἰς Ὀσναβρούκην, εἴτε εἰς Μίνστερ ἢ Βέϊμαρ, κατὰ τὰς χειμερινὰς ἑσπέρας, ἢ ὁπόταν ηὐκαίρει ὁ Ἰωάννης δὲν παρημέλει νὰ βεβαιωθῇ,

ἐφ' ὅσον τοὐλάχιστον ἠδύνατο, ἐὰν αἱ νεάνιδες τῆς ξανθῆς Γερμανίας ἦσαν ἀληθῶς τοσούτῳ εὐαίσθητοι, γλυκεῖαι, αἰσθηματίαι καὶ ρωμαντικαί, ὅσῳ διεδίδετο πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοὺς στρατῶνας τοῦ πεζικοῦ ἔνθα ἐστρατωνίζετο συνήθως ὁ στρατὸς τοῦ χριστιανικωτάτου βασιλέως καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ. Ἀφίκετο μάλιστα, κατὰ τὴν ταπεινὴν αὐτοῦ ὁμολογίαν, εἰς σπανιώτατον βαθμὸν πείρας ἀναφορικῶς τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, ἐθεωρεῖτο δὲ ἀδιαφιλονεικήτως (ἐν τῷ ταπεινῷ καὶ μετρίῳ αὐτοῦ κύκλῳ) σχεδὸν ὡς ἀκαταμάχητος. Διὰ τί λοιπὸν ὁ ἱστορικὸς νὰ μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ δεσπόζον τοῦ Ἰωάννου ἐλάττωμα ἦν μετριοφροσύνη ἄνευ ὁρίων; Μήτοι ὀλίγιστοι προσβάλλονται, πρὸ παντὸς ἐν τῇ προσφιλεστάτῃ ὑμῖν Γαλλίᾳ, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πάθους;

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἑπταετοῦς πολέμου, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ βασιλεὺς Λουδοβῖκος ΙΕ'. ἐδωρήσατο τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν Ἄγγλοις τὸ Ἰνδοστὰν (μέχρι τότε ἀδιαίρετον μεταξὺ τοῦ κ. Δουπλὲξ 1) καὶ τοῦ Μεγάλου Μογγόλου) εἰς δὲ τοὺς φίλους ἡμῶν Ἱσπανοὺς τὴν Λουσιάνην 2) ἥτις λίαν παρηνόχλει ἡμᾶς (διότι οὐδὲν ὀχληρότερον, δαπανηρότερον καὶ δυσχερέστερον πρὸς τήρησιν ἢ αἱ μεγάλαι ἀποικίαι), ὅτε ὁ δοὺξ δὲ Σοαζέλ, μέγας πολιτικὸς καὶ διάσημος ἐξυμνηθεὶς παρ' ἁπάντων τῶν ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του, ἐθεώρησεν ἐπάναγκες ν' ἀπολύσῃ

1) Ἰωσὴφ Δουπλὲξ διοικητὴς τῶν γαλλικῶν Ἰνδιῶν, ὅστις ἀνακληθεὶς τῷ 1754 ἀπέθανε τῷ 1763. Σ. Μ.

2) Οὕτω καλεῖται ἡ Μεγάλη Μογγολία σχηματισθεῖσα ὑπὸ τῶν κατακτήσεων τοῦ Τσιγγὶς-Χὰν (1206—1227) καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, ἥτις ἀφίκετο εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Κουβλαΐ (1260—1294). Βραδύτερον ὅμως διαιρεθεῖσα καὶ αὖθις ἡνώθη ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου (1405) οἱ τῶν ἐπαρχιῶν διοικηταὶ ἐγένοντο ἀνεξάρτητοι σχηματίσαντες ἴδια κράτη. Σ. Μ.

μέρος τοῦ στρατοῦ, ὅστις κατέστη ἀνωφελής· ἐξ οὗ ὁ κ. Βαρῶνος Ρεναῖος δὲ Περεδοὺρ, ὑπολοχαγὸς ἐν τῷ συντάγματι τῆς Ὠβέργνης καὶ ὁ κ. Ἰωάννης δεκανεὺς ἐπιστήθιος φίλος καὶ ὑπηρέτης αὐτοῦ ἔσχον τὸν καιρὸν νὰ ἐπανίδωσι τοὺς φαιοὺς πύργους καὶ τὸ ζοφῶδες δάσος τοῦ Περεδούρ. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰωάννης δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀνακτήσηται τὴν εὐμένειαν τοῦ γέροντος βαρώνου, ὁ δὲ Ρεναῖος νὰ ἴδῃ τὴν δεσποσύνην Γαβριέλλαν δὲ-Χενεβὲρ μίαν τῶν περικαλλεστέρων νεανίδων τῆς ἐπαρχίας τῆς Μάρχης καὶ μονογενῆ θυγατέρα τοῦ ἀκραιφνεστέρου φίλου τοῦ πατρός του, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀγαπήσῃ περιπαθῶς διότι φύσει εἶχε καρδίαν τρυφερὰν καὶ εὐαίσθητον. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν ἀμέσως καὶ τάχιστα ἀνταγαπήθη, διότι ἀμφότεραι αἱ οἰκογένειαι δὲν παρενέβαλλον τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα, ἤθελε δὲ εἶσθαι, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἄρχεται ἡ παροῦσα ἡμῶν ἱστορία, ὁ εὐτυχέστερος βαρῶνος τῆς Γαλλίας καὶ πάσης τῆς χριστιανωσύνης, ἐὰν ὁ κ. κόμης δὲ Χενεβὲρ καὶ ὁ βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ, πατὴρ, δὲν εἶχον τὴν εὐήθη ἰδέαν νὰ ἐκριζώσωσι τὴν κόμην των καὶ διασταυρώσωσι τὰ ξίφη των, ὡς εἴδομεν ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ.

Ἐνῷ ὁ Ρεναῖος βεβυθισμένος εἰς τὰς μελαγχολικὰς αὐτοῦ σκέψεις ἐσταμάτησεν ἑκατὸν βήματα μακρὰν τοῦ πύργου τῆς Βελεβόρτης, ὁ Ἰωάννης ἦττον τεθλιμμένος ἢ ὁ κύριος αὐτοῦ, ἐν τούτοις ὅμως κατηφὴς, (θὰ μάθωμεν βραδύτερον τὸ αἴτιον), παρετήρησεν αὐτὸν ἐπί τινα χρόνον ἐν σιγῇ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον ἀνὴρ ἀποφασιστικὸς καὶ ἐν παντὶ πράγματι ἀπεστρέφετο τοὺς ρεμβασμοὺς, δὲν ἐβράδυνε νὰ διακόψῃ τὴν τοῦ συνοδοιπόρου του.

— Λοιπὸν, κύριε, λέγει τῷ Ρεναίῳ, τί κάμνομεν ἐδῶ; θὰ μείνωμεν ἢ θὰ ἀναχωρήσωμεν;

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ρεναῖος στενάζων, νὰ προσεγγίσῃ τις τοσού-

τῳ τὴν εὐτυχίαν καὶ νὰ ναυαγήσῃ πρὶν ἢ ψαύσῃ αὐτήν! Δὲν εἶναι πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τινάξῃ τις τὰ μυελά του εἰς τὸν ἀέρα;

— Ἀληθινά, κύριε, ὁ κ. κόμης καὶ ὁ κ. βαρῶνος ἠμποροῦσαν πολὺ καλὰ νὰ *πετσοφαγωθοῦν* εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ὑστερότερα· ἀλλὰ πάντοτε θὰ τύχῃ κι' ἀπ' ἕνας διάβολος 'ς ταῖς ἐρωτοδουλειαῖς. Νά, ἐγώ, ποῦ μὲ βλέπετε, δὲν ἔπαθα τὰ ἴδια; Φαντασθῆτε μιὰ φορὰ 'ς ἕνα δρόμον τῆς Ὀσναβρούκης . . . . 1) γνωρίζετε τὴν Ὀσναβρούκην;

— Νά τα δά! ὑπέλαβεν ὁ Ρεναῖος ὅστις μόλις ἤκουεν αὐτόν.

— Ἀληθινά, εἴμεθα εἰς τὴν φρουρὰν μαζύ. Εἶχον καταλύσει εἰς Κυνιστρὰς, εἰς τὸ σπῆτι ἑνὸς ἰατροῦ, ὅστις ὠνομάζετο . . . Σταθῆτε νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ ὄνομά του . . ἄ! Τὸν ἐγνωρίσατε τόσον καλὰ ὅσον καὶ ἐγώ, ἦτο γέρων, εὐήθης μὲ ὀμματοϋάλια, ὅστις ὡμίλει λατινικὰ ἓξ ὁλοκλήρους ὥρας καθ' ἡμέραν, ἐφόρει περοῦκκαν κακοβαμμένην, ἀλλ' εἶχε μίαν ὑπηρέτριαν! . . . μίαν ὑπηρέτριαν! . . . εὔμορφην σὰν τὸν ἔρωτα! . . . Τὸ ἱππικὸν καὶ τὸ πεζικὸν τῆς φρουρᾶς *ὕφαινε παν*ὶ καθ' ἡμέραν κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά της μὲ τὸ πυροβολικὸν μαζύ, ἀλλ' ἐννοεῖται χωρὶς τὰ πυροβόλα. Τὸ ἀνάστημά της ἦτον εὐλίγιστον· μόλις ἐπατοῦσε εἰς τὰ δέκα της νύχια, τὰ μάτια της μαῦρα καὶ θελκτικὰ, ἡ μύτη της μικρὰ, τὸ δὲ γλυκύ της στόμα πάντοτε κἄτι τι εἶχε νὰ εἰπῇ εἰς τοὺς διαβάτας! ἄ! τί θελκτικὴ κόρη! ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσω τὸ ὄνομά της! . . . Σᾶς εἶπον ἄλλοτε ὅτι ὠνομάζετο Καρλόττα; Μίαν ἐσπέραν, κύριε, ἄχ! τί εὐτυχισμένη ἐσπέρα! μίαν ἐσπέραν, τὴν ἀπήντησα εἰς τὴν κλίμακα. Ἔφερε τὸ ψητὸ τοῦ γέροντος ἰατροῦ, ἦτο τὸ καθημερινόν του δεῖπνόν του.

«— Λοιπὸν, τῇ λέγω, ἁρπάσας αὐτὴν ἀπὸ τὴν ὀσφῦν, πότε θὰ μὲ ἀγαπήσῃς, κομψή μου, χαριεστάτη μου μικρὰ Καρλόττα;

«— Ποτὲ, κύριε στρατιώτα, μοὶ λέγει· οἱ πεζοὶ εἶναι ἀπαταιῶνες! » Σκέφθητι, κύριε, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀπάντησις δηλοῖ ὅτι ἡ κυρία μας εἶχε πεῖραν τοῦ πράγματος. Ἔπρεπε καὶ ἐγὼ νὰ δυσπιστῶ· ἀλλὰ εἰμπορεῖ τις νὰ δυσπιστῇ ὁπόταν ἀγαπᾷ; Φυσικὰ τῇ ὑπεσχέθην ὅτι θὰ τὴν ἀγαπῶ πάντοτε, καὶ, μὰ τὴν πίστην μου, ἐνῷ ἤθελον νὰ τὴν ἐναγκαλισθῶ, πίπτει ἀπὸ τὰς χεῖράς της τὸ ψητό. Τὸ ποτήρι ἔσπασε, τὸ κρασὶ ἐχύθη, τὸ δὲ ψωμὶ καὶ τὸ τυρὶ ἐκυλίσθησαν εἰς τὴν κλίμακα· τότε βλέπω εἰς τὸ ἄνω πάτωμα τῆς κλίμακος τὸν γέροντα ἰατρόν. Κύριε, εἴδατε ποτὲ γερμανὸν ἰατρὸν νὰ βλέπῃ τὸ ψητόν του νὰ χάνηται καὶ νὰ ἐναγκαλίζονται τὴν ὑπηρέτριάν του εἰς τὴν κλίμακα; Εἶναι ἀξιοθρήνητον θέαμα! ἐξερρίζωνε τὴν περοῦκκά του, ἐφώναζεν ὅτι ἡ τάξις τῶν κόσμων ἀνετρέπη! (Τί ἤθελε νὰ εἴπῃ μὲ τοῦτο; Ἰδοὺ ὅ,τι ποτὲ δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἐννοήσω). Μὲ ὠνόμαζε λῃστὴν, κλέπτην, *φραντζέζε κατζοιβελε*, ἐπὶ τέλους δὲ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ: φωτιά! Τί θὰ ἐπράττετε, κύριε, ἐὰν ἦσθε εἰς τὴν θέσιν μου.

Ὁ Ρεναῖος δὲν ἀπεκρίνατο· πάντοτε ἐσκέπτετο.

— Κατ' ἀρχὰς ἠθέλησα νὰ μένω, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωάννης, νὰ τοῦ βγάλω τὴν περοῦκκα καὶ τὸ *κασκέτον* καὶ νὰ τὸν κυλίσω ὅλαις ταῖς σκάλαις! . . . Ἀλλὰ, τέλος πάντων διὰ τί ἀνεμιγνύετο; διὰ τί ἐμπέρδευε τὰς ὑποθέσεις μου; Εὐθὺς ὅμως ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἐπαραπονεῖτο εἰς τὸν φρούραρχον, ὅτι δὲν θὰ ἤκουον τὴν ἀπολογίαν μου, ὅτι θὰ ἐκατηγορούμην, ὡς παρα-

1) Μία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς κάτοικοι 386,000. Πρωτεύουσα: Νέα Ἀὐρηλία. Σ. Μ.

βάτης κλέπτης καὶ δολοφόνος, καὶ πιθανὸν νὰ μὲ ἀπηγχόνιζον, χωρὶς νὰ ἀπολογηθῶ. Γνωρίζετε ὅτι τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους πάντοτε τοὺς κακομεταχειρίζονται, καὶ ὅτι ὁ στρατηγὸς ποτὲ δὲν θέλει τὸ καλόν των. Ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ ἔλαβα τὴν ἀπόφασίν μου, κατέβην τὴν κλίμακα, εἶπα χαμηλοφώνως εἰς τὴν Καρλότταν νὰ μὲ περιμένῃ τὴν ἐπαύριον, περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς ἑσπέρας καὶ νὰ μὲ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, ἅμα ὁ γέρων ἰατρὸς ἤρχιζε νὰ *ρογχαλίζῃ*, ἔπειτα δὲ ἐξῆλθον καὶ μετέβην ζητῶν ἄσυλον εἴς τινα τῶν συντρόφων μου τοῦ συντάγματος, τὸν ὁποῖον εἶχε πολὺ φίλον μία κρασοπωλήτρια τοῦ στρατοπέδου. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν διέφυγον τὴν κατηγορίαν, ἴσως δὲ καὶ τὴν ἀγχόνην· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τὸ πᾶν, κύριε.

— Πῶς λοιπόν, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα; Ἠρώτησεν ὁ Ρεναῖος, ὅστις διανοούμενος τὴν ὡραίαν Γαβριέλλαν τὴν ἐλαχίστην δὲν ἔδιδε προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ συνοδοιπόρου αὐτοῦ.

— Τὴν ἐπαύριον, λέγει ὁ Ἰωάννης πιστὸς εἰς τοὺς λόγους μου μετέβην καὶ ἐπερίμενον ἔμπροσθεν τῆς οἰκίας τοῦ ἰατροῦ Κορνηλίου διὰ νὰ μοὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἡ Καρλόττα· ἀλλ' ἰδέτε, κύριε, τὴν ἀχαριστίαν τῶν γυναικῶν. Ἕνας δραγόνος μὲ εἶχε προλάβει, ἕνας ἀληθὴς δραγόνος τοῦ βασιλέως, τὸν ὁποῖον γνωρίζω πολὺ καλά, καὶ ὁ ὁποῖος πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος ἦτο καὶ αὐτὸς ἐρωτευμένος. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀπάτη, κύριε; Καὶ νὰ ἰδῆτε ὅτι ἔπειτα ἄνοιξε τὸ παράθυρον μὲ ἐδείκνυεν εἰς τὸν δραγόνον καὶ ἐγέλα. Μάλιστα, κύριε, ἐγὼ ὁ ὁποῖος σᾶς ὁμιλῶ ἔσπασα τὰ πόδια μου νὰ περιμένω ἕως εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς πρωΐας διὰ μίαν ἄπιστον! Σᾶς βεβαιῶ, κύριε, ἐὰν ἦτο ἄλλος εἰς τὴν θέσιν μου, ἅμα ἔβλεπε τὸν δραγόνον, θὰ ἀπεσύρετο ἀπὸ φόβον μὴ τὸν βλάψῃ, ἡ ὑγρασία καὶ πάθῃ κατσρροήν, διότι εἰς τὴν διαβολόχωραν ἐκείνην, καθὼς εἰξεύρετε, ὁ

ἥλιος λάμπει ὅσον καὶ οἱ φανοί μας, καὶ ἡ νύκτα σκοτεινή, σὰν τὴν κόλασι· μὲ δύο λέξεις εἰς ἐκείνην τὴν χώραν βρέχει τριακοσίας εἴκοσιν ἡμέρας τὸν χρόνον καὶ τριακοσίας ἑξήκοντα νύκτας ἀλλὰ ἐγὼ παρεμόνευσα συχνὰ τὸν λύκον καὶ τὴν ἀλωποῦ, καὶ πολλάκις ἐνυκτώθην εἰς τὸ δάσος, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν φοβοῦμαι τοὺς ρευματισμούς· ἄλλως ἐπερίμενα τὸν δραγόνον.

Τέλος ὁ πετεινὸς ἐφώναζε τρεῖς φορὰς καὶ τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ στρατόπεδον. Ἐξῆλθε τὸν βλέπω ἀκόμη, διότι ἤρχισε νὰ χαράζῃ ἐλαφροκύνητον, κομψοενδυμένον, καὶ τρίβοντα τὰ μυστάκιά του ἐκόμπαζε μὲ τὴν στολήν του, ὕψωνε τοὺς ὤμους καὶ ἔκρουεν ἐπίτηδες τοὺς πτερνιστῆράς του. Εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δρόμου προχωρῶ πρὸς αὐτόν.

— Ὥραις καλαῖς, μοὶ λέγει σύντροφε, γελῶν. Ἀπόψε φαίνεται νὰ ἐκρύωσες, διότι πρὸ πολλοῦ ἐφύλαττες σκοπὸν στοιχιματίζω!

«— Μάλιστα ἐκρύωσα, λέγω ἐπίσης καὶ χωρὶς νὰ σὲ ἀνησυχήσω, σύντροφε κοπιάζεις μίαν στιγμὴν εἰς τὴν πεδιάδα γιὰ νὰ παίξωμεν λιγάκι μὲ τὰ σπαθία μας; Τί λέτε; Τοιουτοτρόπως δὲν θὰ ἐζεστενόμην;

«— Ὅπως ἀγαπᾶτε, λέγει ὁ δραγόνος. Μήπως δὲν ἀξίζει τόσον ἡ Καρλόττα; Εἶχε δίκαιον ποῦ μὲ ἔλεγε δι' ἐσὲ πράγματα . . . .»

— Ἐννοεῖτε καλῶς, ὑπολοχαγέ μου, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔλεγεν ἦτο καθαρὸν ψεῦμα. Ὁ δραγόνος ἤθελε νὰ μὲ προσβάλῃ, καὶ νὰ μὲ εἰρωνευθῇ. Ἀλλὰ τὸ αἷμα ἤρχισε νὰ ἀναβαίνῃ εἰς τὴν κεφαλήν μου, οἱ ρώθωνές μου ἐξωγκοῦντο, καὶ δὲν θὰ ἐγλύτωνεν ἀπὸ τὸ ξίφος μου καὶ βασίλειον ἀκόμη ἂν μ' ἐχάριζον ἀλλὰ τέλος πάντων εἶναι τις Γάλλος, δὲν εἶναι ἀληθές,

ὑπολοχαγέ μου, ἢ δὲν εἶναι· καὶ ἂν μὲν εἶναι γάλλος, δὲν ἀγαπᾷ νὰ τὸν περιγελοῦν ὡσὰν πρῶσσον ἢ ὡσὰν ἕνα αὐτοκρατορικόν.

Περιπλέον, ἐτιμωρήθη καθὼς ἔπρεπε διὰ τὰς εἰρωνείας του, διότι μετέβην μὲ αὐτὸν εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ ἐκλέξωμεν δύο ξίφη κοπτερὰ καὶ ὁμοια κατὰ τὸ μῆκος, καὶ εἰς τὴν τρίτην φορὰν τὸν ἐτρύπισα καὶ τὸν ἐξήπλωσα δι' ἓξ μῆνας. Τὸ πρᾶγμα ἔκαμε σχεδὸν κρότον εἰς τὸ σύνταγμα· ἀλλ' ὁ καλός μας δραγόνος ἔλεγεν ὅτι ἐκτυπήθη εἰς τὸν δρόμον τοῦ Ἀννοβέρου εἰς τὰ σκοτεινὰ χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ διὰ τί· ὥστε τὸ ταιοῦτο ἐσταμάτησε τὴν περιέργειαν τοῦ στρατηγοῦ. Καὶ τί σκέπτεσθε, κύριε, νὰ ἔκαμεν ἡ Καρλόττα ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἐγὼ ἐτρύπησα τὴν κοιλίαν τοῦ δραγόνου της ;

— Σὲ ἔλαβεν εἰς τὴν θέσιν του.

— Ἄχ ! κύριε, ἔκαμε κἄτι χείριστον, ὁπόταν ἐπανῆλθον εἰς τὸ οἴκημα δύο πυροβολισταὶ εἶχον ἀντικαταστήσει τὸν δραγόνον. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἰμπόρουν νὰ κτυπηθῶ μὲ ὅλον τὸν στρατόν. Ἄλλως διὰ τὸν δραγόνον, εἶχε καὶ κἄποιαν πρόφασιν διὰ νὰ εὕρῃ· ἦτο ὁ πρῶτος ἦτο δὲ καὶ πολὺ ὡραῖος, καὶ ἡ στολή του τῷ ἐπήγαινε θαυμάσια ! Ἀλλ'οἱ δύο ἄλλοι πυροβολισταὶ εἶχον κἄτι μοῦτρα ποῦ ποτὲ γυναῖκα δὲν θὰ ἀπεφάσιζε νὰ γυρίσῃ διὰ νὰ τοὺς ἴδῃ. Λοιπὸν κύριε, βλέπετε τί ὑπέφερα καὶ ἐγώ· ἡ πτωχὴ αὐτὴ Καρλόττα εἶναι ἡ μόνη τὴν ὁποίαν ἠγάπησα πραγματικῶς κατὰ τὸ διάστημα τεσσάρων χρόνων τὰ ὁποῖα ἐπέρασα εἰς τὴν Γερμανίαν. Τὴν περιεφρόνουν, δὲν εἰμπόρουν νὰ τὴν ὑποφέρω, καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν εἰμπόρουν νὰ κάμω χωρὶς αὐτήν. Ὁπόταν οἱ δύο πυροβολισταὶ ἀνεχώρησαν, ἦλθον πεζοί, καθὼς ἐγώ, στρατιῶται τῆς αὐτοκρατείρας Μαρίας Θηρεσίας οὔγγροι οὐσσάροι, καὶ γνωρίζω πόσοι ἄλλοι ἀκόμη ; Ὅλοι τῆς ἤρεσκον, πρὸς ὅλους δὲ ἦτο

φιλόφρων καὶ καταδεκτική. Μ' ὅλα ταῦτα ποτὲ δὲν εἶχον τὸ θάρρος νὰ ἀπέλθω· καὶ ἐὰν ἐσύναζον ἀφ' ἑνὸς μέρους ὅλας τὰς εὐτυχίας τὰς ὁποίας μοὶ ἐπροξένησεν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅλας τὰς λύπας, σᾶς βεβαιῶ, κύριε, ὅτι αἱ ἡδοναὶ δὲν θὰ ἐγέμιζον τὸ κοῖλον τῆς χειρός μου, αἱ δὲ λύπαι θὰ ἐγέμιζον ὁλόκληρον τὴν ἔπαυλιν τὴν ὁποίαν βλέπετε, θὰ ἐχύνοντο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ θὰ ἀπερνοῦσαν καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τοίχους τοῦ περιβόλου. Ἄχ ! αἱ γυναῖκες ! αἱ γυναῖκες ! (*)

— Ἰωάννη, λέγει τότε ὁ Ρεναῖος, ἂς ἀριππεύσωμεν καὶ

(*) *Σ. Μ. Μὴ γενομένων τακτικῶν διορθώσεων τοῦ δευτέρου τεύχους παρεισέφρυσαν τὰ ἑξῆς λάθη:*

Σελὶς	17	στίχος	1	ἀντὶ ἀφοσιωμέναι	γράφε ἀφωσιωμέναι
»	18	»	17	» ἠγέρθη	» ἠγέρθη.
»	20	»	17	» ἡ δεσποσύνη Γαβριέλλα ἀπορρίπτουσα τὴν τὴν τῆς δραπετεύσεως πρότασιν καὶ ὅτι	Γράφε: τῆς δεσποσύνης Γαβριέλλας ἀπορριπτούσης τὴν τῆς δραπετεύσεως πρότασιν, ἤθελεν εἶσθαι κτλ.
»	21	»	5	» ἔτεκε	Γράφε ἔτεινε.
»	21	»	14	» ἑκατοντάδα μακρὰν	Γράφε ἑκατοντάδα βημάτων μακράν !
»	22	»	11	» πρώχειρα	Γράφε πρόχειρα.
»	24	»	19	» ἐπιπλήσσετο	» ἐπεπλήσσετο.
»	25	»	4	» δωδεκαέτης	» δεκαοκταέτης.
»	26	»	18	» Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 σημείωσις: Οὕτω καλεῖται κτλ. ἀναφέρεται εἰς τὴν λέξιν: καὶ τοῦ Μεγάλου Μογγόλου	
»	27	»	12	» ἀνταγαπήθη	Γράφε ἀντηγαπήθη.
»	28	»	8	» ἡ ἐν τῇ λέξει Ὀσναβρούκης σημείωσις ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐν τῇ σελίδι 26 καὶ στίχῳ 18 λέξιν: Λουσιάνη.	
»	29	»	11	» πίστην	Γράφε πίστιν.
»	29	»	28	» ἐσκέφθη	» ἐσκέφθην.
»	31	»	1	» καὶ ἡ νύκτα σκοτεινὴ	» καὶ ἡ νύκτα εἶναι σκοτεινή.
»	31	»	4	» ἐγὼ παρεμόνευσα	» ἐγὼ ὁ ὁποῖος παρεμόνευσα.

δέσε τοὺς ἵππους μας εἰς τὰ δύο ταῦτα δένδρα. Ἡ σελήνη ἀνέτειλε καὶ φωτίζει τὸν πύργον ἔνθα κοιμᾶται ἡ ὡραία μου, ἡ θελξικάρδιός μου, ἡ γλυκεῖά μου Γαβριέλλα. Καθήσωμεν μίαν στιγμήν. Ἐὰν δὲν μέλλω πλέον νὰ τὴν ἐπανίδω, ἂς ἐπανίδω τοὐλάχιστον τὸν πύργον εἰς ὃν κατοικεῖ, καὶ ὅστις ἐμπερικλείει πᾶν ὅ,τι ἀγαπῶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ !

Ὁ Ἰωάννης ὑπήκουσε καὶ ἐκαθέσθη πλησίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

— Ἰωάννη, ἐξηκολούθησεν ὁ Περεδούρ· ἄφες κατὰ μέρος τὴν Καρλόττην, τὰς ὁδοὺς τῆς Ὀσναβρούκης, τοὺς ρευματισμούς σου, τοὺς δραγόνους σου, τοὺς πυροβολιστάς σου καὶ τοὺς κοινούς σου ἔρωτας καὶ εἰπέ μοι, ἐὰν εἶδές ποτε γυναῖκα ὡραιοτέραν, πνευματωδεστέραν καὶ ἀξιεραστοτέραν τῆς δεσποσύνης δὲ-Χενεβέρ. Δὲν εἶναι μαργαρίτης, εἷς λαμπρὸς ἀδάμας; Ἐνθυμεῖσαι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἴδομεν αὐτὴν διὰ πρώτην φοράν; Μόλις ἐξῆλθε τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὁ πατήρ της, ὁ γέρων ἐκεῖνος Ρόγης, ὅστις φυλάττει αὐτήν, προσκαλεῖ εἰς Βιλλεφόρτην πάντας τοὺς εὐγενεῖς τῶν πέριξ. Εἶδες ὁπόσον ἦτον ὡραία;

— Μάλιστα, κύριε βαρῶνε, καὶ ἡ Λουϊζόνη ὡσαύτως.

— Διὰ ποίαν Λουϊζόνην μοὶ λέγεις;

— Κύριε, μὲ ὁμιλεῖτε διὰ τὴν δεσποσύνην δὲ Χενεβέρ, ἡ ὁποία εἶναι εἷς ἄγγελος, εἷς μαργαρίτης, καθὼς λέγετε· καὶ ἐγὼ σᾶς ὁμιλῶ διὰ τὴν πτωχήν μου Λουϊζόνην, ἡ ὁποία εἶναι τὸ καλλίτερον πλάσμα, καὶ ἡ πλέον ἐρωτευμένη δι' ἐμέ. Μὲ αὐτήν, ὑπολοχαγέ μου, δὲν φοβοῦμαι τοὺς δραγόνους, οὔτε τοὺς πυροβολιστάς, διότι ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς ἐπαύλεως, ἐκτὸς ἐμοῦ, εἶναι γέροντες, καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ προτερήματα καὶ τὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι ἀπέναντι μιᾶς ὡραίας, κολακεύομαι . . .

Ἐνταῦθα ὁ Ἰωάννης διακοπεὶς ἐθώπευσε τὸν πώγωνα,

τοῦθ' ὅπερ ἀρκούντως ἀποδεικνύει ὅτι ἐθεώρει ἑαυτὸν ὑπέρτερον παντὸς ἄλλου καὶ ἄξιον τῶν θελγήτρων τῆς Λουϊζόνης.

— Πτωχὴ Γαβριέλλα! ἐξηκολούθησεν ὁ Ρεναῖος δὲ-Περεδούρ.

— Πτωχὴ Λουϊζόνη! ὑπέλαβεν ὡσαύτως ὁ ἐπίμονος Ἰωάννης.

— Τέλος πάντων, λέγει ὁ Ρεναῖος μὲ σκοτίζεις μὲ τὴν Λουϊζόνην σου.

— Ἀλλοίμονον! κύριε, αἱ δυστυχίαι τοῦ ἐρωτευμένου στρατιώτου εἶναι ἐπίσης σκληραὶ νὰ τὰς ὑποφέρῃ τις, καθὼς καὶ αἱ δυστυχίαι τοῦ ὑπολοχαγοῦ του.

— Αἴ! ποῖος σὲ ὁμιλεῖ διὰ τὰς δυστυχίας σου, φλύαρε, ἀνυπόφορε; Ποῖος σὲ ἐμποδίζει τοῦ νὰ νυμφευθῇς τὴν Λουϊζόνην σου, ἐὰν ἡ καρδία σου σοὶ τὸ λέγῃ, καθὼς καὶ ἐκείνης ὡσαύτως; Μήπως πατὴρ ἄκαμπτος παρενέπεσεν εἰς τοὺς ἔρωτάς σου; Μήπως ἐδιώχθης ἀπὸ τὸν οἶκον τῆς μνηστῆς σου;— ἐδιώχθης ὡς λῃστής, ὡς κακοῦργος;

— Κύριε, εἶπεν ὁ Ἰωάννης· μὴ μᾶς κακοφαίνεται. Αἱ δυστυχίαι σας εἶναι ἰδικαί μου· καὶ εἶσθε εὐτυχέστατος.

— Εὐτυχέστατος; τί θέλεις νὰ εἴπῃς;

— Ὅτι ὁ γάμος μου θὰ ἀποτύχῃ, ἐὰν δὲν γίνῃ ὁ ἰδικός σας, ὑπολοχαγέ μου· ὅτι ὁ πατὴρ τῆς Λουϊζόνης, ὅστις θέλει νὰ φυλάξῃ τὴν κόρην του πλησίον του, θὰ μοὶ τὴν ἀρνηθῇ ἐὰν μέλλω νὰ τὴν παραλάβω μαζύ μου. Καὶ πῶς νὰ μὴ τὴν παραλάβω, ἀφοῦ καὶ σεῖς μὲ παραλαμβάνετε; διότι τέλος πάντων δὲν εἶναι δίκαιον, κύριε, νὰ σᾶς ἐγκαταλείψω. Εἶσθε συνειθισμένος εἰς τὰ ἐλαττώματά μου, καὶ ἐγὼ εἰς τὰ ἰδικά σας· εἶσθε μελαγχολικὸς καὶ ἐρωτευμένος, καὶ ἐγὼ δὰ εἶμαι ἐρωτευμένος, ἀλλ' ὄχι μελαγχολικός. Ἔχομεν πολλὰ κοινὰ ὁμοῦ. Δύναμαι νὰ κάμω χωρὶς ἐσᾶς, ἀλλὰ σεῖς δὲν εἰμπορεῖτε σχεδὸν

νὰ κάμητε χωρὶς ἐμέ. Ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν καὶ συμπάθειαν διὰ τοὺς ἔρωτάς σας μένω. Μάλιστα, μένω, ἀλλὰ χάνω τὴν Λουϊζόνην, ἐὰν δὲν νυμφευθῆτε τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβέρ. Ἄρα δὲν ἐννοῶ νὰ χάσω τὴν Λουϊζόνην καὶ ἂν ἀκόμη σκάσῃ ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ (ὡς καὶ ὁ βαρῶνος δὲ-Περεδούρ, ὁ ἐντιμότατος κύριος πατήρ σας), πρέπει καθὼς λέγει ὁ Κύριος γεννηθήτω τὸ θέλημά μου, καὶ οἱ δύο νὰ νυμφευθῶμεν, σεῖς μὲν τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβέρ, ἐγὼ δὲ τὴν δεσποσύνην Λουϊζόνην, αἱ ὁποῖαι καὶ αἱ δύο εἶναι, ἑκάστη εἰς τὸ γένος της, βλέπετε τὴν συγκατάβασιν τὴν ὁποίαν σᾶς κάμω, τὰ δύο ὡραιότατα πρόσωπα τοῦ γνωστοῦ κόσμου.

— Τότε λοιπόν, λέγει ὁ Ρεναῖος, μὲ βοηθεῖς νὰ ἀπαγάγω τὴν μνηστήν μου;

— Νά τα, κύριε, πῶς σᾶς ἐφάνη νὰ κάμητε αὐτὴν τὴν παρατήρησιν; ἀμφιβάλλετε περὶ τούτου;

— Αἴ! φίλε μου, σκέπτομαι καὶ τοῦτο·ἀλλ'ὁ ἐχθρὸς παραφυλάττει αὐτήν!

Συγχρόνως δὲ ὁ νεανίας ἀφηγήθη αὐτῷ τὴν μετὰ τῆς Γαβριέλλας δὲ-Χενεβὲρ συνέντευξίν του, τὴν αἰφνίδιον εἴσοδον τοῦ κόμητος ἐν τῷ δωματίῳ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ,τὰς ἀπειλάς του καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν αὐτὰς πάλην.

— Καλά! εἶπεν ὁ Ἰωάννης·τοῦτο τοὐλάχιστον θὰ σᾶς διδάξῃ νὰ κλείητε ἄλλοτε τὰς θύρας ὄπισθέν σας. Γενικὸς κανών: Ὄπισθεν πάσης κλειδωνιᾶς ὑπάρχει εἷς ὀφθαλμὸς ὅστις βλέπει· ὄπισθεν πάσης θύρας ἡμιανοικτῆς ὑπάρχει ἓν ὠτίον τὸ ὁποῖον ἀκούει· ἔσο δὲ βέβαιος ὅτι ὁ ὀφθαλμὸς οὗτος καὶ ἐκεῖνο τὸ ὠτίον ἀνήκουσι πάντοτε εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν εὐαισθήτων καρδιῶν, ἐχρεώστει παρά πολυ ὀλίγον νὰ βλέπῃ καὶ νὰ ἀκούῃ. Μὲ ἐννοεῖτε πολὺ καλά, καὶ δὲν

ἐξηγοῦμαι περισσότερον. Ἐγὼ τοὐλάχιστον προεῖδον πᾶν ὅ,τι συνέβη, καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν εἴσοδον τοῦ πατρός. (Οἱ πατέρες δὲν ἐχρεώστουν ποτὲ νὰ εἰσέρχωνται, τοὐλάχιστον χωρὶς νὰ κτυπῶσι τὴν θύραν). Εἶπα κρυφίως δύο λέξεις εἰς τὸ ὠτίον τῆς Λουϊζόνης. Σημειώσατε ὅτι εἶναι κόρη ἀγαθὴ καὶ εὐαίσθητος πλειότερον διὰ τὰ δεινὰ τῶν ἄλλων παρὰ διὰ τὰ ἰδικά της. Ἐν ἀνάγκῃ εἰξεύρω νὰ τὴν διδάξω τὰ καθήκοντά της. Κύριε, κάμει ὀλίγην ψύχραν· εἶναι μεσονύκτιον·ὁ πατήρ σας σᾶς περιμένει καὶ ἀνησυχεῖ ἀναμφιβόλως. Ἴσως νομίζει ὅτι ἐφονεύσατε τὸν γέροντα Χενεβέρ .... Καὶ ἀληθῶς εἶθε αὔριον τὴν πρωίαν νὰ πέσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς του κάνεὶς λίθος ἀπὸ τὸν τοῖχον, καὶ τότε αἱ ὑποθέσεις μας πηγαίνουσι καλά .... Ἂς ἀναχωρήσωμεν! Εἶναι καιρὸς νὰ ἐγκαρδιώσητε τὸν κ. δὲ-Περεδούρ. Αὔριον τὸ ἑσπέρας θὰ ἐπανέλθω,καὶ διὰ τῆς Λουϊζόνης θὰ ἔχω εἰδήσεις τῆς δεσποσύνης Χενεβέρ.

— Ἀναχωρήσωμεν· εἶναι καιρός, λέγει στενάζων ὁ βαρῶνος Ρεναῖος.

Πλὴν δὲν ἀνεχώρει· ὁτὲ μὲν διηγεῖτο τῷ Ἰωάννῃ τὴν αἰωνίαν καὶ ἀτελεύτητον ἱστορίαν τῶν ἐρώτων αὐτοῦ, ὁτὲ δὲ τὸν ἠρώτα ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ μαλάξωσι τὴν καρδίαν τοῦ γέροντος κόμητος δὲ-Χενεβέρ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ τοῦ Ἰωάννου ἀπάντησις οὐδεμίαν παρεῖχεν αὐτῷ ἐλπίδα,διότι ὁ ἄκαμπτος καὶ ἄσπλαγχνος χαρακτὴρ τοῦ γέροντος κόμητος ἦτο γνωστὸς καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν, ὁ ἀτυχὴς Ρεναῖος στενάζων ἔτι βαθύτερον παρετήρει περιλύπως τοὺς ἀστέρας.

— Ἀλλὰ τοὐλάχιστον πιστεύεις ὅτι μὲ ἀγαπᾷς;

— Μὰ τὴν πίστιν μου, κύριε, λέγει ὁ Ἰωάννης, ἐὰν δὲν σᾶς ἠγάπα, θὰ ἦτο πολὺ σκληρά. Εἶσθε νέος, ὡραῖος καὶ εὐγενής. Αἱ γαῖαι τοῦ Περεδοὺρ εἶναι κατὰ ἑκατὸν πεντήκοντα στρέμ-

ματα μεγαλείτεραι, χωρὶς νὰ λογαριάσωμεν τὸ δάσος, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἔκτασιν ὀλιγωτέραν τῶν δύο χιλιάδων, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τοῦ κυνηγίου, δὲν φέρει μεγάλον εἰσόδημα. Εἶσθε καλὸς ξιφομάχος, εἰς τὸ νὰ ἱππεύητε δὲ ἢ νὰ ἁρπάζητε ἄνδρα ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἢ ἀπὸ τὴν μέσην καὶ νὰ τὸν ῥίπτητε ἐπάνω ἀπὸ μίαν φραγὴν δὲν ἔχετε τὸν ὅμοιόν σας εἰς ὅλον τὸ διαμέρισμα· ἔχετε χρήματα, ὅ,τι δὲ ἀξίζει περισσότερον εἶναι ὅτι εἰξεύρετε καὶ νὰ τὰ ἐξοδεύητε. Καθόσον ἀφορᾷ τὰς ἐπιστήμας, δὲν χαίρετε μὲν μεγάλην φήμην, ἀλλὰ κατόπιν θὰ γίνῃ καὶ τοῦτο, λέγουσι δὲ μάλιστα ὅτι κάμετε ὡραίους στίχους πρὸς τιμὴν τῶν γυναικῶν. Μὰ τὴν πίστιν μου! ἐὰν ἡ δεσποσύνη δὲ-Χενεβὲρ εὕρῃ καλλίτερον εἶναι ἐλευθέρα νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει· ἀλλὰ μεταξὺ ἡμῶν νομίζω ὅτι δὲν διακινδυνεύει μέγα πρᾶγμα.

— Μάλιστα, ἀλλὰ μὲ ἀγαπᾷ μέχρι τοῦ βαθμοῦ ὥστε νὰ στέρξῃ εἰς τὸ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ;

— Ἆχ! κύριε, τοῦτο εἶναι ἰδική σας ὑπόθεσις· σεῖς πρέπει νὰ τὴν καταπείσητε. Καί, κατόπιν τούτων, τί ὑπάρχει ἀναισχυντότερον διὰ μίαν γυναῖκα παρὰ νὰ παραδοθῇ εἰς νέον καὶ ὡραῖον εὐγενῆ ὅστις θέλει νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὴν εἰς τὸ θυσιαστήριον! Ἀρκεῖ, ἀρκεῖ! Ὄχι πλέον κατακραυγαὶ ἐναντίον ἐκείνων τὰς ὁποίας ἀπάγουσι, καὶ διασαλπίζουσι τὴν ἀρετήν των!... Σκέπτεσθε, κύριε, πόσον εἶναι κολακευτικὸν διὰ μίαν γυναῖκα νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς ἕνα τίμιον ἄνδρα τὴν σκέψιν ἐγκλήματος; Διότι τέλος πάντων, κύριε, ἡ ἀπαγωγὴ εἶναι ἔγκλημα, μέγιστον ἔγκλημα, καὶ ἂν ἀκόμη ὑπῆρχε συγκατάθεσις ἐκ μέρους καὶ τῶν δύο, οἱ δὲ κ.κ. σύμβουλοι τοῦ κοινοβουλίου τῶν Παρισίων δὲν θὰ ἐδίσταζον νὰ καταδικάσωσιν εἰς τὴν ἀγχόνην καὶ τοὺς δύο ἡμᾶς... Ὑμᾶς μὲν ὡς κύριον αὐτουργόν, ἐμὲ δὲ ὡς συνένοχον. Ἀλλ' ἴσως χαριζόμενοι εἰς τὴν κοινωνικήν σας θέσιν δὲν θὰ σᾶς

ἀπηγχόνιζον ἀλλὰ θὰ σᾶς ἀπεκεφάλιζον ἐντιμότατα. Διὰ τοῦτο λοιπὸν σκέφθητε ὅτι πρὸ τριῶν ἡμερῶν θὰ ἐπανίδητε τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβέρ, ὅτι πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν θὰ τὴν καταπείσητε νὰ σᾶς ἀκολουθήσῃ καὶ ὅτι πρὸ τριῶν ἡμερῶν θὰ ἤμεθα ἀπηγχονισμένοι.... ὁ Θεὸς νὰ μᾶς διαφυλάττῃ!

Ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει ταύτῃ ὁ Ρεναῖος ἵππευσεν ἐκπέμπων τελευταῖον στεναγμὸν καὶ τελευταῖον ἀσπασμὸν τοῖς πύργοις τῆς Βιλλεφόρτης, μικρὸν δὲ παρηγορηθεὶς ἐπανέλαβε τὴν πρὸς τὸ Περεδοὺρ ἄγουσαν.

Δ'.

Διὰ τίνων παρηγορητικῶν καὶ θελκτικῶν λόγων ἡ κυρία βαρώνη δὲ-Περεδοὺρ προσεπάθησε νὰ καθησυχάσῃ τὴν ἀπελπισίαν τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Ἡ ἔπαυλις δὲ-Περεδούρ, μία τῶν διασημοτέρων τῆς ἀρχαίας Μάρχης, κεῖται ἐπί τινος λόφου εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας λεύγης ἀπὸ τῆς πολίχνης Φελλετίνης. Κάτωθεν τοῦ λόφου τούτου, ὅστις προεκτείνεται ὡς ὀροσειρὰ τοῦ ὑπὸ τῶν ὀρέων τῆς Μάρχης σχηματιζομένου λεκανοπεδίου καὶ ὅστις ἐνοῖ τὰ τῆς Λεμουσίνης μετὰ τῶν ὀρέων Δόρης, ὑπάρχει στενή τις κοιλάς· πάντα τὰ ὕδατα καταλήγουσιν εἰς λίμνην ἐξ ἧς ῥέουσιν ἀθορύβως ἐν διαυγεῖ ῥύακι, ὅστις ἑνούμενος μετὰ τοῦ Κρεύσου καὶ διὰ τοῦ Κρεύσου μετὰ τοῦ Βιέννου καὶ διὰ τοῦ Βιέννου μετὰ τοῦ Λείγηρος, δι' αὐτοῦ πάλιν ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς λίμνης ἐν τῇ κοιλάδι καὶ εἰς τὸ ὀροπέδιον ἐξετείνοντο πανταχόθεν περιστοιχούμεναι ὑπὸ τοῦ δάσους τοῦ Περεδούρ, αἱ γαῖαι καὶ οἱ λειμῶνες τοῦ γέροντος βαρώνου, οὗτινος ὁ Ρεναῖος ἦν ὁ μόνος κληρονόμος. Μεγαλοπρεπὴς δενδροστοιχία ἐκ καστανεῶν, διακοπτομένη ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς ὑπό τινος εὐρέος ἐξοχικοῦ οἰνοπωλείου, ὡδήγει διά τινος ὀρεινοῦ καὶ δυσβάτου ὁδοῦ, ἀλλ' εὐρείας καὶ καλῶς συντηρουμένης, μέχρι τῆς εἰσόδου τῆς ἐπαύλεως, εἰσόδου ὑπερασπιζομένης ἁπλῶς ὑπὸ ξυλίνου κιγκλιδώματος.

Δι' αὐτοῦ οἱ ἐπισκέπται ἔβλεπον ἐν πρώτοις ἀπέραντον αὐλὴν πρὸς βορρᾶν τῆς ὁποίας διεκρίνοντο αἱ οἰκοδομαὶ τῆς ἐπαύλεως, αἱ αὐλαί, οἱ σταῦλοι καὶ αἱ σιταποθῆκαι, πρὸς ἀνατολὰς αὐτὴ ἡ ἔπαυλις, πρὸς νότον ὁ τοῖχος ποτιστικοῦ κήπου, πρὸς δυσμὰς δὲ ἕτερος τοῖχος καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ κιγκλήδωμα.

Ἄλλως ἡ ἔπαυλις, καί τοι οἱ χάνδακες τοῦ πυροβόλου ἦσαν πεπληρωμένοι, οἱ δὲ ἀρχαῖοι τοῖχοι κατεδαφισμένοι, ἐν τούτοις αὕτη διετήρει εἰσέτι δείγματά τινα τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου. Οἱ πύργοι ἦσαν εἰσέτι ἀβλαβεῖς, καίτοι δὲ ἀπὸ τοῦ πολέμου τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας (1) οὐδὲν τηλεβόλον ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων αὐτῶν, ἐν τούτοις ἐμάντευον ὅτι τὸ Περεδοὺρ ἦν ὀχυρὸν φρούριον ἐν ἐποχῇ καὶ χώρᾳ, καθ' ἣν ὁ μεγαλείτερος στρατὸς δὲν ὑπερέβαινε τοὺς πεντακοσίους ἄνδρας.

Οἱ μόνοι τῆς ἐπαύλεως κάτοικοι ἦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν

(1) Οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ συνασπισμὸς τοῦ καθολικοῦ κόμματος σχηματισθεὶς τῷ 1576 ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου δουκὸς τῆς Γυίζης ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ προστατεῦσαι μὲν τὴν θρησκείαν ἐναντίον τῶν Οὐγενότων, ἀλλὰ πράγματι πρὸς ἀνατροπὴν Ἐρρίκου τοῦ Γ'. Ἐρρῖκος ὁ Δ'. ἔθετο τέρμα τῷ συνασπισμῷ ἀπαρνησάμενος τὸν καλβινισμὸν τῷ 1593. Σ.Μ.

ταύτην, ἐκτὸς τῶν γεωργῶν, οἱ ἐκμισθωταί, καί τινες ὑπηρέται, ὁ γέρων βαρῶνος δὲ-Περεδούρ, ἑξηκονταέτης μὲν τότε ἀλλ' ἀρκούντως γενναῖος εἰσέτι, ὡς εἴδομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος διηγήματος, καὶ ἡ βαρώνη, μήτηρ τοῦ Ρεναίου, ἀρίστη γυνή, ἥτις κατάκειτος σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου αὐτῆς, ἕνεκα τούτου δὲν ἠδυνήθη νὰ μεταβῇ μετὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ συζύγου της μέχρι τῆς ἐπαύλεως τῆς Βιλλεφόρτης. Αἱ ὁδοὶ τῆς ἐπαρχίας εἰς τοσοῦτῳ χειρίστην κατάστασιν εὑρίσκοντο χάρις τῇ ἀγγαρείᾳ καὶ τοῖς δασμοῖς, ὥστε μεθ' ὅλας τὰς ὑπὸ τοῦ διασήμου Τυργώ, διοικητοῦ τῆς Λιμόγης κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καταβαλλομένας προσπαθείας, μόλις ἠδύνατό τις νὰ εὕρῃ καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν μίαν μόνην ἁμαξιτόν. Δι' αὐτῆς εἰσέτι διήρχοντο οἱ ἀπὸ Λουγδούνου εἰς Βορδίγαλα μεταβαίνοντες. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν πάντες ἐταξείδευον ἔφιπποι, καὶ αὐταὶ προσέτι αἱ γυναῖκες, ἡ δὲ βαρώνη δὲ-Περεδούρ, λίαν ἀσθενὴς ἤδη ὅπως ὑποστῇ τὴν ἐπίπονον ταύτην ὁδοιπορίαν, ἐκάθητο εἰς τὴν ἄκραν τῆς ἑστίας, ὁπόταν ἀνήγγειλον τὴν ἄφιξιν τοῦ βαρώνου.

Ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ ἀφικνεῖτο δρομαίως, ἱππεύων ξένον ἵππον, ἄνευ ἐπισάγματος, ἀσκεπής, ζιφήρης καὶ κάτωχρος εἰσέτι ἕνεκα τοῦ φόνου ὅντινα ἐνόμιζεν ὅτι διέπραξεν ἐναντίον τοῦ βαρώνου δὲ-Χενεβέρ. Μόλις εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλήν, ἀφίππευσε, χωρὶς δὲ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῶν περιστοιχιζόντων αὐτόν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔνθα ἡ γυνὴ αὐτοῦ καθημένη εἰς τὴν ἄκραν ἀπεράντου ἑστίας παρετήρει τὴν πυράν. (Ὁ ἀὴρ εἶναι τοσοῦτῳ σφοδρὸς ἐπὶ τῶν ὀρέων τούτων, ὥστε τὸ ψῦχος εἶναι διηνεκές.

Ἡ βαρώνη βλέπουσα αὐτὸν τεταραγμένον καὶ εἰς τοιαύτην διατελοῦντα κατάστασιν, ἐφοβήθη μήτοι συνέβη δυστύχημά τι,

— Τί σᾶς συνέβη; λέγει· ποῦ εἶναι ὁ Ρεναῖος;

Ὁ βαρῶνος πρὶν ἢ ἀπαντήσῃ ἔνευσε τοὺς ὑπηρέτας νὰ ἐξέλθωσιν. Ἡ συγκίνησις καὶ ἡ ταχύτης τῆς ὁδοιπορίας τῷ ἀφήρουν τὸν λόγον.

— Ποῦ εἶναι ὁ υἱός μου; ἐρώνησεν ἔτι ἰσχυρότερον ἔντρομος ἡ μήτηρ.

— Ζῇ, λέγει ὁ πατήρ, ὑγιαίνει· ἀλλ' ὁποῖον φρικῶδες δυστύχημα!

Συγχρόνως ἀφηγήθη τὴν μετὰ τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβὲρ ἔριδα, τὴν ἐπακολουθήσασαν αὐτὴν μονομαχίαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Χενεβέρ.

— Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ φίλου, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσα, λέγει ὁ βαρῶνος φρικιῶν, ἔχασα τὸ λογικόν. Ἔδραμον εἰς τὸν σταῦλον, ἵππευσα τὸν πρῶτον προστυχόντα ἵππον καὶ ἐπανῆλθον καλπάζων. Ἡ μονομαχία αὕτη, ἥτις ἐγένετο ἐνώπιον πεντήκοντα προσώπων, θὰ γνωσθῇ αὔριον εἰς τοὺς δικαστάς. Πάντα τὰ τῆς ἀστυνομίας ὄργανα θὰ ἔλθωσι πρὸς σύλληψίν μου πρὸ τῆς μεσημβρίας. Οἱ ἄθλιοι οὗτοι εἰσὶ τόσον εὐτυχεῖς ὁπόταν δύνανται νὰ κακοποιήσωσιν ἕνα εὐπατρίδην, ἕνα στρατιωτικόν! Εἶναι ὁ θρίαμβός των! Ποῦ νὰ ζητήσω ἄσυλον;

Ἡ θλιβερὰ αὕτη διήγησις προὐκάλεσε δάκρυά τινα τῆς βαρώνης ψιθυρισάσης λόγους τινας ἀνωφελεῖς, ὡς συνήθως πράττουσιν εἰς παρομοίας περιστάσεις αἱ εὐαισθητότεραι τῶν γυναικῶν.

Παραδείγματος χάριν: παρετήρησεν ὅτι ἡ ἕξις τοῦ πίνειν ἀμέτρως ὡδήγει δι' ὀλεθρίας τινος κλίσεως εἰς τὴν μέθην, ἡ δὲ μέθη εἰς τὰς ἔριδας, αἵτινες εἰς πάντα καιρὸν εἰσὶν ἀνάξιαι εὐγενοῦς καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένου ἀνδρός· ὅτι ἐὰν ὤφειλέ τις ν' ἀπέχῃ πάσης παρεκτροπῆς, τοῦτο ἰδίᾳ ἔδει νὰ γένηται κατὰ

τὰς ἡμέρας ἐπισήμων ἑορτῶν καὶ ἐνώπιον τῶν εὐπατριδῶν τῆς ἐπαρχίας, οἵτινες συνῆλθον ὅπως παρευρεθῶσιν εἰς τοὺς γάμους οἵτινες ἦνουν τὰς δύο ἐνδοξοτέρας οἰκογενείας τῆς ἐπαρχίας. Ὅτι εἰς πᾶσαν περίστασιν καὶ κατὰ πᾶσαν φιλονεικίαν ὤφειλε νὰ σταματήσῃ ἐγκαίρως ὡς ἀνῆκεν εἰς χριστιανὸν καὶ εἰς εὐγενῆ. Ὅτι ἐὰν ἦτο ἀδύνατον ν' ἀποφύγῃ καθ' ὁλοκληρίαν τὰς ἔριδας, ἠδύνατο τοὐλάχιστον ν' ἀποφύγῃ τὸ νὰ ἐκλέξῃ ὡς ἀντίπαλον ἕνα τῶν καλλιτέρων του φίλων, ἰδίᾳ δὲ ἐκεῖνον μεθ' οὗ ἦν ἐγγὺς τοῦ νὰ ἑνωθῇ διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ αἵματος τοσούτῳ καλῶς ὅσῳ συνεδέετο ἤδη δι' ἀρχαίας καὶ ἀμοιβαίας φιλίας.

Ἐν τέλει προσέθετο μετὰ τὴν πρώτην δοκιμὴν τῆς διὰ πιστολίου μονομαχίας, ἥτις διὰ σπανίας ἐπιτυχίας καὶ ἐσχάτης εὐνοίας τῆς θείας Προνοίας δὲν ἐστράφη ἐπὶ κακοῦ δι' ἀμφοτέρους τοὺς μαχητάς, θὰ ἦτο συνετώτερον ἐὰν περιοριζόμενοι εἰς τοῦτο μόνον, δὲν ἔσυρον τὰ ξίφη· ὅτι ἀφοῦ ἅπαξ ἐξιφούλκησε ἤρκει νὰ νικήσῃ καὶ νὰ ἀφοπλίσῃ τὸν ἀντίπαλόν του, ἀλλ' ἦτο σκληρὸν νὰ τραυματίσῃ αὐτόν, καὶ ἀνεπανόρθωτον τὸ νὰ τὸν φονεύσῃ· ὅτι τὴν ὀλεθρίαν ταύτην μονομαχίαν, παρεκτὸς πασῶν τῶν λοιπῶν συνεπειῶν, τὰς ὁποίας ἦτο εὐχερέστατον νὰ προΐδωσι, θὰ ἐπηκολούθει βεβαίως ἡ ῥῆξις τοῦ γάμου, ὅστις τοσοῦτον ἦν ἀναγκαῖος εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ρεναίου, καὶ εἰς αὐτὴν προσέτι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, διότι αἱ γαῖαι τοῦ Χενεβὲρ αἵτινες διετηροῦντο κάλλιον καὶ ἐκαλλιεργοῦντο διὰ τῶν φροντίδων τοῦ εὐγενοῦς κόμητος, ἦσαν ἀπέραντοι συνορεύουσαι ἐκ τριῶν μερῶν μετὰ τῶν τοῦ Περεδούρ· ὅτι ὁ γάμος οὗτος εἰς ὃν συνεταύτιζοντο ὁμοῦ ὁ ἔρως, ὁ χρυσός, τὸ συμφέρον τῶν δύο οἰκογενειῶν καὶ δύο ἔντιμα ὀνόματα μετὰ τὴν ῥῆξιν αὐτοῦ ἔμελλε νὰ ἦ ἀκένωτος πηγὴ συκοφαντιῶν· ὅτι τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ ἔχῃ

τις διὰ πλησιέστερον γείτονα δεδοκιμασμένον ἤδη φίλον διεδέχετο ἡ ἀνησυχία τοῦ ἔχειν συνεχεῖς ἔριδας μετὰ τοῦ αὐτοῦ γείτονος, διότι οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ Γαβριέλλα δὲ-Χενεβέρ, ἀφωσιωμένη θυγάτηρ τῇ μνήμῃ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, θὰ ἐζήτει πάντα τὰ μέσα, ὅπως ἐκδικηθῇ αὐτόν, θὰ διέθετε δὲ πλεῖστα τοιαῦτα· ὅτι τὸ πρῶτον τούτων ἤθελεν εἶσθαι τὸ προσενεγκεῖν τὴν χεῖρα αὐτῆς εἰς ἕτερον μνηστῆρα, τοῦθ' ὅπερ, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας, θὰ προύξένει τὸν ἐξ ἀπελπισίας θάνατον τοῦ Ρεναίου (διότι ὁ βαρῶνος δὲ Περεδοὺρ δὲν ἐγίνωσκε τὴν εὐαισθησίαν τῆς καρδίας τοῦ πτωχοῦ τούτου νεανίου)· ὅτι τοῦ Ρεναίου ὄντος μονογενοῦς υἱοῦ καὶ μόνου κληρονόμου τοῦ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας, τὸ νέον καὶ τρομερὸν τοῦτο δυστύχημα ἤθελεν εἶσθαι καθ' ὅλα ἀνεπανόρθωτον· ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾷ αὐτὴν ἠδύναντο νὰ ὀρύξωσι τὸν τάφον της ἐγγὺς τοῦ τάφου τοῦ υἱοῦ της, καὶ ὅτι ὁ κ. βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν τῆς ὑπεροψίας αὐτοῦ, τῆς ἀγροικίας, τῆς μέθης, καὶ τῆς πρὸς τὰς ἔριδας κλίσεως αὐτοῦ.

Τοιαῦται ἐν ἀπόψει αἱ παρήγοροι παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἡ βαρώνη δὲ-Περεδοὺρ (καθ' ἅπαντα ὡς πρὸς τοῦτο ὁμοία πρὸς τὰ δύο τρίτα τῶν ἐρασμιωτέρων προσώπων τοῦ φύλου αὐτῆς) ἐθεώρησε καθῆκον αὐτῆς νὰ ἀπευθύνῃ τῷ συζύγῳ της ἐπὶ δύο ὥρας καὶ τρία τέταρτα. Εὐχερῶς ἐννοεῖται ὅτι τὰ δάκρυα, οἱ στεναγμοί, τὰ ἐπιφωνήματα, καὶ λοιπαὶ διάφοροι κινήσεις ἐκαλλώπιζον καὶ συνεπλήρουν τὰ κενὰ τῶν φράσεων αὐτῆς.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ δυστυχὴς βαρῶνος καταβληθεὶς ὑπὸ τῶν τύψεων τοῦ συνειδότος, ἔτι δὲ πλειότερον ὑπὸ τῶν πικρῶν τῆς συζύγου αὐτοῦ παρατηρήσεων εἰς μάτην ἐζήτει νὰ θέσῃ φραγμὸν εἰς τὰς ἐπιπλήξεις τῆς βαρώνης.

— Τί μέλλω νὰ πράξω; ἔλεγε πάντοτε.

— Πολλάκις σοὶ τὸ εἶπον, συνεπέρανεν ἡ βαρώνη, ἀλλ' ὑμεῖς δὲν θέλετε νὰ ἀκούσητε οὐδὲν καὶ οὐδένα.

Δὲν εἰξεύρετε οὔτε νὰ ὁδηγηθῆτε, οὔτε ν' ἀφήσετε ἄλλον νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ. Σεῖς . . . .

Ἐνταῦθα ὅμως εἴτε διότι ἕνα βλέμμα τοῦ συζύγου της ἐπληροφόρει αὐτὴν ὅτι ἡ ὑπομονή του ἀφίκετο εἰς τὸ ἔπακρον, εἴτε διότι ᾐσθάνθη ὅτι ὤφειλε νὰ ἀποφασίσῃ τι, ἔσυρε τοῦ θυλακίου της ὁρμαθὸν κλειδῶν καὶ ἤρξατο συσσωρεύουσα ἀσπρόρρουχα καὶ ἐνδύματα ἐντὸς κιβωτίου, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ διατάξας νὰ ἐπισάξωσι ἵππον, ἐπλήρου τὰ πιστόλιά του, καὶ θεὶς τὸ ξίφος του εἰς τὸν κολεὸν προητοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ.

— Πρὸ παντὸς ἄλλου πράγματος, λέγει ἡ βαρώνη, ὑπάγετε κατ' εὐθεῖαν εἰς Βονλιέ. Προσκαλέσατε τὸν ἀδελφόν σας, τὸν ἀββᾶν, ὅστις θὰ σοὶ δώσῃ καλὴν συμβουλὴν καὶ ἄσυλον ἐπί τινα χρόνον. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὅ τε Ρεναῖος καὶ ἐγὼ θὰ παρακαλέσωμεν τοὺς φίλους μας νὰ ἐνεργήσωσι, θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἄφεσίν σου καὶ θὰ ἐπανορθώσω, ὡς πάντοτε, τὴν βλάβην τὴν ὁποίαν προύξενήσατε εἴς τε τὴν περιουσίαν σας καὶ εἰς τὴν φήμην σας.

Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε συνετώτερον καὶ εὐχερέστερον τούτου μέσον, ὁ Περεδοὺρ συγκατετέθη· διὸ ἐναγκαλισθεὶς τρυφερῶς τὴν βαρώνην, διηυθέτησεν ἐπιμελῶς τὸν μανδύαν του καὶ ἔθεσε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἀναβολέως.

Ταὐτοχρόνως ἠκούσθη μακρόθεν ὁ θόρυβος δύο ἵππων καλπαζόντων, οἵτινες προύχώρουν πρὸς τὴν ἔπαυλιν.

— Τὸ πᾶν ἀπώλετο, λέγει ἡ βαρώνη· Εἶναι ἡ ἀστυνομία. Κρύφθητε ὀγρήγωρα εἰς τὸ δάσος· θὰ εἴπωσιν ἤδη ὅτι ἀνεχωρήσατε.

Εὐτυχῶς ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Ρεναίου εἰς τὸν δρόμον.

— Αϊ ! πάτερ μου, ποῦ τρέχετε λοιπὸν τόσον ἀργά ;

— Ὑπάγω, λέγει ὁ γέρων Περεδοὺρ ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν, νὰ ζητήσω ἄσυλον ἐναντίον τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων. Μετὰ τὴν δυστυχῆ μονομαχίαν τῆς ἑσπέρας ταύτης, ἡ ὁποία ἔσχε τοσοῦτῳ τραγικὸν τέλος . . . .

— Τόσῳ τραγικόν, λέγει ὁ Ῥεναῖος ὅστις τὸ πᾶν ἐμάντευσεν, αἴ! πάτερ μου, μὴ σκέπτεσθε πλέον. Ἔκβαλε τὸν μανδύαν σας, σὺ δὲ μήτηρ μου, ἐλθὲ νὰ θερμανθῇς μετ' ἐμοῦ. Ὁ γέρων Χενεβὲρ εἶναι ὑγιὴς ὡς ἐγὼ καὶ σύ.

Ἐν ὀλίγαις λέξεσι διηγεῖται τῇ μητρί του πᾶν ὅ,τι συνέβη: τὴν ἀνάστασιν τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβέρ, τὴν μανιώδη ὀργὴν αὐτοῦ ἐναντίον ἁπάσης τῆς οἰκογενείας τῶν Περεδούρ, τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας κατέβαλε διὰ νὰ ἀποκτείνῃ τὸν Ῥεναῖον, τὴν λαμπρὰν τούτου ἄμυναν, καὶ τὸν ἀμοιβαῖον ὅρκον τῶν δύο ἐραστῶν.

Κατὰ τὴν λυπηρὰν ταύτην διήγησιν, ὁ κ. βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ μόλις κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν ταραχήν αὐτοῦ. Ἔχων τὰς χεῖρας ὄπισθεν περιεφέρετο εἰς τὴν εὐρύχωρον αἴθουσαν ψιθυρίζων, καὶ ἄφνης ἱστάμενος, εἶτα δὲ ἀναλαμβάνων τὴν πορείαν αὐτοῦ μετὰ πλειοτέρας ζωηρότητος :

— Καὶ ἐτόλμησε, λέγει ἐν τέλει, νὰ ὁρκισθῇ ὅτι οὐδέποτε θέλει δώσει τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον εἰς ἕνα Περεδούρ ! Εἷς Χενεβὲρ ἀρνεῖται νὰ συνάψῃ συγγένειαν μεθ' ἑνὸς Περεδούρ ! Αἴ ! καλά, καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ὁρκίζομαι . . . ἐγώ. . . .

— Ἄχ ! πάτερ μου, ἐφώνησεν ὁ Ῥεναῖος· μὴ ὁρκίζεσθε οὐδέν ! Μὴ προσθέτετε εἰς τὴν δυστυχίαν μου, ἡ ὁποία εἶναι ἤδη μεγάλη, τὴν ἀπελπισίαν τοῦ ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀπειθήσω πρὸς ὑμᾶς !

— Νὰ ἀπειθήσῃς πρός με ! ὑπέλαβεν ὁ Περεδούρ ! Θὰ ἐτόλμας νὰ ἀπειθήσῃς πρός με, υἱὲ διεφθαρμένε ; θὰ περιεφρόνεις τὸν πατέρα σου, θὰ ἔκυπτες ἀνάνδρως ἐνώπιον τοῦ αἰωνίου ἐχθροῦ τῆς οἰκογενείας ἡμῶν !

— Ἄ ! πάτερ μου, εἶπεν ὁ Ῥεναῖος, ὁ αἰώνιος οὗτος ἐχθρὸς τὴν πρωΐαν ταύτην ἀκόμη ἦτον ὁ κάλλιστος φίλος σας.

— Ἄλλως, ἐξηκολούθησεν ὁ βαρῶνος χωρὶς νὰ ἀκούσῃ αὐτόν, ὕπαγε, Ῥεναῖε, εἶσαι ἐλεύθερος. Νυμφεύθητι ὁποιανδήποτε εὐαρεστεῖσαι. Σύρε εἰς τὸν βόρβορον καὶ εἰς τὴν ἀτιμίαν τὸ ὄνομα τοῦ πατρός σου, τὸ ὄνομα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἴκοσι γενεαὶ προγόνων κατέστησαν ἤδη τοσούτῳ ἔνδοξον. Γονυπέτησον πρὸ τοῦ ὑπερηφάνου τῶν Χενεβέρ, ἀλλ' οὐδέ ποτε, οὐχί, οὐδέποτε ἐφ' ὅσον ζῶ εἷς Χενεβὲρ ἐλθὼν θὰ καθήσῃ εἰς τὴν ἑστίαν μου ἐγγὺς ἑνὸς Περεδούρ !

— Ῥεναῖε, φίλε μου, λέγει ἡ βαρώνη δι' ὕφους συνδιαλλακτικοῦ, εἶσαι κατάκοπος, ὕπαγε νὰ κοιμηθῇς.

Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐπλησίαζε διὰ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν μητέρα του.

— Τὴν ἀγαπᾷς λοιπὸν ἐμπαθέστατα ; τῷ λέγει χαμηλοφώνως.

— Ἄχ ! μῆτερ μου, εἶναι τόσον ὡραία !

Ἡ βαρώνη ἐξέβαλε βαθὺν στεναγμόν.

— Εἶναι τόσον ὡραία ! ἐσκέφθη. Οἴμοι ! μάλιστα, τοῦτο εἶναι ἀπάντησις εἰς πάντα.

Ε'.

Ἔνθα ἐκδηλοῦται ἡ φαντασία, ἡ σύνεσις καὶ ἡ διορατικότης τοῦ Ἰωάννου.

Ἡ νὺξ ὑπῆρξε γαληνιαία ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Περεδούρ, τὸ αὐτὸ δὲ δυνάμεθα εἰπεῖν καὶ διὰ τὴν ἐπιοῦσαν. Ὅ τε πατήρ, ἡ μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς κατείχοντο ὑπὸ μυστηριώδους σκέψεως παρακωλυούσης πᾶσαν συνδιάλεξιν. Ὁ Ῥεναῖος ἀμετάτρεπτον ἔχων ἀπόφασιν νὰ μὴ ὑποκύψῃ, τὰ μέσα τοῦ ἀπαγαγεῖν τὴν Γαβριέλλαν μόνον ἐσκέπτετο, ὁ δὲ βαρῶνος ὅσῳ ἀπερίσκεπτος καὶ ἂν ἦτο κάλλιστα ὅμως ᾐσθάνετο ὅτι ἡ τοῦ υἱοῦ του ἀπόφασις δὲν θὰ ὑπεχώρει πρὸ τῆς ἰδικῆς του. Δύο εἰσέτι παρῆλθον ἡμέραι ἄνευ οὐδεμιᾶς εἰδήσεως. Ὁ Ἰωάννης ὅστις ἐγένετο ἀφανὴς τῆς ἐπαύριον τῆς σκηνῆς ἐκείνης, ἔκτοτε δὲν ἐνεφανίσθη ποσῶς.

Τέλος ἐσπέραν τινὰ ὁ Ῥεναῖος περιδιαβάζων σύννους ἐν τῷ δάσει βλέπει ἐμφανιζομένην ἄνωθεν τοῦ περιφράγματος τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου· τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἦτο τοσοῦτῳ ἐκφραστικόν, ὥστε ὁ νέος Περεδοὺρ οὐδόλως ἀμφέβαλεν ὅτι ἔφερεν εὐαρέστους εἰδήσεις.

— Λοιπόν, τῷ λέγει ἀποτόμως, διὰ τί δὲν εἰσέρχεται, πήδησον ἄνωθεν τοῦ τοίχου.

— Κύριε, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης· ὁ πατήρ σας δὲν εἶναι μακράν· πηδήσατε σεῖς. Ἔχω νὰ σᾶς εἴπω πράγματα τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς ἐκπλήξωσιν, ἐλπίζω.

Ὁ Ῥεναῖος ὑπερέβη τὸν τοῖχον.

— Τί πράγματα; καλὰ ἢ κακά; ἡ δεσποσύνη δὲ-Χενεβὲρ μὲ ἐνθυμεῖται;

— Κάτι καλλίτερον τούτου.

— Σοὶ τὸ εἶπεν;

— Κάτι καλλίτερον ἀκόμη.

— Ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ εἶναι ἀσθενής;

— Κάτι καλλίτερον ἀκόμη, σᾶς λέγω.

— Ὦ! ὦ! λέγει ὁ Ῥεναῖος γενόμενος σοβαρότερος, ἀπέθανε λοιπὸν ἀπὸ τὴν λύπην του;

— Κύριε, εἶπεν ὁ Ἰωάννης ποτὲ δὲν θὰ μαντεύσητε· τρέχει κάτι τι τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς ἐκπλήξῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον δὲν θὰ σᾶς λυπήσῃ.... Κατὰ πρῶτον, ἀφῆκα τὴν ὑπηρεσίαν σας....

— Πῶς! μὲ ἐγκαταλείπεις;

— Μάλιστα, κύριε, εἶμαι ἐξ ἐμπνεύσεως κηπουρός· τὸ εἰξεύρετε. Ἀγαπῶ τοὺς ἀγροὺς, τὰ ἄνθη, τοὺς κρίνους, τὰ ῥόδα, τοὺς ναρκίσους, ὅλην τὴν φύσιν, πρὸ πάντων ἐκείνην ἡ ὁποία εἶναι ὁμαλὴ καὶ καλλιεργεῖται. Ἐγὼ δὲν κατετάχθην εἰς τὸ στρατιωτικὸν, τὸ εἰξεύρετε καθὼς καὶ ἐγὼ, παρὰ διὰ νὰ ὑπακούσω εἰς τὸν κ. πατέρα σας, ὁ ὁποῖος, ἐὰν δὲν ἔπραττον ὡς ἔπραξα, θὰ μὲ ἀπηγχόνιζε. Κατὰ βάθος ἀγαπῶ τὴν ἡσυχαστικὴν ζωὴν, τοιουτοτρόπως δὲ εὗρον καταφύγιον.

— Ἀλλ' ἡ Γαβριέλλα; Ποῦ εἶναι ἡ Γαβριέλλα.

— Ὑπομονὴ, κύριε, ἢ δὲν λέγω τίποτε. Ἄφες με νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Εἰξεύρετε ὅτι τὴν πρωΐαν τῆς τρίτης ἐχρεώστουν νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἔπαυλιν τῆς Βιλλεφόρτης, καὶ ζητήσω πληροφορίας περὶ τῆς δεσποσύνης δὲ-Χενεβέρ. Δι' ἡμᾶς, ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἤθελεν εἶσθαι δύσκολος, ἀρκετὰ μάλιστα, ἐὰν δὲν εἶχον τὴν φιλίαν τῆς Λουϊζόνης, τῆς πτωχῆς ἐκείνης Λουϊζόνης, ἡ ὁποία δι' ἐσᾶς σημαίνει ὀλίγον, ἀλλ' ἡ ὁποία ἐν τούτοις εἶναι τόσον καλὴ κόρη! Εἰς πέντε τέταρτα τῆς ὥρας εὑρισκόμην ἀντικρὺ τῆς ἐπαύλεως, ὅπου καθὼς προεῖδον, ἡ

Λουϊζόνη μὲ ἐπερίμενεν. Ἅμα ἔφθασα μοὶ διηγήθη πᾶν ὅ,τι συνέβη μετὰ τὴν ἀναχώρησήν σας. Κύριε, δὲν ἔχετε κἀμμίαν ἰδέαν τοῦ πράγματος. Ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ, ὅστις εἶναι, καθὼς τὸ εἰξεύρετε, πολὺ σταθερὸς εἰς τὰς ἀποφάσεις του, καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ἀστειεύεται, ἐπέπληξεν αὐστηρῶς τὴν δεσποσύνην Γαβριέλλαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶπε καθαρῶς ὅτι ἤ χρεωστεῖ νὰ παραιτηθῇ ἀμέσως ἀπὸ ἐσᾶς, ἤ θὰ τὴν ἔστελλεν ἀπὸ τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ μοναστήριον· ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀπεφασίσθη πλέον· ὅτι οὔτε τὰ δάκρυα, οὔτε αἱ παρακλήσεις ἠδύναντο νὰ τὸ κάμψωσιν· ὅτι ὁ ἴδιος ἔμελλε νὰ ζητήσῃ δι' αὐτὴν ἄλλον σύζυγον, καὶ ὅτι τὴν συνίστα ἀπολύτως νὰ σᾶς λησμονήσῃ.

— Νὰ μὲ λησμονήσῃ! ἐφώνησεν ὁ Ρεναῖος σφίγκων τὰς πυγμὰς αὐτοῦ.

— Ἴσια, ἴσια, τοῦτο ἀπήντησε καὶ ἡ δεσποσύνη. «Νὰ τὸν λησμονήσω! εἶπεν ἀλλὰ τότε ἔπρεπε νὰ μὴ μὲ τὸν παρουσιάσητε διὰ σύζυγον, καὶ μὲ ἀναγκάσητε ὑμεῖς ὁ ἴδιος νὰ τὸν ἀγαπήσω!» Συγχρόνως παρετήρησεν ὅτι ἡ καρδία της δὲν ἦτο ἐλευθέρα, ὅτι θὰ ἔμενε πιστὴ εἰς τοὺς ὅρκους της, καὶ ὅτι καὶ αὕτη ἐπίσης ἀπεφάσιζε νὰ προτιμήσῃ τὸ μοναστήριον παντὸς ἄλλου γάμου. Τότε ὁ κόμης εἰς τοιοῦτον βαθμὸν παρωργίσθη καὶ ἐπεκαλεῖτο ὅλους τοὺς ἁγίους μὲ τοιαύτας φράσεις, ὥστε καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ Λουϊζόνη ἡ ὁποία ἦτο παροῦσα ἤρχισε νὰ τρέμῃ, καὶ αὐτὰ προσέτι τὰ παράθυρα ἐφαίνοντο ὅτι ἔμελλον νὰ θραυσθῶσιν. Ἐπὶ τέλους ἀπεφασίσθη ἡ δεσποσύνη Γαβριέλλα νὰ ἀναχωρήσῃ συνοδευομένη παρὰ τοῦ πατρός της καὶ νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὸ μοναστήριον τοὺ Βλεσσὰκ ἐγγὺς τῆς ἡγουμένης, ἡ ὁποία εἶναι πρωτεξαδέλφη τοῦ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἡ Λουϊζόνη νὰ συνοδεύσῃ αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν της, νὰ κρατῆται ἐκεῖ καὶ νὰ ἐπιτηρῆται αὐστηρότατα μέχρις ὅτου ὁ κ. κόμης εὕρῃ

δι' αὐτὴν σύζυγον, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τέλους θὰ συγκατένευε νὰ δεχθῇ· ἄλλως τὸ μοναστήριον ἐφαίνετο εἰς τὸν κ. κόμητα ἀσυλον ἀσφαλέστερον καὶ αὐτῆς τῆς ἐπαύλεώς του, διότι δὲν εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ὑπηρέτας του, καὶ φοβεῖται πάντοτε μήπως δοκιμάσετε νὰ ἀπαγάγητε τὴν δεσποσύνην.

— Ἀλλοίμονον! λέγει Ρεναῖος, εἰς τὸ μοναστήριον! τί λοιπὸν βλέπεις ἐνθαρρυντικὸν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην;

— Ὑπομονὴ, κύριε! Τὸ πᾶν ἐσώθη. Μόλις ἐπληροφορήθην τοῦτο ἀπὸ τὴν Λουϊζόνην (τὴν ἐνηγκαλίσθην διὰ τὴν καλωσύνην, ἂν καὶ ἐπροσποιήθη ὅτι δὲν ἤθελεν· ἀλλ' ἐγὼ γνωρίζω καλλίτερον ἐκείνης τί τῆς ἀρέσσει) καὶ παρευθὺς χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν ἐπανερχόμενος ἐνταῦθα, ὑπῆγον νὰ προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου εἰς τὴν κυρίαν ἡγουμένην τοῦ μοναστηρίου Βλεσσάκ, —ἡ ὁποία εἶναι μία ἀγαθὴ καὶ ἀξιοσέβαστος γραῖα. Ἔκοψα τὰ μυστάκια καὶ τὰ μαλλιά μου, ἔλαβον τὸ ἦθος ἀνδρὸς εὐσεβοῦς, ὅστις προσεύχεται πρωΐαν καὶ ἑσπέραν, καὶ ἐζήτησα ἐργασίαν. Κύριε, κατ' εὐτυχίαν πρὸς χάριν ὅμως ἰδικήν σας, ὁ κηπουρὸς τοῦ μοναστηρίου, ὅστις ἀγαπᾷ νὰ πίνῃ μᾶλλον παρὰ νὰ ἐργάζηται, εἶχεν ἀνάγκην βοηθοῦ, τὸ εὐσεβές μου ἦθος ἤρεσεν εἰς τὴν ἡγουμένην οἱ πλατεῖς μου ὦμοι ἤρεσαν εἰς τὸν κηπουρὸν, καὶ ἰδοὺ πῶς ἀναγκάζομαι νὰ ἀφήσω τὴνὑπηρεσίαν σας.

— Ἀλλὰ, λέγει ὁ Ρεναῖος, διὰ τί δὲν μὲ ἐγνωστοποίησες τὴν ἀναχώρησιν τῆς Γαβριέλλας, ἤθελον προσπαθήσει νὰ τὴν ἀπαγάγω ἀπὸ τὸν δρόμον.

— Ὀρθὴ σκέψις, κύριε! Καὶ θὰ ἐδίδετε ἓν καλὸν κτύπημα ξίφους εἰς τὸν κ. δὲ-Χενεβὲρ, πρᾶγμα δηλαδὴ τὸ ὁποῖον ἤθελε διορθώσει θαυμάσια τὰς ὑποθέσεις σας πλησίον τῆς θυγατρός της. Ἢ μᾶλλον, σεῖς θὰ ἐλαμβάνετε τὴν σπαθιὰν· ἄλλο πάλιν ἀσφαλέστατον μέσον τοῦ νὰ μὴ ἔχητε πλέον φιλονεικίας μὲ κά-

νένα, καὶ νὰ τελειώσητε εἰς μίαν στιγμὴν τοὺς ἔρωτάς σας!

— Ἔχεις δίκαιον, λέγει ὁ Ρεναῖος. Ἀλλ' ἐὰν ὁ κύριος δὲ-Χενεβὲρ σᾶς παρετήρει εἰς τὸν κῆπον, θὰ σὲ ἀναγνωρίσῃ εὐκόλως μεθ' ὅλην τὴν παραμόρφωσίν σου, ἥτις ὁμοιάζει, πρέπει νὰ ὁμολογήσω τοῦτο μὲ σκύλον *κουρευμένον*.

— Προεῖδα τοῦτο, κύριε, πολὺ ὡραῖα τὸ προέβλεψα. Καὶ ἰδοὺ διὰ τί ἦλθον ἐδῶ διὰ νὰ σᾶς ἴδω σήμερον. Εἶπον εἰς τὸν κηπουρὸν ὅτι εἶχον μερικὰ ἐνδύματα διὰ νὰ λάβω ἀπὸ τὸ χωρίον μου καὶ ἔφυγον σήμερον μάλιστα ὅτε ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ὁδηγεῖ τὴν θυγατέρα του εἰς τὸ μοναστήριον. Δὲν θὰ μὲ εὕρῃ ἐκεῖ. Τὴν ἐρχομένην πέμπτην χρεωστεῖ νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ἐκεῖνος, τότε δὲ ἐγὼ τὸ ἑσπέρας θὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν νέαν μου θέσιν.

— Πλὴν, λέγει ὁ Ρεναῖος, ἐπειδὴ ἔσχες τὴν ἰδέαν τοῦ μετεμφιεσμοῦ τούτου, καὶ δι' ἐμὲ ἐχρεώστεις νὰ ἐπιφυλάξῃς τὸ πρόσωπον μαθητοῦ κηπουροῦ.

— Ἀναμφιβόλως, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης· πλὴν δὲν σκέπτεσθε ὅτι ἀπ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὁ κ. βοηθὸς τοῦ κηπουροῦ θὰ ἐφέρετο ἀποτόμως, θὰ ἐπροξένει συγκίνησιν καὶ ἔκπληξιν, θὰ διήγειρε τὴν περιέργειαν τῆς ἡγουμένης καὶ τότε θὰ ἐδιώκετο πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου! Ἄλλως τε, ὑπολοχαγέ μου, σεῖς δὲν εἰμπορούσατε παρὰ νὰ τηρήσητε τὴν γλυκύτητα τῶν χειρῶν σας, τὸν περιπεποιημένον μύστακα, τὰς εὐωδίας, τὴν κομψὴν ἐνδυμασίαν, ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ παρουσιασθῆτε εἰς κάμμίαν κυρίαν. Ἐνῷ μὲ ἐμὲ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς φόβος τοιοῦτος. Ἡ Λουϊζόνη γνωρίζει τὸ μυστικόν, θὰ προειδοποιήσῃ τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβὲρ. Θὰ μᾶς εἰσάγῃ καὶ ἐξάγῃ καταλλήλως, θὰ ἐγχειρίζῃ τὰ ἐπιστολάς μας καὶ θὰ μᾶς φέρῃ τὴν ἀπάντησιν. Πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἑβδομάδος, ἐὰν εἰξεύρητε νὰ φερθῆτε καθὼς πρέπει, ἡ δεσποσύνη Γαβριέλλα δὲ-Χενεβὲρ θὰ ἦναι βερώνη δὲ-

Περεδούρ. Ἀλλ' ἴσα ἴσα, κύριε, ἔχετε κἀνένα ἱερέα εἰς τὴν διάθεσίν σας; διότι πολὺ φοβοῦμαι μήπως οἱ τῶν πέριξ χωρίων, ἐὰν καταφύγῃ τις εἰς αὐτούς, εἰδοποιήσωσι τὴν ἡγουμένην, γινομένοι τοιουτοτρόπως αἰτία τῆς ἀποτυχίας τῶν σχεδίων μας.

— Ἐσκέφθην τοῦτο, λέγει ὁ Ρεναῖος· σὺ μὲν ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Βλεσσάκ, ἐγὼ δὲ θὰ ἀναχωρήσω μεταβαίνων πρὸς συνάντησιν τοῦ θείου μου δὸμ Βαρθολομαίου, τοῦ ἀββᾶ τῶν βερναρδίνων τοῦ Βονλιέ. Εἶναι ἀνὴρ συνετὸς καὶ δύναται νὰ μοὶ δώσῃ καλὰς συμβουλάς.

ΣΤ'.

Περὶ τινος λιτοῦ προγεύματος παρὰ τοῖς βερναρδίνοις τῆς ἐνορίας τοῦ Βονλιέ.

Οἱ παρισινοὶ οἵτινες γνωρίζουσι σχεδὸν σύμπασαν τὴν ὑφήλιον, τουτέστι τὴν Ἰάσαν τὴν Σουμάτραν, τὸ Βορναῖον, τὰς νήσους τῆς Σόνδης καὶ τὰ προάστεια τῶν Παρισίων, καὶ οἵτινες τοσοῦτον ἐπιτυχῶς συνδιάζουσι τὰς πολιτικὰς, φιλοσοφικὰς καὶ θρησκευτικὰς δοξασίας τῶν κατοίκων τῆς σελήνης σπανίως ἔθεντο τὸν πόδα ἐπὶ τῶν κατωφερῶν ὀροπεδίων ἅτινα ἀμφιθεατρικῶς ὑψοῦνται ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τάρδου μέχρι τῶν ὀρέων τῆς Ὠβέργνης.

Τὰ ὀροπέδια ταῦτα χωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ στενῶν κοιλάδων ποτιζομένων ὑπὸ παμπόλλων ῥυάκων, παραποτάμων τοῦ Κρεύσου, τοῦ Σέρκ καὶ τοῦ Ἀλλιέ, ἐκτείνονται ἐπὶ τῆς ἀρχαίας ἐπαρχίας τῆς Μάρχης, ἥτις ἄλλοτε ἦν ἡ μεθόριος γραμμὴ τῆς Ὠβέργνης τοῦ Βουρβουννὰι καὶ τῆς Λιμουσίνης. Ἡ χώ-

ρα αὕτη ἐστὶν ἡ ὡραιοτέρα τῆς γῆς, οἱ δὲ κάτοικοι ταύτης ἤθελον εἰσθαι ὁ εὐδαιμονέστερος λαὸς ἁπάντων ἐὰν ἐτησίως δὲν ὑπεχρεοῦντο νὰ δέχωνται τὰς ἐπισκέψεις τοῦ εἰσπράκτορος καὶ παρέχωσι νεοσυλλέκτους τῇ κυβερνήσει.

Ἄλλως ἡ μοναξία εἰναι καταφανεστάτη, τὰ χωρία σπάνια καὶ σχεδὸν ἔρημα, αἱ δὲ ὁδοί, στενοὶ ἀτραποὶ χαραχθεῖσαι ὑπὸ τῶν ποδῶν τῶν ποιμνίων καὶ τῶν ἀνθρώπων, εἰσὶν ἐγκαταλελειμμέναι ταῖς φροντίσι τῆς θείας Προνοίας καὶ διακεκομμέναι πολλαχοῦ ὑπὸ λιμναζόντων ὑδάτων καὶ βορβόρου. Ὡς ἐκ περισσοῦ ὅμως ἑκατέρωθεν περιβάλλονται ὑπὸ προχωμάτων τοὺς ὁποίους ὁ χωρικὸς ἀνήγειρεν ἀντ'εὐτελοῦς τιμῆς συνεπισωρεύων τοὺς μεγαλειτέρους λίθους τῶν ἀγρῶν αὐτοῦ. Πανταχοῦ φαίνεται γρανίτης σκληρότερος καὶ ὡραιότερος τοῦ μαρμάρου, καὶ ἡ δρῦς, ὁ ἀρχαῖος οὗτος στολισμὸς τῆς Γαλατείας. Ὁ λαὸς εἶναι λιτός, ὑπομονητικὸς, ἀντέχων εἰς τὸν κάματον, ἴσως δὲ καί πως βραδύς. Οἱ κλέπται καὶ οἱ ἐπαῖται εἰσὶν ὁλοσχερῶς ἄγνωστοι, οἱ δὲ ἔπαρχοι περιοριζόμενοι εἰς τὰς πολίχνας τῆς ἐπαρχίας σπανίως διατρέχουσι τὰ ἀπομεμακρυσμένα ταῦτα διαμερίσματα.

Ἐπῆλθον ἐπαναστάσεις εἰς Γαλλίαν μὴ διαταράξασαι τὴν βαθεῖαν καὶ ἀκλόνητον μοναξίαν. Οὐδεμία ἐν αὐτῇ μάχη, οὐδεὶς πρίγκηψ, οὐδὲν ἱστορικὸν μνημεῖον. Ἡ ἀξιοθέατος, ἀλλ' ἄγονος, πετρώδης καὶ ἠμιέρημος αὕτη γῆ οὐδέποτε προσηλκύσατο τὰ βλέμματα οὐδενός. Οὔτε οἱ Βεσιγόθοι, (1) οὔτε οἱ Φράγκοι (1) κατῴκησαν αὐτήν. Μόλις Σαρακηνοί τινες, λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ ἀβδεράμου(2) φεύγοντες ἐνώπιον τοῦ Καρόλου-Μαρτέλου (3) ἐπέτυχον ἐξ οἴκτου μᾶλλον τὴν ἄδειαν τῶν Κελτῶν (4) τοῦ νὰ ἱδρύσωσι πόλιν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Κρεύσου. Παρεκτὸς τῆς μοναδικῆς ταύτης ἐξαιρέσεως ὀφειλομένης τῇ γενναιότητι τοῦ χαρακτῆρος τῶν κατοίκων τῆς χώρας, οὐχὶ δὲ τῇ κατακτήσει, οὐδεμία ξένη φυλὴ ἐσκήνωσεν ἐπὶ τῶν βράχων αὐτῆς. Μακρὰν τῶν μεγαλουπόλεων καὶ τῶν μεγάλων ὁδῶν, ἔτι δὲ μακρὰν τῶν μεγάλων ποταμῶν οἱ κάτοικοι τῆς εὐδαίμονος ταύτης χώρας ἔζησαν πάντοτε ἐν μεγίστῃ ἡσυχίᾳ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Βρέννου (5) καὶ τοῦ Ἀμβιόρηγος(6), οὕτω δὲ ἔμειναν ξένοι εἰς τοὺς τιμαριώτας, τοὺς στρατιώτας, τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, τοὺς καλλιτέχνας καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι φημίζεται ἐν τῷ κόσμῳ.

(1) Ὄνομα τῶν δυτικῶν Γότθων. Τῷ 382 ὁ Θεοδόσιος παρεχώρησεν αὐτοῖς γαίας ἐν Θράκῃ. Ἐκεῖθεν εἰσελάσαντες εἰς Ἰταλίαν ἐλεηλάτησαν τὴν Ῥώμην ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀλαρίχου (410). Κατόπιν εἰσβαλόντες εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἱσπανίαν ἱδρύουσι βασίλειον (419) οὗτινος πρωτεύουσα ἦν ἡ Τολώση. Ἀλλὰ κατόπιν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τοῦ Χλοδοβίκου τοῦ Α'. (507), πρώτου χριστιανοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ θεμελιωτοῦ τῆς γαλλικῆς μοναρχίας, ἐγκατέστησαν ἐν Ἱσπανίᾳ μέχρι τῆς εἰσβολῆς τῶν Μαύρων (712). Σ. Μ,

(1) Ἐκ τῶν κατὰ τὸν μεσαίωνα μεταναστάντων βαρβάρων λαῶν περιφημότερος ἦν ὁ τῶν Φράγκων, κατορθώσας νὰ ὑποτάξῃ ὑφ' ἓν σκῆπτρον ἁπάσας τὰς τέως διαμεληδὸν ζώσας διαφόρους φυλὰς καὶ νὰ συστήσῃ τὴν γαλλικὴν μοναρχίαν ἐπὶ Χλοδοβίκου(481-511)Σ.Μ.

(2) Ὀρθότερον: Ἀβδοὺλ-Ῥαχμὰν ὁ μόνος διασωθεὶς ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀββᾶς (ἱδρυτοῦ τῆς τῶν Ἀββασιδῶν δυναστείας) σφαγῆς τῶν Ὀμμιαδῶν ἀρχηγὸς τῶν ἐν Ἱσπανίᾳ Ἀράβων. Οὗτος εἰσβαλὼν εἰς Γαλλίαν ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Καρόλου-Μαρτέλου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ποατιὲ τῷ 732. Σ. Μ.

(3) Αὐλάρχης γεννηθεὶς τῷ 619 ἀπέθανεν τῷ 741. Σημειωτέον ὅτι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ἡ ἀπεριόριστος ἰσχὺς τοῦ ἀξιώματος τούτου ἐπέτρεπε ταῖς αὐλάρχαις νὰ ἔχωσι κληρονομικὴν τὴν θέσιν ταύτην. Σ. Μ.

(4) Ὄνομα τὸ ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι ἔδιδον εἰς πάντας τοὺς λαοὺς τῆς κεντρικῆς καὶ μεσημβρινῆς Εὐρώπης. Τὸ ὄνομα τοῦτο διετήρησαν μόνον οἱ Γαλάται. Σ. Μ.

(5) Ὄνομα Γαλάτου στρατηγοῦ. Σ. Μ.

(6) Βασιλεὺς τῶν Ἐβήρων (Γαλάτεια). Οὗτος διοργανώσας συνωμοσίαν ἐναντίον τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἡττήθη, τὰ δὲ κράτη αὐτοῦ διηρπάγησαν. Σ. Μ.

Ἐν μέσῳ τῆς χώρας ταύτης, ἐν ᾗ ὁ φιλόσοφος καὶ ὁ ποιητὴς, ἐὰν ᾖ δυνατὸν νὰ γνωρίσωσιν αὐτὴν, θὰ ἐζήτουν ἄσυλον, ῥέει ποτάμιον, ὁ Τάρος, παραπόταμος τοῦ Κέρου, ἐν μέσῳ στενῆς καὶ ἀρκούντως βαθείας κοιλάδος, καθ' ἣν τῇδε κἀκεῖσε συναντῶνται ποίμνια ἰσχνὰ βόσκοντα ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ὀροπεδίου χλόην λεπτοτέραν πάσης ἄλλης χώρας. Ἡ μοναξία εἶναι ἐντελής. Δὲν ἀκούεται ἢ τὸ σύριγμα τοῦ τέττιγος εἰς τοὺς θάμνους, τὸ μονότονον ᾄσμα τῶν βοσκῶν φυλασσόντων τὰ ποίμνια αὐτῶν, καὶ ὁ θόρυβος τοῦ διὰ τῶν βράχων ῥέοντος βαθέως ῥύακος.

Ἐν τῷ βάθει τῆς κοιλάδος ταύτης καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τάρδου εὑρίσκετο ἡ διάσημος κοινότης τῶν βερναρδίνων τοῦ Βονλιέ, ἔνθα ὁ Ρεναῖος δὲ-Περεδοὺρ μετέβαινε ζητῶν νουθεσίαν καὶ ὑποστήριξιν. Ἡ μονὴ πάντοτε πλουσία, ἀλλ' ἐκπεσοῦσα προδήλως τῆς ἀρχαίας αὐτῆς εὐκλείας, δὲν εἶχεν ἢ τέσσαρας μοναχοὺς, ἐξ ὧν ὁ εἷς ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς ἀββᾶ διῴκει τὰς ἀπεράντους ἰδιοκτησίας τῆς μονῆς ταύτης. Οὗτος δ' ἦν ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ βαρώνου δὲ-Περεδοὺρ, καὶ ὁ μᾶλλον ἀξιοσέβαστος μοναχὸς ἁπάσης τῆς χώρας.

Ἡ ἱστορία αὐτοῦ δὲν ὡμοίαζε μετὰ τῆς τῶν λοιπῶν, ὡς ἔλεγον, μοναχῶν. Κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ εἶχε προορισθῇ διὰ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἔφερε δὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἱππότου δὲ-Περεδούρ. Ἐνωρὶς διεκρίθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Πράγας ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κόμητος δὲ-Βὲλ-Ἴσλ, πάντα δὲ ὑπισχνοῦντο αὐτῷ λαμπρὸν μέλλον· ἀλλὰ τὸ δυστύχημα ὅπερ ἔσχε τοῦ ν' ἀγαπήσῃ μεγάλην τινα κυρίαν (καὶ ν' ἀνταγαπηθῇ, ὡς ἔλεγον) χωρὶς νὰ δυνηθῇ ἵνα νυμφευθῇ αὐτὴν, διότι ὅ τε τίτλος τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ καὶ ἡ τοῦ λοχαγοῦ ἀντιμισθία ἀτάκτως πληρωνομένη ἀπηγόρευον αὐτῷ πάντα λαμπρὸν γάμον,

καὶ ὡδήγησαν οὕτως αὐτὸν βαθμηδὸν ἐν μελαγχολίᾳ. Ὡς ἐστι φυσικὸν ἡ μεγάλη αὕτη κυρία ὑπανδρεύθη εὐπατρίδην εἰς Βερσαλλίας λησμονήσασα ἐντελῶς τὸν ἐραστὴν αὐτῆς.

Ὁ Περεδοὺρ πληγεὶς διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν ταύτην, τραυματισθεὶς δ' ἄλλοτε καιρίως κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Πράγας καὶ μὴ δυνάμενος ἐπί τινας μῆνας νὰ ὑπηρετήσῃ εὗρεν ἄσυλον ἐν τῇ μονῇ τῶν βερναρδίνων τοῦ Βονλιὲ, ὁ ἡγούμενος τῆς ὁποίας γέρων ἤδη καὶ ἀφανὴς, ἄλλως ὅμως τίμιος καὶ φιλεύσπλαγχνος, ἐπειράθη νὰ ἀποσπάσῃ τοῦ κόσμου, ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ, τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τῆς ἰδιοτελείας ψυχὴν, τῆς ὁποίας ἡ κατάκτησις ἐφαίνετο αὐτῷ πολύτιμος.

Ὁ ἱππότης δὲν ὑπῆρξεν ἀναίσθητος εἰς τὰς περιποιήσεις καὶ τοὺς λόγους τοῦ γέροντος μοναχοῦ. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς βραδείας αὐτοῦ θεραπείας μὴ δυνάμενος ἕνεκα τοῦ καμάτου νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ δωμάτιον αὐτοῦ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, μεταξὺ δ' ἑτέρων τῶν *Ἐξομολογήσεων τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου*. Ἐν τῇ ἀπογνώσει ἐν ᾗ διετέλει ἡ τε ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐνόμισεν ὅτι ἀναγνωρίζει μεγάλην ἀναλογίαν μεταξὺ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ τῆς τοῦ ἐπισκόπου Ἱππόνης. Οἱ ζοφώδεις τῆς μονῆς τοῖχοι, ἡ κανονικότης τῆς θρησκευτικῆς διαίτης, οἱ μελῳδικοὶ ἦχοι τοῦ μουσικοῦ ὀργάνου τοῦ παρεκκλησίου, αἱ κατὰ πρῶτον πικραὶ σκέψεις περὶ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ βαθμηδὸν ἀπέβησαν γλυκύτεραι. Διὸ ὑπέθεσεν ὅτι εὗρε τὴν εἰρήνην ἐν τῇ μοναξίᾳ ταύτῃ ἐν ᾗ οὐδὲν ἄλλως παρώτρυνεν αὐτὸν εἰς τὰς τοῦ κόσμου κλίσεις. Αἱ σκέψεις τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, ὡς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τῷ ἐφάνησαν ἡ τελευταία λέξις τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας. Ἐν τέλει μετὰ δίμηνον διαμονὴν ἠσπάσθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

Ἄλλως ἡ τῶν μοναχῶν δίαιτα δὲν ἦτο, ὡς φρονεῖται, σκληροτάτη. Γνωστὸν ὅτι ὁπόσον ὁ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἁγίου Βενεδίκτου (1) εἰς τοὺς πρώτους αὐτοῦ μαθητὰς ἐπιβληθεὶς κώδηξ, βραδύτερον μετασχηματισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Βενεδίκτου τῆς Ἀνιάνης (2), κατόπιν δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Βερνάρδου (3), ἠλλοιώθη κατὰ τοὺς ἑπομένους αἰῶνας. Τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν πρώτων χρόνων διεδέξατο ὁ ἔρως τῆς εὐζωίας. Ἡ μονὴ ἀπέβη τὸ ἄσυλον τῶν ἡμιμαθῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ πενία καὶ ἡ κατάστασις τῆς γαλλικῆς κοινωνίας τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος δὲν ἐπέτρεπον νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ στάδιον αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν μοναχῶν τούτων ἐφ' ὧν ἡ πενία ἴσχυε τοσούτῳ ὅσῳ καὶ ἡ πραγματικὴ πρὸς τὸ μοναχικὸν σχῆμα κλίσις, ὀλίγιστοι ἠκολούθουν ἀνελλειπῶς τὰ θεσπίσματα τοῦ ἱδρυτοῦ, πολλῷ δὲ ὀλιγώτεροι κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτῶν ἐκαλλιέργουν τὰς ἐπιστήμας. Πάντες ὅμως σχεδὸν δὲν ἐσκέπτοντο ἢ νὰ φάγωσι, νὰ πίωσι καὶ νὰ κοιμηθῶσιν ἐν εἰρήνῃ.

Ἐκ τούτων, πάντων τῶν λοιπῶν ὑπερεῖχον οἱ βερναρδῖνοι τοῦ Βονλιέ. Μακρὰν τῶν μεγαλουπόλεων, οὐδὲν λαμβάνοντες μέρος εἰς τὴν πνευματικὴν κίνησιν τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, οὐδὲν βιβλίον ἀναγινώσκοντες, ἐὰν μὴ ἐνίοτε ἦν τὸ πηδάλιον, τὰς ὥρας τῆς σχολῆς ἃς παρεῖχεν αὐτοῖς ἡ χαλαρὰ διεύθυνσις

(1) Γεννηθεὶς εἰς Νουρσίαν τῷ 480 ἀπέθανε τῷ 543. Οὗτος ἵδρυσε τὸ τάγμα τῶν Βενεδικτίνων. Σ. Μ.

(2) Ἀναδιοργανωτὴς τῆς πειθαρχίας τοῦ ἐν Γαλλίᾳ μοναστικοῦ βίου. Γεννηθεὶς τῷ 750 ἀπέθανε τῷ 831 Σ. Μ.

(3) Γεννηθεὶς εἰς τὰ πέριξ τῆς Διζώνης τῷ 1091 ἀπέθανε τῷ 1153. Ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἀββᾶς τοῦ Κλαιρβώ. Κηρύξας (1146) εἰς Βεζελαΰ τὴν δευτέραν σταυροφορίαν μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας προσέβαλε τὰ δόγματα τοῦ Ἀβελάρδου καταδικασθέντος ἀκολούθως ὑπὸ τῆς Συνόδου τοῦ Σὰνς, τανῦν πρωτευούσης τοῦ διαμερίσματος Γιόννης· ἔχει ἀρχιεπισκοπήν. Σ. Μ.

τοῦ ἡγουμένου ἐπησχόλουν εἰς τὴν θύραν καὶ εἰς τὰς εὐωχίας. Ὁ γέρων ἡγούμενος περὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ σωτηρίας μᾶλλον φροντίζων ἢ περὶ τῆς τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ἠγνόει, ἢ προσεποιεῖτο ὅτι ἠγνόει, ἕνεκα ἐξασθενήσεως τῶν σωματικῶν αὐτοῦ δυνάμεων,—ἀποτέλεσμα τοῦ γήρατος αὐτοῦ,—τὰς ἀταξίας τῶν μοναχῶν αὐτοῦ.

Ὁ ἱππότης δὲ-Περεδοὺρ εἰθισμένος εἰς τὴν ζωὴν τῶν στρατοπέδων δὲν ἐσκανδαλίζετο ὑπὸ τῆς διαίτης τῶν νέων αὐτοῦ συναδέλφων. Ἄλλως καθ' ὁλοκληρίαν ἀφοσιωθεὶς τῇ ἐρωτικῇ αὐτοῦ ἀπελπισίᾳ καὶ ταῖς νουθεσίαις τοῦ γέροντος μοναχοῦ, ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἄνευ δισταγμοῦ ἢ λύπης, τοὐναντίον δὲ περιχαρῶς.

Ὁ ἡγούμενος ζήσας εἰσέτι ἔτη τινα ὑπέδειξε τὸν Περεδοὺρ ὡς τὸν διάδοχον αὐτοῦ. Τυχαίως ὁ ἐπίσκοπος τῆς Λιμόζης, ὅστις δὲν ἐλησμόνει αὐτὸν, τὸν ἐσύστησε τῷ πατρὶ Βοαγὲ, δι' οὗ ἐδωρήσατο αὐτῷ τὴν ἡγουμενίαν ἐκείνην, δῶρον εἰς ὃ ὁ Περεδοὺρ δὲν ὑπῆρξεν ἀναίσθητος. Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν πρώτων ἡμερῶν ἁπλῶς ἐψυχράνθη, ὁ δὲ νέος ἀββᾶς μικροῦ δεῖν ἀπορρίπτων τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα, ἐπανήρχετο εἰς τὸν κόσμον. Ἡ δραστηρία καὶ ὑπὸ τῶν παθῶν ταρασσομένη αὐτοῦ ψυχὴ δὲν εὗρισκε πλέον τροφὴν εἰς τὰς μονοτόνους ἀπασχολήσεις τοῦ μοναστικοῦ βίου, καὶ εἰς φιλοξενίαν, ἥτις ἦν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Βερναρδίνοις νὰ παρέχωσι τοῖς διακεκριμμένοις ἐπισκέπταις τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Ἐν τούτοις, βαθμηδὸν ἐθίσθη εἰς τὴν νέαν ταύτην δίαιταν, ὀλίγον φροντίζων περὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ, πολλῷ δὲ ὀλιγώτερον παρέχων εἰς τοὺς δοκίμους εὐτυχίαν, εἰς ἣν οὗτος δὲν ἐπίστευε πλέον, περιωρίσθη ἐν τῇ συνετῇ διευθύνσει τῶν κτημάτων τοῦ μοναστηρίου μεταχειριζόμενος μετὰ προσηνείας τοὺς ἐναπο-

λειφθέντας τρεῖς μοναχοὺς καὶ ὑποδεχόμενος μεγαλοπρεπῶς τοὺς ξένους. Κυρίως εἰπεῖν διῆγε βίον πλουσιοτάτου εὐπατρίδου, γενναίου, φιλοξένου καὶ εὐποροῦντος. Ὁ περίπατος, ἡ θήρα, καὶ ἡ ἁλιεία ἦσαν αἱ μόναι ἡδοναί, τὰς ὁποίας προετίμα. Ἀλλὰ πλέον ἀνεπτηγμένος τῶν λοιπῶν βερναρδίνων ἀνεγίνωσκε τὰ καινοφανῆ συγγράμματα τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσσὼ, τοῦ Βολταίρου καὶ Διδερώτου, ἔβλεπε χωρὶς νὰ ἐπιθυμῇ ἢ φοβῆται τὴν ἐπαπειλοῦσαν τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν καταιγίδα, ἐτήρει δὲ δι' ἑαυτὸν ἀπάσας του τὰς σκέψεις, μὴ ἔχων οὐδένα εἰς ὃν ἠδύνατο νὰ κοινοποιήσῃ αὐτάς.

Τοιοῦτος ἦν ὁ ἀββᾶς τῶν βερναρδίνων τοῦ Βονλιέ, γνωστὸς μεταξὺ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὄνομα τοῦ δὸμ Βαρθολομαίου. Λοιπὸν ἡμέρας τινας μετὰ τὰ γεγονότα, τῶν ὁποίων ἀνέγνων τὴν ἀφήγησιν, ἐκάθητο ὑπὸ τὴν σκιάδα ἐν τῷ κήπῳ αὐτοῦ θεωρῶν νωχελῶς τὸν Τάρδην ῥέοντα ὑπὸ τοὺς πόδας του καὶ καταπίπτοντα διὰ τριῶν καταρρακτῶν κάτωθεν τοῦ περιβόλου τῆς μονῆς, ὅτε ἀνήγγειλαν αὐτῷ τὴν ἄφιξιν τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Ρεναίου δὲ-Περεδούρ.

Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ὀνόματος τούτου ὁ ἀββᾶς ἠγέρθη λίαν εὐτυχὴς εὑρίσκων παρομοίαν διάχυσιν ἐν τῇ ἀνίᾳ αὐτοῦ, διότι ὁ πτωχὸς ἡγούμενος σπανίως ἐδέχετο ἐπισκέψεις, ὁ δὲ Ρεναῖος ἦν ὁ εὐνοούμενος αὐτοῦ.

Ἀφοῦ πρότερον ἐνηγκαλίσθησαν:

— Τέκνον μου, λέγει ὁ ἀββᾶς, πρὸ παντὸς ἄλλου πράγματος κάθησον πλησίον μου, θὰ σοὶ προσφέρωσί τι.

— Καθ' ὁδὸν ἐγευμάτισα, ἔσπευσε νὰ ἀποκριθῇ ὁ νεανίας.

— Ἀναπαύθητι, λέγει ὁ ἀββᾶς, εἶναι ἁπλῆ ἀνάπαυλα.

Εἶτα στραφεὶς πρός τινα ὑπηρέτην (διότι οἱ βερναρδῖνοι ὑπηρετοῦντο ὡς εὐπατρίδαι):

— Μαθουρῖνε, προσέθετο, εἰδοποίησε τὸν δὸν Νεπομυκῖνον ὅτι ὁ ἀνεψιός μου πρὸ ὀλίγου ἀφίχθη, καὶ ἂς παράσχωσιν αὐτῷ πάσας τὰς ἀπαιτουμένας ἀναπαύσεις ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης μου . . . Σὺ δέ, τέκνον μου, ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ διὰ νὰ ἴδῃς ἐὰν φροντίζωσι διὰ τὸν ἵππον σου, διότι εἶναι πρέπον νὰ βαδίζῃ πεζῇ καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν ἐκεῖνος ὅστις δὲν δίδει τὴν τροφὴν εἰς τὸν ἵππον πρὶν ἢ γευματίσῃ ὁ ἴδιος.

Ἀλλ' ὁ ἵππος ἤδη εὑρίσκετο ἐν τῷ σταύλῳ καὶ ἔτρωγεν ἡσύχως ἀφοῦ πρότερον ἐσπόγγισαν καὶ ἀφῄρεσαν τὸ ἐφίππιον αὐτοῦ.

— Ὁποία τάξις ἐπικρατεῖ εἰς τὴν μονήν σας, φίλτατέ μοι, Θεῖε! λέγει ὁ Ρεναῖος. Δὲν δύναται νὰ ἐπιθυμήσῃ τις καλλιτέραν.

— Οἴμοι ! προσφιλές μοι τέκνον, εἰς τί θέλεις νὰ ἐπασχοληθῶμεν; Ἔχομεν ἑβδομήκοντα χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα, καὶ δὲν δυναστεύομεν τοὺς χωρικούς μας· σᾶς τὸ ὁρκίζομαι. Εἰς τί δυνάμεθα νὰ δαπανήσωμεν τὰ χρήματα ταῦτα, τέσσαρες μόνον ὄντες; . . . Ἀλλ' εἶναι καιρὸς νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Ὁ Νεπομυκῖνος πρέπει νὰ ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκόν του.

Πράγματι ἐπί τινος μεγάλης τραπέζης ἐκ ξύλου δρυὸς ἐφ' ἧς οὐδέποτε τὰ βιβλία κατέσχον πολλὴν θέσιν, τῇ διαταγῇ τοῦ δὸμ Νεπομυκίνου, ἐτέθησαν ὁλόκληρον χοιρομήριον, μία ὀπτὴ ἰνδικὴ ὄρνις, δύο πέρδικες, ἥμισυς πλακοῦς ἐκ κρέατος λαγωοῦ, πελώριον τεμάχιον ὀπτοῦ μόσχου. παροψὶς *ὀμελέττας*, γλυκύσματά τινα καὶ ἀνάλογα ἐπιδόρπια.

— Τῇ ἀληθείᾳ, φίλτατε Θεῖε, λέγει ὁ Ρεναῖος, ἰδοὺ μεγαλοπρέπεια. Τοιαῦτα εἶναι τὰ συνήθη σας γεύματα;

Οὕτως θὰ μᾶς ἐξελάμβανες γλίσχρους, καὶ ἴσως φιλαργύρους, προσφιλές μοι τέκνον, ἀλλ' ὅπως δήποτε πρέπει νὰ συγ-

χωρήσῃς τὸν δόμ Νεπομυκῖνον, ὅστις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ πρωϊδῇ τὴν ἄφιξίν σου. Ἀλλ' ἔσο βέβαιος ὅτι εἰς τὸ δεῖπνον θὰ σὲ ἐκπλήξωμεν, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἔχε ὑπομονήν. Μόλις εἶναι τετάρτη ὥρα, ἡμεῖς δὲ συνήθως δειπνοῦμεν περὶ τὴν ἑβδόμην.

— Ἀλλὰ, λέγει ὁ Ρεναῖος, δὲν βλέπω ποσῶς ποτά ;

— Στρέψον. Οὗτος εἶναι οἶνος τῆς Μαδέρας, τὸν ὁποῖον οἱ ἰατροὶ θεωροῦσιν ὡς διεγερτικὸν τῆς ὀρέξεως. Εἶναι πλάνη, τὴν ὁποίαν οἱ Ἄγγλοι, μόνοι πωληταὶ τοῦ οἴνου τούτου, συμφέρον ἔχουσι νὰ διαδίδωσιν. Πλησίον αὐτοῦ ἰδοὺ δύο φιάλαι οἴνου τοῦ Ρήνου,—ἄλλος ὅμοιος τοῦ οἴνου τοῦ Κλαρέ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν σὲ συμβουλεύω νὰ ἐμπιστευθῇς. Ἐκεῖναι αἱ ἓξ φιάλαι εἶναι πλήρεις ἐλαφροῦ οἴνου τῆς Ἰσσουδίνης χρονολογουμένου ἀπὸ ἓξ καὶ ἑπτὰ ἐτῶν, πορρωτέρω δὲ βλέπεις βορδιγάλλιον οἶνον, τὸν ὁποῖον οἱ Ἄγγλοι ὀνομάζουσιν οἶνον Κλαρέ, καὶ τὸν ὁποῖον πίνουσιν ὡς ὕδωρ διότι μέθυσοι ὄντες οὐδεμίαν ἰδέαν ἔχουσι τῆς ἀξίας τῶν οἴνων. Τὸ κατ'ἐμὲ δύναμαι νὰ ἐκτιμήσω τὸν καλὸν οἶνον... Ἐμπρὸς τέκνον μου,κάθησαι εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἠνάγκασαν τὸν Ρεναῖον νὰ φάγῃ καὶ πίῃ ὅσον ἠδύνατο κάλλιον, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξεν. Ἐν τέλει ὁ θεῖος αὐτοῦ στραφεὶς τῷ λέγει:

— Τέκνον μου, ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ· θέλω νὰ σοὶ δείξω ἰχθυοτροφεῖον ἐγχέλεων τὸ ὁποῖον κατεσκεύασα κάτωθεν τοῦ καταρράκτου μου, καὶ τὸ ὁποῖον μοὶ ἀποφέρει κατ' ἔτος συνήθως ἀπὸ χιλίων διακοσίων μέχρι χιλίων πεντακοσίων ἐγχέλεων, ὧν ἑκάστη ζυγίζει πέντε ἢ ἓξ λίτρας, ἐνίοτε δὲ καὶ δέκα.

— Ἀγαπᾶτε τὴν ἁλιείαν ; ἠρώτησεν ὁ Ρεναῖος.

— Διὰ τί ὄχι ; προσφιλές μοι τέκνον, δέον ν' ἀγαπᾷ τις ἁπάσας τὰς ἀθῴας ἡδονάς, ἐὰν ἀποφεύγῃ νὰ ἀγαπήσῃ τὰς ἄλλας. Ἰδὲ τὸ δίκτυον τοῦτο τὸ ὁποῖον κρεμᾶται ἀπὸ τοῦ

τοίχου. Εἶναι τὸ ἰδικόν μου, δὲν ὑπάρχει δὲ ἐπιφοβώτερον διὰ τοὺς ἰχθεῖς τοῦ Τάρδου. Ἡ θηρευτικὴ αὕτη μάχαιρα ἡ ὁποία εἶναι ἐγγὺς τοῦ δικτύου τούτου εἶναι ἐκείνη μεθ' ἧς μεταβαίνω εἰς τὴν θήραν τῶν κάπρων. Τέλος τοῦτο τὸ τυφέκιον μοὶ χρησιμεύει διὰ τὴν θήραν τῶν λαγωῶν καὶ σκολοπάκων.

— Ἀλλὰ, λέγει ὁ Ρεναῖος, μοὶ ὁμιλεῖτε περὶ βιβλιοθήκης, καὶ ἐν τούτοις δὲν βλέπω οὐδὲν βιβλίον.

Ἐνταῦθα ὁ ἀββᾶς ἤρξατο γελῶν.

— Ἄ ! λέγει, ἄλλοτε πράγματι ἦτο βιβλιοθήκη καθ' ὃν χρόνον οἱ μοναχοὶ ἦσαν σοφοὶ καὶ φιλόπονοι· ἐνῷ τώρα παρατήρησον. . . .

Συγχρόνως ἔσυρε τοῦ θυλακίου ὁρμαθὸν κλειδίων καὶ ἤνοιξεν ἑρμάριον, τὸ ὁποῖον ὁ Ρεναῖος δὲν εἶχεν εἰσέτι παρατηρήσει. Τὸ ἑρμάριον τοῦτο ἦν πλῆρες φιαλῶν διαφόρων οἴνων. Τὸ ὄνομα καὶ ἡ χρονολογία ἑκάστου ἦν γεγραμμένον ἐπὶ τῆς φιάλης.

Σὲ ἐκπλήττει τοῦτο. ὑπέλαβεν ὁ ἀββᾶς. Μᾶς ἐξελάμβανες, ὑποθέτω, διὰ ὀνειροπόλους μελαγχολικοὺς, καὶ ὡς ἀποθνήσκοντας τῆς πείνης. Ἐνθαρρύνθητι, φίλτατέ μοι, εἰξεύρομεν νὰ ζῶμεν καὶ μάλιστα νὰ ζῶμεν καλῶς, ὡς βλέπεις. Περὶ πλέον ὑπάρχουσι συγγράμματα εἰς τὸ μοναστήριον, ἀλλ'οὐδεὶς ρίπτει βλέμμα εἰς αὐτὰ ἐκτὸς ἐμοῦ, καὶ δὲν φροντίζω νὰ καταστήσω δυστυχεῖς τοὺς πτωχούς μου μοναχοὺς ἐπιβάλλων αὐτοῖς ἀναγνώσεις, διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἐπλάσθησαν. Τὰ βιβλία μας εὑρίσκονται εἰς τὸ ἰδιαίτερόν μου δωμάτιον καὶ εἰς τὴν πρὸ τούτου μεγάλην αἴθουσαν. Ἀλλ' ἀρκετὰ ἐμακρηγόρησα διὰ τοὺς μοναχούς μου καὶ δι' ἐμέ· τὸ ἀντικείμενον τοῦτο μὲ καταβάλλει. Τί ἦλθες νὰ κάμῃς ἐνταῦθα; διότι δὲν εἶσαι, νομίζω, νεοσύλλεκτος. Εἷς ὑπολοχαγὸς εἰς τὸ σύνταγμα τῆς Ὠδέργνης, ὑειδὴς καὶ γενναῖος ὡς σύ, περιπλέον δὲ μονογενὴς, δὲν ἐπλάσθη διὰ νὰ ταφῇ εἰς μοναστήριον.

Οἱ λόγοι οὗτοι πολὺ ἐξέπληξαν τὸν Ρεναῖον. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχεν ἐπανίδει τὸν δὸμ Βαρθολομαῖον, εὗρισκε δὲ αὐτὸν τοσοῦτῳ διάφορον τῆς ἰδέας, ἣν τινα ἐν πρώτοις εἶχε σχηματίσει περὶ τῶν μοναχῶν, ὥστε δὲν ἐγίνωσκε τί νὰ ἀπαντήσῃ. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ κατόπιν πάντων, οἵ τε τρόποι καὶ ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἀγαθοῦ ἀββᾶ ἦσαν προσηνεῖς καὶ συμπαθεῖς μὴ προδίδοντες ἄκραν αὐστηρότητα, ὁ Ρεναῖος ἀναλαβὼν τὴν ἐμπιστοσύνην ἀφηγήθη ἐλευθέρως τῷ θείῳ αὐτοῦ τὸ αἴτιον τῆς ἐπισκέψεώς του.

Ὁ ἀββᾶς ἤκουσεν αὐτὸν προσεκτικώτατα, ἔμεινε δὲ σύννους ἐπί τινα λεττά. Ὁ Ρεναῖος περιέμενε τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ μετ' ἀγωνίας.

— Ὥστε, λέγει ἐν τέλει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, ἠγάπας τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβέρ ;

— Πλειότερον τῆς ζωῆς.

— Καλά ! καὶ ἐκείνη ὡσαύτως σὲ ἠγάπα ;

— Τοὐλάχιστον μοὶ τὸ εἶπεν.

— Σοὶ τὸ εἶπεν. Ὡραία λογική ! Μήπως πιστεύεις τοὺς λόγους τῶν γυναικῶν ;

Καὶ συγχρόνως πικρὸν μειδίαμα ἀνεφάνη ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ἐφαίνετο ἀναπολῶν ἀρχαίας ἀναμνήσεις. Εἶτα ἀναλαβὼν τὸν λόγον:

— Καὶ ὁ πατήρ σου συγκατετίθετο εἰς τὸν ἔρωτά σας ;

— Καὶ τὸν ἐπεθύμει σχεδὸν ὅσον ἐγώ.

— Καὶ ὁ Χενεβὲρ ἐπίσης ;

— Καὶ ὁ Χενεβὲρ αὐτός.

— Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἀγροῖκοι ἐξεφούλκησαν καθ' ἣν ἀκριβῶς ἡμέραν ὑπεγράφη τὸ προικοφύμφωνον καταζεσχίσαντες οὕτως αὐτὸ καὶ χωρίσαντες ὑμᾶς αἰωνίως ;

— Ὑμεῖς τὸ εἴπετε, θεῖέ μου.

— Λοιπόν, καλέ μου φίλε, τί ἐπιθυμεῖς νὰ πράξω ὑπὲρ σοῦ ; Ὁ Χενεβὲρ εἶναι ἠλίθιος. Περὶ τοῦ πατρός σου δὲν λέγω τίποτε, ἐπειδὴ εἴμεθα τοῦ αὐτοῦ αἵματος· ἀλλὰ σχεδὸν δὲν εἶναι καλλίτερος. Οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος σκοτίζονται διὰ τὰς συμβουλάς μου.

— Ἀλλὰ, θεῖέ μου, δὲν σᾶς ζητῶ συμβουλὰς, ἐσχημάτισα ἤδη τὸ σχεδιόν μου.

— Ἄ ! ἄ ! ἴδωμεν τὸ σχέδιόν σου. Φαίνεσαι νεανίας ἐμβριθής. Τὸ σχεδιόν σου πρέπει νὰ ἦναι καλόν.

— Τὸ σχεδιόν μου, λέγει ὁ Ρεναῖος, εἶναι ἁπλούστατον : θέλω νὰ ἀπαγάγω τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβέρ.

— Κάλλιστα ! κάλλιστα ! Καὶ βασίζεσαι εἰς ἐμὲ διὰ νὰ σὲ συνδράμω εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου σου ; Πολὺ ὡραῖα ἐσκέφθης· φρονίμως διελογίσθης. Μὰ τὴν πίστιν μου, φίλε μου, εἶσαι ἀληθῶς ἄξιος νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Χενεβέρ ! Ἔχεις πάντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

— Περιμείνατε μίαν στιγμὴν, φίλτατε θεῖε· δὲν ζητῶ παρ' ὑμῶν νὰ μὲ ὑποβοηθήσετε.

— Ἄ ! μὰ τὴν πίστιν μου, τόσῳ τὸ χειρότερον ! διότι ἤμην καθ' ὅλα διατεθειμένος· τοῦτο συνεβιβάζετο θαυμασίως μετὰ τῆς ἡλικίας μου, τοῦ ἐνδύματος καὶ τοῦ χαρακτῆρός μου.

— Πλὴν ὁ σκοπός μου εἶναι, λέγει ὁ Ρεναῖος, ἀπαγαγὼν τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβὲρ νὰ νυμφευφῶ αὐτὴν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν.

— Συνετὸς σκοπός ! ἀλλὰ μέχρις ἐνταῦθα δὲν βλέπω κατὰ τί δύναμαι νὰ σοὶ φανῶ χρήσιμος.

— Προσφιλής μοι θεῖε, λέγει ὁ Ρεναῖος λαβὼν μετὰ παραφορᾶς τὰς χεῖρας τοῦ ἀββᾶ, ἐβασιζόμην ὅτι ἠθέλετε εὐλογήσει τοὺς γάμους ἡμῶν.

— Ἀκουσίως τῶν πατέρων καὶ τῶν μητέρων ; λοιπὸν κακῶς ἐσκέφθης ὡς πρὸς τοῦτο, καλέ μου φίλε, καὶ χωρὶς τὸν ξενοδόχον σου. Δὲν ὑποβοηθῶ τὸ ἐγκληματικὸν τοῦτο διάβημα.

— Ἀλλὰ, φίλτατέ μοι θεῖε· οὐδὲν ἐγὼ βλέπω ἔγκλημα εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἐπειδὴ δὲν ἀπάγω τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβὲρ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς της, χρεωστεῖτε δὲ νὰ εἰξεύρητε ὅτι ὁ φυσικὸς νόμος.....

Ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος ἤρξατο καγχάζων, πάραυτα δὲ διακόψας αὐτόν :

— Ὁ φυσικὸς νόμος, λέγει. Μάλιστα ἰδοὺ τί μᾶς ψάλλουσι καθ' ἑκάστην. Ὁ κ· Βολταῖρος ἐκηρύχθη ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ νόμου, καὶ ζητεῖ νὰ καταργήσῃ τὰς μονάς. Ὁ πολίτης Ἰωάννης —Ἰάκωβος Ρουσσὼ, ὁ ἐκ Γενεύης, κηρυχθεὶς ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ νόμου ἐπιθυμεῖ νὰ ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰ δάση μετὰ τῶν λύκων, τῶν ἄρκτων καὶ τῶν κάπρων. Ὁ κ. Διδερῶτος, ὅστις ὤφειλε μᾶλλον νὰ ἀσπασθῇ τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα ἐκηρύχθη ὡσαύτως ὑπὲρ τοῦ φυσικοῦ νόμου, πάντες δὲ οἱ παραδοξολόγοι οὗτοι δὲν θὰ μᾶς ἀφήσωσιν ἡσύχους, ἐὰν μὴ ἀνατραπῶσι καὶ ριφθῶσιν εἰς τὸ πῦρ .... οἱ ἐπίσκοποι, οἱ ἀρχιεπίσκοποι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἁγίας ἕδρας, οἱ ἱερεῖς, οἱ ἀββᾶ, οἱ μοναχοί, αἱ μοναχαί, τὰ μοναχικὰ τάγματα, οἱ ἀσκηταί, οἱ πατέρες, αἱ μητέρες, ἡ οἰκογένεια, ἡ ἰδιοκτησία, πᾶν ὅ,τι τέλος παρενοχλεῖ αὐτούς. Τί δὲ χάνουσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, οἱ καλοί μας οὗτοι κύριοι ; Παρεκτὸς τοῦ κ. Βολταίρου ὅστις λέγεται ὅτι κάμει τὸν μέγαν κύριον καὶ ὅστις ἔχει πάντοτε τὸν ἕνα πόδα εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἢ εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἀγχόνην, τὴν ὁποίαν τῷ χρεωστοῦσι, καὶ τῆς ὁποίας εἶναι ἄξιος, εἰπὲ ἐὰν κἀνεὶς τούτων ἔχει ἓν μόνον στρέμμα γῆς, ἕνα λειμῶνα, μίαν οἰκίαν ; Ἄχ ! ὁ φυσικὸς νόμος ! ὀνειροπολήσεις, χίμαιρα !

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ρεναῖος παρετήρει αὐτὸν ἔκθαμβος :

— Ἄφες αὐτὰ, λέγει ὁ ἀββᾶς. Λάβε ἓν τῶν τυφεκίων τούτων, ἐγὼ δὲ λαμβάνω τὸ ἄλλο καὶ ὑπάγωμεν νὰ ζητήσωμεν κἄτι τι διὰ τὸ δεῖπνον. Ἐδὼ, Φλώρα ! ἐδὼ, Κάστωρ !

Ἐπὶ τῇ προσκλήσει ταύτῃ, καὶ ἐπειδὴ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὅ τε Ρεναῖος καὶ ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος εὑρίσκοντο ἤδη ἐν τῇ αὐλῇ, δύο μεγαλοπρεπεῖς κύνες θυρευτικοὶ ἀφίκοντο ὑλακτοῦντες.

— Ἐμπρός ! δρόμον ! λέγει ὁ ἀββᾶς. Καὶ σὺ, Ρεναῖε, ἄφες τὸ σκυθρωπὸν τοῦτο ἦθος. Ἐμπρός ! ἐμπρός ! θὰ εὕρωμεν θεραπείαν τινα. Εἰς πάντα ὑπάρχει θεραπεία, παρεκτὸς τοῦ θανάτου !

— Ἀλλὰ, ἠρώτησεν ὁ Ρεναῖος, ποῦ εἶναι οἱ μοναχοί σας ;

— Ἐν ἀσφαλείᾳ, ἀπαντᾷ ὁ ἀββᾶς· κοιμῶνται ἢ προσεύχονται· ἀλλ' ἀδιάφορον θὰ τοὺς ἰδῇς εἰς τὸ δεῖπνον.

Κατόπιν τῆς ἀπαντήσεως ταύτης ὁ Ρεναῖος ἠκολούθησε τὸν θεῖον αὐτοῦ.

Ζ'.

Τίνι τρόπῳ τὸ λιτὸν τῶν βερναρδίνων πρόγευμα ἐπηκολούθησε δεῖπνον μεγαλοπρεπές.

Ἡ θήρα ὑπῆρξεν ἐπιτυχὴς, καί τοι δὲν διήρκησεν ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας, οὐχ' ἧττον ὅμως οἱ δύο κυνηγοὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν μονὴν μὲ πλήρεις χεῖρας. Ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος εἶχεν ὑπολογήσει τοσοῦτῳ ὀρθῶς ὥστε καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ὑπερέ-

βαινον τὴν οὐδὸν τῆς πρώτης θύρας ἤκουσαν τὸν ἦχον τοῦ κώδωνος ἀναγγέλλοντα τὸ δεῖπνον.

— Βλέπεις, λέγει ὁ ἀββᾶς, ὅτι δὲν ἐχάσαμεν καιρὸν, ἔκβαλε τὰ ὑποδήματά σου, κατάθες τὸν κυνηγητικὸν σάκκον σου, νίφθητι τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον εἰς τὸ δροσερὸν ὕδωρ καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ ἱστιατόριον. Ἐκεῖ θὰ ἰδῶμεν ἐὰν ὁ δὸμ Νεπομυκῖνος προσεπάθησε νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα του ὑποδεχόμενός σε ὡς ἀνήκει εἰς ξένον τῆς ἀξίας σου.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ δὸμ Νεπομυκῖνος παρουσιασθεὶς ἐχαιρέτησε τὸν νεωστὶ ἐλθόντα. Ἦτο πολύσαρκος, ζωηρὸς, φαιδρὸς, ἐρυθρὸς, σχεδὸν πορφυροῦς, καὶ χαρίεις. Τὸ μόνον αὐτοῦ ἐλάττωμα ἦν τὸ ὅτι δὲν ὡμίλει ἢ περὶ τροφῆς καὶ φαγητῶν. Τὸ τί ἔφαγε, τί ἔτρωγε καὶ τί θὰ φάγῃ βραδύτερον, ἰδοὺ τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν συνδιαλέξεων, ἐν αἷς αἱ ἰδέαι τῷ ἐπήρχοντο εἰς τὸ πνεῦμα πάντοτε νέαι, παμπληθεῖς καὶ γόνιμοι.

Μετὰ τοὺς πρώτους φιλοφρονητικοὺς λόγους:

— Φίλτατέ μοι ἀδελφὲ, λέγει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, ὑποθέτω ὅτι ὑπεστηρίζατε ἐπαξίως τὴν φήμην τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μονῆς, καὶ ὅτι τὸ δεῖπνόν μας ἔσται ἄξιον τοῦ νὰ προσενεχθῇ τῷ κ. βαρώνῳ δὲ-Περεδούρ.

— Σεβάσμιέ μοι πάτερ, ἀπεκρίνατο ὁ δὸμ Νεπομυκῖνος μετριοφρόνως, ὀλίγος μᾶς ἔμενε καιρός· εἴμεθα μακρὰν τῆς πόλεως, ὀλίγα δὲ ἐδώδιμα ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσίν μας. Μ' ὅλα ταῦτα νομίζω ὅτι ὁ κ. βαρῶνος θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ μᾶς συγχωρήσῃ διὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην. Ἀλλ' ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ μᾶς τιμήσῃ μένων ἡμέρας τινας εἰς Βονλιέ . . . .

— Ἴδωμεν, λέγει ὁ ἀββᾶς, μὴ τρομάζετε, προσφιλής μοι ἀδελφὲ, εἰπατέ μας ἐλευθέρως τί ὀφείλομεν νὰ φοβώμεθα.

— Οὐδὲν, πλήν . . . .

— Ἔμπρὸς, λέγε ! . . .

Καὶ ὁ δὸμ Νεπομυκῖνος ἤρξατο ἀριθμῶν σειρὰν ὅλην λαμπρῶν ἐδεσμάτων, ὁ δὲ Ρεναῖος ἤκουεν αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως καὶ ἀπορίας.

— Ἐννοῶ τὴν ἔκπληξίν σου, λέγει ἐν τέλει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, εὑρίσκεις ὅτι σὲ ὑποδεχόμεθα κακῶς, ἀγαπητόν μοι τέκνον· ἦλθες ἄῤῥηνης, χωρὶς νὰ προαγγείλῃς τὴν ἄφιξίν σου, ὥστε χρεωστεῖς νὰ μᾶς συγχωρήσῃς.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Περεδοὺρ ἤνοιξε τὸ στόμα ἵνα διαματυρηθῇ:

— Ἔμπρὸς, ἔμπρὸς, λέγει ὁ ἀββᾶς, δὲν ἔχεις ἀνάγκην νὰ ἀπαντήσῃς. Εἰξεύρω ἐκ τῶν προτέρων τί θὰ ἔλεγες. Ἄκουσον μᾶλλον τί ὁ δὸμ Νεπομυκῖνος μᾶς λέγει.

Ὁ δὲ μοναχὸς ἐξηκολούθησε τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐδεσμάτων καὶ ἐπιδορπίων.

— Τὰ φαγητά μας εἶναι ὀλίγα μὲν, ἀλλ' εὔπεπτα, ἐν τέλει προσέθετο ὁ μαναχὸς, διότι ὁ δὸμ Ἱλαρίων πάντοτε παραπονεῖται διά . . .

— Διότι πάσχει ἀπὸ δυσπεψίαν, εἶπεν ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος διακόψας αὐτόν. Ἄχ ! αἱ δυνάμεις ἐλαττοῦνται σὺν τῇ ἡλικίᾳ. Ὁ δὸμ Ἱλαρίων ἠγωνίσθη ἀνδρείως, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπέκυψεν. Ὑπῆρξα αὐτόπτης μάρτυς τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἑξάκις ἔτρωγε μεταξὺ τῆς ἑβδόμης ὥρας τῆς πρωΐας καὶ τῆς ὀγδόης ἑσπερινῆς· τώρα ὅμως μόλις τρώγει τετράκις. Ἔμπρὸς, τόσῳ τὸ καλλίτερον ἐὰν ὁ δὸμ Ἱλαρίων φάγῃ δεκάδας τινας βλομῶν ὀλιγότερον, ἡμεῖς θὰ ἀντικαταστήσωμεν αὐτὸν, ἄλλως μὲ τίνα θὰ δειπνήσωμεν κάλλιον, ἐὰν ἔπρεπε νὰ στενοχωρώμεθα διὰ τὸν ἀνεψιόν μου ; Εἰς τὴν τράπεζαν, Ρεναῖε, εἰς τὴν τράπεζαν !

Εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱστιατόριον ὁ Ρεναῖος κατελήφθη ὑπὸ ἀπροσδοκήτου θάμβους. Τὸ ἱστιατόριον ἦν μικρὰ αἴθουσα κα-

λῶς θερμαινομένη ὑπὸ λαμπρᾶς πυρᾶς καιούσης εἰς εὐρύχωρον ἑστίαν. Ἀπὸ τῶν τοίχων ἀνηρτῶντο πολλαὶ εἰκόνες ὁλλανδῶν ζωγράφων παριστῶσαι παντοειδεῖς εὐωχίας. Εἰς τὰ τῶν εἰκόνων διαστήματα ὁ τοὺς τοίχους καλύπτων χάρτης μεταξὺ τοῦ σανιδώματος καὶ τῆς ὀροφῆς, παρίστα τὴν πεδιάδα τῆς Νεαπόλεως· πορρωτέρω τὴν πόλιν τῆς Μασσαλίας, ἔτι δὲ πορρωτέρω, τὸν Νεῖλον, τὴν κοιτίδα τοῦ Μωϋσέως κεκρυμμένην ἐντὸς τῶν καλάμων, καὶ τὴν χαρίεσσαν θυγατέρα τοῦ Φαραὼ, ἥτις προὐχώρει ἐν τῷ ποταμῷ μὲ γυμνὰς κνήμας ὅπως λυτρώσῃ τὸν μέλλοντα προφήτην.

Ἡ τράπεζα ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῶν ὑπὸ τοῦ δὸν Νεπομυκίνου ἐπαριθμηθέντων ἐδεσμάτων, ταύτην δὲ ἐφώτιζον ἓξ κηροστάται, ἀνὰ ἓξ κηρία ἕκαστος ἔχοντες. Ὀκτὼ κρυστάλλινα διαφόρων σχημάτων ποτήρια ἔκειντο ἔμπροσθεν τῆς παροψίδος ἑνὸς ἑκάστου τῶν συνδαιτημόνων.

Ὁπόταν εἰσῆλθεν ὁ ἀββᾶς, δύο μοναχοὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου τὰ νῶτα στηρίζοντες συνωμίλουν, προχωρήσαντες δὲ μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐγενείας ἐχαιρέτησαν τὸν ἡγούμενον αὐτῶν καὶ τὸν νέον βαρῶνον δὲ-Περεδούρ.

— Ἰδοὺ ὁ δὸμ Ἱλαρίων, λέγει ὁ ἀββᾶς, καὶ ὁ δὸμ Ἀμβρόσιος· ἀδελφοί μου, σᾶς συνιστῶ τὸν ἀνεψιόν μου κ. βαρῶνον δὲ-Περεδούρ.

Ὁ δὸμ Ἱλαρίων ἀπεκρίνατο δι' ὑποκλίσεως κλίνας τὴν κεφαλήν. Ἐφαίνετο χολερικῆς κράσεως καὶ στριφνοῦ χαρακτῆρος. Πράγματι ἔπασχεν ἐκ «δυσπεψίας». Ὁ ἰατρὸς ἐσύστησεν αὐτῷ αὐστηρὰν δίαιταν. Τὰ μεταλλικὰ τοῦ Βιοῦ ὕδατα, τὰ ὁποῖα εἰς μεγίστην δόσιν μετεχειρίζετο, οὐδὲν παρήγαγον ἀποτέλεσμα, ὁ δὲ σεβάσμιος ἀδελφὸς ἦτο προωρισμένος νὰ ἀποθάνῃ ἐκ δυσπεψίας.

Εὐτυχέστερος ὁ δὸμ Ἀμβρόσιος ἐφαίνετο μετὰ ζωηρᾶς ἀνυπομονησίας ἀναμένων τὴν ἔναρξιν τῆς προσευχῆς. Ἐκινεῖτο ἱστάμενος ὄρθιος ὁτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ ἑνός, ὁτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ποδός.

Ἐπὶ τέλους ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος ἐποιήσατο τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἀπαγγείλας μεγαλοφώνως τὴν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀναμενομένην προσευχήν. Εἶτα ἐκάθησαν ἅπαντες εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ δὲ δὸμ Νεπομυκῖνος ἤρξατο τέμνων εἰς τεμάχια ὀπτὴν ἰνδικὴν ὄρνιν.

Δέκα λεπτὰ παρῆλθον, χωρὶς οὐδεὶς τῶν συνδαιτημόνων ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα, παρὰ διὰ νὰ φάγῃ καὶ πίῃ. Ἐν τέλει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν Νεπομυκῖνον:

— Τῇ ἀληθείᾳ, φίλτατέ μοι ἀδελφέ, λέγει, εἶσθε ὑπέρ πολυ μετριόφρων· ὁ λαγωὸς οὗτος εἶναί τι θαυμάσιον. Τί φρονεῖς, δὸν Ἱλαρίων;

Ὁ μοναχὸς ὕψωσε τὴν κεφαλὴν περιλύπως.

— Φρονῶ ὅτι, λέγει, δὲν δύναμαι νὰ κορέσω τοσούτῳ τὴν γεῦσιν, ὅσῳ τὴν ὅρασιν. Νὰ ἔχῃ τις τοιαῦτα φαγητὰ καὶ νὰ μὴ δύναται. . . .

— Τὶ φρονεῖτε, δὸν Ἀμβρόσιε; ἠρώτησεν ὁ ἀββᾶς.

— Σεβάσμιέ μοι πάτερ, λέγει ὁ δὸν Ἀμβρόσιος μὲ πλῆρες στόμα· σκέπτομαι ὅτι ἔχομεν ἑβδομήκοντα χιλιάδων πρόσοδον, ἐὰν εἰξεύρω νὰ ἀριθμῶ καλῶς, καὶ ὅτι μὲ παρόμοιον εἰσόδημα οὐδέποτε χρεωστοῦμεν νὰ ἐγειρώμεθα τῆς τραπέζης,— εἰμὴ διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν κλίνην μας.

— Λοιπὸν, λέγει ὁ ἀββᾶς γελῶν, θὰ σκεφθῶμεν περὶ τούτου. Ὦ! Εἶσθε λίαν εὐτυχὴς, δὸν Ἀμβρόσιε, διότι ἔχεις τόσῳ καλὸν στόμαχον!

— Εἶναι ἀληθὲς, ὑπέλαβεν ὁ μοναχὸς μεθ' ὑπερηφανείας, ὡσεὶ ἐπήνεσαν αὐτὸν διὰ τὴν ὡραιοτέραν πρᾶξιν τοῦ κόσμου, —εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔχω ὄρεξιν στρουθοκαμήλου. Καὶ σίδηρον χωνεύω.

— Ὅ,τι μὲ λυπεῖ, ἐξηκολούθησεν ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, εἶναι ἡ κακὴ ὑγεία τοῦ δὸν Ἱλαρίωνος. Καὶ αὐτὸ προσέτι τὸ ἔτος τὸ ὕδωρ τοῦ Βιοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

— Ἐν τούτοις, ὑπέλαβεν ὁ δὸν Ἱλαρίων, δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι οὐδέποτε οὐδενὸς ἔκαμα κατάχρησιν. Γνωρίζετε τὴν ἰδιότητα τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ μηρὸς τοῦ προβάτου νὰ διαγείρῃ τὴν ὄρεξιν;

— Μὲ ἐρωτᾶτε ἐὰν τὸ γνωρίζω; λέγει ὁ ἀββᾶς. Ἀλλὰ πάντες ἡμεῖς τὸ γνωρίζομεν.

— Λοιπὸν χθὲς ἀκόμη ἔφαγα τέσσαρα τεμάχια εἰς τὸ γεῦμά μου, καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἐχώνευσα καλῶς.

— Μοὶ ὑπενθυμίζετε, λέγει ὁ ἀββᾶς, τὴν ἱστορίαν ἑνὸς Σκώτου, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισα εἰς ἓν τῶν ταξειδίων, τοῦ σὶρ Χούγ-Μάκ-Ἀλλάν. Ὁ διαβολάνθρωπος εἶχε μάθει ἀπὸ τὸν μάγειρόν του ὅτι τὰ πετεινάρια ἀνοίγουσι τὴν ὄρεξιν. Λοιπὸν ὡρκίσθη εἰς τὴν τιμήν του ὅτι μίαν πρωΐαν πρὸ τοῦ προγεύματός του ἔφαγεν ἑπτὰ καὶ ἔπειτα δὲν ἐπείνα πλέον.

— Ὁ δὸν Ἱλαρίων παρετήρει τὸν ἀββᾶν θέλων νὰ γνωρίσῃ ἐὰν ὡμίλει σπουδαίως ἢ οὔ! Ἀλλ' ὁ ἀββᾶς στραφεὶς ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐπλήρου τὸ ποτήριον τοῦ Ρεναίου.

— Νομίζω, λέγει ὁ δὸν Ἀμβρόσιος ὅστις ἦτο φύσει εἴρων καὶ δηκτικὸς, ὅτι κακὸς στόμαχος πάντοτε προδίδει κακὴν καρδίαν. Τοιουτοτρόπως ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Διοκλητιανὸς, ὅστις κατεδίωξε τοὺς πρώτους χριστιανοὺς, ἀπέθανε διότι ἔφαγε σαλάταν μὲ χοίρνον πάχος καὶ ὅτι πρὸ αὐτοῦ ὁ Νέρων . . . .

— Ἀδελφέ μου, ἀπεκρίνατο μετὰ δυσαρεσκείας, ὁ δὸν Ἱλαρίων, τί ἐννοεῖτε μὲ αὐτοὺς τοὺς λόγους; Ἡ πέψις εἶναι θεῖον δῶρον, τὸ ὁποῖον παρέχεται τυχαίως εἰς ἐκείνους οἵτινες δὲν εἶναι ἄξιοι αὐτῆς.

— Θέλετε νὰ σᾶς προσφέρω κἀνὲν τεμάχιον ἀπὸ τὸν μηρὸν τοῦτον τῆς δορκάδος; διέκοψεν ὁ δὸν Νεπομυκῖνος δι' ὕφους συνδιαλλακτικοῦ. Καὶ, ἐξηκολούθησεν, ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ πέψεως, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω τοὺς ὡραίους λόγους τοῦ Ἱπποκράτους ἀναφορικῶς τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης λειτουργίας τοῦ ὀργανικοῦ βίου. «Αἱ πλειότεραι τῶν ἀδιαθεσιῶν, καὶ αὐτῶν προσέτι τῶν ἀσθενειῶν, ἔγραψεν ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ, προκύπτουσιν ἐκ τῆς διαταράξεως ἢ ἀταξίας τινος ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς λειτουργίας τοῦ πεπτικοῦ συστήματος. Εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα διάγουσι βίον κανονισμένον τρώγοντα πάντοτε καθ' ὡρισμένας ὥρας, καὶ ἀποφεύγοντα τὰς τροφὰς, αἱ ὁποῖαι ἐκ πείρας εἰξεύρουσι ὅτι εἶναι ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν κρᾶσιν αὐτῶν, εἶναι εὔκολον νὰ κανονίσωσι τὴν πέψιν, καὶ συνειθίσωσι τὸν στόμαχόν των νὰ λειτουργῇ καθ' ὡρισμένον χρόνον. Ἐν γένει πρέπει ν' ἀποφεύγῃ τις τὸν ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητὸν κάματον τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος, καὶ ἀφίσῃ νὰ γίνῃ ἡ πρώτη λειτουργία τῆς πέψεως. Περὶ πλέον . . . .

— Μάλιστα, φίλτατέ μοι ἀδελφὲ, διέκοψεν ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, ἀλλὰ πάντες εἰξεύρομεν, ἐλπίζω, ἐκτὸς τοῦ δὸν Ἱλαρίωνος, ὅστις δὲν γνωρίζει τοῦτο ἢ ἐξ ἀκοῆς, εἰς τί συνίσταται ἡ πέψις. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε, ἀλλάζωμεν ἀντικείμενον συνδιαλέξεως. Καὶ διὰ νὰ κάμω ἐγὼ τὴν ἀρχὴν πίνω εἰς ὑγείαν τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'., τοῦ λίαν προσφιλοῦς ἡμῖν βασιλέως. Εἴησαν τὰ ἔτη αὐτοῦ πάμπολλα.

Ἅπαντες ἔσπευσαν νὰ συγκρούσωσι τὰ ποτήρια ἐπὶ τῇ προπόσει ταύτῃ.

— Κύριε βαρῶνε, λέγει ὁ δὸμ Ἀμβρόσιος ἀπευθυνόμενος τῷ Ρεναίῳ, εἶσθε ἀξιωματικὸς τοῦ βασιλέως;

— Ἀληθῶς εἶμαι, ἀπεκρίνατο ὁ Περεδούρ.

— Καὶ ἐλάβετε μέρος εἰς τὴν κατὰ τῆς Γερμανίας τελευταίαν ἐκστρατείαν;

— Μάλιστα, ἤμην εἰς Ἀννόβερον μετὰ τοῦ κ. δουκὸς δὲ-Ριζελιὲ (1) καὶ κατόπιν μετὰ τοῦ στρατάρχου δὲ-Σουβίζ (2) καὶ τοῦ πρίγκηπος δὲ-Κλερμών (3). Δὲν ὑπάρχει ἱστορία ὡραιοτέρα τῆς ἰδικῆς μας.

— Κατὰ τὴν ἐποχήν μου λέγει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, εἴμεθα εὐτυχέστεροι. Ἐπολέμησα μετὰ τοῦ κ. δὲ-Χεβέρ, (4), ὅστις τότε ἦν συνταγματάρχης ἐν τῷ συντάγματι τῆς Ὠβέργνης, ἀφήκαμεν δὲ εἰς Βοεμίαν ἄλλας ἀναμνήσεις ἢ τὰς τοῦ Κρεβὲλ καὶ τοῦ Ροζβάχ (5). Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη ὅτι εἰς Πράγαν, ἔνθα σύμπασα σχεδὸν ἡ φρουρὰ ἦν εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ὁ κ. δὲ-Χεβέρ ἐγκλεισθεὶς τριακοσίας λεύγας μακρὰν τῆς Γαλλίας, μὴ ἔχων δὲ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα ἄνδρας δυναμένους νὰ φέρωσιν ὅπλα δὲν ἠθέλησε νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον ἢ μεθ' ἁπασῶν τῶν στρατιωτικῶν τιμῶν. Δὲν ἀφήκαμεν εἰς τοὺς αὐστριακοὺς οὔτε

(1) Γάλλος στρατάρχης διακριθεὶς μᾶλλον διὰ τὴν κραιπάλην αὐτοῦ ἢ διὰ τὰ πολεμικά του ἀδραγαθήματα. Γεννηθεὶς τῷ 1696 ἀπέθανε τῷ 1788 Σ. Μ.

(2) Καρολος δὲ-Ροὰν πρίγκηψ δὲ-Σουβιζ γάλλος στρατάρχης ἡττηθεὶς εἰς Τοζβάχ ὑπὸ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου (1757) Γεννηθεὶς τῷ 1715 ἀπέθανε τῷ 178 . Σ. Μ.

(3) Γάλλος στρατηγὸς διατελῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πρίγκηπος δὲ-Σουβίζ εἰς τὸν κατὰ τῆς Γερμανίας πόλεμον Σ. Μ.

(4) Φραγκίσκος δὲ-Χεβὲρ, γάλλος στρατηγὸς συντελέσας διὰ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ εἰς τὸ νὰ κερδίσωσι πολλὰς νίκας. Γεννηθεὶς τῷ 1695 ἀπέθανε τῷ 1769. Σ. Μ.

(5) Χωρίον τῆς πρωσσικῆς Σαξωνίας ἔνθα Φρειδερῖκος ὁ Β', (Μέγας) βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας ἐνίκησε τῷ 1757 τοὺς Γάλλους διοικουμένους ὑπὸ τοῦ στρατάρχου δὲ-Σουβίζ. Σ. Μ.

ἓν τηλεβόλον, ἢ ξῖφος, ἢ τυφέκιον, ἢ ἔνδυμα μάλιστα τὸ ὁποῖον ἤξιζε τὸν κόπον νὰ συμπαραλάβωμεν. Ὁπόταν δὲ ὁ Λόπκοβιτς, ὅστις διώκει αὐτούς, εἶδεν ἐξερχόμενον τὸν κ. δὲ-Χεβὲρ ὅστις μόλις ἠδύνατο νὰ σύρηται, ἀσθενὴς καὶ τετραυματισμένος ὡς καὶ οἱ λοιποὶ προχωρήσας πρὸς αὐτὸν μετὰ σεβασμοῦ ἐζήτησεν (ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τοῦτο), τὴν ἄδειαν «νὰ ἐνηγκαλισθῇ τὸν ἀνδρειώτερον στρατιώτην συμπάσης τῆς Εὐρώπης». Ἰδοὺ τί ἀνὴρ ἦν οὗτος ὁ δὲ Χεβέρ! Τοιουτοτρόπως ἐκέρδισε τοὺς βαθμοὺς ἀλλαχοῦ καὶ ὄχι εἰς τὰς ἀντιθαλάμους, καὶ εἶδεν ἄλλο πῦρ καὶ ὄχι τὸ τῶν μαγειρείων τῶν Βερσαλλιῶν. Ἐνῷ οἱ σημερινοί μας στρατάρχαι κερδίζουσι τοὺς βαθμούς των φέροντες τὰς ἐμβάδας τῆς κυρίας δὲ-Πομπαδοὺρ ἢ τῆς κυρίας Δουβαρρῦ (1).

— Ἀλλὰ, λέγει ὑπερηφάνως ὁ Ρεναῖος, ἐὰν ὁ κ. δὲ-Σουβίζ ἢ ὁ κ. δὲ-Κλερμὼν δὲν ἔπραξαν τὸ καθῆκόν των, ἡμεῖς τοὐλάχιστον, θεῖέ μου . . .

— Καλά! ὑπέλαβεν ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος. Τότε νὰ ἔβλεπες ἕνα Περεδοὺρ πληγωθέντα εἰς τὴν πλάτην. Ἐνταῦθα δὲν ὁμιλῶ περὶ σοῦ, οὔτε περὶ τῶν συντρόφων σου. Ἀλλὰ λυσσῶ ὁπόταν ἀναγινώσκω εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι εἷς ἀνεψιὸς τοῦ μεγάλου Κονδὲ (2) (διότι ὁ Κλερμὼν οὗτος εἶναι γένος τῆς οἰκογενείας

(1) Μαρία Ἰωάννα κόμησσα Δουβαρρῦ, γεννηθεῖσα τῷ 1744 ἔσχεν ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'. μεγίστην ἐπιρροὴν, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη πρὸς δυστυχίαν τῆς Γαλλίας. Ἐξωσθεῖσα καὶ περιορισθεῖσα εἰς Λυκιέννην ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΣΤ'. Τῷ 1793 κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου. Σ. Μ,

(2) Νεώτατος κλάδος τῶν Βουρβώνων παραγαγών: Λουδοβῖκον τὸν Α'. ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος τῶν Καλβινιστῶν καὶ θεῖον τοῦ Ἑρρίκου Δ'. Ἐδολοφονήθη τῷ 1569. Ἑρρῖκον τὸν Α'· (1552—1588). —Ἑρρῖκον τὸν Β'. (1588—1646) Λουδοβῖκον τὸν Β'. ἐπονομαζόμενον τὸν ΜΕΓΑΝ ΚΟΝΔΕ, υἱὸν τοῦ προηγουμένου (1621—1686), νικητὴν τῶν Ἱσπανῶν εἰς Τοκρῦν (τῷ 1643), τῶν αὐτοκρατορικῶν

τῶν Κονδὲ), ἐτράπη εἰς φυγὴν ἐνώπιον ἑνὸς μικροῦ γερμανοῦ πρίγκηπος, τοῦ ὁποίου ὁ πάππος θὰ ἦτο εὐτυχέστατος ἐὰν ἠδύνατο νὰ λύσῃ τὸν ἱμάντα τοῦ νεωτάτου γόνου τοῦ οἴκου τῶν Βουρβώνων (1). Εἷς Κονδὲ, οὗτος ὁ Κλερμών! Εἷς προπάππος του προηγεῖτο τοῦ στρατοῦ διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν ἐχθρὸν ὀργηγωρότερον, ἐνῷ οὗτος ἔπεται τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ διὰ νὰ ἀποφύγῃ αὐτόν!

— Ἀπατᾶσθε, θεῖέ μου, λέγει εἰρωνικῶς ὁ Ρεναῖος, καὶ ἀδικεῖτε τὸν κ. δὲ-Κλερμών. Γνωρίζετε τὴν ἐναντίον αὐτοῦ σάτυραν, τῆς ὁποίας ἔλαβε γνῶσιν ἅπας ὁ στρατός; Ὄχι μόνον αὐτὸν ἐσατύρισαν, ἀλλὰ καὶ τὸν πτωχὸν Σουβίζ.

— Μάλιστα, μάλιστα διέκοψεν ὁ ἀββᾶς, ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα εἶσθε εὐφυέστατοι ὑμεῖς οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ βασιλέως. Οἱ πρῶσσοι σᾶς διώκουσιν ἀπ' ἔμπροσθέν των, καὶ ὑμεῖς καταγίνεσθε εἰς σατύρας.

— Θεῖέ μου, λέγει ὁ Ρεναῖος, γνωρίζετε τὴν ὑπογραφὴν ταύτην;

εἰς Φριβούργην καὶ εἰς Νόρδλιγγεν (τῷ 1644 καὶ 1645). Ἐπαναστατήσας ἐναντίον τοῦ βασιλέως καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν τῶν Ἱσπανῶν δὲν ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν ἢ μετὰ τὴν εἰρήνην τῶν Πυρηναίων.—Ἑρρῖκον Ἰούλιον (1645—1709).—Λουδοβῖκον τὸν Γ'. 1668—1710.—Λουδοβῖκον Ἑρρῖκον γνωστότερον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ δουκὸς τῆς Βουρβώνης, πρωθυπουργὸν τοῦ Λουδοβίκου ΙΕ'. μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀντιβασιλέως.—Λουδοβῖκον Ἰωσήφ. Οὗτος ἱδρύσατο τὸ Μέγαρον τῶν Βουρβώνων, τανῦν τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος, καὶ ἐσχημάτισε τῷ 1789 τὸν στρατὸν τοῦ Κονδὲ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ρήνου (1736—1818).—Λουδοβῖκον (τὸν Βουρβῶνον τοῦ Κονδὲ, πατέρα τοῦ δουκὸς δ' Ἀνζιὲν) πολλάκις ἐκπατρισθέντα καὶ ἐπανελθόντα εἰς Γαλλίαν τῷ 1815 ζήσας μακρὰν τῆς αὐλῆς. Τῇ 27 Αὐγούστου 1830 εὗρον αὐτὸν ἀπηγχονισμένον εἰς τὴν ἐν Χαντιλλῷ ἔπαυλιν αὐτοῦ. Σ. Μ.

(1) Ἀρχαῖος οἶκος καταλαβὼν τὸν θρόνον τῆς Γαλλίας καὶ ἀνατραπεὶς τῷ 1630 καὶ 1848. Ὑπῆρξαν Βουρβῶνοι εἴς τε τὴν Νεάπολιν καὶ εἰς τὴν Ἱσπανίαν. Σ. Μ.

Συγχρόνως ἔσυρε τοῦ θυλακίου του ἐπιστολὴν ἀπεσφραγισμένην.

— Μὲ ἐρωτᾷς ἐὰν τὴν γνωρίζω! ἐφώνησεν ὁ ἀββᾶς. Εἶναι ἡ ὑπογραφὴ τοῦ κ. δὲ-Χεβὲρ, τοῦ ἀρχαίου μου συνταγματάρχου. Τί θέλεις νὰ εἴπῃς;

— Ἐν πρώτοις σημειώσατε, ἐξηκολούθησεν ὁ Ρεναῖος, πρὸς ποῖον ἀπευθύνεται ἡ ἐπιστολή.

— Εἰς τὸν πατέρα σου, τὸν κ. βαρῶνον δὲ-Περεδοὺρ, ἀρχαῖον ταγματάρχην εἰς τὸ σύνταγμα τῆς Ὠβέργνης. Τί ἐν αὐτῇ ὑπάρχει τὸ ἐκπλῆσσον; Ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ ὑπηρετήσαμεν ὁμοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κ. δὲ-Χεβὲρ, οὐδὲν δὲ ἐμποδίζει αὐτὸν τοῦ νὰ ἐτήρησε τὴν φιλίαν καὶ διὰ τὸν πατέρα σου.

— Ἤδη ἀναγνώσατε, λέγει ὁ Ρεναῖος.

»Νουὶ, τῇ 27 Ἰουνίου 1758.

»Φιλτατέ μου Βαρῶνε,

»Διὰ τῶν ἐφημερίδων ἐντὸς μικροῦ θέλετε πληροφορηθῇ τὸ γεγονὸς ὅπερ συνέβη ἡμῖν τῇ 23 τρ. μηνός. Ὁ κ. δὲ-Κλερμὼν, οὕτινος ἠδυνήθητε νὰ κρίνητε ἐν Φλάνδρᾳ τὴν ἀνδρείαν καὶ ἱκανότητα ἐστρατοπέδευεν ἐγγὺς κώμης τινος, Κρεβὲλ καλουμένης, καὶ δάσους ἀποχωρίζοντος ἡμᾶς τοῦ πρίγκηπος Φερδινάνδου. Διότι οὐδεμίαν ἔλαβον φροντίδα ὅπως πληροφορηθῶσι ποῦ ἦν ὁ ἐχθρὸς καὶ τί ἔπραττε. Πρὸς τί τοῦτο; Πρὸ ἑνὸς ἔτους σχεδὸν δὲν ἠττήθημεν; Ἐν τούτοις πέμψας ἀπόσπασμά τι ἱππικοῦ πρὸς κατόπτευσιν πάντα ἐπληροφορήθην,—πᾶσα δὲ ἀμφιβολία ἦν ἀδύνατος,—ὅτι οἱ Ἀνοβέριοι ἔμελλον στρέφοντες ἡμᾶς νὰ ἐπιτεθῶσιν ἐναν-

τίον τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος. Ἐγὼ αὐτὸς βεβαιωθεὶς περὶ τῆς κινήσεως αὐτῶν ταύτης προειδοποίησα τὸν κ. δὲ Κλερμών. Ὁ στρατηγὸς τῶν Βενεδικτίνων (οὕτω καλοῦσιν αὐτὸν εἰς τὸ στρατόπεδον) ἐνδυόμενος δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ οὐδένα. Ἐν τέλει ἀφοῦ ἐπὶ μίαν ὥραν περιέμενον, ξυρισμένος καὶ ἐστολισμένος ἔχων τὴν μὲν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα εἰς τὸν θύλακα τοῦ ἐπενδύτου του, τὴν δὲ ἑτέραν στηρίζων ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου, ἡ Ἐξοχότης του, ὁ κύριος στρατηγὸς κατεδέχθη νὰ παράσχῃ ἀκρόασιν, ἀπὸ τῶν πρώτων δὲ λέξεων ἤρξατο γελῶν. Γινώσκων κάλλιον παντὸς ἑτέρου τὰ σχέδια τοῦ πρίγκηπος Φερδινάνδου οὐδόλως ἀνυσύχει. Καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ἐζήτησε τὸ πρόγευμά του, τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς εὑρίσκετο ἕτοιμον, διότι ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης οὐδέποτε ταξειδεύει ἄνευ τῶν ἀναγκαιούντων μαγειρικῶν σκευῶν. Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἐπιτελεῖον μιμηθήσεται κατὰ πάντα τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ, τοιουτοτρόπως δὲ συμπαρασύρομεν εἰς τὴν μάχην πλειοτέρας ὑπηρετρίας παρ' ὅσαι θὰ ἤρκουν διὰ νὰ κατοικηθῇ μία ἀποικία, καὶ ἀνάλογον ἀριθμὸν μαγείρων. Διότι τέλος δὲν ἤθελεν εἶσθαι δίκαιον νὰ πράξωμεν ὀλιγώτερα τῶν ὅσα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ πολεμήσωμεν ἀνέτως, ἀπαραλλάκτως καθὼς οἱ Παρισιοὶ, οἵτινες οὔτε τρίχα τοῦ μύστακός των ἔκαυσαν.

»Τὸ πρόγευμα δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ.— δύο ὥρας, τοὐλάχιστον,—καὶ ὁ κ. δὲ-Κλερμὼν ἐσπόγγιζεν εἰσέτι τὰ χείλη του, ὅτε εὐηρεστήθη νὰ παρατηρήσῃ ὅτι τὸ τηλεβόλον ἐκρότει εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας. Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἔπεμψε τὸν ὑπασπιστήν του διὰ νὰ πληροφορηθῇ τί συνέβαινε. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ πρίγκηψ Φερδινάνδος, ὅστις ἀρχήτερα προεγευμάτισεν, ἢ μᾶλλον ὀγρηγωρότερα, κατέβαλλεν ἐναντίον ἡμῶν τὰς μεγίστας προσπαθείας. Καθότι διαβὰς τοὺς

τελματώδεις λειμῶνας καὶ στρέψας οὕτω τὸν στρατὸν ἡμῶν ἐπετέθη καθ' ἡμῶν ἔκ τῶν ὄπισθεν. Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ εὑρεθεῖσα ἄφρης ἐντὸς βολῆς ἀμέσως ἐστράφη, ὁ δὲ κ. δὲ Σαὶν-Ζερμαὶν ἑπτάκις κατεδίωξε τὸν ἐχθρὸν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἱππικοῦ Ἐὰν τὸ ἐν ἐφεδρείᾳ διατελοῦν ὑπόλοιπον τοῦ στρατοῦ ἐστέλλετο εἰς ἐπικουρίαν ἡμῶν, ὁ πρίγκηψ Φερδινάνδος νὰ συνελαμβάνετο ὡς ἀλώπηξ ἐν τῇ παγίδι. Ἀλλ' ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης εἶπεν ὅτι ἀρκετὰ ἐπράξαμεν διὰ νὰ δοξασθῶμεν. Θὰ ἀναγνώσητε εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι «μοιραίως οἱ τῆς ἐφεδρείας ἀξιωματικοὶ, οἵτινες ὤφειλον νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὴν πρὸς ἐπικουρίαν μας ἀπεπλάνησαν αὐτὴν καθ' ὁδόν.» ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ Σαὶν-Ζερμαὶν καὶ ἐγὼ ἐμείναμεν μόνοι πρὸς ὑποστήριξιν τῆς μάχης καὶ κάλυψιν τῆς ὑποχωρήσεως. Ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἦν εἰς ἀσφαλὲς μέρος, διότι δὲν πρέπει εἰς πρίγκηψ ἐξ αἵματος νὰ ἐκτεθῇ διὰ νὰ μὴ συλληφθῇ ἢ φονευθῇ (τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι κακὸν παράδειγμα), οἱ δὲ ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν ἡμῶν θὰ ἐλειποτάκτουν. Τὸ ἑσπέρας ἑπτακισχίλιοι ἄνδρες ἔλειπον ἀπὸ τὸ στρατόπεδον κατὰ τὴν πρόσκλησιν.

»Δὲν θὰ σᾶς ἔλεγον οὐδὲν φίλτατέ μοι, Περεδοὺρ, ἀναφορικῶς τοῦ δι' αἴσχους καλύψαντος ἡμᾶς γεγονότος τούτου, ἐὰν δὲν ἐθεώρουν ἐμὲ αὐτὸν εὐτυχῆ ἀναφέρων ἡμῖν περὶ τῆς λαμπρᾶς διαγωγῆς ἑνὸς νέου ὑπολοχαγοῦ τοῦ συντάγματος τῆς Ὠβέργνης διὰ τὸν ὁποῖον ἐνδιαφέρεσθε. Ὁ υἱὸς ὑμῶν διεπράξατο θαύματα ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λόχου αὐτοῦ, κυριεύσας διὰ τῆς λόγχης μίαν τηλεβολοστοιχίαν τῶν Ἀνοβερίων καὶ διασχίσας τὸ κέντρον αὐτῶν. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν, τοῦ ἐχθροῦ ὁρμήσαντος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν, ἐνομίσαμεν αὐτὸν ἀπολεσθέντα ἀλλ' εἰς Περεδοὺρ οὐδέποτε χάνεται. Ὁ Ρενατὸς βλέπων ἑαυτὸν ἀποχωρισθέντα τοῦ λοιποῦ στρατοῦ

ἐξηκολούθησε προχωρῶν, καθηλώσας δὲ τὴν τηλεβολοστοιχίαν αὐτοῦ καὶ μεγάλην ποιησάμενος περιστροφικὴν κίνησιν, χθὲς τὸ ἑσπέρας ἠνώθη μεθ' ἡμῶν μετὰ τριακοντάδος ἀνδρῶν, τελευταῖα λείψανα τοῦ λόχου αὐτοῦ.

»Ἀρχαῖέ μου φίλε, συγχαίρω ὑμᾶς. Εὐγερὲς αἷμα δὲν ἠδύνατο νὰ ψεύσθῃ, ὁ δὲ νεανίας οὗτος προαχθήσεται. Ἐξητησάμην ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος τὸ παράσημον τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου καὶ ἕνα λόχον. Ἐὰν εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίζῃ μίαν τῶν ἐν τῇ αὐλῇ ἰσχυουσῶν κυριῶν, ἡ ὑπόθεσις θὰ ἐθεωρεῖτο μέχρι τοῦδε τετελεσμένη· διότι ἅπαντες οἱ διορισμοὶ γίνονται ἐν τοῖς γραφείοις, ἢ καθώς τινες λέγουσιν, εἰς τὰ κομμωτήρια καὶ εἰς τοὺς ἀντιθαλάμους.

»Ἐπειδὴ πᾶν καλὸν πάντοτε στοιχίζει πολὺ ἀκριβά, ἢ κατὰ τὸ τῶν Ἑλλήνων λόγιον «τὰ καλὰ μόχθῳ κτῶνται», ὁ Ρεναῖος ἔλαβε δύο ξιφισμούς, ἐξ ὧν ἐλπίζομεν ὅτι θέλει ἰαθῇ ὅσον τάχος. Φυλάττω αὐτὸν ἐντὸς τῆς ἰδίας μου σκηνῆς, παραδοὺς αὐτὸν εἰς τὴν φροντίδα τοῦ χειρουργοῦ μου.

»Ὑγίαινε, προσφιλῆ μοι φίλε· φοβοῦμαι μήτοι ὁ Ρεναῖος, ὅστις εἰσέτι εἶναι ἀγένειος, σᾶς κάμει νὰ λησμονήσητε μίαν ἡμέραν. Εὐτυχεῖς οἱ πατέρες οἱ ὑπερηφανευόμενοι διὰ τὰ τέκνα αὐτῶν!

»Ὅλως Ὑμέτερος

»ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΔΕ-ΧΕΒΕΡ».

«Υ. Γ. δὲν δύναμαι νὰ λησμονήσω λέξιν τινα τοῦ Σαὶν-Ζερμαίν. Ὁπόταν εἶδε τὸν Ρεναῖον ἐπανακάμπτοντα εἰς τὸ στρατόπεδον μετὰ τῶν λειψάνων τοῦ λόχου αὐτοῦ εἶπεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ ἐπιτελείου «Πάντοτε οἱ ἴδιοι οὗτοι οἱ Περεδούρ! Ὁ πατὴρ καὶ ὁ θεῖος ἦσαν καθ' ὅλα ὅμοιοι μὲ τοῦτον. Δὲν ἐγνώριζον οὔτε νὰ ὑποχωρήσωσιν, οὔτε νὰ καταλίπωσι τὰς τάξεις!»

Ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος ἀπέδωκε τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἀνεψιῷ του ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν.

— Ἐμπρός, τῷ λέγει, ἔχεις δίκαιον νὰ μὲ σκώπτῃς διὰ τὰς παραλογίας μου. Ἡμεῖς οἱ γέροντες οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν ἢ νὰ ἐπικρίνωμεν τοὺς νέους καὶ νὰ γαυριῶμεν. . . Καὶ διήνυσας τὸ εἰς τὸν στρατὸν στάδιόν σου, ὑποθέτω, μετὰ τοιαύτης τινος συστάσεως;

— *Ὁ βραδέως βαδίζων οὐδέποτε προσκόπτει*, λέγει ἰταλική τις παροιμία, ἀπεκρίνατο ὁ Ρεναῖος γελῶν. Ὁ ὑπουργὸς τοῦ πολέμου εἶχε σύζυγον· ἡ σύζυγος αὐτοῦ εἶχεν ἐραστήν. Ὁ κ. ὑπουργός, ὅστις δὲν ἐτόλμησε νὰ πέμψῃ τὸν ἐραστὴν εἰς τὴν Βαστίλλην, ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸν στρατὸν δοὺς αὐτῷ τὸν λόχον, τὸν ὁποῖον ὁ κ. δὲ-Χεβὲρ ἐζητήσατο διὰ ἐμέ· ὥστε ἐγὼ ἤδη εἶμαι ὑπολοχαγὸς ἐν ἀδείᾳ.

— Ἐν ἀδείᾳ! ἐφώνησεν ὁ δὸν Βαρθολομαῖος ἔκπληκτος. Δι' ὀλίγον καιρόν, ὑποθέτω.

— Τοῦτο γνωρίζει μόνον ὁ κ. δὲ-Σοαζέλ. Ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἀπέλυσε τὸ τρίτον τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ συντάγματός μου.

Ὁ ἀββᾶς ἐτήρησε σιγὴν ἐπί τινας στιγμάς, ἐφαίνετο δὲ σκεπτόμενος.

— Ἀγαπητέ μοι φίλε, λέγει ἐν τέλει, θέλεις νὰ σοὶ δώσω καλήν τινα συμβουλήν; Μεῖνον ἐνταῦθα μεθ' ἡμῶν. Ἡ χώρα εἶναι λαμπρά· ἡ μονὴ ἔτι καλλιτέρα· αἱ πρόσοδοι ἡμῶν πληρώνονται τακτικώτατα, χωρὶς νὰ ἔχωσιν οἱ χωρικοὶ παράπονα, διότι αἱ γαῖαι τοῦ κλήρου εἰσὶ πάντοτε, ὡς γνωρίζεις, αἱ ὀλι-

γώτερον φορολογούμεναι τῆς ἐπαρχίας. Ἐγκατάλειψον τὸν ταραχώδη καὶ πολυκύμαντον τοῦτον κόσμον, ἔνθα ἡ ἀρετὴ σπανίως ἀμείβεται. Παρ' ἡμῖν θὰ εὕρῃς τὴν ἠρεμίαν, τὴν ἡσυχίαν, τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς, ἄγνωστον τῷ κ. δὲ-Σοαζὲλ καὶ τοῖς παρ' αὐτοῦ ἀναμένουσι τὴν τύχην αὐτῶν. Ἐνταῦθα ἐλλείπουσι τὰ πάθη, αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος καί . . . . .

— Ἐὰν ὁ κ. βαρῶνος, διέκοψεν ὁ δὸν Νεπομυκῖνος εὐαρεστῆται νὰ μᾶς τιμήσῃ μένων ἐπί τινα καιρὸν μεθ' ἡμῶν, δυνάμεθα νὰ τῷ ὑποσχεθῶμεν ἐδέσματα ὀλίγον καλλίτερα τῶν τῆς ἑσπέρας ταύτης.

— Χωρὶς νὰ λογαριάσωμεν, λέγει, ὁ δὸμ Ἀμβρόσιος τὰς τέρψεις τῆς θήρας καὶ τῆς ἁλιείας διὰ τὴν προσεχῆ τετάρτην προετοίμασα θήραν δι' ἐνυδρίδας, ἡ ὁποία δὲν θὰ εἶναι δυσάρεστον διὰ τὸν κ. ὑπολοχαγόν, τοὐλάχιστον τολμῶ νὰ ἐλπίσω τοῦτο. Ἐθηρεύσατε ποτὲ ἐνυδρίδας, κύριε ;

— Οὐδέποτε, λέγει ὁ Ρεναῖος.

— Ἄχ ! κύριε, εἶναι ἡ μόνη εὐχαρίστησις τοῦ ἐπισκόπου. Δέον νὰ εἴπω ὑμῖν ἐν πρώτοις ὅτι ἡ ἐνυδρὶς εἶναι ὁ σκληρότερος ἡμῶν ἐχθρός. Ἐπειδὴ αἱ δύο τοῦ Τάρδου ὄχθαι μᾶς ἀνήκουσιν ἐπὶ ἀποστάσεως μεγαλειτέρας μιᾶς λεύγης, πᾶντα ἰχθῦν τὸν ὁποῖον κατεβροχθίζει ἡ ἐνυδρὶς εἶναι ἐκκλησιαστικὸς ἰχθῦς. Ἐγχέλεις καὶ λοιποὺς ἰχθεῖς οὐδὲν θὰ ἄφηνεν εἰς ἡμᾶς ἐὰν ἐνίοτε δὲν ἐλαμβάνομεν τὴν φροντίδα νὰ καταδιώξωμεν αὐτήν. Τὸ ἔργον ὅμως δὲν εἶναι εὔκολον. Διότι κρύπτεται ἐντὸς τῶν κορμῶν τῶν παλαιῶν ἰτεῶν, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ, ἐνίοτε δὲ ἐξαπλοῦται εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ τῆς ἄμμου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχει τὴν ἀκοὴν ὀξυτέραν τῶν πρακτόρων τοῦ κὺρ ὑπουργοῦ μας τῆς ἀστυνομίας οὐδέποτε καταλαμβάνεται ἐξ ἀπροόπτου. Καὶ διὰ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, μὲ ἕνα μόνον ὀφθαλμὸν κοιμᾶται Συχνότατα κρύπτομαι εἰς τὴν χλόην διὰ νὰ τὴν ἴδω ἁλιεύοντα: κολυμβᾷ ἀντιθέτως καὶ μεταξὺ δύο ρευμάτων, ὁπόταν δὲ ἴδῃ τὸν τρῶκτην(1) ἢ τὸν ἀνθίαν τότε βυθίζεται καὶ τὸν σύρει ἐπὶ τῆς ὄχθης. Ἐκεῖ καταβροχθίζει τὸ θῦμά της μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς δίκην γαλῆς μὴ ἀφήνουσα παρὰ μόνον τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ ὀστᾶ. Πολλάκις μάλιστα καθίσταται θρασυτέρα προσβάλλουσα τὰ δίκτυά μας καὶ ἀποσπῶσα παρ' αὐτῶν τοὺς συλληφθέντας ἰχθεῖς. Τὸ καταδιώκειν λοιπὸν τὴν ἐνυδρίδα, τολμῶ εἰπεῖν, εἶναι ἔργον θεάρεστον.

Ὁ Περεδοὺρ ηὐχαρίστησε φιλοφρονέστατα τὸν μοναχὸν, ἀλλ' ἐπέμεινεν ἐν τῇ ἀποφάσει του τοῦ νὰ ἀπέλθῃ τὴν ἐπιοῦσαν. Ἐν τούτοις ὁ δὸμ Ἀμβρόσιος ἐπειρᾶτο νὰ τὸν καταπείσῃ.

— Ἔχομεν, εἶπεν, ἐξαιρέτους κύνας διὰ τὴν θήραν ταύτην, θὰ ζητήσωμεν δὲ παρὰ τοῦ ἐφημερίου τοῦ Πεϋρὰ νὰ μᾶς δανείσῃ τοὺς ἰδικούς του. Ὁ ἐφημέριος καταθελχθήσεται κυνηγῶν τὴν ἐνυδρίδα μεθ' ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ βασιλέως. Ἤθελεν εἶσθαι πραγματικὴ δι' αὐτὸν τέρψις· ὁ κ. δὲ-Σατωβὲρ ἑνωθήσεται μεθ' ἡμῶν, τοιουτοτρόπως δὲ θὰ εἴμεθα πέντε, διότι δὲν ὑπολογίζω τὸν δὸμ Ἱλαρίωνα, διότι ἡ βλαβεῖσα ὑγεία του δὲν τῷ ἐπιτρέπει τὸ κυνήγιον, καὶ τὸν δὸμ Νεπομυκῖνον ὅστις χρεωστεῖ νὰ φροντίσῃ ἵνα οἱ κυνηγοὶ εὐχαριστηθῶσιν ἀπὸ τῆς φιλοξενείας ἡμῶν. Θὰ λάβητε ἓν τυφέκιον, ὁ δὲ δὸμ Βαρθολομαῖος καὶ ἐγὼ θὰ ἔχομεν τριαίνας. Εἶναι ὅπλον προσφορώτερον διὰ τοὺς εἰθισμένους. Ἄλλως εἶναι ἀσφαλέστερον ἐπιτρέπον ἵνα ἀνέτως τις δράμῃ εἰς βοήθειαν τῶν κυνῶν. Ἡ ἐνυδρὶς ἔχει στερεὰς σιαγῶνας, δυναμένη εὐχερῶς διὰ τῶν ὀδόντων ν' ἀποκόψῃ τὸν πόδα αὐτῶν.

Τὸ ὡρολόγιον τῆς μονῆς διέκοψε τὸν δὸμ Ἀμβρόσιον.

— Ἀδελφέ μου, λέγει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος. Εἶναι ἑνδεκάτη

(1) Κοινῶς πέστροφα. Σ. Μ.

ὥρα ἤδη· καιρὸς νὰ ἀποσυρθῶμεν ἕκαστος εἰς τὸν κοιτῶνά του. Ὁ ἀνεψιός μου σᾶς εὐχαριστεῖ διὰ τὴν φιλόφρονα προσφοράν σας, ἐλπίζω δὲ ὅτι θὰ τὴν δεχθῇ. Ὁ Θεὸς διαφυλάττοι ὑμᾶς, ἀδελφοί μου!

Ὁπόταν οἱ τρεῖς μοναχοὶ ἀπεσύρθησαν:

— Λοιπόν! λέγει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος βλέπεις τὴν ζωὴν τὴν ὁποίαν ἐνταῦθα διάγομεν: τὸ κυνήγιον, τὴν ἁλιείαν, τὰ καλὰ φαγητά: ἰδοὺ αἱ τέρψεις ἡμῶν πασῶν τῶν ἡμερῶν. Θέλεις νὰ μένῃς ἐνταῦθα καὶ νὰ λησμονήσῃς τὴν Γαβριέλλαν σου; Κατόπιν ἐμοῦ ἡ μονὴ θὰ μένῃ εἰς σέ.

— Νὰ λησμονήσω τὴν Γαβριέλλαν! ἐφώνησεν ὁ Ρεναῖος· προτιμότερος ὁ θάνατος, ἀλλ' ὑμεῖς, φίλτατέ μοι θεῖε, θὰ μοὶ ἀρνηθῆτε τὴν μόνην χάριν, ἣντινα παρ' ὑμῶν ἐξῃτησάμην;

— Τὸ νὰ γίνω συνένοχος ἀπαγωγῆς; Βεβαίως μάλιστα χιλιάκις ἢ ἅπαξ!

— Ὑγίαινε, λοιπόν, λέγει ὁ Ρεναῖος σκυθρωπῶς.

— Ἴδωμεν, λέγει ὁ ἀββᾶς κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος· τί τάχα θέλεις νὰ ριφθῇς εἰς τὸν Τάρδον; ἔσο ἀνὴρ, Ρεναῖε.

Καὶ μετά τινα βραδεῖαν σιγήν:

— Τοιουτοτρόπως λοιπόν, ἐξηκολούθησεν ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος, ἀπεφάσισας, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ, νὰ νυμφευθῇς τὴν νεάνιδα ταύτην παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων της καὶ τῶν ἰδικῶν σου!

— Τὸ ὁρκίζομαι!

— Δὲν σὲ ζητῶ τὸν ὅρκον τοῦτον. Καὶ θέλεις νὰ ἀπαγάγῃς αὐτὴν ἀντὶ πάσης θυσίας;

— Μάλιστα.

— Λοιπόν, ἀκριβέ μοι φίλε, ἐνθυμοῦ ὅ,τι θὰ σοὶ εἴπω· φρίττω διὰ τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα νυμφεύονται παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων αὐτῶν. Ἀποστρέφομαι τὴν ἀπαγωγὴν ὅσῳ καὶ τὴν μηχείαν, τὴν κλοπὴν καὶ τὸν φόνον· ἀλλὰ,— σημείωσον καλῶς τὴν ἐπιφύλαξιν ταύτην,—ἐὰν αἱ νουθεσίαι μου δὲν δύνανται νὰ σὲ ἀποτρέψωσιν ἐγκλήματος· ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ νεᾶνις αὕτη συγκατατίθεται νὰ σὲ ἀκολουθήσῃ οἰκειοθελῶς· ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὴν ἀγαπᾷς καὶ σὲ ἀγαπᾷ, πρὸς παρεμπόδισιν μεγαλειτέρου κακοῦ (σημείωσον καλῶς τοῦτο, μόνον πρὸς παρεμπόδισιν μεγαλειτέρου κακοῦ) συγκατατίθεμαι νὰ εὐλογήσω τοὺς γάμους σας.

Ἐπὶ τῇ λέξει ταύτῃ τὴν ὁποίαν ὁ Ρεναῖος δὲν περιέμενεν, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀγαθοῦ ἀββᾶ.

— Μάλιστα, μάλιστα, γνωρίζω καλῶς, λέγει ὁ δὸμ Βαρθολομαῖος δι' ὕφους ὅπερ προσεπάθει νὰ καταστήσῃ σοβαρὸν, γνωρίζω καλῶς ὅτι ἡ ἀδυναμία εἶναι ἀσυγχώρητος, ἀλλὰ τέλος πάντων προτιμοτέρα αὕτη παρὰ νὰ ἀφήσῃ τις νὰ θλίβηται πτωχός τις εὐπατρίδης διὰ τὰς ἀνοήτους φιλονεικίας δύο παλιμπαίδων γεροντίων, καὶ ἐὰν ὁ Χενεβὲρ ζητήσῃ παρ' ἐμοῦ λόγον, εἶμαι καθ' ὅλα ἕτοιμος, μεθ' ὅλον τὸ μοναχικὸν σχῆμα, νὰ ἀντιστῶ κατ' αὐτοῦ, καὶ τότε βλέπομεν· ὕπαγε νὰ κοιμηθῇς, Αὔριον θὰ ἀναχωρήσῃς.

Ὁδηγήσας τὸν Ρεναῖον εἰς τὸ δι' αὐτὸν προορισθὲν δωμάτιον περιέμενεν διὰ νὰ ἀποσυρθῇ καὶ ὁ ἴδιος, ἵνα ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ κατακλινθῇ. Ἀλλ' ὁ Ρεναῖος δὲν ἀπεκοιμήθη, ἦτο περιχαρὴς διὰ τὴν πλήρη αὐτοῦ εὐτυχίαν. Ἐσκέπτετο τὴν Γαβριέλλαν καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ εὐτυχίαν προσχεδιάζων ἐκ τῶν προτέρων.

Τέλος ἐσήμανε μεσονύκτιον, ὁ δὲ Ρεναῖος ἀπεκοιμήθη βαθέως.

Η'.

Εἰς τὴν Μονήν! Εἰς τὴν Μονήν!

Καί τοι ὁ συγγραφεὺς τῆς παρούσης ἀληθοῦς ἱστορίας δὲν ἐφρόντισεν εἰσέτι νὰ παρουσιάσῃ τοῖς ἀναγνώσταις τὴν δεσποσύνην Γαβριέλλαν δὲ Χενεβέρ, ἐν τούτοις ἑκουσίως παραδέχονται ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐπειρᾶτο νὰ ἐξιστορήσῃ τοὺς ταραχώδεις ἔρωτας τῆς πολυθελγήτρου ταύτης νεάνιδος, ἐὰν μὴ ἐθεώρει αὐτὴν ἀξίαν τῆς τιμῆς ταύτης, τοὐτέστιν ὡραιοτάτην καὶ εὐαίσθητον. Ἡ ἐν σκιογραφίᾳ εἰκὼν αὐτῆς, αὐτὴ καθ'ἑαυτήν, εἶναι ἀξία διεξοδικωτάτης περιγραφῆς, οὐχ' ἧττον ὅμως ὁ ἱστορικὸς ἀρκεῖται λέγων ὅτι οὐδέποτε κόμη μακροτέρα ἐπιμεμελημένη καὶ ἄφθονος κατέπεσεν ἐπὶ λευκοτέρων ὤμων· ὅτι τὸ μέτωπον εὐθὺ καὶ πρὸς τοὺς κροτάφους κυρτούμενον, ἦτο σπανίας καλλονῆς· ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν κυανοὶ καὶ τὸ βλέμμα γλυκύ, καὶ ὅτι τὸ ἐπίχαρι αὐτῆς μειδίαμα πρὸ δύο αἰώνων ἡ φύσις δὲν ἔθετο ἐπὶ τῶν χειλέων κομήσσης. Ἐὰν εἰς ταῦτα προσθῶμεν χαρακτῆρα ἀπαραμίλλου μὲν ὑπερηφανείας ἀλλ'ἧττον παράφορον ἢ ὁ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, θέλομεν ἔχει ἀκριβῆ ἀφομοίωσιν τῆς δεσποσύνης Γαβριέλλας δὲ-Χενεβέρ.

Λίαν ἐγκαίρως ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ εἶχε πέμψει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Βλεσσὰκ ὅπως ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς μητρὸς Σαὶντ-Ἀνᾶς, σπουδάσῃ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα (ἀνάγνωσιν, γραφὴν, ποικιλτικὴν καὶ κλειδοκύμβαλον) ἡ πρόσκτησις τῶν ὁποίων ἀνέκαθεν ἀπετέλει καὶ ἀποτελεῖ εἰσέτι τὴν προκαταρκτικὴν μόρφωσιν τῶν νεανίδων εὐγενοῦς οἰκογενείας. Εἰς τὰς διαφόρους ταύτας γνώσεις, τοσοῦτον ἤδη

εὐρείας, ὁ ἡμέτερος αἰὼν, φίλος τῶν φώτων, ὑπέθεσεν ὅτι ὀφείλει νὰ προσθέσῃ καὶ τὴν ὀρθογραφίαν. Τῇ δεσποσύνῃ δὲ-Χενεβὲρ, μονογενεῖ θυγατρὶ καὶ πλουσίᾳ κληρονόμῳ προσηνέχθησαν εἰς τὴν μονὴν μεθ' ἅπαντος τοῦ εἰς τοὺς δύο τούτους τίτλους ὀφειλομένου σεβασμοῦ θαυμάζοντες πᾶσαν πρᾶξιν καὶ πάντα λόγον αὐτῆς, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐκτήσατο τὴν εὔνοιαν τῆς καθηγουμένης Σαὶντ-Ἀνᾶς. Αὕτη ἐσεμνύνετο διὰ τὸ κάλλος καὶ τὰς φυσικὰς χάριτας τῆς μαθητρίας της, ἐπειδὴ δὲ ἡ ὀκνηρία τοῦ μοναχικοῦ βίου ὀξύνει πάντα τὰ αἰσθήματα, αὕτη συνέλαβε τὴν συμπαθεστέραν φιλίαν ὑπὲρ τῆς Γαβριέλλας. Ἀλλ' ἡ φύσις τῆς νεαρᾶς κόρης ἦν ἐξαίρετος, ἡ δὲ ὑπερβάλλουσα περιποίησις τῆς καθηγουμένης οὐδεμίαν ἔσχε δυσάρεστον συνέπειαν, ἐὰν δὲ ἐξαιρέσωμεν τὴν ἕξιν, ἥντινα ἡ δεσποσύνη δὲ-Χενεβὲρ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐκτήσατο τοῦ νὰ μὴ ἀνέχηται οὐδεμίαν ἀντιλογίαν, δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι παρεῖχεν εἰς τὰ βλέμματα ἁπάντων τὸ εὐτελέστατον παράδειγμα τῶν χαρίτων καὶ ἀρετῶν τοῦ φύλου αὐτῆς.

Περιπλέον ὁ γηραιὸς κόμης μεγάλως ἐφρόντιζε νὰ προβλέπῃ καὶ ἱκανοποιῇ καὶ τὰς ἐλαχίστας αὐτῆς ὀρέξεις. Μείνας μόνος μετ' αὐτῆς, ἐν τῇ ἐπαύλει του, ὡδήγει αὐτὴν εἰς ἁπάσας τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς ὁμηγύρεις τῆς ἐπαρχίας δικαίως ὑπερηφανευόμενος διὰ τὸν θαυμασμὸν, ὅντινα ἐνέπνεεν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδέποτε συνέπεσε νὰ προσκρούσῃ σπουδαίως κατὰ τῆς θελήσεως τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ἐνόμιζεν εὐπίστως ὅτι ἦν ὁ κύριος τῆς τύχης αὐτῆς. Ἐπιμένων εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ ἄκαμπτος εἰς τὸ μῖσος καὶ σφοδρὸς εἰς τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ οὐδέποτε ἀμφέβαλλε περὶ τῆς εὐπειθείας τῆς θυγατρός του, δὲν συνεχώρει δὲ οὐδεμίαν ἀντίστασιν. Ὁ γέρων εὐπατρίδης ὅμοιος μὲ πάντας τοὺς συνηλικιώτας αὐτοῦ μετὰ θαυμασμοῦ ἀνέφερε τὰ ἀξιώματα καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ παρελθόντος χρόνου, καί τοι

δὲ εἰς ἄκρον ἐπόθει τὴν εὐτυχίαν τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οὐχ' ἧττον ὅμως δὲν ἀνείχετο νὰ ἴδῃ αὐτὴν εὐτυχῆ ἄλλως ἢ ὅπως ἐπεθύμει αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς ἀρκούντως διεφωτίσθη ὁπόταν, ἀφοῦ πρότερον ἔσυρε τὸ ξίφος ἐναντίον τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ φίλου, τοῦ βαρώνου δὲ-Περεδοὺρ, παρετήρησεν ὅτι ἥ τε Γαβριέλλα καὶ ὁ Ρεναῖος δὲν ἤθελον νὰ συμμερισθῶσι τὰς ἔριδας αὐτῶν· ὅθεν παροργισθεὶς λίαν ὡρκίσθη ὅτι ἡ Γαβριέλλα θὰ μεταβῇ εἰς τὸ μοναστήριον, ἢ ὅτι δὲν θὰ ὑπανδρευθῇ παρὰ τὸν σύζυγον τὸν ὁποῖον θὰ ἐξέλεγεν αὐτὸς ὁ ἴδιος.

— Λοιπὸν, λέγει ἡ Γαβριέλλα ὑπάγω εἰς τὴν μονὴν, πάτερ μου.

— Μάλιστα θὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν μονὴν, κόρη ἀχάριστος, κόρη δυσανάγωγος, καὶ θὰ περιβληθῇς τὴν μοναχικὴν καλύπτραν ἢ θὰ παραιτηθῇς τοῦ ἀναξίου τούτου ἔρωτος.

Ἡ δεσποσύνη δὲ-Χενεβὲρ κλίνασα τὴν κεφαλὴν οὐδὲ λέξιν προέφερεν· ἀλλ' ὁ γηραιὸς Χενεβὲρ δὲν ἠπατήθη ποσῶς ὡς πρὸς τὸ αἴτιον τῆς σιωπῆς αὐτῆς. Εἰς τοὺς τοσούτῳ γλυκεῖς αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἐσπινθηροβόλει ἀκράδαντος θέλησις.

Ἕνεκα τῶν ἐπεισοδίων τούτων ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ κατέλιπε τὴν ἔπαυλιν αὐτοῦ τῆς Βελφόρτης.

Θ'.

Πῶς ὁ κ. Νικόλαος Τουρνεβρὶδ, γενικὸς ἐκμισθωτὴς, ἔσχε τὴν ἰδέαν νὰ νυμφεύσῃ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν, κ. δὲ Σαρραζίνον, μετὰ τῆς δεσποσύνης δὲ-Χενεβὲρ, τοῦθ' ὅπερ προὐξένησε τρομερὰ δυστυχήματα, τὴν ἀφήγησιν τῶν ὁποίων θὰ ἰδῇ ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰ ἑπόμενα κεφάλαια.

Τεσσαράκοντα ἔτη πρὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἄρχεται ἡ παροῦσα διήγησις, τοὐτέστι περὶ τὴν 22 ἢ 23 μαρτίου τοῦ 1724 ὡς ἔγγιστα, γεγονός τι ἔλαβε χώραν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τοῦ ἁγίου Συλπίκου, εἰς τὸν οἶκον τοῦ κὺρ Ἰωάννου Βαϊλλὲλ, κυβερνητικοῦ συμβουλαιογράφου, κατοίκου τῆς εἰρημένης ἐνορίας.

Ὁ ρηθεὶς Ἰωάννης Βαϊλλὲλ, ἀνὴρ προβεβηκυίας ἡλικίας καὶ συνετὸς, παρατηρήσας τὴν ταχεῖαν ἐξαφάνισιν τῆς σικάλεως ἥτις ἦν ἐναποθηκευμένη ἐντὸς ἀποθήκης, τὴν κλεῖδα τῆς ὁποίας αὐτὸς μόνος ἐκράτει, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐξιχνιάσῃ τὸ αἴτιον τοῦ τοσοῦτον ἐπιβλαβοῦς εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ γεγονότος τούτου. Ὅθεν λαβὼν τὸν κόπον τοῦ νὰ ἐπιτηρῇ τὴν διαγωγὴν τοῦ Νικολάου Τουρνεβρὶδ, μαθητευομένου ἁμαξηλάτου ἐπιφορτισμένου τὴν ἐπίβλεψιν καὶ διανομὴν τῆς ρηθείσης σικάλεως, μετὰ λύπης ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Τουρνεβρὶδ, δεκαπενταέτης μὲν εἰσέτι ἀλλ' ἐντελὴς *μοσχομάγκα* καὶ *διαβολόπαιδο* εἶχε πωλήσει τὴν ρηθεῖσαν σίκαλιν εἴς τινας γείτονας, οἵτινες ἐξ ἀσυνεσίας καὶ ἀπερισκεψίας δὲν ἔκριναν ἀναγκαῖον νὰ ἐξετάσωσι πόθεν προήρχετο καὶ τίς ὁ ἰδιοκτήτης τῆς σικάλεως.

Ὁ κὺρ Ἰωάννης Βαϊλλὲλ παροργισθεὶς διὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, πλὴν μὴ ἔχων σχεδὸν ἑτέραν ἀφορμὴν, ἢ μᾶλλον μὴ ἐπιθυμῶν νὰ καταγγείλῃ αὐτὸν ἢ νὰ τὸν συγχωρήσῃ, σχὼν δὲ τὴν γενναιότητα νὰ λάβῃ μέσον ὅρον, ἀπέπεμψε τὸν καταχρασθέντα παῖδα εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἀφοῦ πρότερον ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ ἡμίσειαν δωδεκάδα λακτισμάτων, οὕτως ὥστε ἐν ἐλλείψει τύψεων συνειδήσεως ὁ ἀγριόπαις ἠσθάνθη δριμεῖς πόνους εἰς τὴν κατωτάτην ἄκραν τῆς σπονδυλικῆς στήλης.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο τὸ ὁποῖον μικροῦν δεῖν ἔθετο τὸ σχοινίον εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Νικολάου Τουρνεβρὶδ, θεία ἐπινεύει ἀπέβη ἡ πηγὴ καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς καταστάσεώς του διότι μείνας ἄνευ ἄρτου καὶ ἐνδυμάτων (ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐφόρει ἦσαν παλαιὰ καὶ κατεσχισμένα) ὅπως πορίζηται τὰ πρὸς ζωάρκειαν ἠναγκάσθη νὰ ἀναπτύξῃ ἅπασαν τὴν ἐπιδεξιότητα αὐτοῦ. Οὕτω λοιπὸν ἐπαιτῶν εἰς ἁπάσας τὰς θύρας ἀφίκετο μέχρι Παρισίων, ἔνθα κατ' ἀρχὰς ἐστίλβωνε πέδιλα ἐπὶ τῆς *Νέας-Γεφύρας* καὶ ἐξωκόμησε χρηματικόν τι ποσὸν ἐκ τῆς εὐτελοῦς ταύτης πλὴν ἐντίμου ἐργασίας. Φύσει ὅμως εὐειδὴς καὶ εὔρωστος προσήλκυσε τὰ βλέμματα γραίας τινος μεταπράτιδος, ἥτις ὑπανδρεύθη αὐτὸν παραχωρήσασα εἰς αὐτὸν ὡς προῖκα τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας της, τοὐτέστι δέκα χιλιάδας σκούδων. Ἀκολούθως ἔμαθεν ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικὴν (πρὸ πάντων ἀριθμητικήν!), ἐγένετο ὑπηρέτης τῶν τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν ἐδωδίμων φόρου πρακτόρων τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος μετὰ ταῦτα πράκτωρ, εἶτα δὲ γενικὸς πράκτωρ (ἐξ ἐκείνων περὶ τῶν ὁποίων ὁ Μοντισκιὲ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ὑπεστήριζον τὸ Κράτος, ὡς ἡ ἀγχόνη ὑποστηρίζει τὸν ἀπαγχονισθέντα). Μετὰ ταῦτα ἐγένετο γενικὸς ἐκμισθωτὴς καὶ ἐκ τῶν πλουσιωτάτων μάλιστα τῆς Γαλλίας δίδων δεῖπνα εἰς τὰ ὁποῖα συνωστίζοντο πάντες οἱ τῆς τάξεως τῶν εὐγενῶν, πάντες οἱ ποιηταί, πολλοὶ ἐπίσκοποι, μέγας ἀριθμὸς ἠθοποιῶν καί τινες φιλόσοφοι. Ὡς ἔλεγον οἱ συνδαιτημόνες αὐτοῦ ὁ Νικόλαος Τουρνεβρὶδ εἶχε πνεῦμα, εὐθύτατα, γενναιότητα, εὐαισθησίαν, εὐγενῆ συμπεριφορὰν, ὡραίαν κνήμην, ἄφθονα πλούτη, φήμην, ἐν γένει δὲ πᾶν ὅ,τι προσκτᾶται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διὰ χρημάτων. Ἐὰν ὅμως πρέπει νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν, οἱ αὐτοὶ οἵτινες ἐδείπνουν παρ' αὐτῷ ἐκθειάζοντες τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἔσκωπτον αὐτὸν δημοσίᾳ ἅμα κατερχόμενοι εἰς τὴν ὁδόν. Ὁ Κύριος δὲ-Τουρνεβρὶδ, (διότι σὺν τῷ χρήματι ἐπῆλθε καὶ ἡ εὐγένεια), ἠγνόει ἢ προσεποιεῖτο ὅτι ἠγνόει τοὺς λόγους τούτους οἵτινες κατ'οὐδὲν ἐμπόδιζον αὐτὸν τοῦ νὰ ζῇ ὡς πρίγκηψ γαλήνιος, εὐτυχὴς, ἰσχυρὸς, παρὰ πάντων σεβόμενος καὶ εὐνοούμενος καὶ παρ' αὐτῶν εἰσέτι τῶν ὑπουργῶν, οἵτινες πάντοτε εἶχον ἀνάγκην χρημάτων, ἰδία δὲ παρὰ τοῦ κ. δὲ Σοαζὲλ ὅστις ἀπεκάλει αὐτὸν «φίλτατέ μοι». Πρὸς ἐπίμετρον δὲ τῆς εὐτυχίας, ἡ πρώτη αὐτοῦ γυνὴ ἀπεβίωσε τρία ἔτη μετὰ τὸν γάμον αὐτοῦ, ἡ δὲ δευτέρα, θυγάτηρ συμβούλου ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ὡραία, κομψευομένη, πνευματώδης καὶ θελκτικὴ ἐλάμπρυνε θαυμασίως τὸν οἶκόν του, εἰς τοῦτο δὲ ἐπιδεξίως βοηθουμένη ὑπὸ τὸν κ. δὲ-Σαρτὶν, τοῦ ἀκραιφνεςέρου φίλου ἀμφοτέρων τῶν συζύγων (Περὶ τῆς εἰλικρινοῦς ταύτης φιλίας κακολόγοι τινες ἀνέφερον διὰ λόγων διεγειρόντων ὑπονοίας, πλὴν τὶς δύναται ἀποφυγεῖν τὰ δηλητηριώδη βέλη τῆς συκοφαντίας; Καὶ κατόπιν τούτων, ἐὰν ὁ κ. δὲ-Τουρνεβρὶδ οὐδὲν εὕρισκε νὰ ἀντείπῃ, μήτοι ὁ ἀρτοποιὸς τῆς γωνίας, ἢ ὁ κρεωπώλης, ἢ οἱ θεράποντες, ἢ οἱ οἰκογενειακοὶ φίλοι ἐδικαιοῦντο νὰ ἐκδικήσωσι τὴν ἠθικήν;)

Μία μόνη θλῖψις ἐπεσκίαζε τὴν τοσούτῳ ὡραίαν, εὐδαίμονα καὶ γαλήνιον ζωὴν αὐτῶν. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ κ. δὲ-Τουρνεβρὶδ, ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος, (οὕτως ἐπεκαλεῖτο ἔκ τινος φεούδου, τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ προώρι-

ζεν) κατεσπατάλει τὴν πατρικὴν περιουσίαν. Νέος, πλούσιος, ἄσωτος, δὲν ἐστερεῖτο φίλων καὶ εἰς αὐτὰ προσέτι τὰ ἀνώτατα κοινωνικὰ στρώματα. Πνεῦμα μέτριον, ἀλλ' ὀξυνθὲν ὑπὸ τῆς μετὰ τῶν κωμῳδῶν συναναστροφῆς, πρόσωπον εὐειδές, προπέτεια ἑκατομμυριούχου, καὶ ὑπεροψία ἑνὸς αὐλικοῦ : ἰδοὺ ἡ ἀκριβὴς ἀφομοίωσις τοῦ κ. δὲ-Σαρραζίνου. Διὰ τοιούτων προτερημάτων πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἐπιτύχῃ ἐν τῷ κόσμῳ; Οὕτως μεγάλην ἐποιεῖτο ἐπίδειξιν εἰς Παρισίους, περὶ αὐτοῦ δὲ ἐγένετο λόγος καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν αἰθουσῶν τῶν Βερσαλλιῶν. Σπανία τιμή, ἧς τινος κατὰ τοὺς χρόνους Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. δὲν θὰ ἠξιοῦτο ὁ υἱὸς ἑνὸς ἀφανοῦς καὶ ὀψιπλούτου οἰκονομολόγου.

Περιπλέον δὲ ἐφέρετο εὐγενῶς μετὰ τῶν αὐλικῶν, πολλοὶ δὲ τῶν ὁποίων ἡ εὐγενὴς καταγωγὴ ἦν σύγχρονος Οὔγου τοῦ Καπέτου (1) οἰκειοθελῶς ἐδάνειζον αὐτὸν χίλια λουδοβίκεια. Περὶ πληρωμῆς οὐδεμία μνεία. Δὲν ἦτο εὐτυχέστατος καραδοκῶν τὴν κληρονομίαν κολοσσιαίας περιουσίας ;

(1) Δοὺξ τῆς Γαλλίας καὶ υἱὸς Οὔγου τοῦ Μεγάλου ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἅμα θανόντος Λουδοβίκου τοῦ Ε'. καίτοι ἀνθίστατο Κάρολος ὁ δοὺξ τῆς Λοθαριγγίας, ὁ καὶ νόμιμος τοῦ θρόνου διάδοχος. Ἀλλ' ἡ ἱκανότης αὐτοῦ καὶ ἡ ἰσχὺς, σύμμαχοι τοῦ νέου βασιλέως, ἐβοήθησαν αὐτὸν ἵνα νικήσῃ καὶ αἰχμαλωτίσῃ τὸν Κάρολον ἀποθανόντα ἐν εἱρκτῇ τῆς Αὐρηλίας. Ἔκτοτε Οὔγος ὁ Καπέτης ἐβασίλευσεν ἡσύχως ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Γαλλίας. Ὅπως δὲ προσελκύσηται εἰς ἑαυτὸν τοὺς μεγιστᾶνας εἰς οὓς ὤφειλε τὸ στέμμα παρεχώρησεν αὐτοῖς ἵνα ἰσοβίως ἔχωσι τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰ τιμάρια, ἅτινα ἐσφετερίσθησαν. Οὕτω λοιπὸν ἡ ἀλλαγὴ τῆς δυναστείας ἀντὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν αὔξησιν τοῦ φεουδαλικοῦ πολιτεύματος τοὐναντίον συνέτεινεν εἰς τὴν ἐδραίωσιν αὐτοῦ. Ὁ νέος βασιλεὺς ἐπιθυμῶν ὡσαύτως ἵνα προσοικειωθῇ καὶ τὸν κλῆρον ἐδωρήσατο αὐτῷ πολλὰς μονὰς, τὰς ὁποίας οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ βασιλεῖς εἶχον καταλάβει. Μεθ' ἁπάσας ὅμως τὰς παραχωρήσεις ταύτας, ὁ Οὔγος ἐβασίλευσεν, οὗτος εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ κτήσεων καὶ τῶν τοῦ τελευταίου τῶν Καρολιδῶν, εἰς δὲ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βασιλείου ὀνόματι μόνον

Ἐν τούτοις ἡμέραν τινα ὁ γέρων Τουρνεβρὶδ, πνεῦμα πρακτικὸν καὶ θετικὸν, ἀναπολῶν τὴν ἀθλιότητα καὶ τὸν πλάνητα βίον ὄντινα ἄλλοτε διῆγεν, ἔκρινεν ἐπάναγκες ἵνα θέσῃ τέρμα εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· διὸ προσεκαλεσάμενος αὐτὸν εἰς τὸν θάλαμόν του τῷ λέγει τὰ ἑξῆς :

— Σερραζῖνε, ποῖον τὸ ἄθροισμα τῶν χρεῶν σου ;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη γενομένη ἐν ἐπικαίρῳ στιγμῇ ἐξέπληξε τὸν νεανίαν. Ἀληθὲς ὅτι ὁ πατήρ του διετήρει εἰσέτι ἀγροϊκόν τι ὕφος.

Πρὸς στιγμὴν ἐπεκράτησε σιγή.

— Δὲν γνωρίζεις τίποτε περὶ τούτου, ὑπέλαβεν ὁ πατήρ· λοιπὸν ἐγὼ θὰ σοὶ τὸ εἴπω : *ἐννεακόσιαι πεντήκοντα τρεῖς χιλιάδες ἑξακόσια ἑξήκοντα πέντε φράγκα, ἕνδεκα σολδία καὶ ὀκτὼ δηνάρια*· ἰδοὺ, κύριε, ὁ ἀκριβὴς λογαριασμός.

— Τίς ἠδυνήθη νὰ σᾶς εἴπῃ τοῦτο ; ἠρώτησεν ὁ Σαρραζῖνος ἔκπληκτος.

— Ἀδιάφορον. Λοιπὸν, κύριε, εἶναι ἐννεακόσιαι πεντήκοντα τρεῖς χιλιάδες, ἑξακόσια ἑξήκοντα πέντε φράγκα, δηλ. πλειό-

ἦρχεν. Τούτου δὲ παράδειγμα ἔστω τὸ ἑξῆς: θέλων ποτὲ νὰ βιάσῃ τὸν δοῦκα τῆς Ἀκιτανίας διὰ νὰ ὑποκούσῃ εἴς τινα προσταγὴν ἔγραψεν αὐτῷ: «Τίς ἀνέδειξέ σε δοῦκα ;» οὗτος δ' ἀπαντῶν ἔγραψε : «Τίς ἀνέδειξέ σε βασιλέα ;». Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τῷ 966 ἔνθα πρὸ 200 ἐνιαυτῶν δὲν κατῴκουν οἱ γάλλοι βασιλεῖς. Ὁ βασιλεὺς οὗτος διὰ μὲν τῆς πρὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐπιεικείας καὶ διὰ τοῦ πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν λαοὺς ἔρωτος, κατώρθωσε νὰ ληξμονηθῇ ὅτι ἀνόμως ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον. Ἐκυβέρνησε δὲ μετὰ πλείστης φρονήσεως γινώσκων νὰ διατηρῇ ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτοῦ τὴν εἰρήνην. Ἵνα ὁ Οὔγος καταλίπῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ παρέλαβε συμμέτοχον τοῦ θρόνου τὸν υἱὸν του Ροβέρτον στεφθέντα ἐν Αὐληρίᾳ. Εἰς τὸν βασιλέα τοῦτον ἀνάγουσι τὴν σύστασιν τοῦ ἀξιώματος τοῦ ὁμοτίμου ἐν Γαλλίᾳ. Ὡσαύτως ὑποτίθεται ὅτι καὶ οἱ ἀραβικοὶ χαρακτῆρες εἰσήχθησαν ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Γερβέρτου, παιδαγωγοῦ τοῦ βασιλόπαιδος, ὅστις ὕστερον ἐγένετο πάπας ὀνομασθεὶς Σίλβεστρος Β'. Σ. Μ.

τερα χρήματα τῶν ὅσα εἶχον ὁπόταν ἦλθον εἰς Παρισίους ὅπως στιλβώνω τὰ πέδιλα τῶν διαβατῶν τῆς *Νέας Γεφύρας*, διότι ἠναγκάσθην ν' ἀγοράσω ἐπὶ πιστώσει τὰ στίλβωθρα καὶ τὸ κιβώτιόν μου.

— Αἴσχος, κύριε, διέκοψεν ὁ Σαρραζῖνος· αἱ λεπτομέρειαι αὗται εἶναι ἀνάξιαι ὑμῶν.

— Ἀνάξιαι σοῦ! ἐφώνησεν ὁ γέρων Τουρνεβρὶδ πλήττων διὰ τῆς βακτηρίας τὸ ἔδαφος. Κύριε ἄσωτε, ὅστις κάμεις τὸν μέγαν κύριον, λησμονεῖς πόθεν κατάγομαι. Ὁ πάππος σου ἦτο βουκόλος, ἡ δὲ μάμμη σου ὑπηρέτρια πλύνουσα τὴν αἴθουσαν τοῦ ἱστιατορίου τοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἄρς. Μόλις εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ γάμου αὐτῶν· διότι τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τοῦ ἐφημερίου, τὰ ὁποῖα ἀναφέρουσι περὶ τῆς γεννήσεώς μου, οὐδὲν λέγουσι περὶ αὐτοῦ. Καὶ σήμερον ἀκούω νὰ γένηται λόγος περὶ τῶν ἵππων σου, τῆς περιουσίας σου, τῆς γενναιοδωρίας σου, καὶ πρὸ πάντων περὶ τῶν χρεῶν σου.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἀναγνωρίζεις τὴν ἀγαθότητά μου;

— Ἆχ! πάτερ μου, λέγει ὁ νεανίας, μὲ μέμφεσθε διὰ τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα μὲ ἐπιδαψιλεύετε; Τοιαύτη λοιπὸν εἶναι ἡ διαγωγὴ ἑνὸς ἐλευθερίου καὶ γενναιόφρονος;

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ γέρων Τουρνεβρὶδ παροργισθεὶς ὕψωσε τὴν ῥάβδον.

— Πρόσεχε, λέγει, ἄσωτε καὶ ἀχρεῖε, διότι σὲ στέλλω εἰς τὸ σωφρονιστήριον ἢ εἰς τὰς εἱρκτὰς τῆς Βαστίλλης διὰ πέντε ἢ ἓξ ἔτη!

Οἱ ἀπειλητικοὶ οὗτοι λόγοι ἐτάραξαν μὲν τὸν Σαρραζῖνον, ἀλλὰ πάραυτα ἀναλαβὼν τὸ θάρρος του λέγει αὐθαδῶς:

— Λοιπόν! πάτερ μου. τί θέλεις ἀπό ἐμέ; Νὰ ἀφήσω τὴν δεσποσύνην Ἐσθὴρ τοῦ Μελοδράματος; Τὸ ἔπραξα ἤδη. Αὐτὴ

ἡ ἰδία μὲ ἐγκατέλιπε, χάριν τοῦ κ. στρατάρχου δὲ-Σουβίζ, ὅστις θέτει εἰς τὴν διάθεσίν της μέγαρον, ἓξ ὑπηρέτας καὶ ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα. Βλέπετε καλῶς ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ παλαίσω μετὰ τῆς γλίσχρου συντάξεως τῶν ἑξήκοντα χιλιάδων φράγκων, τὴν ὁποίαν ὡρίσατε δι' ἐμέ . . . Νὰ πωλήσω τοὺς ἵππους μου καὶ αὐτοὺς προσέτι τοὺς ἀγγλικούς; Ἐπιθυμῶ τοῦτο καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ μὲ ἀφίσητε τὸν πτωχὸν Κοῖβον, ὅστις πατρόθεν κατάγεται ἀπὸ τοῦ περιωνύμου Ἀραβιὰν Γοδολφίνου, μητρόθεν δὲ ἀπὸ τῆς ἀθανάτου καὶ ἀηττήτου Ἐκλήψεως. Ἡ γεννεολογία αὐτοῦ εἶναι αὐθεντικωτέρα, νομίζω, τῆς τῶν πολλῶν δουκῶν καὶ ὁμοτίμων. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ πρὸς τοὺς φίλους μου δάνεια, πρὸ πολλοῦ, πάτερ μου, αἱ οἰκονομίαι σας ἔθεντο ἐν καλῇ τάξει καὶ ταῦτα, ἐὰν δὲ ἡ μήτηρ μου δὲν ἔσπευδεν ἐνίοτε εἰς βοήθειάν μου, πρὸ πολλοῦ θὰ ἀπέκτων φήμην χειριστοῦ χρεοκόπου τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ναβάρρας . . . Ἀλλὰ τέλος πάντων, προσέθετο, βλέπων ἀσκαρδαμυκτὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ γηραιοῦ Τουρνεβρὶδ, οἵτινες ἤρξαντο ἐκβάλλοντες πῦρ καὶ φλόγας, εἰς ὑμᾶς παραδίδομαι καθ' ὁλοκληρίαν. Τοὐλάχιστον δύναμαι νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ πληρώσητε τὰ χρέη μου;

Ὁ οἰκονομολόγος ἐφάνη ἀρκούντως εὐχαριστηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ υἱοῦ του.

— Ἰδοὺ, λέγει, ἡ ἀκράδαντος ἀπόφασίς μου, δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐλπίζῃς ὅτι θὰ μεταβάλω μίαν μόνην λέξιν αὐτῆς. Κατὰ πρῶτον μέλλω νὰ πληρώσω τὰ χρέη σου . . .

— Ὦ! ὦ! διενοήθη ὁ Σαρραζῖνος ἔκπληκτος ἡ εὐκολία αὕτη ὑποκρύπτει παγίδα. Προσέξωμεν καλῶς.

— Περιπλέον, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρων, σοὶ δίδω ἓν ἑκατομμύριον.

— Ἓν ἑκατομμύριον !

Ἡ ἔκπληξις τοῦ Σαρραζίνου ἐδιπλασιάσθη.

— Ἀλλὰ, λέγει ὁ Τουρνεβρίδ, μέλλεις ἀμέσως νὰ ἐγκαταλείψῃς τοὺς Παρισίους, τὸ Μελόδραμα, τὴν δεσποσύνην Ἐσθὴρ καὶ τὰς ὁμοίας της, ὡς καὶ τοὺς εὐγενεῖς φίλους σου τῶν Βερσαλλιῶν, θὰ ἀναχωρήσῃς δὲ διὰ τὴν ἐπαρχίαν, ἔνθα εὗρον δι' ἐσὲ πρόσφορόν τι στάδιον. Ἐν δυσὶ λέξεσι θὰ σὲ νυμφεύσω.

— Ἄ ! ἄ ! ὑπέλαβεν ὁ Σαρραζῖνος μειδιῶν, καὶ ἐὰν ἀρνούμην;

— Εἶσαι ἐλεύθερος. Ὁ Βουρνὼ, ὁ ἀρχαῖός μου ὑπάλληλος καὶ ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης μου, προεξόφλησε ἀντὶ πεντακοσίων χιλιάδων φράγκων, (διότι ἡ ὑπογραφή σου δὲν ἰσχύει εἰς τὴν ἀγορὰν) ἅπαντά σου τὰ χρέη. Ἐντὸς ἡμερῶν τινων θὰ φυλακισθῇς διὰ χρέη, ὑπόθεν δὲν θὰ ἐξέλθῃς ἢ παραδεχόμενος τὰς συμφωνίας μου, δηλονότι νυμφευόμενος. Σκέφθητι : ἢ γυναῖκα καὶ ἓν ἑκατομμύριον, ἢ ἐννεακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων χρέη καὶ φυλακήν.

Ὁ Σαρραζῖνος ἔδηξε τὰ χείλη. Ἡ διὰ χρέη φυλάκισις ἦν δι' αὐτὸν ὁ τάφος. Πρὸς στιγμὴν ἐσκέφθη νὰ ἀντιστῇ εἰς τὰς θελήσεις τοῦ πατρός του· πλὴν ἐγίνωσκε τὸν στριφνὸν τοῦ γέροντος χαρακτῆρα. Ἦτο πείσμων. Διενοήθη ὅτι μετὰ παρέλευσιν ἓξ μηνῶν, ἑνὸς ἔτους, πέντε ἐτῶν, πάλιν ἔδει νὰ ὑποκύψῃ, οὕτω δὲ ἀδίκως θὰ ἐφυλακίζετο· ὅτι πρὸ παντὸς ὁ γάμος δὲν εἶναι βαρύτατον φορτίον, καὶ ὅτι ἠδύνατο καὶ ἔγγαμος ὢν νὰ ζῇ ἐν ἀνέσει καὶ ἐλευθερίᾳ ὡς οἱ πλειότεροι τῶν εὐγενῶν. Ἐν τέλει ἡ ἐλπὶς τῆς ἀπολαυῆς τοῦ ἑκατομμυρίου ἔδωκε πέρας εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ.

— Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἡ μέλλουσα σύζυγός μου εἶναι δυσειδεστάτη, ἐπειδὴ δὲν μὲ ἀφήνετε νὰ ἐκλέξω ἢ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς φυλακῆς ;

— Δυσειδής ! ἐκραύγασεν ὁ Τουρνεβρίδ. Ἰδὲ τὴν εἰκόνα ταύτην. Καὶ ἐξαγαγὼν τοῦ γραφείου του μετάλλιον ἔθετο αὐτὸ ὑπ' ὄψιν τοῦ υἱοῦ του. Ἦν ἡ εἰκὼν τῆς δεσποσύνης Γαβριέλλας δὲ-Χενεβέρ.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ Σαρραζῖνος ἔμεινεν ἔκθαμβος ἐκ τῆς ὡραιότητος τῆς εἰκόνος.

— Αἴ ! πάτερ μου, λέγει, διὰ τί δὲν μοὶ τὴν ἐδεικνύετε ἀρχήτερα ; Δὲν θὰ εἴχετε τότε ἀνάγκην αὐτῶν τῶν ἀπειλῶν. Ἀλλὰ πόθεν κατάγεται ἡ νέα αὕτη θεότης ;

— Ἡ θεότης αὕτη, ἀπεκρίνατο ὁ Τουρνεβρίδ, εἶναι ἡ μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ πρώτου εὐπατρίδου τῆς ἐπαρχίας τῆς Μάρχης, τοῦ κ. κόμητος Ὀνωρίου δὲ-Χενεβέρ, ἀρχαίου ταγματάρχου τοῦ συντάγματος τῆς Ὠβέργνης.

— Μπᾶ ! λέγει ὁ Σαρραζῖνος ὑψῶν τοὺς ὤμους, ὁποῖον κατεστραμμένον γερόντιον, τοῦ ὁποίου τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο μέλλει νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἔπαυλιν καὶ νὰ λιπάνῃ τὰς γαίας !

— Κατεσραμμένον, ἢ οὔ, ὑπέλαβεν ὁ Τουρνεβρίδ, ἀδιάφορον, ἡ συγγένεια αὕτη μοὶ ἀρέσκει. Ἄλλως ἐλπίζω, διὰ μέσου τοῦ κ. δὲ-Σαρδὶν, τοῦ φίλου μας, νὰ ἐπιτύχωμεν ὑπὲρ σοῦ παρὰ τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΕ'. τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ συνενώσῃς μετὰ τοῦ ὀνόματός σου καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὰ οἰκόσημα τῶν Χενεβὲρ εἰς τρόπον ὥστε πρὸ δύο γενεῶν ἅπασα ἡ ἐπαρχία θὰ λησμονήσῃ τὸ ὄνομα τῶν Τουρνεβρίδ, οἱ δὲ ἔγγονοί μου ἔσονται ἀληθεῖς Χενεβὲρ, ἄνευ ἀναμίξεως ξένου ἀσήμου αἵματος. Ὁ Γρεφρίρος Τουρνεβρίδ ἐνούμενος διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ αἵματος μετὰ τῶν Χενεβὲρ, ἰδοὺ τὸ ὄνειρόν μου, υἱέ μου.

Ὁ κρύφιος σκοπὸς τοῦ γέροντος Τουρνεβρίδ ἐν πρώτοις μὲν ἦν ν' ἀποσπάσῃ τὸν υἱόν του τῆς σπατάλης τοῦ παρισινοῦ

βίου καὶ λάμψῃ ὡσαύτως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν ἰδίαν του ἐπαρχίαν, ἀπαραλλάκτως ὅπως πράττουσι πάντοτε πάντες οἱ ὀψίπλουτοι, δι' οὓς τὰ πλούτη οὐδὲν σημαίνουσιν ἐὰν μὴ δυνηθῶσι νὰ ἀναφανῶσιν ἀπέναντι ἐκείνων οἵτινες ἐγνώρισαν τὴν πενίαν αὐτῶν.

— Ἀλλὰ πόθεν περιῆλθεν εἰς χεῖρας ὑμῶν τὸ ἀφομοίωμα τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Σαρραζῖνος μετά τινα σκέψιν. Διότι δὲν ὑπάρχει ἡ συνήθεια μία νεᾶνις νὰ δίδῃ τὴν εἰκόνα της εἰς τὸν τυχόντα, ὡς τὸ ἔνδυμα εἰς τὴν θαλαμηπόλον της. Μήτοι ὁ πατὴρ ὅστις ; . . .

— Κύριε ἡλίθιε, διέκοψεν ὁ Τουρνεβρίδ, τὴν εἰκόνα ταύτην ἔλαβον παρά τινος ἀρχαίας φίλης μου, τῆς μητρὸς Σαϊντ-Ἀννᾶς, καθηγουμένης τῆς μονῆς δὲ-Βλεσσάκ. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ βαρυνθεὶς τὰς παρεκτροπάς σου ἐσκεπτόμην νὰ ἀπαλλαγῶ ἀπὸ σέ.

— Ἰδοὺ τὸ ὑποχρεοῦν τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβὲρ, διέκοψεν ὁ Σαρραζῖνος.

— . . . Πέμπων σε εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Πρὸ πέντε ἢ ἓξ ἐτῶν ἀκριβῶς προβλέπων τὸ μέλλον ἐφρόντισα νὰ ἀνανεώσω τὰς μετὰ τῆς καθηγουμένης σχέσεις μου, πέμπων αὐτῇ ἐνίοτε δείγματα ἀναμνήσεως. Ἓν ἄγαλμα τοῦ ἁγίου Βαρβεύρου ὅπως τοποθετήσῃ αὐτὸ εἰς τὸ παρακλήσιον τῆς μονῆς, διάφορα σκεύη πρὸς καλλωπισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ πέντε δέκα χιλιάδας φράγκων διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς ἐνορίας. Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ δὲν ἀναισθητεῖ εἰς τὴν προσφορὰν τῶν δώρων τούτων. Περὶ πλέον ἔχει τὴν φιλοδοξίαν νὰ καταλίπῃ τὴν ὑπ' αὐτῆς διευθυνομένην μονὴν πλουσιωτέραν καὶ ἀνθηροτέραν παρ' ὁπόταν παρέλαβεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς προκατόχου καθηγουμένης, τῇ παρέστησα δὲ ἐσχάτως ὅτι ἠδυνάμην νὰ πωλήσω ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς μικρὰν γωνίαν γῆς τριάκοντα ἢ πεντήκοντα στρεμμάτων

γειτνιάζουσαν μετὰ τῶν κτημάτων τοῦ μοναστηρίου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου κολακεύω τὴν πλεονεξίαν τῆς μητρὸς Ἀννᾶς ἥτις ἐγένετο ἡ πλέον ἀφωσιωμένη μου φίλη.

— Ὁποίαν πολιτικὴν ἀναπτύσσετε! καὶ διὰ τί τοῦτο; Διὰ νὰ νυμφεύσητε τὸν μονογενῆ σας υἱὸν μετὰ τῆς θυγατρὸς πτωχοῦ εὐγενοῦς ἐπαρχιώτου!

— Κατὰ πρῶτον ὁ κόμης δὲ-Χενεβὲρ δὲν εἶναι πτωχός. Ἔχει πλέον τῶν τριάκοντα χιλιάδων στρεμμάτων καλλιεργησίμου γῆς, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει πολὺ ἐν χώρᾳ ἔνθα οὐδεὶς ἔχει εἴκοσι χιλιάδων εἰσόδημα. Ἡ θυγάτηρ του εἶναι χαρίεσσα, ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτῆς, ἡ δὲ μήτηρ Ἀννᾶς ἥτις ἀνατρέφει πάσας σχεδὸν τὰς θυγατέρας τῶν εὐγενῶν τῆς ἐπαρχίας, πάντοτε μετ' ἐπαίνων ὁμιλεῖ περὶ τῆς οἰκογενείας ταύτης καὶ τῆς καταστάσεώς της. Ἄλλως τε διὰ χιλίους λόγους ἐπιθυμῶ νὰ σὲ στείλω εἰς τὴν γενέτειράν μου ἐπαρχίαν. Τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα θὰ σοὶ δώσω τὴν ἐπαύριον τοῦ γάμου σου (τὴν ἡμέραν ἐκείνην μόνον καὶ οὐχὶ τὴν προτεραίαν) θὰ σὲ καταστήσωσι τὸν ἰσχυρότερον καὶ ἐντιμότεραν εὐπατρίδην τῆς Μάρχης, καὶ χάρις τῷ πενθερῷ σου, θὰ ἀγοράσῃς εἰς μετρίαν τιμὴν τὰς γαίας πάντων τῶν γειτόνων του. Μὴ γέλα διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς περιουσίας, αἵτινες τοῦτο ἔχουσι τὸ θαυμάσιον, ὅτι δὲν δύναταί τις νὰ κατασπαταλήσῃ αὐτάς· τόσῳ εἶναι δύσκολον νὰ εὕρῃ τινα ἐπιθυμοῦντα νὰ ἀγοράσῃ ἢ λάβῃ ὡς ἐνέχειρον γῆν ἑνὸς ἑκατομμυρίου κειμένην ἑκατὸν λεύγας μακρὰν τῶν Παρισίων. Ἐκεῖ θὰ ἦσαι ἀνὴρ σπουδαῖος. Ἐπὶ τέλους, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ποθῶ νὰ ἐπανίδω τὴν χώραν μου, καὶ νὰ ἔχω ἰδιοκτησίαν μου μίαν ἔπαυλιν λέγων εἴς τινα κόμησσαν: Κάθησον, θύγατέρ μου, εἰς τὴν ἔπαυλιν ταύτην, καὶ ἴδε τετραποδητὶ βαδίζοντας μικροὺς ὑποκόμητας εἰς τοὺς πόδας σου. Ἀπὸ τεσσαρακονταετίας ὑπηρέτησα τὸν βασιλέα μετὰ ζήλου. Ἐσχημάτησα τὴν περιουσίαν

μου, ἐπιθυμῶ δὲ ἤδη νὰ ἀπολαύσω ἐν ἀνέσει αὐτῆς ἰδρύων οἰκογένειαν· εἰς τοῦτο θὰ μοὶ χρησιμεύσῃ ἡ προστασία τῆς μητρὸς Ἀννᾶς. Εἶναι καθηγουμένη, καὶ πρωτεξαδέλφη τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβέρ. Αὕτη ἀνέθρεψε τὴν θυγατέρα του, ἔχει δὲ μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ πατρός. Θὰ ἐπιφορτισθῇ νὰ σὲ παρουσιάσῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ κόμητος, θὰ ἐκθειάσῃ τὰ πλούτη μας, τὴν κατάστασίν σου καὶ τὴν ἰδικήν μου, τὰς εἰς τὴν αὐλὴν γνωριμίας μας (σημαίνει πολὺ δι' ἐμὲ τοιαύτη τις σύστασις). Εἰς ταῦτα πάντα θὰ ἐπιτύχῃ, εἰμὶ περὶ τούτου βέβαιος, ἐντὸς ἓξ δὲ ἑβδομάδων θὰ προσκληθῶ εἰς τὸ γεῦμα τῶν γάμων.

— Εἴθε νὰ συμβῇ ὡς ἐλπίζετε, πάτερ μου, λέγει ὁ Σαρραζῖνος ὑποκλινάμενος καὶ ἀπῆλθεν ὅπως προπαρασκευάσῃ τὰ πρὸς ἀναχώρησιν.

Ταῦτα συνέβαινον ὀλίγον χρόνον πρὸ τῆς ἀξιοσημειώτου ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν ὁ βαρῶνος δὲ-Περεδοὺρ ἔσχε τὸ δυστύχημα ἐν ταὐτῷ δὲ καὶ τὴν ἀφροσύνην νὰ ξιφουλκήσῃ ἐναντίον τοῦ φίλου αὐτοῦ, τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβέρ, τοῦθ' ὅπερ ἐνέβαλεν εἰς ἀπελπισίαν τὸν κ. Ρεναῖον δὲ-Περεδοὺρ ἀξιωματικὸν τοῦ βασιλέως, ὠθῆσαν αὐτὸν εἰς ἔσχατα καὶ δυσάρεστα διαβήματα, ὡς θέλομεν ἰδεῖ παρακατιόν.

Ι'.

Τίνι τρόπῳ ἡ Πρεσβυτέρα τῆς Μονῆς τοῦ Βεσσὰκ ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐτυχίαν τῆς Γαβριέλλας δὲ Χενεβέρ.

Ἡ μονὴ τοῦ Βεσσὰκ ἐκλαϊκευθεῖσα ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ σήμερον ἐρειπωμένη ὡς ἐκ τοῦ χρόνου, τῷ 1764 ἦν ἡ ὡραιοτέρα ἀπάσης τῆς Μάρχης καὶ τῆς χώρας τῆς Κομβράϊλ. Ἐκτισμένη ἐπὶ ἑλώδους ἐδάφους, ὑπερασπιζομένη ὑπὸ λίμνης καὶ τάφρων πεπληρωμένων ὕδατος, περιστοιχιζομένη ὑπὸ φυτειῶν, δένδρων καὶ δάσους ὅπερ καλύπτον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἅπαν τὸ ὀροπέδιον κατείρχετο διὰ κυματώδους καὶ ταχείας κλίσεως μέχρι τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Κρεύσου, ἡ μονὴ αὕτη ἀνῆκε ταῖς βενεδικτίναις τοῦ τάγματος τοῦ Φοντεβρώ. Καί τοι ἀνάγεται εἰς μεταγενεστέραν ἐποχὴν καὶ κεῖται ἐν μέσῳ μιᾶς τῶν πενεστέρων χωρῶν τῆς Γαλλίας, αὕτη ἐκέκτητο ἀπεράντους ἰδιοκτησίας καί, ὡς ἔθος τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, οὐδενὶ ἠρνεῖτο τὴν φιλοξενίαν. Οἱ διακεκριμμένη ξένοι καὶ οἱ εὐπατρίδαι μόνοι ἐγένοντο δεκτοὶ ἵνα γευματήσωσι μετὰ τῆς πρεσβυτέρας. Οἱ πενέστεροι ταξειδιῶται περιωρίζοντο εἰς ἰδιαίτερον οἴκημα, ἀλλ' ἐμερίμνων δι' ἁπάσας τὰς ἀνάγκας αὐτῶν.

Ἄλλως ἡ πρεσβυτέρα ἦν συνήθως μία τῶν εὐγενεστέρων δεσποσυνῶν τῶν πέριξ, ἤν τινα τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα ἢ ἡ θέλησις τῶν γονέων αὐτῆς ἠνάγκασαν νὰ περιβληθῇ τὴν μοναχικὴν καλύπτραν. Ὅπως παράσχωσι τῷ ἀδελφῷ σύντροφον ἐνέκλειον τὴν ἀδελφὴν εἰς μονήν τινα. Ἀλλ' ἡ πεδιόθεν προβλεπομένη αὕτη ἕξις ἐν τέλει ἐφαίνετο φυσικὴ καὶ εἰς αὐτὰς ἐκείνας αἵτινες ὑπῆρξαν τὰ θύματα ταύτης. Ἀνατραφεῖσαι ἐν τῇ

μονῇ καὶ διὰ τὴν μονὴν ταύτην, προσοικειωθεῖσαι τῇ ἰδέᾳ ὅτι ὤφειλον ἐν αὐτῇ νὰ διέλθωσι τὴν ζωὴν αὐτῶν, ἄλλως εἰθισμέναι εἰς ἄνετον βίον, ἔχουσαι κοινὰς προσευχὰς καὶ ἐπασχολήσεις τακτικὰς καὶ μονοτόνους αἱ μοναχαὶ σπανίως διεμαρτύροντο ἐναντίον τῆς αὐστηρότητος ἀναποφεύκτου νόμου. Ἡ τῶν ἀνθέων τέρψις καὶ αὐτῆς τῆς μουσικῆς (διότι τὸ τάγμα ἦκιστα ἐτήρησε τὴν αὐστηρότητα τοῦ ἱδρυτοῦ), καὶ ἡ ἀνατροφὴ τῶν πλουσίων ἢ εὐγενῶν νεάνιδων τῆς ἐπαρχίας, ἱκανὴ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ μητρικὸν ἔνστικτον, ἐμετρίαζον τὴν ἀνίαν τοῦ μοναχικοῦ βίου.

Ἡ δεσποινὶς ἀγνὴ δὲ-Χενεβέρ, ἡ πρεσβυτέρα, συγγενὴς τῆς Γαβριέλλας, ἦν, παρεκτὸς τσῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῆς ἀξιώματος, μία τῶν σεβασμιωτέρων γυναικῶν ἁπάσης τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἀξίας πάσης ὑπολήψεως. Οὐδεὶς ἠνάγκασεν αὐτὴν ν' ἀσπασθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα· τὸ πνεῦμά της ἦν καλλιεργημένον, μεθ' ὅλα δὲ τὰ πεντήκοντα αὐτῆς ἔτη, ἦτο εἰσέτι εὐηδής. Ἐπὶ τοῦ κανονικοῦ αὐτῆς μετώπου, ἀλλὰ πάνυ εὐθέος καὶ διχαζομένου ὑπὸ δύο καθέτων καὶ βαθέων γραμμῶν καταληγουσῶν εἰς τὰς ὀρρῦς, ἐπὶ τῶν κυανῶν καί πως ζωηρῶν αὐτῆς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐπὶ τῶν λεπτῶς διαγεγραμμένων αὐτῆς χειλέων διεκρίνοντο ἅπαντα τὰ σημεῖα χαρακτῆρος ὑπερηφάνου καὶ πείσμονος. Τοῦτο ἦν τὸ κυριώτερον ἐλάττωμα τῆς ἡγουμένης. Περιπλέον ἀγαθή, ὑποχρεωτικὴ καὶ μάλιστα γενναιόδωρος διὰ τοὺς πτωχούς, φιλόξενος δι' ἅπαντας, ἀλλ' εἰς ἄκρον ζηλότυπος διὰ τὴν δόξαν τῆς μονῆς αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἰδικήν της δὲν ἐγίνωσκεν οὔτε νὰ συγχωρήσῃ, οὔτε νὰ ὑποκύψῃ καὶ διά τινος στροφῆς πνεύματος ἤτις δὲν εἶναι σπανία παρὰ τοῖς αὐστηροῖς προσώποις, ὅστις δήποτε ἐπειρᾶτο νὰ ἀντιστῇ αὐτῇ πάραυτα τῇ ἐφαίνετο ἱερόσυλος. Ἄλλως ἔζη ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετὰ τῶν μοναχῶν αὐτῆς καὶ πρὸ παντὸς μετὰ τῆς εὐνοουμένης της, τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας, γυναικὸς γραίας πείσμονος, λίαν ὀχληρᾶς καὶ ῥαδιούργου, ἥτις εἶχε τὴν τέχνην νὰ καταπείθῃ αὐτὴν πάντοτε, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἀντιλέγῃ αὐτῇ, καὶ τὴν ὁποίαν πάντες ἐφοβοῦντο εἰς τὴν μονήν.

Ἑσπέραν τινα τοῦ σεπτεμβρίου τοῦ 1764 ἡμέρας τινας βραδύτερον μετὰ τὴν ἀτυχῆ μονομαχίαν, δι' ἧς ἄρχεται ἡ παροῦσα ἱστορία, καὶ μετὰ τὴν ῥῆξιν τοῦ γάμου τοῦ Ρεναίου δὲ-Περεδοὺρ, ἡ πρεσβυτέρα καθημένη παρὰ τὴν πυρὰν ἐθεώρει τοὺς δαυλοὺς διὰ ρεμβώδους βλέμματος. Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἤρξατο αἰσθανομένη τὸ βάρος τῶν ἐτῶν καὶ τῆς μοναξίας. Καὶ αὐτὴ μάλιστα ἡ τοῦ ἔτους ὥρα, ἤδη ψυχρὰ ἐν τῇ ὀρεινῇ καὶ τελματώδει ἐκείνῃ χώρᾳ, συνέβαλλε εἰς τὴν λύπην τῶν σκέψεων αὐτῆς.

Ὁ οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ νεφῶν· ψυχρὸς ἄνεμος μαστιγῶν τὴν γῆν καὶ ἐκδιώκων τὰ κίτρινα φύλλα τῶν δένδρων ἐκλόνιζε τὰς θύρας τῆς μονῆς, ἐσύριζεν εἰς τὰ κλεῖθρα, καὶ ἔσειεν ἐκ βάθρων οὕτως εἰπεῖν, αὐτήν. Βήματά τινα μακρὰν ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία ἐγγὺς τοῦ παραθύρου ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος στηριζομένη παρετήρει διὰ τῶν ὑέλων τὸν κῆπον, τὴν λίμνην καὶ τὴν ἔρημον λεωφόρον. Πορρωτέρω εἷς χωρικὸς κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ πλῆρες σίτου κάνιστρον, διὰ τῆς ἑτέρας ἔριπτε διὰ δρακῶν τοὺς κόκκους εἰς τοὺς αὔλακας. Πανταχόθεν βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτει καθ' ἅπασαν τὴν μονὴν, τὴν κώμην καὶ τὴν κοιλάδα μόλις διακοπτομένη ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑπὸ τοῦ μελαγχολικοῦ ᾄσματος βοσκοῦ, ὅστις συνεστέλλετο ὄπισθεν τοῦ φραγμοῦ προφυλασσόμενος ἀπὸ τὸν ἄνεμον.

Τέλος ἡ ἡγουμένη ἐξελθοῦσα τῶν ρεμβασμῶν αὐτῆς ἐστράφη πρὸς τὴν ἀδελφὴν Θηρεσίαν:

— Κάμει πολὺ ψύχος, ἀδελφή μου, λέγει.

Τοῦθ' ὅπερ ἠδύνατο ἀνέτως νὰ διερμηνευθῇ ὧδε:

— Στενοχωροῦμαι πολὺ σήμερον.

Ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία οὐδαμῶς ἠπατᾶτο, καὶ ἀπαντῶσα τῇ μυχίᾳ σκέψει τῆς ἡγουμένης:

— Κυρία, λέγει, ἀπορῶ διατὶ οἱ μαθηταί μας δὲν ἐπανῆλθνο ἀπὸ τὰς διακοπάς. Ἐδῶ κάνεὶς δὲν ἀπερᾷ. Εἴμεθα εἰς χώραν ἔρημον. Θὰ κατεσφάζοντο δύο λεύγας μακρὰν ἐντεῦθεν, χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν νὰ μάθωμέν τι. Ἀκριβῶς, κυρία, τὸ μέγα νέον;

Ἐλευθέρως εἰπεῖν ἡ μοναχὴ οὐδὲν ἐσκόπει ἢ νὰ προετοιμάσῃ τὴν διήγησιν τὴν ὁποίαν ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ. Ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία δὲν ἐτόλμα νὰ ὁμιλήσῃ πρώτη, ἀλλ' ἤθελε νὰ τὴν ἐξετάσωσιν.

— Ποῖον μέγα νέον; ἠρώτησεν ἡ πρεσβυτέρα, τῆς ὁποίας πάραυτα διηγέρθη ἡ περιέργεια.

— Ὁ γάμος τῆς δεσποινίδος δὲ-Χενεβὲρ ἐναυάγησεν.

— Ὁ γάμος τῆς Γαβριέλλας! ἐφώνησεν ἡ ἡγουμένη ἔκπληκτος. Καὶ διὰ τί; Προσφιλής μοι ἀδελφὴ, *παραμύθια σὲ ἔψαλαν!* Γνωρίζουν ὅτι εἶσθε ὀλίγον εὔπιστος καί . . . .

— Εὔπιστος, ἴσως, ἂν εὐαρεστῆσθε, κυρία, ὑπέλαβεν ἡ μοναχὴ ὀργίλως, ἀλλὰ σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι ὁ γάμος οὗτος ἐναυάγησεν, ὅτι ὁ κ. Ρεναῖος δὲ-Περεδοὺρ κατέλαβε μίαν ἐπιστολὴν τῆς Γαβριέλλας εἰς τὸν κ. δὲ-Σαρραζῖνον, ὅστις ἔδειζεν αὐτὴν εἰς τὸν κόμητα δὲ-Χενεβέρ. Κατ' ἀρχὰς ὁ κόμης διέψευσε ταύτην, ἀλλὰ κατόπιν βεβαιωθείς, τὸν ἐρράπισεν, εἶτα δὲ τὸν ἐκτύπησε διὰ τοῦ ξίφους. Ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ σήμερον θνήσκει, ὡς δὲ ἐπληροφορήθην σήμερον, ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων μυστηρίων· ὡσαύτως μανθάνω ὅτι ὁ κόμης δὲ-Χενεβὲρ εἶναι ἀπηλπισμένος, καὶ ὅτι ἡ δεσποινὶς Γαβριέλλα, ἡ θυγάτηρ του, ἡ προσφιλής σας μαθήτρια, πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν μονήν. Τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐνέβαλλεν εἰς θλῖψιν τὸν κ. δὲ Σαρραζῖνον.

Ἡ διήγησις αὕτη τοσούτῳ σχεδὸν αὐθεντικὴ ὅσῳ πᾶσαι ἐκεῖναι, αἵτινες διαδίδονται ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀναφορικῶς τῶν ὑποθέσεων τῶν γειτόνων, προύξένησε ζωηροτάτην θλῖψιν τῇ ἡγουμένῃ. Ἐν τούτοις μεθ' ὅλας τὰς ρωμαντικὰς περιστάσεις τῆς μονομαχίας, ἥτις δὲν ἀπήρεσκε τῇ φαντασίᾳ αὐτῆς, ἡ τιμὴ τοῦ ὀνόματος τῶν Χενεβὲρ ἐνδιέφερε λίαν αὐτὴν, ὥστε νὰ πιστεύσῃ τὴν ἀδελφὴν Θηρεσίαν ἐπὶ λόγῳ τιμῆς.

— Φιλτάτη μοι ἀδελφὴ, λέγει, σᾶς ἔσκωψαν. Ἡ Γαβριέλλα δὲ-Χενεβὲρ εἶναι ἀνίκανος νὰ γράψῃ ἐπιστολὰς εἰς τὸν κ. δὲ-Σαρραζῖνον. Πρὸ τριῶν ἑβδομάδων ἠρνήθη νὰ τὸν ὑπανδρευθῇ ..

— Ὁ πατήρ της ἠρνήθη δι' ἐκείνην, ἀπεκρίνατο ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία.

— Ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα, ὑπέλαβεν ἡ πρεσβυτέρα, ὅτι τῇ αἰτήσει μου μόνον ἡ Γαβριέλλα συγκατένευσε νὰ τὸν ἴδῃ, καὶ κατόπιν μακρῶν παρακλήσεων· πάντοτε διεμαρτύρετο ὅτι ἠγάπα τὸν κ. δὲ-Περεδοὺρ, καὶ ὅτι οὐδένα ἄλλον θὰ ὑπανδρεύετο παρ' ἐκεῖνον μόνον.

— Διὰ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν πατέρα της· ἀλλὰ κρυφὰ ἠγάπα τὸν κ. δὲ-Σαρραζῖνον.

— Διὰ τί νὰ τὸ κρύψῃ; ἐγὼ εἶχον προτείνει αὐτόν. Τῇ ἐπιμόνῳ αἰτήσει μου, ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ, ὅστις ἄλλως προετίμα τὸν Ρεναῖον, συγκατετέθη νὰ ἀκούσῃ τὰς προτάσεις τοῦ κ. δὲ-Σαρραζίνου, καὶ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν θυγατέρα του ἄπασαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐκλογῆς. Τέλος ἡ Γαβριέλλα ἀνήκει εἰς αἷμα....

— Κατόπιν πάντων, Κυρία, λέγει ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία, ἥτις δὲν ἤθελε νὰ ἐπιμένῃ πλειότερον φοβουμένη μὴ δυσαρεστήσῃ τὴν ἡγουμένην, ἐπαναλαμβάνω ὅ,τι ἐλέχθη περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. Ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος οὗτος εἶναι πολὺ θρασὺς, λέγουσι, λίαν ἐπικίνδυνος, καὶ θελκτικώτατος· ἔχει τοὺς ὡραίους αὐλι-

κοὺς τρόπους, εἶναι πλουσιώτατος καὶ κατὰ πολὺ διαφέρει τοῦ κ. Ρεναίου δὲ-Περεδοὺρ, ὅστις τὸν μανδύαν μόνον καὶ τὸ ξῖφος ἔχει . . . Ἀλλὰ ποῖος εἶναι ὁ εὐπατρίδης ἐκεῖνος ὅστις προχωρεῖ ἐπὶ τῆς λεωφόρου ;

— Εἷς εὐπατρίδης ! φωνεῖ ἡ ἡγουμένη ἐγερθεῖσα ἐν σπουδῇ καὶ δραμοῦσα εἰς τὸ παράθαρον. Αἴ ! μάλιστα, ἀληθῶς, εἶναι εὐπατρίδης, καὶ ἀπὸ καλὴν γενεάν . . . . Τὸν ἀναγνωρίζω ! εἶναι ὁ ἐξάδελφός μου, ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ, ὅστις ἔρχεται ἔριππος μετὰ τῆς θυγατρός του.

— Λοιπόν ! κυρία, λέγει ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία ἐν θριάμβῳ. Εἶχον δίκαιον ἢ ἄδικον; Εἶμαι ἀκόμη εὔπιστος καὶ μωροπίζευτος;

Ἀλλ' ἤδη χωρὶς νὰ ἀκούσῃ αὐτὴν ἡ πρεσβυτέρα ρίψασα βλέμμα ἐντὸς τοῦ κατόπτρου διαθέτει τὸν κεκρύφαλόν της, ἀκολούθως δὲ ἔσπευσεν εἰς συνάντησιν τῶν ταξειδιωτῶν.

Ἡ μεγάλη τῆς μονῆς θύρα ἠνοίχθη, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ὁ κ. κόμης Ὀνώριος δὲ-Χενεβὲρ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Γαβριέλλας καὶ τῆς θαλαμηπόλου της Λουϊζόνης, ἦσαν δὲ πάντες ἔριπποι. Ἦν ἔθος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, διότι ἐν τῇ ὀρεινῇ ἐκείνῃ χώρᾳ, αἱ βασιλικαὶ μόναι ὁδοὶ ἦσαν διαβαταὶ ὑπὸ τῶν ἁμαξῶν· πλὴν καὶ αὐταὶ προσέτι κάκιστα διετηροῦντο.

Ὁ κόμης δὲ Χενεβὲρ ἐφαίνετο σύνοφρυς. Μόλις ἀντήλλαξε δέκα λόγους μετὰ τῆς θυγατρός του, διαρκοῦντος τοῦ ταξειδίου. Ἡ Γαβριέλλα οὐδὲ λέξιν προέφερε φαινομένη ὡσαύτως μελαγχολικωτάτη. Ὠνειροπόλει τὸν Ρεναῖον, τὴν ἀπολεσθεῖσαν αὐτῆς εὐτυχίαν, καὶ ἴσως τὴν λύπην τῆς μονῆς. Μόνη ἡ Λουϊζόνη ἐτήρει τὴν συνήθη αὐτῆς φαιδρότητα. Ἡ νεᾶνις αὕτη ἦν εὐτραφεστάτη, ζωηρὰ, ὑψηλὴ καὶ τὸ ἀνάστημα κανονικόν. Ὡς ἡ κυρία της, δὲν εἶχεν ἀπολέσει τὸν ἐραστήν της, ἐὰν δὲ συνέβαινε νὰ ἀπολέσῃ αὐτὸν, δὲν ἐβράδυνε νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ.

Ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἀφιππεύσας ἐβοήθησε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ νὰ κατέλθῃ, παρέδωκε τοὺς ἵππους εἰς τὸν γέροντα κηπουρὸν, ὅστις πρό τινος εἶχε σπεύσει, καὶ ἀνῆλθε τὰς βαθμῖδας τῆς μεγάλης κλίμακος προσενεγκὼν τὸν βραχίονα τῇ Γαβριέλλᾳ.

— Ἄ ! ἐξάδελφέ μου ! λέγει ἡ ἡγουμένη, πόσον λογίζομαι εὐτυχὴς ἐπαναβλέπουσα ὑμᾶς, καὶ πόσον σᾶς εὐχαριστῶ διότι συμπαρελάβετε μεθ' ὑμῶν τὸ προσφιλὲς τοῦτο τέκνον !

Καὶ συγχρόνως ἔτεινε τὴν χεῖρα τῷ κόμητι, ὅστις ἡσπάσθη αὐτὴν εὐσεβάστως, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Γαβριέλλας.

Ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία κεντηθεῖσα ὑπὸ τῆς περιεργείας ἠθέλησεν ὡσαύτως νὰ προχωρήσῃ πρὸς τοὺς ταξειδιώτας καὶ εὐχηθῇ αὐτοὺς τὸ «ὡς εὖ παρέστης»· ἀλλ' ἡ ἡγουμένη ἔτι περιεργοτέρα νὰ γνωρίσῃ τὰ αἴτια τοῦ ταξειδίου τούτου, γνωρίζουσα δὲ καλῶς ὅτι ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ οὐδέποτε θὰ ἀπεφάσιζε νὰ ἐκμυστηρευθῇ ἐνώπιον ξένου προσώπου ἔσπευσε νὰ ἀποπέμψῃ τὴν ἀδελφὴν Θηρεσίαν. Αὕτη ἀπεσύρθη καταρωμένη ἐνδομύχως τὸν δεσποτισμὸν τῆς πρεσβυτέρας, ἀμέσως δ' ἀνεκοίνωσεν εἰς τὰς λοιπὰς μοναχὰς τὴν ἄφιξιν τῆς Γαβριέλλας.

— Πρὸ παντὸς ἄλλου πράγματος, ἐξηκολούθησεν ἡ ἡγουμένη, δὲν ἔχετε ἀνάγκην ἀναπαύσεως καὶ μικρᾶς τροφῆς ;

Πάραυτα δὲ ἐξήγαγε τοῦ ἁρμαρίου ὀπώρας, γλυκύσματα, βορδιγάλλειον οἶνον, διπυρίτην, καί τινα μοναχικὰ καρυκεύματα.

Συγχρόνως ἐζήτησε πληροφορίας περὶ ἁπάσης τῆς οἰκογενείας, τῶν συγγενῶν, τῶν ἐξαδέλφων, πρωτεξαδέλφων, φίλων, γνωρίμων, περὶ τοῦ κ. Μαρκησίου δὲ-Βερνὰκ, θαλαμηπόλου τοῦ βασιλέως, καὶ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, περὶ τοῦ κ. κόμητος δὲ-Κομβαλλοῦ, διοικητοῦ τῆς ἐπαρχίας, καὶ περὶ πάντων τῶν

διακεκριμμένων προσώπων, ἅτινα κατῴκουν δέκα λεύγας μακρὰν εἰς τὰ πέριξ.

Ὁ γέρων Χενεβὲρ ἀπεκρίνατο διὰ βραχείας φωνῆς καὶ ρεμβώδους ἤθους. Ἡ σκέψις του περιεπλανᾶτο ἀλλαχοῦ. Ἐλυπεῖτο ἀποχωριζόμενος τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ. Μετὰ φρίκης ἐνεθυμεῖτο τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ φίλον βαρῶνον δὲ-Περεδοὺρ καὶ τὸν πτωχὸν Ρεναῖον. Ἤρξατο φοβούμενος τὰς συνεπείας τῆς ἰδίας αὐτοῦ πεισμονῆς, ἀλλ' ἡ ὑπεροψία ἠμπόδιζεν αὐτὸν τοῦ νὰ τὸ ὁμολογήσῃ ἔστω καὶ εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτόν. Ἐπὶ τέλους λαβὼν τὸ μέρος του ἐκάθησεν ἀπέναντι τῆς ἡγουμένης εἰς ἣν λέγει :

— Προσφιλής μοι ἐξαδέλφη, ἡ σημερινή μου ἐπίσκεψις δὲν προέρχεται ἀπὸ καθαρὰν φιλίαν· μᾶλλον εἶναι ἐκδούλευσις τὴν ὁποίαν μέλλω νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν.

Καὶ ἀφηγήθη λεπτομερέστατα τὴν μετὰ τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ φίλου, τοῦ κ. βαρώνου δὲ-Περεδοὺρ, ἔριδα, τὴν ἐπακολουθήσασαν αὐτὴν μονομαχίαν, τὴν ἀπόφασιν ἣν τινα ἔλαβε νὰ διαρρήξῃ γάμον ἀποβάντα μισητὸν, τὴν ἔκπληξίν του ὁπόταν συνήντησε τὸν Ρεναῖον εἰς τοὺς πόδας τῆς Γαβριέλλας, καὶ τὴν ἀντίστασιν τῆς θυγατρός του εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ θελήσεις. Ἐν τέλει ὡρκίσθη νὰ ἐνταφιάσῃ μᾶλλον τὴν Γαβριέλλαν εἴς τινα μονὴν παρὰ νὰ ὑπανδρεύσῃ αὐτὴν μ' ἕνα Περεδοὺρ.

— Εἰς ὑμᾶς, λέγει, φιλτάτη μοι ἐξαδέλφη, ἐμπιστεύομαι τὴν ἀπηνῆ ταύτην θυγατέρα· ἐλπίζω ὅτι θὰ τὴν ἐπαναφέρητε εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

— Πῶς ! πῶς ! προσφιλῆ μοι ἐξάδελφε, ὑπέλαβεν ἡ ἡγουμένη μὴ, παρακαλῶ, παραφέρεσθε. Εἶμαι βεβαία ὅτι συκοφαντεῖτε τὸ ἀγαπητὸν τοῦτο τέκνον, καὶ ὅτι . - .

— Ὄχι, θεία μου, ἀπεκρίνατο ἡ Γαβριέλλα μετ' ἀρκούσης σταθερότητος, ὁ πατήρ μου δὲν μὲ συκοφαντεῖ, διότι εἶμαι ἀπεφασισμένη νὰ ἀποθάνω ἢ νὰ γίνω μοναχὴ μᾶλλον, παρὰ νὰ παραιτηθῶ τοῦ Ρεναίου.

Ἡ πρεσβυτέρα σύρασα αὐτὴν ἐπὶ τῶν γονάτων της τὴν ἠσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον μειδιῶσα.

— Θάρρει ! θάρρει ! λέγει, μὴ ἀπελπιζόμεθα εἰσέτι, φιλτάτη μοι Γαβριέλλα. Δὲν θέλω νὰ διαταράξω τὴν εὐχαρίστησίν μου βλέπουσά σε σήμερον· δὲν θέλω ἑνουμένη μετὰ τοῦ πατρός σου διὰ νὰ σὲ τυραννήσω. Αὔριον ἔχομεν καιρὸν νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ σπουδαίων πραγμάτων, ἢ μεθαύριον, ἢ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα. Σήμερον δὲν πρέπει νὰ σκεφθῇς ἄλλο ἢ νὰ καταδεχθῇς τὸ λιτὸν γεῦμά μου, τὸ ὁποῖον σᾶς προσφέρω, σεῖς δὲ, φίλτατέ μοι κόμη, καθήσατε εἰς τὴν τράπεζαν καὶ γευθῆτε τὰ γλυκύσματα ταῦτα· σᾶς ὑπόσχομαι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω πλειότερον εἰς τὸ δεῖπνον.

Εἶτα μετὰ μεγάλης δεξιότητος κατώρθωσε νὰ στρέψῃ τὴν συνδιάλεξιν, καὶ νὰ φαιδρύνῃ τὸν γέροντα Χενεβὲρ, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν Γαβριέλλαν. Ἀφηγήθη αὐτοῖς τὰ μικρὰ καὶ ἄσημα τοῦ μοναστηρίου ἐπεισόδια, τὰ τῆς γείτονος πόλεως, τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐφημερίου τοῦ Βεσσὰκ, ἐξομολογητοῦ καὶ διευθυντοῦ τῶν μοναχῶν. Ἔδειξε τῇ Γαβριέλλᾳ τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον δι' αὐτὴν προώρισε, παρακείμενον τοῦ ἰδικοῦ της, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ παράθυρα ἠνοίγοντο ἄνωθεν τῆς λίμνης. Ἐπεδείξατο πνεῦμα, φαιδρότητα, καλοκἀγαθίαν καὶ χάριτα, ἐν τέλει δὲ ἐπέτυχε νὰ διασκεδάσῃ τὴν ἀθυμίαν καὶ κατήφειαν τῶν ξενιζομένων, οἵτινες ἐφάνησαν λησμονήσαντες τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου αὐτῶν.

Ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας, μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀποσυρθείσης τῆς Γαβριέλλας, ἡ ἡγουμένη ἐκράτησε τὸν κόμητα δὲ-Χενεβὲρ εἰς τὸ δωμάτιόν της.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε σκεφθῆ. Ἡ συλληφθεῖσα ἀπόφασις τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβὲρ τοῦ διαρρῆξαι τὸν γάμον τῆς Γαβριέλλας μετὰ τοῦ Ρεναίου δὲ-Περεδοὺρ καὶ πάλιν ἤνοιγε τὴν ὁδὸν τῷ κ. δὲ-Σερραζίνῳ, τῷ προστατευομένῳ της. Καί τοι ὑπῆρχον πολλὰ νὰ λεχθῶσι περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ νεαροῦ εὐπατρίδου, καὶ ὅτι ὁ κ. δὲ-Τουρνεβρὶδ, ὁ πατὴρ, γενικὸς γαιοκτήμων, δὲν ὑπῆρξεν εἷς τῶν εὐγενῶν ἢ μεγιστάνων τοῦ Κράτους, ἐν τούτοις ἡ κολοσσιαία κατάστασις τοῦ νεαροῦ Σαρραζίνου προὐξένουν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἀπλήστου μοναχῆς. Περιπλέον τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ γέροντος Τουρνεβρὶδ δὲν ἦσαν ἄμοιρα ἀξίας. Ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος ἀπαλλαγεὶς τοῦ πατρικοῦ ὀνόματος ὡς τὸ κάζανον τοῦ κελέφους του, καὶ κατορθῶν νὰ ἀντικαταζήσῃ τὸ ἰδικόν του διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χενεβὲρ, ἤθελε εἶσθαι ζηλευτὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ.

Εὐπατρίδης τις εὐγενέστερας γενεᾶς οὐδέποτε ἐκὼν θὰ συγκατετίθετο εἰς τὴν μετατροπὴν ταύτην τοῦ ὀνόματός του, ἐνῷ τοὐναντίον συνέβαινε διὰ τὸν υἱὸν ἑν'ς ἀρχαίου στιλβωτοῦ ὑποδημάτων τῆς Νέας Γεφύρας. Ἐπὶ τέλους ὁ Σαρραζῖνος δὲν ἐστερεῖτο πνεύματος καὶ γενναιοδωρίας· ἐγίνωσκε τὸ δαπανᾷν τὸν χρυσόν. Παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἶχε λάβει ἐπιμεμελημένην ἀνατροφὴν καὶ καλὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἡ μετὰ τῶν αὐλικῶν συνάφεια ἔτι πλειότερον ἀνέπτυξεν. Ὡς πρὸς τοῦτο μάλιστα κατὰ πολὺ ὑπερεῖχε τῶν πλειοτέρων μικρῶν εὐγενῶν ἐπαρχιωτῶν, πρὸς οὓς ἡ ἡγουμένη ἠδύνατο νὰ παραβάλλῃ αὐτόν. Διὸ ἐθεώρησε τὴν στιγμὴν κατάλληλον ὅπως καὶ αὖθις παρουσιάσῃ τὸν προστατευόμενον αὐτῆς.

— Φίλτατέ μοι ἐξάδελφε, λέγει, εἶμαι μακρὰν τοῦ νὰ διαβάλλω τὴν ἀπόφασίν σας. Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ Γαβριέλλα δὲν χρεωστεῖ πλέον νὰ συλλογίζηται τὸν ταραξίαν ἐκεῖνον νέον

Ἀλλὰ τὴν μετεχειρίσθητε ὑπὲρ τὸ δέον ἀποτόμως, κατὰ τὴν ἐμὴν τοὐλάχιστον γνώμην. Δὲν χρησιμεύει τις νὰ ἔχῃ μόνον δίκαιον, πρέπει νὰ ἔχῃ δίκαιον μετὰ πραότητος.

— Αἴ! καὶ τίς λοιπὸν ἠδύνατο νὰ τηρήσῃ τὴν ἀπάθειάν του, ἐφώνησεν ὁ παράφορος Χενεβὲρ, ὁπόταν σκέπτηται ὅτι τὸ δυστυχὲς τοῦτο τέκνον ἐτόλμησε νὰ μοὶ εἴπῃ ἐνώπιόν μου, εἰς τ' αὐτί μου, καθαρὰ καθαρὰ, ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελε παραιτηθῆ ἀπὸ τὸν Ρεναῖον! Σκέφθητι λοιπὸν ὀλίγον, ἐξαδέλφη μου, ἐνθυμήθητι τί ἐγὼ ἔπραξα ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ μὲ πόσην φιλοστοργίαν τὴν ἀνέθρεψα. Ἠρνήθην μάλιστα, ἠρνήθην εἰκοσάκις νὰ νυμφευθῶ μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός της διὰ νὰ μὴ διαιρέσω τὴν περιουσίαν μου. Ἐνθυμεῖσθε πολὺ καλὰ ὅτι σεῖς ἡ ἰδία μοὶ εἴχετε προτείνει τὴν δεσποινίδα δὲ-Χιμηλλαὶ, ἥτις θὰ μοὶ παρεῖχε ὡς προῖκα πλειότερον τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων, περιπλέον δὲ τὰς γαίας τοῦ Πουὺ-Σαρροῦ. Ὡσαύτως ἠρνήθην τὴν χεῖρα τῆς δεσποινίδος δὲ-Βαρνεβὶλ, ἥτις ἦν ἧττον μὲν πλουσία, ἀλλ' ἐφημίζετο ὡς ἡ ὡραιοτέρα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· τὸ αὐτὸ ἔπραξα καὶ διὰ τὴν κυρίαν δὲ-Βαρβεὺρὰκ, θυγατέρα ἑνὸς νευροσπάστου τοῦ βασιλικοῦ ἐπιτρόπου, ὁμολογῶ τοῦτο, ἀλλὰ κληρονόμον πασῶν τῶν οἰκονομιῶν τοῦ πατρός της, ὅστις ἄλλως ἐφέρετο σκληρῶς πρὸς αὐτήν. Ἰδοὺ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα χάριν αὐτῆς ἠρνήθην, πλὴν δὲν μετανοῶ· ἀλλ' ἐκείνη ἐχρεώστει νὰ συλλογισθῇ τοῦτο, καὶ ὄχι νὰ ἀφοσιωθῇ ὁλοψύχως εἰς τὸν Περεδοὺρ αὐτόν. — Ποίας φαντασίας καὶ ὀρέξεις της παρημέλησα νὰ ἱκανοποιήσω; Μόλις ἦν δεκαέτις ὁπόταν δι' αὐτὴν συνετήρουν διδάσκαλον τῆς ἱππασίας, πολλάκις δὲ χάριν αὐτῆς ἄκων συνώδευον αὐτὴν εἰς τὰς ἐκδρομάς της. Ὡδήγουν αὐτὴν εἰς ἁπάσας τὰς πανηγύρεις τῆς ἐπαρχίας, ὑπερηφανευόμην δὲ προσφέρων εἰς αὐτὴν τὴν χεῖρά μου· καὶ

τώρα ποτίζει τὸ γῆράς μου μὲ πικρίας, καὶ μέλλει νὰ ἀτιμάσῃ τὴν λευκανθεῖσάν μου κόμην. Ἀλλ' ἂς προσέξῃ καλῶς. Δὲν εἶμαι ἐγὼ παλίμπαις, οὔτε πατὴρ, ὅστις ἐμπαίζεται εὐκόλως· δὲν μὲ ἀπατῶσι, δὲν δύνανται νὰ μὲ ἐμπαίξωσιν. Ἐὰν ὁ Περεδοὺρ θέλῃ νὰ τὴν ἀπαγάγῃ θὰ τὸν ἀναγκάσω νὰ μονομαχήσωμεν, καὶ ὅσῳ γέρων καὶ ἂν ἦμαι, θὰ τὸν δείξω ὅτι δὲν προσβάλλει τις ἀτιμωρητὶ τὴν τιμὴν τῶν Χενεβέρ.

— Καλὰ, λέγει ἡ ἡγουμένη, καὶ θὰ τὸν φονεύσητε, θὰ καταστῆτε μισητὸς εἰς τὴν θυγατέρα σας, ἅπασα ἡ ἐπαρχία θὰ σᾶς κακολογήσῃ, θὰ τὸν ρίψητε ἴσως εἰς τὸ κάτεργον. Ἀλλὰ πιστεύσατέ μοι, φίλε μου, ὑπάρχουσιν ἄλλα μέσα καλλίτερα, διὰ τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ διαρρήξωμεν τὸν ὀλέθριον τοῦτον γάμον. Καὶ κατὰ πρῶτον, γνωρίζετε ἐὰν ἡ Γαβριέλλα ἀγαπᾷ τὸν ἄνδρα ἢ τὴν ὑπανδρείαν;

— Ὁπόταν σᾶς λέγω ὅτι εὗρον εἰς τὰ γόνατά της τὸν καταθραμένον ἐκεῖνον Περεδούρ.

— Τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει τίποτε, λέγει ἡ ἡγουμένη. Πιθανὸν νὰ ἔπραξε τοῦτο ἄνευ τῆς ἀδείας καὶ συγκαταθέσεώς της.

— Ἀλλ' ὡρκίσθη ἐνώπιόν μου αὐτὸν μόνον νὰ ὑπανδρευθῇ.

— Ὦ, ὦ! τόσῳ λοιπὸν προύχώρησεν ἡ ὑπόθεσις! Φίλτατέ μοι κόμη, ἄφες μοι τὴν φροντίδα νὰ ἐπιπλήξω τὴν θυγατέρα σας καθὼς πρέπει. Πρὸ παντὸς ὅμως καταπραΰνθητε! Παύσατε πλέον τὰς παραφορὰς, καὶ τὰς ἀπειλὰς, τὰς ὁποίας μέχρι τοῦδε μετεχειρίσθητε. Δὲν ἐπιθυμεῖτε κατ' ἐπιφάνειαν μόνον ἡ Γαβριέλλα νὰ γίνῃ μοναχή;

— Θεὸς φυλάξοι!

— Λοιπὸν, ζητήσατε δι' αὐτὴν ἄλλον σύζυγον. Εἰς τὴν ἡλικίαν της ὅ,τι πρὸ παντὸς ἄλλου αἱ νεάνιδες ζητῶσι δὲν εἶναι ὁ σύζυγος, ἀλλ' ὁ γάμος, ὅστις παρέχει εἰς αὐτὰς τὴν

διοίκησιν οἴκου καὶ τὰς ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν κηδεμονίαν τῶν γονέων των. Ἀκριβῶς ἔχω ἕνα μνηστῆρα νὰ τῇ προσφέρω.

— Ἄ! τὸν κύριον ἐκεῖνον δὲ-Σαραζῖνον, τὸν ὁποῖον μοὶ παρουσιάσατε ἤδη! ὁ αὐλικὸς ἐκεῖνος ὅστις στιχουργεῖ, μεταχειρίζεται παχύμυρον εἰς τὴν κόμην του, ὁ ὁποῖος μυρίζει *μόσχον* καὶ *γιασμὶ*, ὁ ὁποῖος *συχνὰ πυκνὰ* παρατηρεῖ εἰς τὸν καθρέπτην, κοιμᾶται εἰς τὸ ἀνάκλιντρον διασταυρῶν τὰς κνήμας ἀγερώχως, ὁ ὁποῖος μόλις ἀκούει, καπνίζει καπνὸν τῆς Ἱσπανίας μὲ τόσον φλέγμα, καὶ νομίζει ὅτι σᾶς κάμει χάριν, ἐὰν σᾶς ἀποτείνῃ ἐρώτησίν τινα, τῆς ὁποίας δὲν ἀκούει τὴν ἀπάντησιν! *Καλὸ κουμάσι*, μὰ τὴν πίστιν μου! Καὶ ὅταν τις συλλογίζηται ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ νεοφανοῦς τούτου εὐγενοῦς εἶναι σωστὸς οἰκονομολόγος νεωστὶ πλουτίσας, Κύριος οἱδε τίνι τρόπῳ, τοῦ ὁποίου ἡ μήτηρ ἦτο πλύντρια, καὶ τοῦ ὁποίου ὁ πατὴρ περιέφερε τὸν ἵππον δὲν εἰξεύρω πλέον τίνος!...

Ἄ! φιλτάτη μοι ἐξαδέλφη, αὐτὸν σκοπεύετε νὰ προτείνητε εἰς τὴν δεσποινίδα δὲ-Χενεβέρ;

— Κατὰ πρῶτον, ἀγαπητέ μοι κόμη, λέγει ἡ πρεσβυτέρα, τὰ τοιαῦτα συμβαίνουσι συχνότατα εἰς τὴν αὐλήν. Εἰξεύρετε ὅτι αἱ τέσσαρες θυγατέρες τοῦ Σαμουὴλ Βερνάρδου, τοῦ ὑψιπλούτου ἐκείνου Ἰουδαίου, ὑπανδρεύθησαν τέσσαρας μαρκησίους, ἐξ ὧν ὁ εἷς εἶναι δούξ; Εἰξεύρετε ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης, ὁ λαοφιλέστατος ἡμῶν βασιλεὺς, Λουδοβῖκος ΙΕ'. μεταβὰς ἐγευμάτισε παρὰ τῷ γαιοκτήμονι, κ. Βουρέ; Εἰξεύρετε ὅτι ὁ κ. δοὺξ τοῦ Ρισελιέ, στρατάρχης τῆς Γαλλίας καὶ διοικητὴς τῆς Γουϊέννης προσεποίει τιμὴν τῷ κ. Δελὰ-Ποπελινιὲρ ἀποκαλῶν αὐτὸν ἐπιστήθιόν του φίλον πολὺ πρὶν ἢ ὁ κ. δοὺξ λάβῃ τὴν κυρίαν δὲ-Ποπελινιὲρ διὰ παλλακίδα του; Ἐμπρὸς, φίλτατε κόμη, ἀποσκορακίσατε τὰς ἐπαρχιακὰς ταύτας ἰδέας, αἵτινες

ὄζουσιν ἐπαρχιακῆς εὐγενείας καὶ ἀπόδοτε σέβας, ὡς πράττουσι καὶ οἱ λοιποὶ, εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ χρυσίου. Καὶ πρὸ πάντων, ἐὰν ἡ θέα τοῦ γέροντος Τουρνεβρὶδ σᾶς προξενῇ δυσαρέσκειάν τινα, ὑποδέχθητε αὐτὸν ἅπαξ κατ' ἔτος, καθ' ἣν ἡμέραν δὲν θὰ ἔχητε οὐδένα νὰ δεχθῆτε. Ὁ κ. δὲ-Σαρραζὶν εἶναι εὐπατρίδης θελκτικώτατος, μάλιστα, εὐπατρίδης, καὶ οὐδεὶς δύναται ν' ἀντείπῃ. Ἀνήκει τῇ τῶν εὐγενῶν τάξει διὰ τῶν αἰσθημάτων του, ἀδιάφορον δὲ ἐὰν ἐγεννήθη ἀπὸ ἕνα Τουρνεβρίδ. Βλέπετε ἀρκούντως καλὰ τοῦτο, ἐπειδὴ πρὸ μηνὸς, ἡ πρώτη αὐτοῦ λέξις ἦν ὁ πόθος τοῦ ν' ἀνταλλάξῃ τὸ ὄνομά του ἀντὶ τοῦ ἰδικοῦ σας. Νομίζετε ὅτι τὰ ἑκατομμύρια εἶναι τόσῳ πολλὰ εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅσῳ οἱ χάλυκες εἰς τοὺς δρόμους; Τὰ πλούτη τοῦ Σαρραζὶν εἶναι ἀμύθητα, γνωρίζω δὲ κάλλιστα ὅτι ὁ γέρων δὲ-Τουρνεβρὶδ φυλάττει εἰσέτι ἑκατομμύριά τινα. Ἐπωφελήθητε τῆς περιστάσεως καὶ τρίμετε μᾶλλον μήτοι ἤλλαξε γνώμην. Ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο ἔχω θάρρος καὶ ἐλπίζω. Γνωρίζω πᾶσαν τὴν ἰσχὺν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Γαβριέλλας, καὶ δὲν ἔχετε ἢ νὰ νεύσητε μόνον ὅπως ἴδητε ἐπανερχόμενον τὸν ὡραῖον τοῦτον ἐρωτόληπτον. Ἀκριβῶς ἔμεινεν εἰς τὰς γαίας του καὶ κυνηγᾷ τρεῖς λεύγας μακρὰν ἐντεῦθεν παρά τινι φίλῳ του, τῷ βαρώνῳ δὲ-Βιὲ-Σάκ. Ἐχρεωστεῖτε μᾶλλον νὰ ἦσθε εὐτυχὴς, ἐξάδελφέ μου, εὑρίσκων παρηγορίαν τινα εἰς τὴν λύπης σας· διότι δὲν σᾶς κρύπτω ὅτι ὁ χαρακτὴρ τῆς Γαβριέλλας καθ' ὅλα ὁμοιάζει μετὰ τοῦ ἰδικοῦ σας, καὶ ὅτι οὐδὲν παρ' αὐτῆς θέλετε ἐπιτύχει διὰ τῆς βίας. Ἀλλ' ἂς τῇ δείξωσιν ἕνα νέον, ἂς διεγείρωσι τὸν ἔρωτά της, ἂς τῇ ὑποδείξωσι μακρόθεν (καὶ ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην) τοὺς Παρισίους, τὸ Μελόδραμα, καὶ τὰς ἡδονὰς τῆς ὑψηλῆς παρισινῆς κοινωνίας· ἂς τῇ ἐξηγήσωσι συγχρόνως ὅτι

ἡ ἀπόφασίς σας εἶναι ἀνέκκλητος, καὶ ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐπανίδῃ τὸν Περεδούρ· ἢ δὲν ἀπατῶμαι πολὺ ἢ κατ' ἀρχὰς θὰ ἀντιστῇ πως ὅπως καλύψῃ τὴν ὑποχώρησίν της, βραδύτερον δὲ καὶ ἠρέμα θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς θελήσεις μας. Ἀλλὰ πρὸ πάντων, καὶ τοῦτο εἶναι οὐσιῶδες, μὴ ζητεῖτε νὰ τὴν κατατρομάξητε. Μεταχειρίσθητέ την μετὰ πραότητος καὶ καλοκἀγαθίας. Ἓν κοχλιάριον μέλιτος συλλαμβάνει πλειοτέρας μυίας παρ' ἓν βαρέλιον ὄξους.

Ἰδοὺ ὡς ἔγγιστα ἡ γλῶσσα ἣν τινα ἐτήρησεν ἡ ἡγουμένη συνεχῶς διακοπεῖσα ὑπὸ τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. δὲ-Χενεβέρ. Ἐν τούτοις ἐννοήσας οὗτος τὴν ἰσχὺν τῶν λόγων αὐτῆς ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὸν νέον τοῦτον γάμον, ἀρκεῖ μόνον, ὑφ' οἱανδήποτε πρόφασιν, νὰ μὴ γένηται πλέον λόγος περὶ τοῦ ἀρχαίου.

— Ἄλλως, προσέθετο ἡ πρεσβυτέρα, σᾶς λέγω ἐν πεποιθήσει ὅτι ὁ κ. δὲ-Σαρραζὶν, ὁ μέλλων γαμβρός σας, προσκαλεῖται εἰς τὰ ἀνώτερα ὑπουργήματα τοῦ Κράτους. Εἶναι προστατευόμενος τοῦ κ. δὲ-Σαρτὶν, ὑπουργοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ εὐνοουμένου τῆς Α. Μεγαλειότητος. Γνωρίζω ἐκ θετικῆς πηγῆς (ὁ πατήρ μου μοὶ τὸ ἔγραψεν) ὅτι πρόκειται νὰ ἐξαγοράσωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν προεδρικὴν ἕδραν τμήματός τινος τοῦ Κοινοβουλίου τῶν Παρισίων, ἢ τοὐλάχιστον νὰ τῷ ἐμπιστευθῶσι διεύθυνσίν τινα. Δυνάμει τῆς θέσεως ἥντινα μέλλει νὰ καταλάβῃ δύναται ἀνέτως νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ἀντιπάλου του. Καὶ ἐὰν μάλιστα ὁ κ. δὲ Περεδοὺρ ἐπέμενε ζητῶν νὰ ἀπαγάγῃ τὴν προσφιλῆ ἡμῖν Γαβριέλλαν, ἔχομεν ἓν μέσον πάντη ἕτοιμον νὰ τελειώνωμεν πάντα λογαριασμὸν μετά τινος παράφρονος εὐγενοῦς, μία δὲ ἐπιστολὴ καταγγελίας δύναται νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ παντελῶς αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῇ λέξει ταύτῃ ὁ γέρων Χενεβὲρ ἐνεθαρρύνθη. Καίτοι ἡ ἀτυχὴς αὐτοῦ μονομαχία ἐγένετο ἀφορμὴ ὅπως διαρρήξῃ πάντα δεσμὸν σχέσεων μεθ' ἁπάσης τῆς οἰκογενείας τῶν Περεδοὺρ διὰ παντὸς, ἐν τούτοις ὁ ἄκαμπτος μὲν, ἀλλὰ καλοκάγαθος οὗτος εὐπατρίδης δὲν ἦν ἀνὴρ νὰ μεταχειρισθῇ παρόμοιον ὅπλον, ἔστω καὶ ἐναντίον τοῦ ἀσπονδοτέρου αὐτοῦ ἐχθροῦ. Ἄλλως ἡ μήτηρ Ἀγνὴ δὲν ἐπέμεινεν, ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος διεμαρτύρετο καὶ ἀνέθετε πᾶσαν φροντίδα ἐκδικήσεως εἰς τὸ ξίφος αὐτοῦ, αὕτη ἤλπιζε νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς βασιζομένη εἰς τὰς περιστάσεις καὶ εἰς τὸν καιρόν.

ΙΑ'.

Πῶς ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ΙΕ'. καὶ ὁ Στρατάρχης δὲ-Σὰξ ὡμολόγησαν ὅτι εἰς τὸν κ. δὲ-Χενεβὲρ μόνον ἦν δυνατὸν νὰ ἀναθέσωσι τὴν ἀρχηγίαν τῶν στρατῶν τῆς Γερμανίας.

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον ἰδιαίτερος ταχυδρόμος ὑπὸ τῆς ἡγουμένης τῆς μονῆς δὲ-Βεσσὰκ ἐπὶ ταὐτοῦ ἐσαλεὶς ἔφερε τῷ κ. δὲ-Σαρραζὶν τὴν ἑπομένην ἐπιστολήν.

«Ἔλθετε, κύριε, ὅσον τάχος. Ὁ ἀγὼν ὑμῶν κατὰ τὸ ἥμισυ ἐπέτυχεν· ὁ τῆς Γαβριέλλας γάμος διεσπάσθη, ὁ δὲ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἀπὸ τῆς σήμερον παραδέχεται ὑμᾶς διὰ γαμβρόν του, ἐὰν δυνηθῆτε ἵνα ἡ θυγάτηρ του σᾶς παραδεχθῇ. Πλὴν δὲν σᾶς ἀποκρύπτω ὅτι θέλετε κοπιάσει πολὺ ἀναφορικῶς τούτου. Πρὸ παντὸς, ἔσο μετριόφρων, πιστεύσατέ με δὲ ὅτι θέλω λογισθῇ εὐτυχὴς ἐὰν ἴδω ὑμᾶς εἰσερχόμενον εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Χενεβέρ».

Ὁ κ. δὲ-Σαρραζὶν προὐτίθετο ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν θήραν ὅτε ἔλαβε τὸ γραμμάτιον τοῦτο.

— Τῇ ἀληθείᾳ, λέγει, νομίζω ὅτι ἡ ἀγαθὴ αὕτη γυνὴ εἶναι ὀλίγον τρελλὴ δι' εὐγένειαν, καὶ φαντάζεται ὅτι θὰ τῇ ἦμαι εὐγνώμων δι' ὅ,τι πράττει δι' ἐμοῦ. Νὰ προσπαθήσω νὰ μὲ παραδεχθῇ ἡ μικρὰ, ἡ ποταπὴ ἐκείνη, ἐγὼ, εἰς Περεδοὺρ, ὅστις φημίζεται εἰς Παρισίους διὰ τοὺς ἀγγλικούς του ἵππους, καὶ διὰ τὰ πλούτη του! Καὶ ἔχω, λέγει, νὰ κοπιάσω πολύ! Μὰ τὴν τιμήν μου, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχασαν τὰ μυαλά των! Πλὴν τί δὲν κάμει τις διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ κατηραμένον τοῦτο ἑκατομμύριον, τὸ ὁποῖον ὁ πατήρ μου μετὰ τὸν γάμον μου μόνον θέλει νὰ μοὶ δώσῃ; Ἄλλως, ὁμολογητέον τοῦτο, ἡ δεσποινὶς δὲ-Χενεβὲρ εἶναι ἐξαισίου καλλονῆς, καὶ ἐὰν δὲ ἤθελεν εἶσθαι δεκάκις ἧττον ὡραιοτέρα, ὁ πατήρ μου συνέλαβε πλέον τὴν ἰδέαν νὰ μὲ ἀποκαταστήσῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν. Ἐὰν τῷ ἀντιλέξω, ἰδοὺ ἡ φυλακὴ, ἰδοὺ οἱ πολυπληθεῖς μου χρεῶσται!

Καὶ τὰς σκέψεις ταύτας ποιούμενος ἐκάλπαζεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Βρεσσάκ. Μόλις ἀφίκετο, καὶ ἡ ἡγουμένη ἔσπευσε νὰ παρουσιάσῃ αὐτὸν τῷ κ. δὲ-Χενεβέρ. Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ γέροντος εὐπατρίδου δὲν ὑπῆρξε λίαν ἐγκάρδιος. Κατὰ βάθος δι' αὐτὸν ὁ Σαρραζὶν δὲν ἦτο ἢ εἷς ὀψίπλουτος. Ἀλλ' οὗτος δὲν προσεβλήθη τοσούτῳ ἐκ τοῦ ψυχροῦ πως τρόπου τοῦ γέροντος. Ἐπειδὴ ἄλλως εἶχε μεγίστην τοῦ κόσμου πεῖραν προσεποιήθη πιστεύων ὅτι αὐτὸς ὁ Χενεβὲρ ἔλαβε τὸν κόπον νὰ τὸν προσκαλέσῃ. Προσήνεγκε τῇ Γαβριέλλᾳ τὰς προσρήσεις του, ὡς ἀνὴρ ὅστις βασίζεται ἐπὶ τὸν χρόνον καὶ ἐπὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀξίαν ὅπως

γίνηται εὐπρόσδεκτος. Ἀφηγήθη ἱστορίας τῆς αὐλῆς ἔνθα τὰ μεγαλείτερα τῆς μοναρχίας ὀνόματα διεδραμάτιζον τὸ πρόσωπόν των, καὶ τῶν ὁποίων οὗτος ἦν ὁ ἥρως· ὁ κ. δὲ-Ρισελιέ λαβὼν αὐτὸν κατ' ἰδίαν ἐγγὺς ἑνὸς παραθύρου τῷ εἶχεν εἰπεῖ ... (Εἴπετο ὁ λόγος τοῦ κ. δὲ-Ρισελιέ). . . Πρὸ ἑνὸς μόλις μηνὸς ἡ σύζυγος τοῦ στρατάρχου δὲ-Λουξεμβούργ, ἡ γείτων του, δειπνῶσα παρὰ τῷ δουκὶ δὲ-Καστρῆ τῷ ἐνεπιστεύθη μυστικόν τι... Ἐσχάτως μάλιστα θηρεύων μετὰ τοῦ κ. ἀββᾶ δὲ-Κλερμών, τοῦ οἴκου τοῦ Κονδὲ, εἶχε φονεύσει κάπρον εἰς τὸ δάσος τοῦ Σαντιλλὺ, ὁ δὲ κ. πρίγκηψ δὲ-Κονδὲ εὐηρεστήθη νὰ τὸν συγχαρῇ διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα καὶ ἀπάθειάν του.

Ἀλλ' ὅ,τι ἔθιξε τὴν καρδίαν τοῦ κ. δὲ-Χενεβέρ, ὅστις μικρὸν ἐκλονίσθη ἐνδομύχως ἀκούων προφερόμενα τοσούτῳ ἔνδοξα ὀνόματα, ὑπῆρξε τὸ βαθὺ σέβας μεθ' οὗ ὁ Σαρραζὶν ἐφρόντισε νὰ ὑπαινιχθῇ τὰ ἀνδραγαθήματα αὐτοῦ τοῦ κόμητος.

— Πολὺ πρὶν ἡ γνωρίσω ὑμᾶς, κύριε, λέγει, εἶχον ἀκούσει νὰ γένηται λόγος περὶ τοῦ κ. δὲ-Χενεβὲρ, τοῦ ἀρχαίου ταγματάρχου ἐν τῷ συντάγματι τῆς Ναβάρρας, ὡς τοῦ ἀνδρειοτέρου ἀξιωματικοῦ τῆς Α. Μεγαλειότητος.

— Μὲ κολακεύετε, κύριε, ὑπέλαβεν ὁ ἔνδοξος εὐγενὴς οὗτινος τὸ πρόπωπον ἤρξατο καθιστάμενον ζωηρόν. Ἡ Α. Μεγαλειότης ἀναμφιβόλως ἀριθμεῖ ἐν τῷ στρατῷ αὐτοῦ μέγαν ἀριθμὸν γενναίων ἀξιωματικῶν· ἀλλὰ τολμῶ νὰ κολακεύωμαι ὅτι οὐδεὶς ὑπηρέτησεν αὐτὸν μετὰ πλειοτέρου ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἢ ἐγώ.

— Κύριε κόμη, ὑπέλαβεν ὁ Σαρραζὶν αἰσθανθεὶς ὅτι ἔθιξε τὴν λεπτοτέραν χορδὴν, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἐπαναλάβω ὅ,τι ὁ κ. στρατάρχης δὲ-Σὰξ, ὁ μόνος ὅστις δύναται νὰ κρίνῃ ὀρθῶς προκειμένου περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας, ἔλεγε τῷ

1756 εἰς Βερσαλλίας ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ βασιλέως: «Ὁ Χενεβὲρ εἶναι ἀληθὴς ἥρως, καὶ ἐὰν ἤμην ὑπουργὸς τοῦ πολέμου, εἰς αὐτὸν μόνον θὰ ἐνεπιστευόμην τὴν στρατηγίαν τοῦ στρατοῦ τῆς Γερμανίας. Εἰς Φοντενοὺ ἐκεῖνος μόνος κατατροπώσας τὴν ἀγγλικὴν φάλαγγα ἐκέρδισε τὴν νίκην». Θετικῶς δὲ γνωρίζω ὡσαύτως ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔπαιζε μετὰ τοῦ δουκὸς δ' Ἄϋεν ὑψώσας τὴν κεφαλὴν εἶπε: «Πρὸ πολλοῦ τῷ χρεωστοῦμεν ἓν σύνταγμα. Ἐνθύμισέ μοι το, κ. δ' Ἀργενσων».

— Σᾶς ἐπανέλαβον . . . . λέγει ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἔμπλεως χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας.

— Τίς ἡ ὠφέλεια νὰ σᾶς τὸ κρύψω; ἐξηκολούθησεν ὁ Σαρραζίν. Κύριε κόμη, τὴν συνδιάλεξιν ταύτην ἤκουσα παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ κ. δουκὸς δ' Ἄϋεν, ὅστις προσέθετο ὅτι ὁ κ. δ' Ἀργενσων ζηλότυπος διὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ καὶ διορῶν ἀναμφιβόλως ἐν ὑμῖν τὸν προστατευόμενον τοῦ στρατάρχου δὲ-Σὰξ οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὴν σύστασιν ταύτην τῆς Α. Μεγαλειότητος.

Μικροῦ δεῖν καὶ ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἔξαλλος ὑπὸ χαρᾶς θὰ ἐρρίπτετο εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πανούργου Σαρραζίν. Οὕτω λοιπὸν ὁ Περεδοὺρ εἶχε ψευσθῇ διατεινόμενος ὅτι τὸ τῆς Ναβάρρας σύνταγμα ἐφύλαττε τὰς ἀποσκευὰς κατὰ τὴν διάσημον ἐκείνην ἡμέραν τοῦ Φοντενού. Ἐγένετο λόγος περὶ αὐτοῦ παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ τίς περὶ αὐτοῦ ἀνέφερεν ; Ὁ περιώνυμος στρατάρχης δὲ-Σὰξ, ὅστις δὲν ἀντήλλασσεν αὐτὸν ἀντ' οὐδενὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, καὶ πάντων τῶν αἰώνων, μηδ' αὐτοῦ τούτου τοῦ μεγάλου Φρειδερίκου ἐξαιρουμένου. Τί ἦν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος τῆς Πρωσσίας συγκρινόμενος μετὰ τοῦ πρώτου στρατάρχου τῶν γαλλικῶν στρατιῶν; Ἧττον ἢ οὐδέν.

Εἷς μαθητὴς ἀμελὴς ἀπέναντι διδασκάλου, εἷς ἀνίκανος ἀξιωματικὸς εἰς ὃν οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν διοίκησιν μιᾶς κἂν ἐνωματίας, ὅμοιος τέλος πρὸς τοὺς Σουβίζ καὶ Κλερμὼν, καὶ τοὺς χαμερπεῖς στρατηγοὺς τῶν ἀντιθαλάμων καὶ τῶν κομμωτηρίων. Ἐνῷ τοὐναντίον ὁ Μαυρίκιος δὲ-Σὰξ, ἀνὴρ ἐπαξίως δυνάμενος νὰ συγκριθῇ μετὰ τοῦ Γουσταύου-Ἀδόλφου, τοῦ Τυρέννη, τοῦ Κονδὲ καὶ μετὰ τοῦ Δουγεκλὶν, καὶ μετὰ πάντων τέλος τῶν ἡρώων τῶν παρελθόντων χρόνων. Ποίαν καλλιτέραν ἀπόδειξιν ἠδύναντο νὰ παράσχωσι περὶ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ ἢ τὴν ἀμεροληψίαν μεθ' ἧς ὡμολόγησεν εἰλικρινῶς ὁ στρατάρχης τὴν ἀξίαν τοῦ κ. δὲ-Χενεβὲρ ;

Εἶναι ὡσαύτως ἀληθὲς ὅτι ταῦτα διανοούμενος ὁ ἀγαθὸς εὐπατρίδης ἐξεπλήσσετό πως διὰ τί ὁ Μαυρίκιος δὲ-Σὰξ, ὅστις εὐηρεστήθη νὰ πλέξῃ τὸν πανηγυρικόν του ἐνώπιον τῆς Α. Μεγαλειότητος οὐδέποτε διενοήθη νὰ συγχαρῇ αὐτοπροσώπως αὐτὸν, ὁπόταν ὁ ταγματάρχης τοῦ συντάγματος τῆς Ναβάρρας διετέλει ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐὰν δέον νὰ σταματᾷ τις εἰς ἅπαντα τὰ προσκόμματα τῶν πόθων του, τίς ποτε ἤθελεν εὐχαριστηθῇ ἀπὸ τῆς τύχης καὶ τῆς ἀξίας του ;

Περιπλέον ὁ Σαρραζὶν δὲν ἀφῆκε τὸν καιρὸν τῷ κ. δὲ-Χενεβὲρ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰς σκέψεις ταύτας· τοσούτῳ παρηνώχλει αὐτὸν διὰ τῶν φιλοφρονήσεών του, ὥστε ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης σκιρτῶν ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχιόνος μετὰ τὸ γεῦμα ὁδηγήσας δ' αὐτὸν ἐκτὸς τῆς μονῆς τὸν προσεκάλεσε νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ ἐξέλθωσιν ὁμοῦ εἰς τὴν θήραν ἐν τῷ δάσει τῆς Βιλλεφόρτης.

Φύσει ὁ Σαρραζὶνος δὲν ἀφῆκε νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ παράκλησις αὕτη τοῦ Χενεβὲρ εἰς ὃν ὑπεσχέθη νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπαύλεως τῆς Βιλλεφόρτης ἐπιστροφήν του.

— Δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζητε, λέγει μετριοφρόνως ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ, ὅτι θὰ εὕρητε παρ' ἐμοὶ ἅπασαν τὴν πολυτέλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν τοῦ Σαντιλλὺ, ἀλλ' ἡ ἔπαυλις, καίτοι δὲν ἱδρύθη ὑφ' ἑνὸς Κονδὲ, οὐχ ἧττον ὅμως δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ἀρχαία ἀπάσης τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἥκιστα σεβαστή. Εἷς τῶν προγόνων μου ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ ὑποδεχθῇ ἐν αὐτῇ τὸν βασιλέα Ἑρρῖκον Δ'. τῷ 1589, ὅτε μετέβαινεν εἰς πολιορκίαν τῶν Παρισίων. Τῷ 1423 πολιορκηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἀντέστη ἐνδόξως, μέχρι δὲ σήμερον βλέπετε εἰσέτι τὸ ἰκρίωμα εἰς ὃ ὁ Γεράρδος δὲ-Χενεβὲρ, ὁ προπάππος μου, συνεταῖρος τοῦ περιωνύμου Λαχήρου, ἀπηγχόνισε τὸν λοχαγὸν Στρονγώλδ, ἀρχηγὸν στίφους λῃστανταρτῶν, ὅπερ ἐλυμαίνετο τὴν χώραν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄγραν, τὸ ὁμολογῶ, δὲν μοὶ ὑπολείπεται ἄφθονος διὰ νὰ σᾶς προσφέρω. Τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα λύκοις κατ' ἀνώτερον ὅρον, διακόσιαι ἢ τριακόσιαι δορκάδες, ἀριθμός τις ἀλωπέκων, λαγωοὶ δὲ καὶ πέρδικες ἐν ἀφθονίᾳ. Ἐὰν δὲ ἀγαπᾶτε νὰ θηρεύητε ἔφιππος, ἔχω ἵππους καὶ κύνας, ἐξ ὧν ἐλπίζω ὅτι θέλετε εὐχαριστηθῆ

Ἐνταῦθα ἡ συνδιάλεξις στραφεῖσα ἐπὶ τῶν ἵππων καὶ κυνῶν ἐν ὀλίγαις στιγμαῖς ἀπέβη λίαν ἐνδιαφέρουσα. Ὁ Σαρραζῖνος λαβὼν ἀνατροφὴν ἀληθοῦς εὐπατρίδου, ἕνεκα τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων, διήγειρε τὸν θαυμασμὸν τοῦ γέροντος Χενεβέρ.

Ἐκ τῶν προτέρων μαντεύσας τὰ φρονήματα τοῦ γέροντος, ἔσχε μάλιστα τὸ εὐτύχημα τοῦ νὰ μὴ προκρούσῃ εἰς οὐδεμίαν τῶν ὀρέξεων αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν θηρευτικῶν κυνῶν, τοὺς ἀγγλικοὺς ὑπερεπῄνεσαν, ἀλλὰ πάραυτα παρετήρησεν ὅτι ἔθιζε τὸν πατριωτισμὸν τοῦ Χενεβὲρ, δυσαρεστηθέντος διὰ τὴν προτίμησιν ταύτην.

— Οἱ ἀγγλικοὶ κύνες, λέγει ὁ κόμης, εἰσὶν ὑψηλοὶ, ἰσχνοὶ καὶ νευρώδεις· ἔχουσι τὴν ταχύτητα τῆς ἐλάφου, πλὴν δὲν

ἔχουσι τὴν φωνὴν καὶ τὴν λεπτὴν ὄσφρησιν τῶν νορμανδικῶν κυνῶν. Εἶναι νεωτερισμὸς ὅστις θὰ παρέλθῃ. Τόσῳ σχεδὸν προτιμῶ καὶ τοὺς κύνας τῶν Ἀρδεννῶν, μεθ' ὅλην τὴν βραδύτητα.

Ὁ Σαρραζῖνος ἀποφυγὼν μετ' ἐπιδεξιότητος τοῦ ν' ἀντιλέξῃ αὐτῷ, τοὐναντίον ἔσπευσε νὰ ἐκθειάσῃ τὴν πεῖραν τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ πενθεροῦ. Κατὰ βάθος τυχὸν τοῦ ποθουμένου, τουτέστι τῆς χειρὸς τῆς δεσποινίδος δὲ-Χενεβέρ, ὀλίγον ἐφρόντιζεν ἐὰν ὁ κύων τῶν Ἀρδεννῶν ἦναι ὑποδεέστερος ἢ ἀνώτερος τοῦ ἀγγλικοῦ, ἢ ἐὰν ὁ λιμουσῖνος ἵππος ἦναι ταχύτερος τοῦ νορμανδικοῦ.

Ἐν τέλει, ἐπειδὴ ἐνύκτωσεν, ἔδει ν' ἀποχωρισθῶσιν, ἀλλ' ὁ Σαρραζῖνος ἐπέτυχε τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ ἀπέλθῃ καὶ προσενέγκῃ τὰ σεβάσματά του τῇ κυρίᾳ ἡγουμένῃ καὶ τῇ δεσποινίδι δὲ-Χενεβέρ.

Ἡ ἡγουμένη μόνη συνοδεύσασα αὐτὸν μέχρι τῆς θύρας τοῦ μοναστηρίου τῷ λέγει :

— Κύριε, ἐφέρθητε θαυμάσια. Ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ εἶναι κατηγορηγευμένος ἀπὸ ὑμᾶς. Ἡ Γαβριέλλα δὲν λέγει τίποτε, ἀλλὰ τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια τῶν νεανίδων, ἄλλως πρέπει νὰ τῇ ἀφήσωμεν τὸν καιρὸν τοῦ νὰ γνωρισθῇ καὶ νὰ γνωρισθῆτε. Πλὴν ἔχω πεῖραν καὶ σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι ἄρχεται ἤδη νὰ σᾶς βλέπῃ μὲ εὐχαρίστησιν. Ἐν τῇ μοναξίᾳ της πᾶσα ἐπίσκεψις εἶναι εὐάρεστος διασκέδασις. Ἐκ τῆς ἐντυπώσεως ταύτης εἰς ζωηρότερόν τι αἴσθημα ἡ ἀπόστασις εἶναι μικρά. Ἔχετε λοιπὸν θάρρος, κύριε, καὶ ἐπανέλθετε αὔριον.

Ἐπὶ ταῖς λέξεσι ταύταις ὁ Σαρραζῖνος εὐχαριστήσας τὴν ἡγουμένην ἐγκαρδίως ἔσπευσε καὶ ἀπεμακρύνθη.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν, εἰς ἀπόστασιν βημάτων τινῶν ἀπὸ τῆς μεγάλης πύλης τῆς μονῆς, δι' ἧς εἶχεν ἐξέλθει ὁ Σαρραζῖνος,

κηπουρός τις, ὅστις κεκρυμμένος ὄπισθεν θάμνου ἤκουε τὴν συνδιάλεξιν ταύτην τοῦ νέου μετὰ τῆς πρεσβυτέρας, προχωρήσας ἠρέμα κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ τῆς λίμνης καὶ παρατηρήσας μετὰ προφυλάξεως πέριξ αὐτοῦ, ἐπέβη ἀκατίου, οὗτινος ὁ τῆς μονῆς ξυλουργὸς ἐνίοτε ἐποιεῖτο χρῆσιν διὰ τὴν ἁλιείαν, λύσας δὲ ἀπὸ τοῦ πασσάλου τὸ σχοινίον εἰς τὸ ὁποῖον ἦν προσδεδεμένον, ἐδράξατο τῶν κωπῶν καὶ ἀθορύβως προύχώρησε μέχρι τῆς βάσεως τοῦ τοίχου, ὅστις ἀπεχώριζε τὴν λίμνην ἀπὸ τοῦ κήπου. Ἐκεῖ συρίζας ἠρέμα περιέμενεν.

Πάραυτα κεφαλή τις ἀναφανεῖσα ἄνωθεν τοῦ τοίχου ἠρώτησεν αὐτὸν χαμηλοφώνως:

— Σὺ εἶσαι, Ἰωάννη ;

— Μάλιστα, ἀπεκρίνατο ὁ κηπουρός. Σὺ εἶσαι Λουϊζώνη;

— Ἐγὼ ἡ ἰδία. Σὲ ἐπερίμενα. Φέρεις εἰδήσεις τοῦ κυρίου βαρώνου δὲ-Περεδούρ ;

— Ναί. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου, ἄφες νὰ δέσω τὸ πλοιάριον εἰς τὸν κρίκον, καὶ νὰ ἀναβῶ ἀπὸ τὸν τοῖχον, διότι κάμει ὀλίγον κρύον καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ ὁμιλῶ ἀπὸ μακρόν.

Καὶ ὁμιλῶν ὁ Ἰωάννης προσέδεσε τὴν λέμβον, ἀνῆλθε τὸν τοῖχον καὶ ἐναγκαλισθεὶς τὴν Λουϊζώνην τῇ εἶπε νὰ καθήσῃ ἐπί τινος θρανίου εἴς τινα φυτείαν.

Πάντα ταῦτα ἐγένοντο ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, διότι ὁ Ἰωάννης φιλόσοφος ὢν ἐγίνωσκε τὴν ἀξίαν τοῦ χρόνου.

ΙΒ'.

Μετρία πρότασις τοῦ Ἰωάννου.

— Πρὸ παντὸς ἄλλου, λέγει ὁ Ἰωάννης, πρέπει νὰ συμφωνήσωμεν ἀπὸ τώρα διότι δὲν εἶναι δίκαιον, ἀφοῦ ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος καὶ τὴν ζωήν μου νὰ θυσιάσω ἐν ἀνάγκῃ χάριν ἄλλου, νὰ μὴ ἔχω καὶ καμμίαν ὠφέλειαν. Λουϊζώνη, εἰμπορῶ νὰ βασισθῶ εἰς σέ;

— Μέχρι θανάτου.

— Ἀλλὰ σὲ προειδοποιῶ ὅτι δὲν πρόκειται δι' ἀστειότητας. Ἐὰν ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ *κλείῃ* τὴν δεσποσύνην δὲ-Χενεβὲρ μὲ τὴν βοήθειάν σου, καθὼς ἐλπίζω, καὶ ἐὰν, ὃ μὴ γένοιτο! συλληφθῶμεν, τὸ ὀλιγώτερον ποῦ θὰ μὲ συμβῇ εἶναι νὰ μὲ κρεμάσουν καὶ ἐσένα νὰ σὲ ρίψουν διὰ βίου εἰς τὸ σωφρονιστήριον.

Ἐνταῦθα ἡ Λουϊζώνη ἐφάνη διστάζουσα.

— Ἀφ' ἑτέρου, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωάννης, ἐὰν ἀρνηθῇς νὰ μὲ βοηθήσῃς, ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χώραν· ἐγὼ θὰ ἀκολουθήσω τὸν κύριόν μου, καὶ τότε σὺ θὰ μείνῃς κορίτσι.

— Ὦ! λέγει ἡ Λουϊζώνη. Θὰ μείνω κορίτσι . . . ἂν θέλω! καὶ τί μήπως ὑπάρχει ἔλλειψις ἐραστῶν; Δόξα τῷ Θεῷ.

— Εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλ' ἐρασταὶ 'σὰν ἐμένα . . . , λέγει ὁ Ἰωάννης. Ὁ πατήρ σου θὰ σὲ δώσῃ δι' ἄνδρα κανένα ὁ ὁποῖος ἀπέρασε τὸν καιρόν του ὀπίσω ἀπὸ τὰ βιβλία νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ βαστᾷ τὴν λαβὴν τοῦ ἀρότρου. Ὡς ἐκ περισσοῦ ὁ κ. Ρεναῖος δὲ-Περεδοὺρ μοὶ ὑπεσχέθη πεντακόσια λουδοβίκεια καὶ τὸν μύλον Βουσιέρρης . . . . Τέλος πάντων αἰσθάνομαι ὅτι ἐκ φύσεως ἔχω κλίσιν εἰς τὰς ριψοκινδύνους ἐπιχειρήσεις, τὸ θεωρῶ δὲ ὡς

ἀνδραγάθημά μου, ἄξιον τοῦ θάρρους καὶ τῆς γενναιότητός μου, νὰ διεγείρω τὸν θυμὸν τοῦ γέρω-Χενεβὲρ καὶ τὸν τοῦ Κοινοβουλίου τῶν Παρισίων, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀκόμη περισσότερον ἐπίφοβον.

— Ἀφοῦ πρέπει νὰ γίνῃ, ἐμπρὸς, εἶπεν ἡ Λουϊζώνη μειδιῶσα.

Ἀλλὰ πότε σκοπεύεις νὰ μᾶς κλέψῃς, διότι ἤρχισα νὰ στενοχωροῦμαι 'ς αὐτὸ τὸ μοναστήρι, καὶ ἡ δεσποσύνη, ἂν καὶ δὲν μὲ φανερώνει τίποτε, ἐν τούτοις τὴν βλέπω νὰ περνᾷ ὅλην της τὴν ἡμέραν εἰς τὸ παράθυρον παρατηροῦσα τὴν πεδιάδα, ὡσὰν τὸ πουλάκι μέσα εἰς τὸ κλωβί.

— Ὑπομονὴ, ὡραία μου κόρη λέγει ὁ Ἰωάννης μετ' ἤθους προστατευτικοῦ μετ' ὀλίγον θὰ ἀνοίξωμεν τὴν θύραν τοῦ κλωβοῦ. Κατὰ πρῶτον σοὶ γνωστοποιῶ ὅτι ὁ κύριός μου ἔρχεται μεθαύριον μετημφιεσμένος. Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν πρέπει νὰ μᾶς προετοιμάσῃς μίαν συνέντευξιν μὲ τὴν δεσποινίδα δὲ-Χενεβέρ. Τὴν ἐπαύριον, θὰ προετοιμασθῶμεν, καὶ τὴν νύκτα θὰ ἀναχωρήσωμεν, ἐκεῖνος, ἐκείνη, σὺ καὶ ἐγώ. Εἴμεθα λοιπὸν σύμφωνοι;

— Ἐὰν ἡ δεσποσύνη συγκατανεύσῃ εἰς τοῦτο, λέγει ἡ Λουϊζώνη μετ' ἀφελείας. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ μὲ στεφανωθῇς;

— Τὴν ἰδίαν στιγμὴν, ἂν θελήσῃς, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης.

Καὶ ὡς ἐχέγγυον τῆς ὑποσχέσεώς του καὶ αὖθις ἐνηγκαλίσθη αὐτήν.

Ἀλλὰ πάραυτα ὁ ἄνεμος ἐτάραξε τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων, καὶ ἡ Λουϊζώνη ἔντρομος, ἣ προσποιηθεῖσα τοῦτο, ἀπῆλθε δρομαίως εἰσελθοῦσα ἐν τῇ μονῇ διὰ χαμηλῆς τινος θύρας ἣν τινα εἶχεν ἀφήσει ἡμιηνεῳγμένην.

Ὁ Ἰωάννης οὐδὲν πλέον ἔχων νὰ ἐλπίσῃ, ἐπέβη ἀθορύβως τῆς λέμβου του καὶ ἐν μέσῳ τοῦ σκότους διέπλευσε τὴν λίμνην. Ἀκολούθως δὲ μετέβη νὰ κατακλιθῇ μετὰ τῆς ἐπαναπαυμένης

συνειδήσεως τιμίου ἀνδρός, ὅστις πρὸ μικροῦ διεπράξετο ἔργον χρήσιμον τοῖς ἀνθρώποις καὶ εὐάρεστον τῷ Θεῷ.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ κυρία ἡγουμένη, ὁ κόμης δὲ-Χενεβέρ, αἱ μοναχαί, ὁ γέρων κηπουρὸς τῆς μονῆς, καὶ πάντες ἐκεῖνοι, οἵτινες ὤφειλον νὰ ἐπαγρυπνῶσιν, ἐκοιμῶντο ὕπνον βαθύτατον. Μόνη ἡ Γαβριέλλα ἀνέμενεν ἀνυπομόνως τὴν τῆς Λουϊζώνης ἐπάνοδον.

Αὕτη ἔσπευσε νὰ διαβιβάσῃ πιστῶς τὴν μετὰ τοῦ Ἰωάννου συνέντευξίν της.

— Δεσποσύνη, εἶπε περαίνουσα, ἐντὸς δύο μόνον ἡμερῶν θὰ ἐπανίδητε τὸν κ. δὲ-Περεδούρ. Τὴν νύκτα τῆς μεθαύριον θὰ σᾶς *κλείψῃ*. Ἐστὲ λοιπὸν ἑτοίμη Ὁ κ. ἀββᾶς τοῦ Βονλιέ, ὁ θεῖος τοῦ κυρίου δὲ-Περεδοὺρ, ὑπεσχέθη νὰ εὐλογήσῃ τὴν στέψιν σας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ καθὼς λέγει, μεγαλείτερον δυςύχημα.

Ἐν τούτοις ἡ Γαβριέλλα διετέλει ἐν ἀνησυχίᾳ. Καίτοι ἡ ἀπόφασις αὐτῆς ἐλήφθη, καὶ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ ἀββᾶ τοῦ Βονλιὲ ἐνεθάρρυνε τὴν συνείδησίν της, δὲν ἔσπευδεν ὅμως, ὡς ἡ Λουϊζώνη, νὰ διατρέξῃ τὰς περιπετείας ἀπαγωγῆς, ἐὰν δὲ ἡ ἄφιξις τοῦ κ. δὲ Σαρραζίνου δὲν εἶχεν ἀπειλήσει αὐτὴν δι' ἀναποδράστου κινδύνου, ἐπὶ πολλοὺς εἰσέτι μῆνας θὰ ὑφίστατο τὴν ἀνίαν τῆς μονῆς. Ἀπὸ τῆς ἐπιούσης προσκαλεσαμένη τὸν πατέρα αὐτῆς ἐπειράθη νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ.

Ἀλλ' αἱ προσπάθειαί της ὑπῆρξαν ἀνωφελεῖς. Ὁ γηραιὸς Χενεβὲρ, ἐνθαρρυνόμενος ἄλλως καὶ ὑπὸ τῆς παρουσίας τῆς πρεσβυτέρας, οὐδὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ.

— Θὰ ὑπανδρευθῇς τὸν Σαρραζίνον, λέγει ἀντὶ παντὸς συμπεράσματος, ἢ θὰ μένῃς εἰς τὴν μονὴν μέχρι τοῦ θανάτου μου, διότι δὲν θέλω Περεδοὺρ εἰς τὴν οἰκογένειάν μου.

Εἰς μάτην ἡ Γαβριέλλα ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατά του.

— Προσφιλές μοι τέκνον, λέγει ἡ ἡγουμένη, οἱ πατέρες εἰξεύρουσι καλλίτερον τῶν τέκνων πᾶν ὅ,τι συμβάλλει εἰς τὴν εὐδαιμονίαν αὐτῶν. Ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος εἶναι νέος καὶ ἐξαίρετος εὐπατρίδης, εὐρυὴς, μεγάλης ἀξίας, εὐαίσθητος, ὡς ἐκ περισσοῦ δὲ κέκτηται κολοσσιαίαν περιουσίαν, καὶ σᾶς λατρεύει μέχρι μανίας. Κατόπιν τοσούτων προσόντων τί σημαίνει εἰς ὑπολογαγὸς εἰς τὸ σύνταγμα τῆς Ὠβέργνης, ὅστις πεντηκοντούτης θὰ ἦναι ἱππότης τοῦ ἁγίου-Λουδοβίκου, ὅστις θὰ γηράσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως, θὰ καλυφθῇ ἀπὸ τραύματα, καὶ ἴσως θὰ ἐπιτύχῃ (ἂν ἐπιτύχῃ) γλίσχρον τινὰ σύνταξιν κακῶς πληρωνομένην ὡς πᾶσαι αἱ συντάξεις. Πλὴν ἄλλως, μὴ σπεύσωμεν οὐδέν. Τίς ἡ ἀνάγκη τόσης βίας; Μόλις εἶσαι εἰκοσαέτις, δύνασαι δὲ κάλλιστα νὰ περιμένῃς εἰσέτι ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ γάμου σας. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἓν μόνον πρᾶγμα σὲ ζητῶ: Νὰ ὑποδέχησαι τὸν κ. δὲ-Σαρραζῖνον. Εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ σᾶς ἀρέσῃ, καὶ ἂν δὲν σᾶς ἀρέσῃ, τότε ὑπάρχει εἰσέτι καιρὸς νά . . . .

— Διάβολε, διέκοψεν ὁ γέρων εὐγενὴς, πρέπει νὰ τὴν ἀρέσῃ, ἤ . . . .

Μετὰ παρέλευσιν ὥρας, ὁ Σαρραζῖνος ἐπέστρεψεν. Ἡ δεσποινὶς δὲ-Χενεβὲρ, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη ἤδη, καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἡ σκληρότης τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀφῄρεσε καὶ τὰς τελευταίας τύψεις τῆς συνειδήσεώς της, δὲν ἠρνήθη νὰ δεχθῇ αὐτόν. Τοὐναντίον ἤκουσεν ἄνευ δυσανασχετήσεως τὰς διηγήσεις καὶ μωρολογίας του· ἀλλ' οὔτε παρεκλήθη πολὺ διὰ νὰ ψάλῃ, συνοδευομένη διὰ κλειδοκυμβάλου, ἓν τεμάχιον τοῦ *Ἱππολύτου καὶ Ἀρικίας*, μελοδράματος τοῦ Ραμώ. Ὁ Σαρραζῖνος ἐχειροκρότει παραφόρως, ὁ Χενεβὲρ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν, δίκην εἰδήμονος τῆς μουσικῆς, ἡ δὲ πρεσβυτέρα χειροκροτοῦσα

διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν σχεδίων αὐτῆς ἐμειδία παρατηροῦσα τὸν γηραιὸν εὐπατρίδην.

ΙΓ'.

Ἀπαίσιον συμβὰν τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διῆλθον καὶ ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιούσης. Ἡ Γαβριέλλα ἐφαίνετο σχεδὸν φαιδρὰ ἢ τοὐλάχιστον ὑπείκουσα τῇ τύχῃ αὐτῆς. Ὁ πατήρ της ἀνεχώρησεν πρὸς τὸ ἑσπέρας ὁδηγῶν μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Σαρραζῖνον, ὅςις κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν ἐκείνων ἡμερῶν, δυνάμει τῶν κολακευτικῶν αὐτοῦ θωπειῶν καὶ τῶν ἐπιτετηδευμένων αὐτοῦ τρόπων, ἐγένετο ὁ ἐπιστηθιώτερος αὐτοῦ φίλος. Ἀμφότεροι μετέβαινον εἰς τὴν θήραν μέχρι τέλους τῆς ἑβδομάδος ἐν τῷ δάσει τῆς Βιλλεφόρτης.

Ἅμα ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, ἡ Γαβριέλλα ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν της ἐπὶ τῇ προφάσει κεφαλαλγίας καὶ ἐνεκλείσθη εἰς αὐτὸ στρέψασα δὶς τὴν κλεῖδα ἐντὸς τῶν κλειθρων. Ἡ ἡγουμένη οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν, ἐκλαβοῦσα τοῦτο ὡς ἔνδειξιν ὑπερβολικοῦ, ἢ μᾶλλον φαντασιώδους φόβου, ἀρκούντως συνήθους παρὰ ταῖς νεάνισιν καὶ ἐκοιμήθη λίαν ἥσυχος τὴν ἐννάτην ὥραν, ὡς πάντοτε εἴθισται.

Μετὰ παρέλευσιν ὥρας, πάντες ἐκοιμῶντο ἐν τῇ μονῇ, ὅτε ὁ κ. βαρῶνος Ρεναῖος δὲ-Περεδοὺρ μετημφιεσμένος καὶ συνοδευόμενος παρὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐπιβὰς τῆς λέμβου τοῦ ξυλουργοῦ διέπλευσε τὴν λίμνην, καὶ ὑπερβὰς τὸν τοῖχον κατῆλθεν

ἐντὸς τοῦ κήπου. Ἐνταῦθα ἀνέμενεν αὐτὸν ἡ Γαβριέλλα ὅλως τρέμουσα μετὰ τῆς Λουϊζώνης.

Ὁ Ἰωάννης δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀπομακρυνθῇ βήματά τινα μακρὰν ὁδηγῶν καὶ τὴν Λουϊζώνην. Καὶ ἐκεῖνος ὡσαύτως εἶχέ τι ἰδιαίτερον καὶ ἐκεῖνος διὰ νὰ εἴπῃ.

— Γαβριέλλα, προσφιλεστάτη καὶ παμφιλτάτη μοι Γαβριέλλα ! ἔλεγεν ὁ Ρεναῖος, δὲν ἀρνεῖσθε λοιπὸν νὰ μὲ ἀκολουθήσητε, καὶ νὰ συνδέσητε τὴν τύχην σας μετὰ τῆς ἰδικῆς μου;

— Ρεναῖε, σᾶς ἀγαπῶ ! ὑπέλαβεν ἐκείνη.

— Γνωρίζετε τοῦτο, προσφιλεστάτη μοι, ἡ ἐξορία μᾶς περιμένει...διότι ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ οὐδέποτε θὰ σᾶς συγχωρήσῃ, ἴσως καὶ ὁ πατήρ μου αὐτός . . . .

— Ρεναῖε, ἐπανέλαβεν ἡ νεᾶνις, σᾶς ἀγαπῶ. Ἀφ' ἧς ἡμέρας αἱ οἰκογένειαί μας συγκατετέθησαν εἰς τὸν τοσούτῳ δυστυχῶς διαταραχθέντα γάμον ἐκεῖνον, σοὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου ἅπαξ διὰ παντός. Ἀπὸ τοῦδε, ἐὰν ὁ πατήρ μου συγκατατίθηται ἢ ὄχι, ἀδιάφορον, ἐγὼ σᾶς θεωρῶ ὡς σύζυγόν μου, καὶ εἰμὶ ἑτοίμη νὰ σᾶς ἀκολουθήσω. Μὴ ἐκπλήττεσθε διὰ τὴν ὁρμήν μου ταύτην, φίλε μου, διότι ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς ὑμᾶς, ὡς καὶ ὑμεῖς ἔχετε ἐμπιστοσύνην πρός με. Γνωρίζω ὅτι οὐδαμοῦ δυνηθήσομαι νὰ εὕρω καρδίαν εὐθυτέραν τῆς ἰδικῆς σας. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν προετοιμάσθητε καὶ ἀναχωροῦμεν. Θὰ σᾶς ἀκολουθήσω πανταχοῦ. Ρεναῖε, ἐν πρώτοις μὲν εἰς Βονλιὲ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἑλβετίαν, εἰς οἱανδήποτε χώραν καὶ ἂν εὐαρεστῆσθε νὰ μὲ ὁδηγήσητε. Εἰς τὸ ἑξῆς ἡ ζωή μου δὲν ἀνήκει πλέον εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς σέ.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν δεκάκις διολισθήσασα ἐν τῷ κήπῳ διηυθύνθη μετὰ προφυλάξεως πρὸς τὴν φυτείαν ἔνθα ὁ Ρεναῖος γο-

νυπετὴς ἠσπάζετο τὰς χεῖρας τῆς Γαβριέλλας. Ἡ σκιὰ αὕτη ἦν ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία.

Ἡ ἀγαθὴ μοναχὴ ταραχθεῖσά πως ἕνεκα τοῦ μυστηρίου μεθ' οὗ ἡ ἡγουμένη περιέβαλλε τὰς διαπραγματεύσεις αὐτῶν περὶ τοῦ γάμου τῆς δεσποινίδος δὲ-Χενεβὲρ, ἀδιαλείπτως ἐπηγρύπνει ζητοῦσα νὰ μαντεύσῃ τὴν ἀλήθειαν. Διὸ τὰς μὲν ἡμέρας περιπολοῦσα ἐν τοῖς διαδρόμοις παρετήρει διὰ τῆς ὀπῆς τῶν κλείθρων ποθοῦσα νὰ καταλάβῃ φράσιν τινὰ συνδιαλέξεως. Δυστυχῶς ἡ ἰδιότης αὐτῆς ἁπλῆς μοναχῆς δὲν τῇ ἐπέτρεπεν ἄνευ προσκλήσεως νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ τμῆμα τῆς πρεσβυτέρας, ἀπὸ τῆς ἀφίξεως δὲ τοῦ κόμητος δὲ-Χενεβὲρ, ἡ ἡγουμένη ἐπέμενε μὴ ἐμφανιζομένη ἢ εἰς τὸ συσσίτιον καὶ τὸ παρεκκλήσιον. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ χρόνου ἦν ἀφιερωμένον τῇ Γαβριέλλᾳ, τῷ πατρὶ αὐτῆς καὶ τῷ κ. δὲ-Σαρραζίνῳ.

Μυστικόν τι οὕτωσὶν ἐπιμελῶς τηρούμενον ἐξηρέθιζε τὴν περιέργειαν τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας. Δικαίῳ πάντα τὰ μυστήρια τῆς μονῆς ἦσαν ἰδιοκτησία της. Ἀλλὰ δέον νὰ προσθέσωμεν ὅτι οὐδόλως ἦν γλίσχρος, διότι οἰκειοθελῶς μετέδιδεν αὐτὰ εἰς ἁπάσας τὰς μοναχάς.

Λοιπὸν τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, κατὰ δυστυχίαν ἰδοῦσα ἀναχωροῦντα τὸν κ. Σαρραζῖνον μετὰ τοῦ γέροντος Χενεβὲρ περιεπάτει εἰς τοὺς διαδρόμους κρατοῦσα εἰς χεῖρας λαμπτῆρα, ὅτε ψυχρὸς ἄνεμος ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῆς Γαβριέλλας ἀνοικτῆς ἀφεθείσης θύρας τοῦ κήπου πνεύσας ἔσβεσε τὸν λαμπτῆρά της.

Τοῦτο διὰ τὴν ἀγαθὴν γυναῖκα ὑπῆρξεν ἀκτὶς φωτός. Ὁ ἄνεμος ἔπνεεν, ἄρα ἡ θύρα ἦν ἀνοικτὴ (τῇ δεκάτῃ ὥρᾳ, ὁποῖον σκάνδαλον!), ἄρα περιεπάτει τις εἰς τὸν κῆπον, ἄρα ὑπῆρχεν ἐγκληματικὴ συνέντευξις· (ἐπειδὴ διὰ τί νὰ ἐξέλθωσιν ὑπὸ τὴν λάμψιν τῶν ἀστέρων, ἐὰν μὴ διὰ νὰ διαπράξωσιν ἔγκλημα;)

ἄρα ὑπῆρχε μυστικόν τι πρὸς κατάληψιν, καὶ τίς οἶδεν; ἴσως τὸ τῆς Γαβριέλλας. Τὸ φυσικὸν συμπέρασμα ὑπῆρξεν ὅτι ἔδει νὰ ἔχῃ τὴν καρδίαν καθαράν.

Ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία κατελθοῦσα ψηλαφητὶ τὰς δώδεκα τῆς κλίμακος βαθμίδας, ἥτις ὡδήγει εἰς τὴν ἀνοικτὴν θύραν εὑρέθη ἐντὸς τοῦ κήπου. Ἐκεῖθεν διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ ἐνστίκτου ὅπερ ἀποκαλύπτει εἰς τοὺς θηρευτικοὺς κύνας τὴν παρουσίαν τῆς ἄγρας ἀφίκετο ἐγγὺς τοῦ τοίχου, ὅστις ἀποχωρίζει τὴν λίμνην τοῦ κήπου, καὶ πάραυτα ἐμάντευσε μᾶλλον μὴ ἀκούσασα τὰς ἀκολούθους λέξεις:

— . . . . Λοιπὸν, τὴν ἑσπέραν τῆς αὔριον, προσφιλής μοι Γαβριέλλα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν πατέρα σας, ἅπαξ ἡμεῖς ἑνωθέντες διὰ τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ τοῦ γάμου θὰ ἀπέλθωμεν εἰς Ὁλλανδίαν, ἐκεῖ δὲ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων τῆς χώρας θὰ περιμένωμεν ἕως οὗ κατευνασθῇ ἡ ὀργή του. Ἐπὶ τέλους σοὶ λέγω, φιλτάτη μοι, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον τοῦ νὰ σᾶς ἀποσπάσω τῶν ὀνύχων τοῦ Σαρραζίνου, ἐκτὸς ἐὰν τὸν ἀναγκάσω νὰ ξιφουλκήσῃ, ἐὰν ἔχῃ καρδίαν.

— Ὦ! δὲν ἐπιθυμῶ τοῦτο, Ρεναῖε, ἐφώνησεν ἡ Γαβριέλλα· ὁρκίσθητέ με ὅτι δὲν θὰ ζητήσῃς νὰ ἐρίσῃς μετ' αὐτοῦ.

— Παμφιλτάτη μοι, εἶπεν ὁ Ρεναῖος, σᾶς ὁρκίζομαι ὡς εὐπατρίδης, ὅτι δὲν θὰ προκαλέσω αὐτόν· ἀλλ' ἐὰν ἐμπέσῃ εἰς τὸν δρόμον μου, δυστύχημα εἰς αὐτόν!

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἄνεμος ὅστις ἐσύριζεν εἰς τὸ φύλλωμα καὶ ἔφερε μέχρι τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας τοὺς λόγους τῶν δύο ἐραστῶν παρευθὺς ἐκόπασεν. Ἡ μοναχὴ, ἥτις λίαν συγκεχυμένως ἤκουεν, ἠθέλησε νὰ προχωρήσῃ πως ἐγγύτερον. Δυστυχῶς ὅμως, τοῦ ποδὸς αὐτῆς προσκρούσαντος εἰς ξύλον τι ὅπερ εἶχε μείνει ἐν τῷ κήπῳ, ἔπεσε πρηνής. Ὁ θόρυβος οὗτος,

καίτοι ἀρκούντως ἐλαφρὸς, ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς φυγῆς.

Πάραυτα ἡ Γαβριέλλα ἀπέδρα ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῆς Λουϊζώνης· ἀμφότεραι ἔφθασαν εἰς τὴν ἀνοικτὴν θύραν πρὸ τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας, ἥτις ὡσαύτως ἔφευγεν, πλὴν ἀποπλανηθεῖσα ὑπὸ τοῦ φόβου καὶ ἀπατηθεῖσα ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς ἔτρεχε πρὸς τὸ βάθος τοῦ κήπου. Μόλις ὑπερέβησαν τὸν οὐδὸν καὶ ἡ Λουιζώνη ἔσπευσε νὰ κλείσῃ καὶ πάλιν τὴν θύραν, θεῖσα ἐπιμελῶς τοὺς σύρτας, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία ἀναγνωρίσασα ἐν τέλει τὴν πλάνην της, ἐπανῆλθεν εἰς τὰ βήματά της καὶ προσεπάθησεν ἀνωφελῶς νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς μονῆς. Ὁπότε εἶδεν ἑαυτὴν μόνην καὶ καταδεδικασμένην νὰ διέλθῃ τὴν νύκτα ἐν τῷ κήπῳ, ὁ τρόμος αὐτῆς ἐδιπλασιάσθη. Διὸ ἐκβάλλουσα γοερὰς κραυγὰς ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειαν τῶν λοιπῶν μοναχῶν.

Ἐπὶ ταῖς φωναῖς ταύταις, οἱ τῆς μονῆς κύνες, οἵτινες μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐσίγων, ἤρξαντο ὑλακτοῦντες φρικωδῶς. Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἄνεμος καὶ αὖθις ἤρξατο πνέων σφοδρῶς, τοῦτον δὲ ἐπηκολούθησε βροχὴ καταιγίδος ἐμβαλοῦσα εἰς ἀπελπισίαν τὴν ἀτυχῆ μοναχήν.

Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, ἡ Γαβριέλλα καὶ ἡ Λουιζώνη, εἰς τὸ αὐτὸ καθεύδουσαι δωμάτιον, εἰσελθοῦσαι ἐν αὐτῷ ἤρξαντο ἐκδυόμεναι ἐν σπουδῇ. Ἡ Λουιζώνη ἐγέλα καγχάζουσα.

— Φοβοῦμαι, λέγει ἡ Γαβριέλλα, μήτοι γενῶμεν αἰτία τοῦ θανάτου τινός. Ἀκούω γοερὰς κραυγάς.

— Καλά! ἐνθαρρύνθητε, δεσποινὶς, εἶπεν ἡ Λουιζώνη. Ἀναγνωρίζω τὴν φωνὴν ταύτην, εἶναι ἡ τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας, ἡ ὁποία μᾶς κατεσκόπευεν. Ἔμελλε νὰ ἐκθέσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κυρίαν πρεσβυτέραν. Ἔκλεισα τὴν θύραν ἐγκαίρως. Ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία αὔριον θὰ μᾶς εἰπῇ ἐὰν ἔκαμε ζέστην ἀπόψε, προσέθετο ἐν τέλει χαιρεκάκως γελῶσα.

— Ἀλλ' ἐὰν προσεβάλλετο ὑπὸ θανατηφόρου πυρετοῦ;

— Ἄχ! Δεσποινὶς, μήπως αἱ κακαὶ γυναῖκες λαμβάνουσι ποτὲ τὴν καλωσύνην ν' ἀποθάνωσι διὰ νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν πλησίον των;

Ἡ ὀρθὴ καὶ ἐμβριθὴς αὕτη παρατήρησις κατεπράυνε τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος τῆς δεσποινίδος δὲ-Χενεβέρ.

— Πρὸ παντὸς ἄλλου, λέγει αὕτη, ἐὰν ἡ ἀγαθὴ μοναχὴ προσβληθῇ ὑφ' ἁπλῆς μόνον καταρροῆς, αὕτη ἔσται ἡ δικαία ἀμοιβὴ τοῦ ζήλου της.

Ἐν τούτοις ἡ πρεσβυτέρα ἀφυπνίσθη καὶ, ἐν μέσῳ τοῦ ὑπὸ τῶν κραυγῶν τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας προξενηθέντος θορύβου, τῶν ὑλακῶν τῶν κυνῶν, τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς βροχῆς, κατώρθωσε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν φωνὴν τῆς μοναχῆς. Διὸ πάραυτα ἐγερθεῖσα καὶ ἡμιενδυθεῖσα ἐκτύπησε τὴν θύραν τῆς Γαβριέλλας.

Ἡ Λουιζώνη ἐξελθοῦσα τῆς κλίνης της ἦλθεν ἐν σπουδῇ καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν ἔντρομος.

— Ἀκούετε τὰς κραυγὰς αὐτάς; ἠρώτησεν ἡ ἡγουμένη.

— Ποίας κραυγάς; ἠρώτησεν ἡ Λουιζώνη. Κυρία ἐκοιμώμην πολὺ βαθειὰ, καθὼς καὶ ἡ δεσποσύνη, ὥστε δὲν ἤκουσα τίποτε.

— Πρᾶγμα ἁπλούστατον, λέγει ἡ πρεσβυτέρα. Γαβριέλλα, τέκνον μου, ξύπνησε.

Ἡ Γαβριέλλα ἀνοίξασα τοὺς ὀφθαλμοὺς, τοὺς ὡραιοτέρους καὶ θελκτικωτέρους τῶν ὅσων δύναταί τις νὰ ἀπαντήσῃ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἠγέρθη καὶ καθήσασα ἐντὸς τῆς κλίνης της ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν ἡγουμένην ἐὰν ἠσθάνετο ἑαυτὴν πάσχουσαν, καὶ ἐὰν εἶχεν ἀνάγκην τῶν φροντίδων της.

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀπεκρίνατο ἡ πρεσβυτέρα.

Κραυγάζουσιν εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου· πρέπει νὰ ἔλθητε μετ' ἐμοῦ καὶ νὰ ἴδωμεν τί συμβαίνει.

— Θεέ μου! Κυρία, εἶπεν ἡ Λουιζώνη ὀπισθοχωροῦσα ἐντρόμως, θέλετε παροργίσει τὴν θείαν ἀγαθότητα. Τίς οἶδεν ἐὰν δὲν ἦναι ἡ ψυχὴ κανενὸς ἀποβιώσαντος, ἡ ὁποία ἐξαιτεῖται προσευχάς;

— Νά τα δά, αὐταὶ εἶναι φωναὶ ζῶντος καὶ μάλιστα γυναικός.

Ἔλθετε μετ' ἐμοῦ, Λουιζώνη.

— Ποτέ, ποτέ, κυρία, ἀπεκρίνατο αὕτη, δὲν θὰ κινηθῶ. Ἐὰν ἦναι ψυχὴ τοῦ καθαρτηρίου δὲν ἐπιθυμῶ νὰ συναντηθῶ μὲ αὐτὴν· ἐὰν δὲ πάλιν ἦναι κανεὶς τὸν ὁποῖον σφάττουσι, δὲν θέλω νὰ λάβω τὸ μέρος μου καὶ ἐγώ, καὶ νὰ μὲ σφάξωσι 'σὰν ἀρνί. Πιστεύσατέ μοι, κυρία, εἰς τοιαύτας ὑποθέσεις δὲν κερδίζει τις τίποτε.

— Καὶ σύ, Γαβριέλλα, τί φρονεῖς περὶ τούτου;

— Φρονῶ, διέκοψεν ὡσαύτως ἡ Λουιζώνη, ὅτι οἱ τίμιοι ἄνθρωποι κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν κοιμῶνται ἢ χρεωστοῦσι νὰ κοιμῶνται, καὶ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἀνησυχῶμεν διὰ τοὺς ἀτίμους.

Διαρκούσης τῆς συζητήσεως ταύτης, ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία ἐδιπλασίαζε τὰ κραυγάς αὐτῆς. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἡ φωνή της ἐταπεινοῦτο· μόλις διέκρινον πλέον ἀνάρθρους τινὰς τόνους. Ἐπειδὴ ἐξῆλθε τοῦ κελλίου της ἡμίγυμνος, δὲν ἔλαβε δὲ τὸν καιρὸν νὰ ἐνδυθῇ θερμότερα ἐνδύματα ὅπως μεταβῇ εἰς τὸν κῆπον, τὸ ψῦχος, ὁ ἄνεμος καὶ ἡ βροχὴ παρεῖχον αὐτῇ τὸν πυρετόν, ἀνὰ πᾶσαν δὲ στιγμὴν ᾐσθάνετο ἑαυτὴν ἐγγὺς τοῦ λειποθυμῆσαι.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπεν ἡ ἡγουμένη, ἤτις δὲν εἶχε πλειότερον θάρρος, καὶ ἡ ὁποία ἐφοβεῖτό πως τοὺς βρυκόλακας, ἐὰν δὲν θέλητε νὰ ἔλθητε μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ ὑπάγω εἰς τὴν κλίνην μου.

— Πιστεύσατέ μοι, κυρία, λέγει ἡ Λουιζώνη· τοῦτο εἶναι τὸ καλλίτερον τὸ ὁποῖον δύνασθε νὰ πράξητε.

Καλὴ νύκτα, θεία μου, εἶπεν ἡ Γαβριέλλα ἐναγκαλιζομένη αὐτήν, κοιμήθητε καλῶς καὶ μὴ ὀνειρεύεσθε τρομερὰ ὄνειρα.

Τότε ἡ θεία καὶ ἡ ἀνεψιὰ κατακλιθεῖσαι καὶ αὖθις ἀπεκοιμήθησαν ἡσύχως.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία ἔκειτο λειποθυμος ἐπὶ τῆς ὑγρᾶς τοῦ κήπου γῆς, ὁ δὲ Ρεναῖος ἐπιβὰς τῆς λέμβου αὐτοῦ μετὰ τοῦ πιστοῦ του Ἰωάννου μετέβαινε νὰ κατακλιθῇ ἐντὸς γείτονός τινος ἀχυρῶνος ἔνθα μαλθακῶς ἐξηπλωμένος ἐπὶ τριῶν σάκκων πεπληρωμένων ἀχύρῳ ἀπεκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου.

(Τὸ θλιβερὸν γεγονὸς τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας, φίλη ἀναγνώστρια, διδαξάτω ὑμᾶς ἵνα οὐδέποτε ἐπιτηρῆτε τὰς πράξεις τοῦ πλησίον).

ΙΔ'.

Πῶς ὁ κὺρ Ἰωάννης Βρικὲ, λοχίας ἐν τῷ συντάγματι τῆς Ὠβέργνης, κτησάμενος τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς κυρίας πρεσβυτέρας τῆς μονῆς τοῦ Βλεσσὰκ ἐφάνη ἄξιος αὐτῆς.

Τὴν πρωΐαν, περὶ τὴν πέμπτην ὡς ἔγγιστα ὥραν, ἡ βροχὴ κατέπαυσεν. Ὁ ἀὴρ ἦν ἤρεμος καὶ τὰ πτηνὰ ἐπὶ τῶν δένδρων ᾄδοντα ἐχαιρέτων τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ὁ γέρων κηπου-

ρὸς τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὁ πιστὸς αὐτὸς βοηθὸς Ἰωάννης ἀνοίξαντες τὴν θύραν τοῦ κήπου εὗρον τὴν ἀδελφὴν θηρεσίαν λειπόθυμον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ὁ κηπουρὸς ἀγνοῶν τὰ γεγονότα τῆς νυκτὸς κατελήφθη ὑπὸ τρόμου παρατηρῶν τὴν μοναχὴν, ἤρξατο δὲ συλλαμβάνων ὑπονοίας ἀναφορικῶς τῆς διαγωγῆς τῆς ἀδελφῆς Θηρεσίας, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης πλειότερον τούτου σεβόμενος τὴν μοναχὴν ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν πρεσβυτέραν.

Πάραυτα δραμοῦσα αὕτη διέταξε νὰ μεταφέρωσι τὴν Θηρεσίαν εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς δωμάτιον, ἀναμένουσα ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις της· ἀλλ' ἡ πτωχὴ γυνὴ ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ καταληφθεῖσα μόλις ἠδύνατο νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς ἀπευθυνομένας αὐτῇ ἐρωτήσεις. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀφήρπαζον παρ' αὐτῆς διακεκομμένας τινὰς λέξεις, ἐν αἷς ἀνεμιγνύοντο τὰ ὀνόματα τῆς Γαβριέλλας καὶ τοῦ δὲ-Περεδοὺρ, καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀνεφέρετο ὡσαύτως περὶ τῆς βροχῆς, τοῦ ἀνέμου καὶ σχεδιαζομένης τινὸς ἀπαγωγῆς.

Ἡ Λουιζώνη ἔντρομος ἠθέλησε νὰ τὴν διακόψῃ.

— Ἡ γυνοῖκα αὐτὴ εἶναι τρελλὴ, λέγει, ἄφετε εἰς ἐμὲ τὴν φροντίδα νὰ τὴν περιθάλψω, ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ ἰατρός.

Ἀλλ' ὁ ζῆλος αὐτῆς οὗτος κατέστησεν αὐτὴν ὕποπτον τῇ ἡγουμένῃ, ἥτις ἀναπολοῦσα τὰς κραυγὰς τῆς προτεραίας τὴν ἄρνησιν τῆς Γαβριέλλας καὶ Λουιζώνης τοῦ νὰ συνοδεύσωσιν αὐτὴν μέχρι τῆς θύρας, ἤρξατο ἀμφιβάλλουσα περὶ τῆς ἀληθείας.

— Ὄχι, δεσποσύνη, λέγει, ἡ ἀδελφὴ Θηρεσία δὲν εἶναι τρελλή. Εἶναι ὑπέρπολυ διορατικὴ, μέλλω δὲ νὰ εἰδοποιήσω τὸν κ. δὲ-Χενεβὲρ περὶ πάντων τῶν συμβαινόντων.

— Πράξατε κατὰ τὸ δοκοῦν, φιλτάτη μοι θεία, ἀπεκρίνατο ψυχρῶς ἡ Γαβριέλλα.

Εἰ δέον ὁμολογῆσαι τὴν ἀλήθειαν, ἡ καρδία αὐτῆς ἔπαλλε. Βλέπουσα τὰ σχέδια αὐτῆς ἀποκαλυπτόμενα ἐπτοεῖτο τὴν ἐπάνοδον τοῦ πατρός της. Πλὴν οὐδὲν ἀπέδειξεν, ἐφάνη δὲ μὴ παρατηροῦσα, ἢ ἀδιαφοροῦσα διὰ τὰς ὑπονοίας τῆς ἡγουμένης.

Αὕτη ἔσπευσε νὰ γράψῃ τῷ κ. δὲ-Χενεβὲρ τὸ ἑξῆς γραμμάτιον:

«*Φιλτατέ μοι ἐξάδελφε,*

Ἅμα τῇ παραλαβῇ τῆς παρούσης, ἐπανέλθετε ἀντὶ πάσης θυσίας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ κ. δὲ-Σαρραζίνου. Συμβαίνει τι ἔκτακτον, ἴσως ἀπαγωγή τις. Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἡ Γαβριέλλα διατελεῖ ξένη εἰς τὰς μηχανορραφίας ταύτας, ἀλλ' ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ εἶναι ἱκανὸς νὰ πράξῃ τὰ πάντα. Πρὸ παντὸς ἔχετε μεθ' ὑμῶν ὅπλα».

Εἶτα διέταξε νὰ ἐμφανισθῇ ὁ Ἰωάννης. Οὗτος προειδοποιηθεὶς ὑπὸ τῆς Λουιζώνης ἔλαβεν ἁπάσας τὰς προφυλάξεις, προσποιούμενος δὲ ἄγνοιαν ἔσπευσεν ἀμέσως εἰς τὸ δωμάτιον τῆς προσβυτέρας.

— Ἰωάννη, λέγει ἡ ἡγουμένη, δύναμαι νὰ βασισθῶ εἰς σέ;

— Τὸ αἷμα καὶ ἡ ζωή μου, κυρία, εἰς ὑμᾶς ἀνήκουσιν.

— Εἶσαι ἀνδρεῖος;

— Κυρία, λέγει ὁ Ἰωάννης, ὀρθούμενος ὑπερηφάνως, πολὺν καιρὸν ὑπηρέτησα . . . .

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ἡγουμένη ἔκπληκτος ἐφαίνετο μικρὸν δυσπιστοῦσα,

— . . . Εἰς τοὺς μισθοφόρους τῆς καθεδρικῆς ἐκκλησίας τῆς Βούργης, προσέθετο, λαβὼν ἦθος ὑποκριτοῦ, καὶ ἐὰν δὲν ἀπεφάσιζον νὰ παραιτηθῶ σήμερον θὰ ἤμην κανδηλάπτης. Φαντασθῆτε, κυρία, ὅτι ὁ κ. ἀββᾶς δὲ-Βὼ, ἀντιπρόσωπος τῆς αὐ-

τοῦ πανιερότητος τοῦ ἀρχιεπισκόπου, μὲ ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του καί . . .

— Καλά, λέγει ἡ πρεσβυτέρα, θὰ μοὶ διηγηθῇς τὴν ἱστορίαν ταύτην ἄλλην ἡμέραν. Εἰξεύρεις ἀνάγνωσιν ;

Ἐνταῦθα ὁ Ἰωάννης μικρὸν ἐδίστασε φοβούμενος μήτοι διὰ τῶν γνώσεών του διεγείρῃ τὰς ὑπονοίας τῆς πρεσβυτέρας.

— Κυρία, λέγει, ἀναξέων τὸ οὗς μετά τινος ἀμηχανίας· δι' ἄνθρωπον, ὅστις ἠξεύρει νὰ ἀναγινώσκῃ, δὲν γνωρίζω ἀνάγνωσιν, ἀλλὰ δι' ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος γνωρίζει ἀνάγνωσιν, δὲν εἰξεύρω νὰ ἀναγινώσκω· ἀλλ' ἐὰν γένηται λόγος περὶ ἀναγνώσεως χειρογράφου, δὲν εἰξεύρω νὰ ἀναγινώσκω.

— Καλά, διενοήθη ἡ ἡγουμένη, ταχυδρόμος μόνον μοὶ χρειάζεται.

Λάβε τὸ ἄλογον τοῦ ξυλουργοῦ, λέγει· θὰ φέρῃς τὸ γραμμάτιον τοῦτο εἰς τὸν κ. κόμητα δὲ-Χενεβὲρ, εἰς τὸν πύργον τῆς Βιλλεφόρτης. Σᾶς ὑπόσχομαι ἐν ὀνόματί του δύο λουδοβίκεια.

— Ὦ ! κυρία, ἐφώνησεν ὁ Ἰωάννης μετ' ἐκστάσεως· δύο λουδοβίκεια !

Ἀλλ' ἀπέναντι τῆς ἀμοιβῆς ταύτης θὰ βαδίσω πεζῇ ἀπ' ἐδὼ ἕως εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καθὼς δὲ λέγουσιν εἶναι ἑκατὸν πενῆντα λεῦγαι ἕως ἐκεῖ.

Ἡ ἀρνητικὴ προσποίησις τοῦ Ἰωάννου ὤφειλε νὰ ἀπατήσῃ τὴν πρεσβυτέραν· οὕτως οὐδεμίαν αὕτη συνέλαβεν ὑπόνοιαν. Ἐξερχόμενος συνήντησε τὴν Λουιζώνην, ἥτις ἀνέμενεν αὐτὸν ἀνυπομόνως ἐν τῷ διαδρόμῳ.

— Ἀγαπητή μοι, λέγει, ἐναγκαλισθεὶς ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῆς, τὰ πάντα ἀνεκαλύφθησαν. Πρέπει νὰ σπεύσωμεν, εἰ δὲ μὴ ἄλλως ἐγὼ εἶμαι γιὰ κρέμασμα, καὶ σὺ γιὰ τὸ φρενοκομεῖον μέχρι θανάτου. Αὐτὸ τὸ γραμμάτιον εἶναι διὰ τὸν γέρω-Χενεβέρ. Θὰ τὸ δώσω εἰς τὸν κ. βαρῶνον δὲ-Περεδούρ. Ἴσως ἀπόψε σᾶς ἐγκλείσωσι. Κόψατε τὰ σινδόνιά σας εἰς λωρίδας, δέσατέ τας καὶ στερεῶς θέσατε αὐτὰς ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἡμεῖς θὰ σᾶς περιμένωμεν κάτωθεν μὲ τὴν λέμβον. Ἐὰν φοβῆσθε, τὰ πάντα εἶναι χαμένα, ἐὰν δὲ πάλιν ἔχητε θάρρος τὰ πάντα ἐσώθησαν.

Εἶτα ἐξελθὼν ἔσπευσε καὶ προσποιούμενος ὅτι φέρει τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν γέροντα δὲ-Χενεβὲρ μετέβη πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Ρεναίου, μεθ' οὗ ἔδει νὰ συνεννοηθῇ περὶ τῶν μέσων τῆς ἀπαγωγῆς τῶν δύο αἰχμαλώτων.

Τὸ δυσχερέστερον ἦν ἡ προμήθεια ἵππων. Εἰς μικρὸν χωρίον δὲν εὑρίσκει τις εὐκόλως τέσσαρας ἵππους. Οἱ χωρικοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πορεύονται σχεδὸν πεζῇ, καὶ ἐν τούτοις ὁ ἵππος τοῦ ξυλουργοῦ καὶ τοῦ Ρεναίου δὲν ἐξήρκουν.

— Ἡ Λουϊζώνη καὶ ἐγὼ θὰ βαδίσωμεν πεζοί, λέγει ὁ ἀτρόμητος Ἰωάννης.

— Ὄχι, ὑπέλαβεν ὁ Ρεναῖος διὰ σταθερᾶς φωνῆς. Δὲν θὰ ἐβράδυνον νὰ σᾶς προφθάσωσιν. Χρεωστοῦμεν νὰ συμμερισθῶμεν τόσῳ τὴν σωτηρίαν ὅσῳ καὶ τὸν κίνδυνον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ἀξιωματικέ μου, εἶπεν ὁ Ἰωάννης, δὲν ἤλπιζον ὀλιγώτερον ἀπὸ ὑμᾶς. Ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἀπαιτεῖται νὰ εὕρωμεν καὶ τρίτον ἄλογον διὰ νὰ ἱππεύσω ἐγὼ θέτων ὄπισθέν μου τὴν Λουιζώνην.

Πάραυτα ἐφάνη κατειλημμένος ὑπό τινος σκέψεως.

— Περιμείνατέ με ἐδὼ, λέγει, ἐγὼ θὰ ἐξοικονομήσω τὰ πάντα. Δότε μοι ἑκατὸν λουδοβίκεια, καὶ ἐὰν πρὸ τῆς ἑσπέρας δὲν σᾶς φέρω ἓν ἄλογον, ἂς κρεμασθῶ.

— Ἐνθυμήθητι, λέγει ὁ Ρεναῖος, δίδων αὐτῷ τὸ βαλάντιόν

του, ὅτι τώρα εἶναι τρίτη ὥρα, καὶ δὲν σοὶ μένουσι πλέον παρὰ τέσσαρες μόνον ὧραι τῆς ἡμέρας, πρέπει δὲ νὰ εὕρῃς τὸν περ οὗ ὁ λόγος ἵππον πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ἄνευ τούτου, ἡ ἐπιχείρησίς μας θὰ ἀποτύχῃ, αὔριον δὲ ἴσως εἰδοποιήσωσι τὸν κ. δὲ-Χενεβέρ.

— Καλά, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης, θὰ ἐνθυμηθῶ τὰ πάντα. Σεῖς, μείνατε κεκρυμμένος ἐντὸς τοῦ δάσους καὶ περιμείνατέ με περὶ τὴν ἐννάτην ὥραν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔπληξε τὸν ἵππον του, ὅστις ἤρξατο καλπάζων διὰ τῶν ἀγρῶν, ἀφεὶς δὲ κατὰ μέρος τὴν δημοσίαν ὁδὸν ἐγένετο ἀφανὴς ὄπισθεν τῶν φαράγγων.

Πρὶν ἢ ἀφηγηθῶμεν τὰ ἑπόμενα, καλὸν ἐστὶν τὸ ὑπενθυμίσαι τῷ ἀναγνώστῃ ὅτι ὁ Ἰωάννης ἦν ἀνὴρ πεπειραμένος, ὅτι ἐπολέμησεν εἰς Γερμανίαν ὑπὸ τὸν στρατάρχην δὲ-Ρισελιέ, ὅτι οἱ στρατιῶται ἀπεκάλουν αὐτόν: *ἀτρόμητον* καὶ ὅτι πολλαὶ πράξεις ἐφαίνοντο αὐτῷ ἀδιάφοροι, αἵτινες ἴσως παρ' ἄλλοις θὰ διήγειρον τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος.

Ἀκολουθῶν τὴν κλιτὺν τῆς φάραγγος διῆλθεν ἐγγὺς τῆς πηγῆς τοῦ ρύακος τοῦ Βώζη, ἀγνώστου τοῖς γεωγράφοις, ἀλλ' ἀξίου τοῦ θαυμασμοῦ ἐκείνων οἵτινες ἀγαπῶσι τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως. Ἀκολούθως ἀνελθὼν κοπιωδῶς τὴν ἑτέραν κλιτὺν καὶ ἀφικόμενος σχεδὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεταξὺ Φελλετίνης καὶ Ὠβυσσῶν ὁδοῦ ἀφίππευσε καὶ προσδέσας τὸν ἵππον του εἰς θάμνον ἐκάθισεν ἐπὶ λοφίσκου καὶ περιέμενε μεθ' ὑπομονῆς.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ ὁδοὶ τῆς Γαλλίας δὲν ἐσυχνάζοντο ποσῶς ὡς σήμερον· διὸ ὁ Ἰωάννης ἠναγκάσθη νὰ περιμένῃ ἐπὶ μακρόν. Δύο ἢ τρεῖς χωρικοί, εἷς δασοφύλαξ καὶ μία γυνὴ διῆλθον ἀλληλοδιαδόχως. Ἀλλὰ πάντες οἱ ταξιδιῶται οὗτοι ἦσαν πεζοί, ὁ δὲ Ἰωάννης οὐδεμίαν παρ' αὐτῶν ἠδύνατο

νὰ πορισθῇ ὠφέλειαν. Ἐν τέλει ἀκούσας μακρόθεν τὸ βαρὺ κάλπασμα ἵππου διέκρινεν ἱερέα προχωροῦντα πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναγινώσκοντα τὴν σύνοψίν του.

Πάραυτα ὁ Ἰωάννης ἠγέρθη μεταβὰς εἰς συνάντησιν μετ' ἀδιαφορίας.

Ἅμα πλησιάσας αὐτὸν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀκουσθῇ:

— Καλὴ ἡμέρα, κύριε ἀββᾶ, τῷ λέγει.

— Καλὴ ἡμέρα, τέκνον μου, ἀπεκρίνατο ὁ ἀββᾶς ὑψῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ κλείσας τὴν σύνοψίν του.

— Ὁ καιρὸς εἶναι λαμπρὸς σήμερον, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰωάννης προσεγγίζων πάντοτε.

Ὁ τρόπος οὗτος τοῦ Ἰωάννου ἐξέπληξε τὸν ταξιδιώτην, ὅστις ἤρξατο παρατηρῶν αὐτὸν δι' ὕφους ὑπόπτου.

Ἄλλως ὁ ἱερεὺς ἦν καλοκάγαθος, εὔσαρκος καὶ παχὺς μὴ ἐλπίζων σχεδὸν νὰ συναντήσῃ παραπλήσιόν τι καθ' ὁδόν. Ἐν τούτοις ἐνόμισεν ὅτι ἐχρεώστει νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι εἶχε βρέξει καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ὅτι θὰ ἔβρεχεν ἴσως ὡσαύτως τὴν προσεχῆ νύκτα.

Ὁ Ἰωάννης δέκα βήματα μόνον εὑρίσκετο μακρὰν αὐτοῦ.

— Βλέπω ὅτι ἔχετε πολὺ καλὸν ἄλογον, κύριε ἀββᾶ, λέγει ὡσαύτως ὁ Ἰωάννης δι' ὕφους εἰδήμονος.

Ταῦτα ὁ ἀββᾶς ἀκούσας δὲν ἀμφέβαλλε πλέον ὅτι ἐνέπεσεν εἰς χεῖρας λῃστοῦ· διὸ ἔσπευσε νὰ στρέψῃ τὸν ἵππον του πρὸς τὸ μέρος τῆς Φελλετίνης πλήξας σφοδρῶς τὰ πλευρὰ αὐτοῦ διὰ τῶν πτερνιστήρων. Τὸ δυστυχὲς ζῷον ἠθέλησε νὰ ὁρμήσῃ, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ταχύτερος ἀστραπῆς ἐξαγαγὼν τοῦ θύλακός του πιστόλιον καὶ ἐγείρας τὴν σκανδάλην ἐσκόπευσε τὸν ἀββᾶν.

— Ἓν βῆμα περισσότερον, λέγει δι' ἠχηρᾶς φωνῆς, καὶ πίπτεις νεκρός!

Ἐπὶ τῇ κραυγῇ ταύτῃ ὁ ἱερεὺς ἔσυρε τὰς ἡνίας οὕτωσὶ σφοδρῶς, ὥστε τοῦ ἵππου ἀνορθωθέντος ἐπὶ τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν, ὁ ἱππεὺς ἔπεσε χαμαὶ μετὰ πατάγου.

— Ἆχ! κύριε ἀββᾶ, λέγει ὁ Ἰωάννης περιλύπως· πόσον λυποῦμαι διὰ τὸ δυσάρεστον τοῦτο συμβάν!

Καὶ ἔσπευσε νὰ ἐγείρῃ αὐτόν.

— Δὲν ἐκτυπήσατε; ἐξηκολούθησεν.

— Ἀποσύρθητι, λῃστά, ἀπεκρίνατο ὁ ἀββᾶς, καὶ μὴ ἐγγίσῃς τὸν λειτουργὸν τοῦ Κυρίου!

— Δὲν ἐθραύσατε τὴν κνήμην σας;

— Ὄχι, κακόμοιρε!

— Οὔτε τὸ πόδι σας;

— Ἄφες με νὰ ἱππεύσω, ἄθλιε! εἶπεν ὁ ἀββᾶς.

— Κύριε, ὑπέλαβεν ὁ Ἰωάννης, ἐπειδὴ οὐδὲν δυστύχημα σᾶς συνέβη, ἂς συνδιαλεχθῶμεν ἡσύχως καὶ ἄνευ δυσαρεσκείας.

Καὶ συγχρόνως ἐδράξατο τῶν ἡνιῶν τοῦ ἵππου.

— Εἰξεύρεις ὅτι, λέγει ὁ ἀββᾶς, ἐπισύρεις τὴν ὀργὴν τοῦ Ὑψίστου ὑψῶν χεῖρα ἐναντίον ἱερέως;

— Κύριε, ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης, δὲν ὑψῶ χεῖρα ἐναντίον σας. Σᾶς παρεκάλεσα νὰ μὲ περιμένητε, διότι εἶχον νὰ σᾶς προτείνω δοσοληψίαν τινά. Ἠρνήθητε· σᾶς ἐσκόπευσα, ἀλλὰ καὶ σεῖς ὁ ἴδιος βλέπετε ὅτι τὸ πιστόλιον εἶναι κενόν. Τρανὴ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δὲν ἠδυνάμην οὔτε ἤθελον νὰ σᾶς κακοποιήσω.

— Τότε λοιπὸν τί ζητεῖς ἀπὸ ἐμέ;

— Κύριε, λέγει ὁ Ἰωάννης, τί ἀξίαν ἔχει τὸ ἄλογόν σας;

— Τὸ ἄλογόν μου δὲν εἶναι διὰ πώλημα.

— Ναὶ μέν, ἀλλ' εἶχον ἀνάγκην νὰ τὸ ἀγοράσω. Πόσα ἀξίζει; τριάντα σκοῦδα;

— Τριάντα σκοῦδα; εὐήθη! Ἐγὼ ἠρνήθην ὁπόταν μοὶ προσέφερον περισσοτέρας ἀπὸ πεντήκοντα πιστόλας!

— Καλά! σᾶς πιστεύω ἐπὶ τῷ λόγῳ σας, καὶ τὸ ἀγοράζω εἰς αὐτὴν τὴν τιμήν!

— Σοὶ λέγω ὅτι δὲν εἶναι διὰ πώλημα, καὶ ἐὰν ἤθελον νὰ τὸ πωλήσω, δὲν θὰ τὸ ἔδιδον εἰς ἄνθρωπον 'σὰν ἐσέ.

— Ἄ! κύριε, μὴ μὲ προσβάλλεις, ἡ θρησκεία ἀντίκειται εἰς τοῦτο. Ἄλλως δὲ δὲν τὸ ἀγοράζω διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ δι' ἕνα εὐπατρίδην φίλον μου.

— Κανένα λῃσταρχον, ὡσὰν ἐσέ, ἀναμφιβόλως; εἶπεν ὁ ἀββᾶς.

— Εὐγενὴς ἢ ὄχι, λέγει ὁ Ἰωάννης (καὶ σᾶς ἐγγυῶμαι ὅτι εἶναι εὐγενὴς ὅσῳ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς), ὁ φίλος μου ἔχει ἀνάγκην τοῦ ἵππου σου, καὶ τὸν ἀγοράζω ἐπ' ὀνόματί του. Ὁ ἵππος σας ἀξίζει πενῆντα πιστόλας; Ἐγὼ σᾶς δίδω πεντήκοντα λουδοβίκεια, δηλαδὴ τιμὴν τριπλασίαν καὶ τὸν λαμβάνω.

— Ἄθλιε! λέγει ὁ ἱερεύς, εἶσαι γιὰ κρέμασμα!

— Καλά! λοιπὸν θέλετε δέκα λουδοβίκεια περισσότερον· ἰδοὺ σοὶ τὰ δίδω! δηλαδὴ σὲ πληρώνω καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἐφιππίου καὶ τοῦ χαλινοῦ. Τώρα, κύριε ἀββᾶ, λάβε τὸ δισσάκιόν σου, καὶ, καλὴ νύκτα. Ὁ πρῶτος πτωχὸς διάβολος ὅστις θὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ τὸν δρόμον θὰ λάβῃ τὴν καλωσύνην νὰ φέρῃ τὰς ἀποσκευάς σου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ὑμᾶς, ὁ περίπατος εἶναι ὑγιεινὸς τὸν σεπτέμβριον. Οἱ μεγάλοι καύσωνες ἀπέρασαν καὶ πολλάκις ἤκουσα τοὺς ἰατροὺς νὰ λέγουν ὅτι ἡ γύμνασις εἶναι καλὴ διὰ τὴν χώνευσιν, ὑγίαινε, κύριε ἀββᾶ. Δὲν σᾶς λέγω καλὴν ἐντάμωσιν.

— Κρημνίσου, 'στὸ διάβολο! ἀπεκρίνατο ὁ ἀββᾶς λαβὼν τὴν ἀντίθετον διεύθυνσιν καὶ λησμονῶν τὸ δυσάρεστον τοῦτο γεγονός, χάριν τῆς γενομένης δοσοληψίας.

Ὁ Ἰωάννης ἵππευσεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του καὶ ὁδηγῶν τὸν

ἕτερον ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ ἔλαβε τὴν εἰς Βλεσσὰκ ἄγουσαν, ἔνθα ὁ Ρεναῖος δὲ-Περεδοὺρ περιέμενεν αὐτὸν ἀνυπομόνως.

— Τώρα, κύριε, τῷ λέγει δεικνύων αὐτῷ τὴν κατάκτησίν του, δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ ὑποχωρήσωμεν, διότι τὸ συμβὰν τοῦ ἱερέως μέλλει νὰ προξενήσῃ κρότον εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐξάπαντος ἡ ἀστυνομία θὰ μᾶς καταδιώξῃ.

Ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἠπατᾶτο, ὡς περαιτέρω θέλομεν ἰδεῖ.

ΙΕ'.

Πῶς ὁ Ἐφημέριος τῆς Φελλετίνης ἀπολέσας τὸ γεῦμά του εὗρε δεῖπνον ἔτι προτιμότερον.

Ὁ ἱερεὺς παρὰ τοῦ ὁποίου ὁ Ἰωάννης πρὸ ὀλίγου ἠγόρασε τοσούτῳ ἀποτόμως τὸν ἵππον του ἦν αὐτὸς ὁ ἐφημέριος τῆς Φελλετίνης, ὅστις μετέβαινε πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ συναδέλφου του εἰς Ὠβυσσώνην. Ἐπειδὴ ἤλπιζε νὰ δειπνήσῃ καὶ κοιμηθῇ παρ' αὐτῷ, τὸ ὀψοφυλάκιόν του ἦν κενὸν, εἰς ἄκρον δὲ ἐξεπλάγη ἡ ὑπηρέτριά του ἰδοῦσα αὐτὸν ἐπανακάμπτοντα πεζῇ καὶ φέροντα τὸ δισάκκιόν του.

— Ἆχ! ἅγιε ἐφημέριε, λέγει, τί σᾶς συνέβη; Μήτοι ὁ Κοκκώτης (1) ἀφηνίασεν; Μήπως σᾶς ἔρριψε κάτω; ὁ χιτών σας εἶναι καταλασπωμένος!

— Μανώνη, λέγει ὁ ἐφημέριος, πρὸ παντὸς ἄλλου δός μοι ἓν ποτήριον κρασιοῦ. Δὲν ἀντέχω πλέον. Ἆχ! ὁ λῃστὴς ἀκριβὰ θὰ τὸ πληρώσῃ!

(1) (Σ. Μ.) Ὄνομα τοῦ ἵππου τοῦ ἐφημερίου.

— Ποῖος λῃστής, κύριε ἀββᾶ; Τί σᾶς ἔκαμαν; Μήπως εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι λῃσταὶ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ εἰς τὰς λεωφόρους; Πολλάκις τὸ εἶπον, ὅτι ὁ κὺρ ἀστυνόμος μας εἰς τίποτε δὲν εἶναι ἱκανὸς, ἀπερνᾷ ὁλοκλήρους ἡμέρας χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του, ἀντὶ νὰ ἐπαγρυπνῇ καὶ διατηρῇ τὴν τάξιν καταδιώκων τοὺς λῃστὰς καὶ τοὺς δολοφόνους.

Ὁ ἐφημέριος ἀφηγηθεὶς τὸ γεγονὸς ἐζήτησε τὸ δεῖπνόν του.

Ἡ Μανώνη ἀνυπόμονος νὰ ἐξέλθῃ καὶ διηγηθῇ τὸ συμβὰν εἰς πάντας τοὺς γείτονας ὑπερεχάρη εὑροῦσα εὐκαιρίαν νὰ ἐξέλθῃ.

— Εἰξεύρετε, κύριε, λέγει, ὅτι δὲν ἔχομεν τίποτε εἰς τὸ ἐρμάριον, καὶ θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ὑπάγω εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ «Χρυσοῦ Φασιανοῦ» διὰ νὰ ζητήσω τι φαγητόν; παρὰ τῇ κυρίᾳ Ρεμπωβέρ;

Τὰ διακεκριμένα πρόσωπα γινώσκουσι κάλλιστα τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ «Χρυσοῦ Φασιανοῦ» εἰς Φελλετίνην. Πάντες οἱ κοιλιόδουλοι τῶν πέριξ καὶ τὰ λαμπρὰ γεύματα ἀγαπῶντες ἐν αὐτῷ δίδουσι συνέντευξιν ἀπὸ τῆς πέμπτης μέχρι τῆς ἕκτης ὥρας. Οἱ τρῶκται τοῦ Κρεύσου καὶ τῆς Ροζέλλης, οἱ λαγωοὶ τῆς Γεντούης, αἱ πέρδικες τοῦ ὄρους, πᾶν ὅ,τι πλέει, τρέχει καὶ πετᾷ παρέχουσι τῷ ταξειδιώτῃ ἐξαίρετον γεῦμα. Ἡ μαγειρικὴ τοῦ τελευταίου αἰῶνος τοσούτῳ ἀνωτέρα τῆς ἡμετέρας, ἥντινα πρό τινων ἐτῶν διέφθειραν διὰ τῆς ἀναμίξεως παντοειδῶν κρεάτων ἡμιεψημένων, προήχθη ἐν τοῖς μαγειρείοις τῆς κυρίας Ρεμπωβὲρ εἰς βαθμὸν ἀξιοπαρατήρητον.

Ἡ γυνὴ αὕτη ἀρχαία μάγειρος τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Ποατιὲ ἀπῆλαυε καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν δικαίας φήμης. Ψητοπωλήτρια ἀρκούντως συνήθης (Εἰξεύρετε τὴν κοινὴν παροιμίαν: *Γίνεταί τις μάγειρος, ἀλλὰ γεννᾶται ψητοπώλης*). Ὑπερεῖχε θαυμάσια ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν καρυκευμάτων. Ὁ κλῆρος καὶ

οἱ εὐγενεῖς τῶν πέριξ δικαίως ἐκτιμῶντες τὴν μαγειρικὴν αὐτῆς τέχνην σπανίως παρημέλουν νὰ δειπνήσωσι παρὰ τῇ κυρίᾳ Ρεμπωβὲρ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀγορᾶς.

Τὴν ἑσπέραν λοιπὸν ἐκείνην, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ἡ τοῦ ἐφημερίου ὑπηρέτρια εἰσῆλθεν, ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἐπησχολεῖτο μεγάλως. Πανταχοῦ ἔβλεπον ἐπὶ τῶν τραπεζῶν ζυμαρικὰ ἐκ κρέατος καὶ ὀπωρῶν, ἐπὶ τῆς πυρᾶς πολλὰς παντὸς μεγέθους χύτρας, καὶ ἀπὸ τῆς ἀγκυρίδος ἀνηρτημένους λαγωοὺς, δορκάδας καὶ κάπρους. Λαμπρὰ ὀσμὴ εὐωδίαζε τὸν ἀέρα, καὶ ἐξικνουμένη μέχρι τῆς ὁδοῦ διήγειρε τὴν ὄρεξιν τῶν διαβατῶν.

Ἡ Μανώνη ἰδοῦσα τὰς προπαρασκευὰς ταύτας ἐπεθύμησεν ἀμέσως νὰ μάθῃ ποῖος μέγας κύριος ἔμελλε νὰ γευματίσῃ παρὰ τῇ κυρίᾳ Ρεμπωβέρ. Ἀλλὰ μόλις ἤνοιξε τὸ στόμα της διὰ νὰ τὴν ἐρωτήσῃ, αὕτη διακόψασα αὐτήν :

— Μὲ συγχωρεῖς, ἀγαπητή μοι Μανώνη, τῇ λέγει. Σήμερον δὲν ἔχω καιρὸν νὰ ὁμιλήσω. Πρέπει νὰ προετοιμάσω τὸ γεῦμα τῶν εὐγενῶν τούτων.

— Ποίων εὐγενῶν ; ἠρώτησεν ἡ Μανώνη, πληγεῖσά πως ὑπὸ τῆς τοσούτῳ ἱπποτικῆς ταύτης ὑποδοχῆς.

— Ἐν πρώτοις ὑπάρχει, λέγει ἡ ξενοδόχος, ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ, ἔπειτα ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος, ὁ κ. δὲ-Λιμοῦ Βαρβαντὰν καὶ ὁ ἀδελφός του δὲ-Βαρβαντὰν δελὰ-Βορέιλ, ἔπειτα τρεῖς ἢ τέσσαρες ἄλλοι εὐγενεῖς, τῶν ὁποίων δὲν εἰξεύρω τὰ ὀνόματα.

— Ὁ κ. δὲ-Περεδοὺρ ἴσως ; ἠρώτησεν ἡ Μανώνη.

— Δὲν γνωρίζεις λοιπὸν, ὑπέλαβεν ἡ ξενοδόχος, εὐτυχὴς ἀναγγέλλουσα εἴδησίν τινα, ὅτι ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἦλθεν εἰς ῥῆξιν μέχρι θανάτου μὲ τοὺς κ. κ. δὲ-Περεδοὺρ πατέρα καὶ υἱόν, καὶ ὅτι ὁ γάμος τῆς δεσποσύνης Γαβριέλλας ἐναυάγησεν. Περίεργον πῶς νὰ μὴ τὸ μάθῃς, φιλτάτη Μανώνη.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἀφῄρεσε τὸ σκέπασμα χύτρας ἐν ᾗ ἔβραζεν ἐπὶ ὀλίγης πυρᾶς, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης, ὁλόκληρον τεμάχιον κάπρου, ἔβύθισεν ἐντὸς ταύτης τὸ κοχλιάριον, ἐγεύσατο τοῦ καρυκεύματος, εἶτα δὲ ῥίψασα ἐντὸς ὀλίγον ἅλας, πέπερι καὶ θύμον, ἐκάλυψεν ἐκ νέου τὴν χύτραν, θεῖσα εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν τὸ κοχλιάριον. Ἀκολούθως μετὰ θριαμβευτικοῦ ὕφους στραφεῖσα πρὸς τὴν Μανώνην ἐστήριξε τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τῶν δυνατῶν αὐτῆς ἰσχίων.

— Θεέ μου ! λέγει τότε ἡ Μανώνη, μήπως εἰς ἐμὲ θὰ διδάξῃς τὰ νεώτερα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ γνωρίζω λεπτομερῶς ; Ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἐζήτησε νὰ φιλονεικήσῃ μὲ τὸν κ. δὲ-Περεδοὺρ, τὸν πατέρα, εἶναι πρὸ πάντων, διότι ἤθελε νὰ διαρρήξῃ τὸν γάμον τῆς θυγατρός του, χωρὶς νὰ εἰμπορέσωσι νὰ τὸν κατηγορήσωσι διὰ τοῦτο· διότι ἡ δεσποινὶς δὲ-Χενεβὲρ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν διεκήρυξεν ὅτι μὲ κανένα τρόπον δὲν ἤθελε τὸν κ. Ρεναῖον, καὶ μ' ὅλα ταῦτα ὁ νέος οὗτος εὐπατρίδης εἶναι πολὺ ὡραῖος.

— Θὰ ἰδῶμεν, λέγει ἡ κυρία Ρεμπωβὲρ, δὲν εἰξεύρομεν ἀκόμη πῶς θὰ ἀποβῇ τὸ τέλος. Γιάννη, ἀνασήκωσον αὐτὴν τὴν πάππιαν. Πέτρε, πήγαινε νὰ μαθήσῃς τὰ πτερὰ ἐκείνου τοῦ κούρκου· καὶ σὺ, Ἀντώνη, λέγει στραφεῖσα πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς,—ἄνδρα παχύσαρκον λευκὸν φέροντα σκοῦφον, τὰ πάντα παρατηροῦντα, χωρὶς οὐδὲν νὰ εἴπῃ, καὶ ὅστις ἐκάθητο εἴς τινα γωνίαν ρεμβάζων καὶ καπνίζων τὴν πίπαν του —*ἄδειασέ μας τὴν γωνιὰ*, ἔβγα ἔξω, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ μὴ ὑπάγῃς εἰς τὸ καπηλειό.

Ὁ Ἀντώνιος ἐγερθεὶς μετὰ τῆς μεγαλοπρεποῦς βραδύτητος ἐλέφαντος ἐξῆλθε χωρὶς λέξιν νὰ προφέρῃ.

Ἡ Μανώνη παρετήρησεν ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦν σπουδαῖον, καὶ

φοβουμένη μήτοι ἀποπεμφθῇ καὶ αὕτη, ὡς ὁ πτωχὸς Ἀντώνιος, ἀπεφάσισε νὰ ἐκθέσῃ τὸ αἴτιον τῆς ἐπισκέψεώς της.

— Φαντασθῆτε, ἀγαπητή μου, λέγει, ὅτι συνέβη πρὸ ὀλίγου εἰς τὸν ἅγιον ἐφημέριον συμβὰν παράδοξον.

— Ἔσπασε τὸ πόδι του; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ρεμπωβὲρ μετά τινος συμπαθείας.

— Ὤ! ὄχι, εὐτυχῶς! ἀλλὰ τὸν συνέλαβαν εἰς τὸν δρόμον, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τὸν φονεύσωσι μὲ πιστόλιον . . .

— Ἄχ! Θεέ μου!

— Ἐπὶ τέλους τοῦ ἐπῆραν τὸ ἄλογον μὲ τὸ ἐφίππιον καὶ τὸν χαλινόν . . . Τὸ ἁπλούστερον ὅμως καὶ περιεργότερον τῆς ὑποθέσεως εἶναι ὅτι τῷ ἔδωκαν ἑξήκοντα λουδοβίκεια, δηλαδὴ τὸ τριπλάσιον τῆς ἀξίας τοῦ καϋμένου Κοκκότη, ἐπειδὴ εἰς τὸ τελευταῖον πανηγύρι τὸν ἠγόρασε μόλις διὰ σαράντα πιστόλας (1).

— Ὤ τοὺς διαβολοκλέπτας! λέγει ἡ κυρία Ρεμπωβὲρ, σχεδὸν δὲν εἴξευραν τὴν τέχνην των. Ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ τοὺς συλλάβουν ἀναμφιβόλως. Τὸν Κοκκότην ὅλοι τὸν γνωρίζουν ὅτι εἶναι τοῦ ἐφημερίου μας.

— Ἀλλ' ἀκόμη δὲν ἐτελείωσα, ἐξηκολούθησεν ἡ Μανώνη. Ὁ ἐφημέριός μας ἐσκόπευε νὰ μείνῃ δύο ὁλοκλήρους ἡμέρας εἰς τοῦ ἐφημερίου τῆς Ὠβυσσώνης, εἰς τρόπον ὥστε τὸ ὀψοφυλάκιόν του εἶναι κενόν, καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω ἐὰν περισσεύῃ κἄτι τι διὰ νὰ δειπνήσῃ ἀπόψε.

— Οὔτε ἕνα κοττοπούλι, ἀγάπη μου, οὔτε αὐγὰ γιὰ νὰ ψήσω καμμιὰ *ὀμελέττα*! Ὅ,τι ἔχω ἐδῶ εἶναι διὰ τὸ δεῖπνον

(1) Ἱσπανικὸν χρυσοῦν νόμισμα ἀξίας δέκα φράγκων ὡς ἔγγιστα. Σ. Μ.

τῶν κυρίων τούτων, τοὺς ὁποίους περιμένω μετὰ τὴν ἐννάτην ὥραν. Ἀπὸ τὴν πρωΐαν εἶναι εἰς τὸ κυνήγιον, καὶ τὴν δευτέραν σχεδὸν ὥραν μοὶ ἔστειλαν τὸ κυνῆγί των μὲ διαταγὴν νὰ τὸ ἑτοιμάσω. Κυνηγοῦν εἰς τὸ δάσος τῆς Βιλλεφόρτης.

— Θεέ μου! Θεέ μου! Τί νὰ κάμω τώρα; ἐφώνησεν ἡ Μανώνη μετὰ θλίψεως. Ὁ κ. ἐφημέριος ποτὲ δὲν ἤλπιζε τοιοῦτο συμβάν! Πάντοτε ἐνόμιζεν ὅτι ἐὰν σᾶς εἰδοποιοῦμεν δύο ὥρας ἀρχήτερα . . .

— Ἐμπρός, Γιάννη, διέκοψεν ἡ ξενοδόχος διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς ἀνασήκωσες ταῖς πάππιαις; Βάλλε τὸ κοκκινόψαρο τοῦτο εἰς τὴν χύτραν, καθάρισέ το καὶ φέρε μέ το. Γιὰ ἰδέ το, Μανώνη, σὺ 'ποῦ γνωρίζεις, εἶναι περισσότερον ἀπὸ τρεῖς πόδας μακρὺ καὶ θὰ ζυγίζῃ ὀκτὼ λίτρας. Εἶναι τὸ ὡραιότερον καὶ νοστιμώτερον ψάρι τῆς ἐποχῆς.

— Τί νὰ κάμω τώρα διὰ τὸ δεῖπνον τοῦ ἐφημερίου; ἐπανελάμβανε πάντοτε ἡ Μανώνη ἔκπληκτος.

Πάραυτα πρόσωπόν τι, ὅπερ ἵστατο ὄρθιον ἐνώπιον τῆς ἑστίας, ἔχον τὰς χεῖρας ὄπισθεν τῆς ράχεως, καὶ τὸ ὁποῖον ἤκουε τὴν συνδιάλεξιν χωρὶς νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτήν, προχωρῆσαν χαριέντως λέγει τῇ Μανώνῃ:

— Νομίζω, δεσποσύνη, ὅτι ὁ κύριός μου, κ. δὲ-Σαρραζῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλε μὲ τὸ κυνήγιον, θὰ ἦτο πολὺ εὐτυχὴς, ἐὰν ὁ κ. ἐφημέριος εὐηρεστεῖτο νὰ τὸν τιμήσῃ λαμβάνων μέρος εἰς τὸ δεῖπνον, εἶμαι δὲ τόσῳ βέβαιος περὶ τούτου, ὥστε ἐγὼ ὁ ἴδιος μέλλω νὰ προσκαλέσω τὸν κ. ἐφημέριον.

Ἡ ἰδέα αὕτη, τοὺς πάντας παρηγορήσασα, ἐφάνη καταθέλγουσα τὴν Μανώνην, πλὴν χάριν τῆς τιμῆς τοῦ κυρίου της, δὲν ἠθέλησεν ἐκ τῶν προτέρων ν' ἀναλάβῃ οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν. Ἠγνόει, ἔλεγεν, ἐὰν ὁ κ. ἐφημέριος ἤθελε συγκατατεθῆ.

Ἦτο τοσούτῳ σκυθρωπός, καὶ ἡ ὑγιεία του τοσούτῳ ἀκροσφαλής! Ἄλλως δὲν ἐγνώριζε προσωπικῶς τὸν κ. δὲ-Σαρραζῖνον, καίτοι πολλάκις ἤκουσε νὰ γένηται λόγος περὶ αὐτοῦ μετ' ἐπαίνων.

— Καλά, ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, λέγει ὁ θαλαμηπόλος (διότι ἦτο ὁ τοῦ Σαρραζίνου), καὶ ὑπάγω νὰ προσκαλέσω τὸν κ. ἐφημέριον.

Οὗτος ἀσμένως ἐδέξατο τὴν πρόσκλησιν. Εἰς παραπλησίαν περίστασιν ἡ ἀνάγκη γίνεται νόμος. Καὶ, βεβαίως, προτιμότερον νὰ γευματίσῃ μετ' ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζει ἀρκούντως ἢ μετ' ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους οὐδόλως γνωρίζει, ἤ, τουθ' ὅπερ ἐστὶ χεῖρον, νὰ μὴ γευματίσῃ ποσῶς. Ὡς ἐκ περισσοῦ, πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς εὐαρεσκείας του ἀπεφάσισε νὰ συμπαραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς ἢ τέσσαρας φιάλας οἴνου τοῦ Κλὼ-Βουζώ, ἑκατὸν ἐτῶν ὡς διεβεβαίωσεν αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Κλουνύ, ὁ ἀρχαῖος αὐτοῦ συμμαθητὴς ἐν τῷ κολλεγίῳ δ' Ἀρκοὺρ, ὅστις εἶχε δωρήσει εἰς αὐτὸν ταύτας. Ἡ αὐστηρὰ λοιπὸν ἐθιμοτυπία τῷ ἐπέτρεπε νὰ δεχθῇ τὴν πρόσκλησιν ταύτην, ἥτις ὑπὸ θαλαμηπόλου γενομένη δὲν παρίστα ἅπαντας τοὺς παραδεδεγμένους τύπους προσκλήσεως.

Πάντων λοιπὸν οὕτωσὶ κανονισθέντων, ἡ Μανώνη προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας της τῇ κυρίᾳ Διβωσὲρ, ἥτις ἀσμένως ἐδέξατο ταύτας, περὶ δὲ τὴν ὀγδόην καὶ ἡμίσειαν ὥραν μέγας θόρυβος κυνῶν καὶ ἵππων ἠκούσθη πρὸς τὸ μέρος τοῦ προαστείου Βωμὸν ἀναγγέλλων τὴν ἄφιξιν τῶν εὐπατριδῶν.

Τούτων προηγοῦντο καλπάζοντες, μεθ' ὅλην τὴν μεγάλην κλίσιν τοῦ ἐδάφους, ὁ κ. κόμης δὲ-Χενεβὲρ καὶ ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος. Κεντώμενοι ὑπὸ τῆς πείνης ἵπποι καὶ ἄνδρες διήρχοντο, δίκην στροβίλου, ὑπὸ τὰ παράθυρα τῶν ἐκπεπληγμένων κατοίκων τῆς Φελλετίνης, πλεῖσται δὲ νεάνιδες ἀνοίγουσαι τὰ παράθυρά των ἐνεφανίζοντο περιβεβλημέναι δι' ἐσωκαρδίου, διότι κατὰ τοὺς εὐτυχεῖς ἐκείνους χρόνους πάντες οἱ τίμιοι ἄνθρωποι ἐκοιμῶντο καὶ ἠγείροντο σὺν τῇ δύσει καὶ τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου. Ἀλλ' ἡ νὺξ ἔκρυπτεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ταξειδιωτῶν τὰ ἐσωκάρδια καὶ τοὺς ὤμους, τοὺς ὁποίους ἐκάλυπτεν.

Ὁ ὁρμητικὸς στρόβιλος τῶν κυνηγῶν κατῆλθεν ἐνώπιον τῆς θύρας τοῦ «Χρυσοῦ Φασιανοῦ». Οἱ ὑπηρέται ὡδήγησαν τοὺς κύνας καὶ τοὺς ἵππους· οἱ εὐγενεῖς εἰσελθόντες ἐν τῷ μαγειρείῳ διέταξαν νὰ στεγνώσωσι τὰ ὑποδήματά των εἰς τὸ πῦρ, ἀκολούθως δὲ μεταβάντες ἐκάθησαν εἰς τὸ ἑστιατόριον, ὅτε παρουσιάσθη ὁ ἐφημέριος.

Ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος προειδοποιηθεὶς ἤδη ὑπὸ τοῦ θαλαμηπόλου του προύχώρησεν ἐπιχαρίτως ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἀνενέωσε τὴν πρόσκλησιν τοσούτῳ φιλοφρόνως, ὥστε ὁ ἀββᾶς ἐνόμισεν ὅτι ἄνευ αὐτοῦ ἡ ἑορτὴ ἤθελεν εἶσθαι ἀτελής.

— Ἐμπρὸς, εἰς τὴν τράπεζαν, κύριε ἐφημέριε, λέγει χαριέντως ὁ κ. δὲ Χενεβέρ· ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ὡς πρεσβύτεροι θὰ καταλάβωμεν τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν ἐν τῇ τραπέζῃ εἰς ἣν θὰ καθήσωσι καὶ οἱ κύριοι οὗτοι κατὰ τάξιν ἀναλόγως τῆς ἡλικίας των. Εἰς τὴν τράπεζαν! εἰς τὴν τράπεζαν! μὰ τὴν πίστιν μου! ἡ κοιλία μου καταβαίνει εἰς τὰ ὑποδήματά μου!... σεῖς δὲ, κύριε δὲ-Σαρραζῖνε, τί ἀναγινώσκεις λοιπὸν ἐκεῖ τόσῳ βιαστικά;

— Συγγνώμην, κύριε κόμη, ὑπέλαβεν ὁ Σαρραζῖνος, ὅστις ἤρξατο ὠχριῶν ἐλαφρῶς· εἶναι ἐπιστολὴ τοῦ πατρός μου, καί...

— Καλά! φίλε μου, εἶπεν ὁ Χενεβέρ, δὲν ἔχετε ἀνάγκην συγχωρήσεως. Καθήσατε, κύριοι.

Ὁ ἐφημέριος ἐκαθέσθη ἀπέναντι τοῦ κόμητος· οἱ λοιποὶ εὐπατρίδαι ἔλαβον μέρος τυχαίως ἢ ὡς ἐβούλοντο, ἡ δὲ θέσις τοῦ κ. δὲ-Σαρραζίνου ἔμεινε κενὴ δεξιᾷ τοῦ γέροντος Χενεβέρ.

Ἰδοὺ ἡ ἀπαισία ἐπιστολή, ἣν τινα πρὸ μικροῦ ἔλαβεν ὁ Σαρραζῖνος:

« *Παρίσιοι, τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1764.*

» *Φιλτατέ μοι Σαρραζῖνε,*

» *Ὁ εἰς Ἀμστελόδαμον ἀνταποκριτής μου ηὐτοκτόνησεν. Εἶχε διαθέσει ἅπασάν του τὴν περιουσίαν εἴς τινα κερδοσκοπίαν ἐπὶ τῶν ἱσπανικῶν ταλλήρων, ἥτις ἀπέτυγεν ὁλοσχερῶς. Τὸ πλοῖον τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῆς Περουβίας ἐναυάγησεν ἀπολεσθὲν αὐτανδρον ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Κούβας. Τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο δυστύχημα ἠνάγκασε τὸν κ. Βανδερπιρεβοὺχ νὰ πτωχεύσῃ. Ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ χάνω δύο ἑκατομμύρια καὶ πεντακοσίας χιλιάδας λιβρῶν. Τὸ ἐναπομένον μοι ἑκατομμύριον,—ἅπαξ πληρωμένων τῶν χρεῶν σου,—εἶναι ἡ προῖξ τῆς μητρός σας ἡστινος δὲν θέλει νὰ ἀπαλλοτριωθῇ ἀντὶ οὐδεμιᾶς προφάσεως. Ἰδοὺ τὶ ὑπολείπεται νὰ πράξητε.*

» *Καὶ ἂν προσέτι ἐνυμφεύθητε τὴν δεσποινίδα δὲ-Χενεβὲρ τὸ κακὸν εἶναι μικρὸν, διότι ἡ προῖξ τῆς μητρός σου πάντοτε εἰς σὲ ἀνήκει, καίτοι ὡς πρὸς τοῦτο ὀφείλεις νὰ περιμένῃς ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ δέκα χιλιάδων λιβρῶν εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦδε θὰ σοὶ δοθῇ, ἐνούμεναι τῇ περιουσίᾳ τοῦ γέροντος Χενεβὲρ θὰ σοὶ ἐπιτρέψωσι, νομίζω, νὰ ζήσῃς ἀρέτως ἀραμένων νὰ διαδεχθῇς αὐτόν. Ἀλλὰ δέον νὰ σπεύσῃς, διότι ὁ κ. δὲ-Χενεβὲρ, ὅστις χθὲς εἰσέτι ἦν ἐναντίος τῆς μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ἑνώσεώς σου, δὲν θὰ σοὶ παραχωρήσῃ τὴν χεῖρά της, ὁπόταν πληροφορηθῇ τὸ γεγονὸς τοῦ Ἀμστελοδάμου καὶ τὰς συνεπείας αὐτοῦ.*

» *Περιπλέον ἐγὼ προσποιοῦμαι τὸν ἀδιάφορον ἐδῶ εἰς Παρισίους, εἰς ἐκείνους δὲ οἵτινες μὲ συλλυποῦνται δῆθεν διὰ τὸ δυστύχημα τοῦτο, καὶ οἱ ὁποῖοι μέχρι τοῦδε ἐζηλοτύπουν τὴν περιουσίαν μου, ἐγὼ γελῶν ἀπαντῶ αὐτοῖς ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐξεκαθάρισα πάντα λογαριασμὸν μετὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ μου, καὶ ὅτι οὐδὲ ὀβολὸν μὲ χρεωστεῖ Ἀλλ' ἡ ἀλήθεια, ὡς σκέπτεσαι, δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ γίνῃ φανερά.*

» *Πρὸ ἓξ ἤδη ἑβδομάδων ἀνεχώρησας, καὶ ἐν τούτοις οὐδεμίαν σου ἐπιστολὴν ἔλαβον. Διὰ τί δὲν μοὶ γράφεις ποῦ εὑρίσκεσαι καὶ ἐὰν ὁ γάμος σου θὰ γίνῃ ἢ ὄχι! Σπεῦσον, δι' ὄνομα Θεοῦ! διότι συμφέρει τὰ πάντα νὰ κρύψωμεν ἀπὸ τὸν κ. δὲ-Χενεβέρ.*

» *Τῇ 1ῃ παρελθόντος αὐγούστου ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς κ. πρεσβυτέρας τῆς μοναῖς τοῦ Βλεσσὰκ, ἡ ὁποία οὐδὲν καλὸν μοὶ ἀναγγέλλει, καίτοι ἄλλως μεγίστην πρὸς σὲ δεικνύει εὔνοιαν, τῆς ὁποίας, διὰ τί νὰ μὴ τὸ ὁμολογήσωμεν; δὲν εἶσαι τόσῳ ἄξιος . . . . .»*

Τὸ λοιπὸν τῆς ἐπιστολῆς δὲν εἶναι ἄξιον τῆς προσοχῆς τοῦ φίλου ἀναγνώστου.

Τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἦν ἡ ὑπερβάλλουσα θλῖψις ἣν τινα προὐξένησεν εἰς τὸν δυστυχῆ Σαρραζῖνον. Εἰθισμένος ὡς ἦν εἰς τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰ πλούτη ἐπτοεῖτο τὴν πενίαν πλειότερον τοῦ θανάτου. Ἀλλ' ἐπὶ τοῖς

ἀνησύχοις βλέμμασιν ἄτινα ἤρξαντο ρίπτοντες ἐπ' αὐτοῦ οἱ συνδαιτημόνες του, ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην τῆς προσποιήσεως. Ἔτι πλειότερον ὁ νεανίας ἐπιδοκιμάσας τὴν ὀρθότητα καὶ ἀναγνωρίσας τὸ βάθος τῶν σκέψεων τοῦ γέροντος Τουρνεβρίδ· ἀπεφάσισεν ἀπ' αὐτῆς ἐκείνης τῆς ἡμέρας νὰ ταχύνῃ τὸν μετὰ τῆς Γαβριέλλας γάμον του, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν ὤφειλε νὰ συμβῇ, καθότι ἐγίνωσκε καλῶς ὅτι οὐδὲν ἐχρεώστει νὰ ἐλπίζῃ ἀπὸ τῆς μητρός του, γυναικὸς ἐλαφρᾶς, ἐγωιστρίας καὶ φιλαργύρου.

Δὲν γεννᾶται τις ἄτιμος· κατόπιν γίνεται τοιοῦτος. Τοῦτο ἔδει νὰ συμβῇ τῷ κ. δὲ-Σαρραζίνῳ. Ἀπροσδόκητον δυστύχημα ἀνέτρεπεν ἅπασας αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας περιστέλλον αὐτὸν εἰς ὑπολογισμοὺς τῶν ὁποίων ἠσθάνετο ἅπαν τὸ αἴσχος, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ ἀποφύγῃ αὐτό. Μέχρι τότε,—χωρὶς νὰ ἀγαπήσῃ ἐμπαθῶς τὴν Γαβριέλλαν,—ἡ ὡραιότης αὐτῆς, τὸ πατρικόν της ὄνομα, τὸ ἐνδοξότερον συμπάσης τῆς ἐπαρχίας, τὸ ὁποῖον ἤλπιζε νὰ διαδεχθῇ τὸ ἰδικόν του, τὸ ὑπὸ τοῦ γέροντος Τουρνεβρὶδ ὑποσχεθὲν ἑκατομμύριον, ταῦτα πάντα ἦσαν ἀρκούντως ἰσχυροὶ λόγοι ὅπως ἐπιθυμῇ τὸν γάμον τοῦτον. Περιπλέον ἀγνοῶν τὸν ἔρωτα τῆς Γαβριέλλας καὶ τοῦ Ρεναίου δὲ-Περεδοὺρ, ἐκολακεύετο, μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ αὐταρεσκείας, νὰ θριαμβεύσῃ. Ἀλλ' ἅμα λαβὼν γνῶσιν τῆς καταστροφῆς του ἀπεφάσισε νὰ νυμφευθῇ ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν δεσποινίδα δὲ-Χενεβέρ.

Ὁ κόμης, ὅσις ἐν τούτοις δὲν ἦτο μέγας παρατηρητὴς, ἐμάντευσεν ὅτι ὁ ξενιτευόμενός του ἔλαβε δυσάρεστόν τινα εἴδησιν καὶ προσεπάθησε νὰ φαιδρύνῃ αὐτόν.

— Ἐλπίζω, λέγει, ὅτι ὁ κ. δὲ-Τουρνεβρὶδ ἔχει καλῶς.

— Ὁ πατήρ μου; εἶπεν ὁ δὲ-Σαρραζῖνος δι' ὕφους ρεμβώδους. Μάλιστα, κάλλιστα, σᾶς εὐχαριστῶ.

— Καὶ ἡ κυρία μήτηρ σας;

— Καὶ ἡ μήτηρ μου ὡσαύτως . . .

— Τότε λοιπὸν καθήσατε. Πρὸ ὀλίγου ἐσήκωσαν τὸν ζωμόν.

— Κύριε κόμη, λέγει ὁ ἀββᾶς, ἡ τράπεζα δὲν εἶναι ἐνοικιασμένη, καὶ μάλιστα, καθὼς ἔλεγεν ὁ κ. ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῶν Ρεκολλαί, ἀνὴρ σώφρων καὶ σεβάσμιος, ποτὲ δὲν γηράσκουν εἰς τὴν τράπεζαν.

Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐφάνη εἰς πάντας τοὺς συνδαιτημόνας ἄξιον τοῦ σοφοῦ Ἀριστοτέλους. Ὡς ἐκ περισσοῦ ὁ Σαρραζῖνος εἴτε θέλων νὰ διασκεδάσῃ τὰς θλιβερὰς αὐτοῦ σκέψεις, εἴτε θέλων ἵνα κάλλιον τηρήσῃ τὸ μυστικὸν τῆς καταστροφῆς τοῦ πατρός του, ἔσπευσε νὰ καθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔφαγε μετὰ μεγίστης ὀρέξεως.

Μετὰ τὴν κατεύνασιν τῆς πρώτης πείνης, ὡς λέγει ὁ θεῖος Βιργίλιος, «Ὁ μελῳδικὸς κύκνος τῆς Μαντούης», παρεκάλεσαν τὸν κ. ἐφημέριον ἀπολαύοντα φήμης καλοῦ δαιτημόνος νὰ διηγηθῇ εἰς τοὺς ξένους αὐτοῦ ἱστορίαν τινά. Ὁ ἀγαθὸς γέρων δὲν ἐπεθύμησε νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ παράκλησις αὕτη.

«— Τὸ παρελθὸν ἔτος, λέγει, ἐγευμάτιζον παρὰ τῷ ἐπισκόπῳ εἰς Λιμόγην. Πλὴν ὁμολογητέον ὅτι καίτοι ἡ Πανιερότης του ἔχει πολλὰ προτερήματα, δὲν διακρίνει καλῶς τὸν καλὸν οἶνον, ἡ δὲ οἰναποθήκη του δὲν ἀξίζει βεβαίως περισσότερον ἀπὸ τὴν τῆς κυρίας Ρεμπωδέ.

»Ἐν τούτοις ἡ Πανιερότης του, ἥτις εἶναι φιλότιμος ὡς πᾶς ἄλλος, ἔκρινε καλὸν νὰ μὲ ἐξετάσῃ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ γεύματος. — Ἐφημέριε, μοὶ λέγει, πῶς σᾶς φαίνεται ὁ οἶνός μου; *Κβομόδο βίρουμ μέουμ ἰνβέρις;* — Χμ! Χμ! Πανιερώτατε, ἀπεκρίθην ἐγώ, ὀλίγον σκυθρωπάζων, *μπόρους βίρουμ, μπόρους βίρουμ!*—Μπόνους βίνουμ! μπόνους βίνουμ! ἔλεγεν ἡ

Πανιερότης του ὑποτονθορίζων καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν μέγαν τοποτηρητήν:—ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἐφημέριος δὲν εἶναι ἐνδυναμωμένος εἰς τὰ λατινικὰ,λέγει· *Μπόρους ἴστε κουράτους νὸρ ἔστ βαλίδους ἴν λατίνο.* Ἐννόουν τὰ λατινικά του, ὡς καλῶς σκέπτεσθε, ἀλλὰ περιέμενον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνταποδώσω τὰ ἴσα.

»Ὁπόταν προσέφερον τὰ ἐπιδόρπια ἡ Πανιερότης του ἔσχεν ὡσαύτως τὴν ἀγαθότητα νὰ στραφῇ πρός με καὶ νὰ μοὶ εἴπῃ νεύσας εἰς τὸν θαλαμηπόλον του νὰ μοὶ προσφέρῃ ποτήριον καλοῦ οἴνου τῆς Βουργονδίας :

»— Λοιπόν, ἐφημέριε, καὶ περὶ αὐτοῦ τί λέγετε ; *Κβὶδ δὶτσις δὲ ἴστο, κουράτε !* ἡ Πανιερότης του ἐνόμιζεν ὅτι μὲ κατελάμβανεν, ἀλλ' ἀκριβῶς τοῦτο καὶ ἐγὼ περιέμενον. *Μπόρουμ βίρουμ*, Πανιερώτατε, *μπόρουμ βίρουμ !* λέγω ἀταράχως. *Μπόρουμ βίρουμ !*—Πῶς *Μπόρουμ βίρουμ!* ἐφώνησεν ἡ Πανιερότης του ἔκπληκτος.Πρὸ ὀλίγου ἐλέγετε: *Μπόρους βίρουμ.* —Πανιερώτατε, ἀπεκρινάμην ὡσαύτως, τέτοιο κρασὶ, τέτοια λατινικά ! Χμ ! Τί λέγετε, κύριοι ; Πάραυτα ἡ Πανιερότης του ἐννόησε καλῶς ὅτι τὸν ἔσκωπτον, καὶ μὰ τὴν πίστιν μου, δὲν ἤνοιξε πλέον τὸ στόμα του διὰ νὰ εἴπῃ τίποτε».

Ἐνταῦθα ὁ ἐφημέριος ἐξερράγη εἰς γέλωτα καταθελχθεὶς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ εὐγλωττίας. Οἱ ἡμίσεις τῶν συνδαιτημόνων ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμά του ἐξ ἐμπιστοσύνης ἢ ἀπὸ ἁπλῆν φιλοφροσύνην. Ὁ Σαρραζῖνος ἐφαίνετο ξένος εἰς τὴν συνδιάλεξιν ταύτην.

— Ἀκριβῶς, λέγει ὁ γέρων Χενεβέρ, εἰς ποῖον εὐτυχὲς συμβὰν χρεωστοῦμεν τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ δειπνήσωμεν μεθ' ὑμῶν τὴν ἑσπέραν ταύτην ; λέγουσιν ὅτι σᾶς συνέλαβον εἰς τὴν λεωφόρον, καὶ ὅτι λῃσταὶ, τοὺς ὁποίους βεβαίως δὲν θὰ

βραδύνουν νὰ ἀπαγχονίσουν, σᾶς ἔλαβον τὸν ἵππον σου. Εἶναι ἀληθὲς τοῦτο ;

— Μὰ τὴν πίστιν μου, κύριε κόμη, ἀπεκρίνατο ὁ ἐφημέριος, εἶναι ἀληθέστατον. Ἀλλ' ὅ,τι πλειότερον μὲ ἐκπλήσσει, εἶναι ὅτι ὁ λῃστὴς ἐκεῖνος—διότι ἦτο μόνος—μοὶ ἔδωκεν ἑξήκοντα λουδοβίκεια εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ πτωχοῦ μου Κοκκότη, διὰ τὸν ὁποῖον οὐδέποτε μοὶ προσέφερον πλειοτέρας τῶν τεσσαράκοντα πιστολῶν.

— Ἰδοὺ εἷς ἰδιότροπος λῃστής, λέγει ὁ Σαρραζῖνος. Ἴσως ἦτο τίμιος ἄνθρωπος ἀποκαμὼν νὰ βαδίζῃ πεζῇ.

— Οὐδαμῶς, ὑπέλαβεν ὁ ἐφημέριος, διότι ὁ ἴδιος εἶχε τὸν ἵππον του.

— Ὦ, ὦ ! Καὶ δὲν τὸν ἀνεγνωρίσατε ;

— Εἶχε μὲν ὁμοιότητά τινα μὲ ἕνα θεράποντα τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἀπήντησα ἐν τῇ συνοδίᾳ ἑνὸς εὐπατρίδου τῶν πέριξ, τοῦ κ. δὲ-Περεδοὺρ, ἀλλά . . . .

Ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Περεδοὺρ ὁ γέρων Χενεβὲρ ἐσκίρτησεν.

— Ὁ ἄνθρωπος περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖτε, ἠρώτησε, δὲν εἶχε μύστακας μεγάλους, καὶ στάσιν στρατιωτικήν ;

— Δὲν παρετήρησα καλῶς, ἀπεκρίνατο ὁ ἐφημέριος, παρὰ μόνον ὅτι εἶχε μεσαῖον ἀνάστημα, ὀλίγον μελαγχροινὸς, καὶ ὅτι ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου του πιστόλιον διὰ νὰ μὲ σκοπεύσῃ ἀλλά...

— Ἰδοὺ πρᾶγμα ἁπλούστατον, εἶπεν ὁ Χενεβέρ. Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐπλήρωσε τὸν ἵππον σας εἰς τριπλασίαν ἀξίαν ; Πρὸς ποῖον μέρος διηυθύνθη ;

— Διὰ τῶν ἀγρῶν διηυθύνθη πρὸς τὸ μέρος τοῦ Βλεσσάκ!

Ἐπὶ τῇ ἀπαντήσει ταύτῃ ἡ μορφὴ τοῦ γέροντος εὐπατρίδου ἐσκυθρώπασεν.

— Τίνος χρώματος ἦτο τὸ ἱδικόν του ἄλογον ;

— Καθ' ὅσον ἠδυνήθην νὰ διακρίνω, διότι δὲν ἔσχον τὸν καιρὸν νὰ τὸ παρατηρήσω καλά, ἦτον ἄλογον μυλωνᾶ. Τοὐλάχιστον διεκρίνοντο εἰσέτι εἰς τὴν ράχιν τοῦ ζώου ἴχνη ἀλεύρου.

— Διὰ νὰ ἀγοράσῃ τις ἕνα ἵππον τόσῳ ἀκριβὰ καὶ κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον, λέγει ὁ Χενεβέρ, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἀπόλυτος καὶ κατεπείγουσα. Ἀφ' ἑτέρου πάλιν δύο ἄλογα δι' ἕνα μόνον ἄνθρωπον, εἰς τί ὠφελοῦσιν; Καὶ πρὸ πάντων τί δουλειὰ ἔχουν αὐτὰ τὰ δύο ἄλογα εἰς Βλεσσάκ;

— Βεβαίως, ὑποθέτω, λέγει ὁ κ. δὲ Λιμοῦ-Βαρδαντὰν γελῶν, δὲν πρόκειται νὰ ὁδηγήσωσι τὰς μοναχὰς εἰς τὸν περίπατον;

Αἱ λέξεις αὗται διήγειραν τρομερὰς ὑπονοίας ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ κ. δὲ Χενεβέρ. Ἐν τῇ αὐτῇ στιγμῇ ἀπρόοπτόν τι γεγονὸς τῷ ἐμάνθανεν ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ κυρία Ρεμπωβὲρ εἰσελθοῦσα δρομαίως καὶ ἀποτεινομένη αὐτῷ :

— Κύριε κόμη, λέγει, ἰδοὺ εἷς ἄνθρωπος ὅστις φέρει δι'ὑμᾶς μίαν ἐπιστολήν.

Ὁ Χενεβὲρ ἐγερθεὶς ἐν τάχει εὑρέθη ἐν τῷ διαδρόμῳ ἀπέναντι ἑνὸς χωρικοῦ.

— Κύριε, λέγει ὁ ἀνὴρ, ἰδοὺ μία ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν εὗρον εἰς τὸν δρόμον μεταξὺ τῆς Ὠβυσσώνης καὶ Φελλετίνης, καὶ ἡ ὁποία ἀπευθύνεται ἐπ' ὀνόματί σας.

— Εἰς ποῖον μέρος τὴν εὕρετε; ἠρώτησεν ὁ Χενεβέρ.

— Σχεδὸν ἀντικρὺ 'ς τὸ μονοπάτι 'ποῦ στρέφει πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἀπήντησεν ὁ χωρικός. Κάποιος θὰ τὴν ἔρριψεν.

Καθ' ὅσον ὡμίλει, ὁ Χενεβὲρ ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἡγουμένης τὴν ὁποίαν ὁ Ἰωάννης εἶχε ρίψει ἐντὸς τῆς τάφρου τῆς ὁδοῦ, ἐξάγων τοῦ θύλακός του τὸ πιστόλιον ὅπως πτοήσῃ τὸν ἐφημέριον.

— Πρὸς Θεοῦ! ἐφώνησεν ὁ κόμης, τὰ πάντα διαφωτίζονται. Ζητοῦσι νὰ ἀπαγάγωσι τὴν θυγατέρα μου, εἶναι δὲ εὐεργέτημα τῆς θείας Προνοίας ἥτις μὲ προειδοποιεῖ ἐγκαίρως περὶ τῆς παγίδος. Ἆχ! λῃστὰ Περεδούρ, ἂς σὲ εὕρισκον μόνον! ἂς ἠδυνάμην νὰ σὲ διατρυπήσω μὲ τὸ ξίφος μου, καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ νὰ ἐκδικήσω ἁπάσας μου τὰς ὕβρεις καὶ προσβολάς.

Εἶτα προσκαλεσάμενος τὸν κ. δὲ-Σαρραζῖνον :

— Ἀγαπητέ μοι φίλε, λέγει, ἐπείγουσά τις ὑπόθεσις μὲ ἀναγκάζει νὰ ἀναχωρήσω ἀμέσως· ὑμεῖς περιποιήθητε τοὺς κυρίους τούτους ἐκ μέρους μου, καὶ σᾶς ζητῶ συγγνώμην.

— Τί σημαίνουσιν αἱ λέξεις : συγχώρησις; ὑπέλαβεν ὁ Σαρραζῖνος· μεταξὺ ὑμῶν ἀπὸ τοῦδε τὰ πάντα εἰσὶ κοινά. Θὰ ἀναχωρήσωμεν ἢ θὰ δειπνήσωμεν ὁμοῦ. Περὶ τίνος πρόκειται, προσφιλής μοι κόμη; Ἡ περιουσία μου καὶ τὸ ξίφος μου εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας διὰ παντός . . .

— Ὁπωσδήποτε, λέγει ὁ Χενεβέρ, σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλήν σας ταύτην διάθεσιν, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς δὲν ἐνδιαφέρεσθε ὀλιγώτερον παρὰ ἐγὼ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Μάθετε λοιπὸν ἅπασαν τὴν ἀλήθειαν. Ἀπέπεμψα τὸν κ. Ρεναῖον δὲ-Περεδοὺρ οὕτω πως ὥστε νὰ μὴ τῷ μένῃ πλέον ἴχνος ἐλπίδος· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπιμένει, καὶ θέλει, ὡς φαίνεται, νὰ ἀπαγάγῃ τὴν θυγατέρα μου. Ὦ! ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς της, ἐστὲ περὶ τούτου βέβαιος, προσέθετο παρατηρῶν τὴν ταραχὴν τοῦ κ. δὲ-Σαρραζίνου. Ὁ ἵππος ἐκεῖνος τοῦ ἐφημερίου, ὅστις τῷ ἐκλάπη, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὅστις καλπάζει διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν, καὶ τὸ γραμμάτιον τοῦτο τὸ ὁποῖον κατ' εὐτυχῆ τινα σύμπτωσιν περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου, τὰ πάντα μοὶ λέγουσιν ὅτι ὁ κ. δὲ-

Περεδοὺρ μέλλει νὰ προβῇ εἰς ἄπελπίν τινα ἀπόπειραν. Τὸν γνωρίζω, εἶναι εὐπατρίδης ἀποφασιστικὸς, τολμηρὸς, καὶ ἀντὶ πάσης θυσίας ζητεῖ νὰ γίνῃ γαμβρός μου. Πλήν! ἐγώ... ὁρκίζομαι ὅτι ἐφ' ὅσον ζῶ δὲν θὰ γίνῃ! Εἶσθε διατεθειμένος νὰ μὲ ἀκολουθήσητε;

— Πανταχοῦ! ἐφώνησεν ὁ Σαρραζῖνος εἰς ὃν ἡ τοῦ πατρός του καταστροφὴ δὲν ἐγκατέλιπεν αὐτῷ τὸ μέσον τοῦ νὰ φανῇ φιλευπροσήγορος ἀπέναντι τοῦ γέροντος Χενεβὲρ, ὡς ἐπεθύμει, καὶ ὁ ὁποῖος προσεποιεῖτο ὅτι πιστεύει τυφλῶς ὅτι προέκειτο περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Γαβριέλλας ἀπὸ τῶν χειρῶν ἑνὸς ἀθλίου ἅρπαγος.

— Λοιπόν, εἶπεν ὁ κόμης, ὑφ' οἱανδήποτε πρόφασιν ἀποχαιρετίσωμεν τοὺς κυρίους τούτους, καὶ ἀπέλθωμεν. Ἡ κλοπὴ τοῦ ἵππου τοῦ ἐφημερίου ἀρκούντως καταδεικνύει ὅτι ἡ κρίσιμος στιγμὴ προσεγγίζει, διότι ὁ κ. δὲ Περεδοὺρ δὲν θὰ ἔχῃ βεβαίως τὴν ἀφροσύνην νὰ ἐκτεθῇ ἀνωφελῶς εἰς τὰς καταζητήσεις τῆς χωροφυλακῆς.

Τότε ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἑστιατόριον, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. δὲ-Λιμοῦ Βαρβαντὰν ἐν ὥρᾳ εὐθυμίας ἔψαλλεν.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ πρωτεξάδελφος αὐτοῦ κ. δὲ-Λαβορέιλ-Βαρβαντὰν ἀφηγεῖτο τῷ γείτονί του, ὅστις δὲν ἤκουεν αὐτὸν, τοὺς πρώτους αὐτοῦ μετὰ τῆς δεσποινίδος δὲ-Σωφονταὶν, τανῦν μαρκησίας δὲ-Βεράκ, ὁ δὲ ἐφημέριος ἐκβάλλων μετὰ σεβασμοῦ τὸ πῶμα φιάλης τοῦ περιφήμου αὐτοῦ οἴνου τοῦ Κλὼ-Βουζὼ μέχρι τότε προωρισμένου διὰ τὴν τράπεζαν τῶν πριγκήπων τῆς Ἐκκλησίας ἀνέφερε λατινικοὺς στίχους, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος συνέθεσε, προζενήσαντας ἄλλοτε μέγαν κρότον ἐν τῷ κολλεγίῳ τοῦ Ἀρκούρ.

«— Φαντάσθητε, κύριοι, ἔλεγεν ὁ ἀγαθὸς ἀββᾶς, ὅτι ἡ πρώτη καὶ δευτέρα τάξις καὶ ἡ τῆς ρητορικῆς ἕνα μόνον εἶχον τότε (τῷ 1725) καθηγητὴν, τὸν σεβάσμιον πατέρα Βρουνέτην. Ἦν ἀνὴρ ἐξαίρετος, λίαν ἀγαπητὸς καὶ φαιδρότατος, ὅστις θαυμασίως στιχουργεῖ λατινιστὶ, καὶ ὅστις ἀντὶ κανόνος εἶχε τὸ σοφὸν τοῦτο ἀξίωμα: *Κβῆ μπένε ἄματ, μπένε καστίγατ*, ὅστις ἀγαπᾷ καλῶς, διορθοῖ καλῶς, δύναμαι δὲ νὰ εἴπω ὅτι μᾶς ἠγάπα ἐμπαθῶς. Οὕτως ἐμαστιγούμεθα ἅπαξ τοὐλάχιστον τῆς ἑβδομάδος.

»Κατὰ τὴν ἐποχὴν λοιπὸν ἐκείνην ἐγὼ ἤμην ὁ εὐφυέστερος μαθητὴς τῆς τάξεως τῆς ρητορικῆς, ἐδυσφόρουν δὲ λίαν μαστιγούμενος, καίτοι ἡ ποινὴ αὕτη, ὡς γνωρίζετε, δὲν ἠτίμαζεν ἐφαρμοζομένη καὶ εἰς φοιτητὰς κολλεγίου. Ὡς δὲ λέγουσιν καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ βασιλεὺς Λουδοβῖκος ΙΕ'. πλέον ἢ ἅπαξ ἐμαστιγώθη τῇ διαταγῇ τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ. Ἐν τέλει ἐὰν ἦνα παράλογος ἡ διὰ τὴν μάστιγα φρίκη, ταύτην ἠσθανόμην κἀγώ. Λοιπὸν πρωΐαν τινὰ καθ' ἣν ὁ πατὴρ Βρουνέτης ἐφαίνετο πλειότερον ηὐχαριστημένος ἀπὸ ἐμὲ παρὰ τὸ σύνηθες, ἐνόμισα ὅτι ἐχρεώστουν νὰ ἀγορεύσω ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνός μου καὶ τοῦ τῶν συνταξιωτῶν μου τῆς ρητορικῆς ἔν τινι λαμπρῷ λατινικῷ ποιήματίῳ, ἐν ᾧ ἀπεδείκνυον φέρων παραδείγματα ἐκ τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων,—μεταξὺ δὲ ἄλλων ἀπὸ τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι ἡ μάστιγξ ἦν αἰσχρὰ ποινὴ, τὴν ὁποίαν μόλις ἀνείχοντο οἱ δοῦλοι, ἀλλὰ καὶ ἀποτροπαία ἀπὸ ἐλευθέρους ἄνδρας καὶ ῥήτορας. Ἐν τούτοις ἐπειδὴ καλῶς ἐγίνωσκον ὅτι δὲν λησμονεῖ τις οἰκειοθελῶς τὴν ἕξιν τῆς μαστιγώσεως, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἓν θῦμα τῷ τέρατι, ἐγκατέλιπον καθ' ὁλοκληρίαν τῇ μάστιγι τοῦ πατρὸς Βρουνέτη τὸν τελευταῖον τῶν συνεταίρων μου τῆς δευτέρας τάξεως καὶ

ἐπέραινον τὸ ὡραῖον τοῦτο ποίημα διὰ τῆς στροφῆς, τῆς ὁποίας ἰδοὺ ἡ ἔννοια:

«Μαστιγωσάτωσαν τὸν ἀμελῆ φοιτητήν, ἀλλὰ δοθήτωσαν τῷ ἐπιμελεῖ ῥήτορι αἱ ἀμοιβαὶ τῶν ὁποίων ἐστὶν ἄξιος».

Ἐνταῦθα ἦν ὁ ἐφημέριος, ὁπόταν ὁ Χενεβὲρ καὶ ὁ Σαρραζῖνος ἐπανελθόντες ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀπεχαιρέτισαν τοὺς συνδαιτυμόνας αὐτῶν.

— Κύριοι, λέγει ὁ κόμης, σᾶς παρακαλῶ νὰ μᾶς συγχωρήσητε. Τὴν στιγμὴν ταύτην μανθάνω ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἀδιαθετεῖ καὶ, καίτοι ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἡγουμένης δὲ Βλεσσὰκ πειρᾶται νὰ μὲ ἐνθαρρύνῃ, εὐχερῶς μαντεύετε τὴν ἀνησυχίαν ἑνὸς πατρός. Μέλλω νὰ ἱππεύσω, καὶ ὁ κ. δὲ-Σαρραζῖνος ἐπιθυμεῖ νὰ μὲ συνοδεύσῃ.

— Θὰ σᾶς συνοδεύσωμεν πάντες! ἐφώνησεν ὁ κ. δὲ-Λιμοῦ-Βαρβαντάν.

Ἀλλ' οἱ λοιπὸν ἐπεδείξαντο ἧττονα ἐνθουσιασμὸν ἐγερθέντες ἁπλῆς εἰθιμοτυπίας χάριν. Ἐξέφρασαν τῷ κ. δὲ-Χενεβὲρ ἅπασαν τὴν συμπάθειαν τῆς ὀμηγύρεως, ἀφοῦ δὲ ἔθλιψε τὴν χεῖρα ἑκάστου, καὶ ἔθετο, ὡς καὶ ὁ Σαρραζῖνος, τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ ἀναβολέως, ἕκαστος ἐπανεκάθησε μετ' ἀδημονίας, ἤν τινα ἀδεξίως προσεποιοῦντο.

Πλὴν, εἰ δέον ὁμολογῆσαι τὴν ἀλήθειαν, ἦτο καλὸν νὰ παρενοχλήσῃ τις τιμίους εὐπατρίδας μόλις πρὸ πολλοῦ καλῶς δειπνήσαντας, καὶ ἀναγκάσῃ αὐτοὺς νὰ ἱππεύσωσιν ἐν μέσῳ βαθείας νυκτὸς, ὁδηγήσῃ αὐτοὺς δι' ὁδῶν ἀθλίων ἐν μέσῳ χαραδρῶν καὶ φαράγγων, ἐκθέτων οὕτως αὐτοὺς εἰς προφανῆ κίνδυνον, ἢ τὸ ὀλιγώτερον εἰς ρευματισμούς, ἐνῷ οἶκοι, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς παρενοχλήσεως ἔχουσιν ὑποχειρίους καὶ ἐγγὺς τούτων τοὺς καλλιτέρους οἴνους τῆς Γαλλίας; Καὶ διὰ τί ἅπας

οὗτος ὁ πάταγος; διὰ νὰ πληροφορηθῶσι περὶ τῆς ὑγιείας θυγατρίου ἴσως ἔχει *τὰ ὑστερικά του!* . . .

Πάντες ὁμοῦ τὴν σκέψιν ταύτην ἐποιήσαντο, ὁ δὲ κ. δὲ-Βαρβαντὰν-Λαβορέιλ, ὅπως κάλλιον διασκεδάσῃ τὰς θλιβερὰς ταύτας ἰδέας ἤρξατο ᾄδων, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ὁ ἐξάδελφός του Λιμοῦ-Βαρβαντὰν ἠκολούθει αὐτὸν ὑψηλοφώνως.

Ὁ Χενεβὲρ καὶ ὁ Σαρραζῖνος ὑπὸ τῆς ἀνησυχίας καταβιβρωσκόμενοι ἀπῆλθον καλπάζοντες, ἀφικόμενοι εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου κακῶς ἀνοιγεῖσαν ἀτραπὸν, ἣν τινα εἶχεν ἀκολουθήσει μεταβαίνων εἰς Βλεσσὰκ, εἰσῆλθον ἐν αὐτῇ ἀδιστάκτως. Μετ' οὐ πολὺ ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐπανεύρῃ αὐτούς. Ἤδη εἶναι καιρὸς νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν κ. βαρῶνον Ρεναῖον δὲ-Περεδοὺρ, οὗτινος ὡς βλέπουσιν ἡ ἐπιχείρησιν δὲν ἦτο ἄνευ κινδύνου καὶ περιπετειῶν.

ΤΕΛΟΣ